

# **STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA TURNOV**

## **Školní vzdělávací program pro obor vzdělání**

### **78-42-M/04 Zdravotnické lyceum**

**Čtyřleté denní vzdělání s maturitní zkouškou - EQF 4**

**Od 1. 9. 2022**

## Obsah

|  |     |
|--|-----|
| Charakteristika vzdělávacího programu .....  | 4   |
| Celkové pojetí vzdělávacího programu .....   | 4   |
| Organizace vzdělávání .....  | 4   |
| Způsob hodnocení žáků .....  | 13  |
| Realizace BOZP a PO .....  | 15  |
| Podmínky přijímání žáků ke vzdělávání .....  | 16  |
| Způsob ukončení vzdělávání .....   | 16  |
| Materiální a personální zajištění výuky, charakteristika spolupráce se sociálními partnery ... | 18  |
| Materiální zajištění výuky .....   | 18  |
| Charakteristika spolupráce se sociálními partnery .....  | 20  |
| Profil absolventa.....   | 22  |
| Uplatnění absolventa .....   | 22  |
| Kompetence absolventa .....  | 22  |
| Způsob ukončení vzdělávání, potvrzení dosaženého vzdělání .....                                | 24  |
| RVP do ŠVP .....   | 25  |
| Učební plán .....  | 27  |
| ŠVP jednotlivých předmětů .....  | 29  |
| Anglický jazyk.....  | 29  |
| Biologie .....   | 42  |
| Český jazyk a literatura .....   | 58  |
| Dějepis .....  | 75  |
| Ekonomika.....   | 82  |
| Fyzika .....   | 90  |
| Chemie.....  | 99  |
| Informační a komunikační technologie .....   | 108 |
| Klinická propedeutika.....   | 119 |
| Latinský jazyk.....  | 125 |
| Matematika .....   | 133 |
| Německý jazyk .....  | 142 |
| Ošetrovatelská propedeutika.....   | 157 |
| Patologie a patofyziologie .....   | 171 |
| První pomoc.....   | 177 |
| Psychologie a komunikace .....   | 186 |
| Tělesná výchova .....  | 195 |

|                                      |     |
|--------------------------------------|-----|
| Výchova ke zdraví .....              | 208 |
| Základy epidemiologie a hygieny..... | 215 |
| Základy společenských věd .....      | 220 |
| Zeměpis .....                        | 229 |

## Charakteristika vzdělávacího programu

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

### Celkové pojetí vzdělávacího programu

Vzdělávací program poskytuje přípravu žáků ke studiu především lékařských i nelékařských zdravotnických oborů na vysokých školách a vyšších odborných školách. Vzdělávání se zaměřuje nejenom na stránku činnostní, ale také na stránku postojovou. Cílem je především vzbuzení zájmu o práci ve zdravotnictví a o studium lékařských a nelékařských oborů, formování vztahu k nelehké práci zdravotnického pracovníka, poskytnutí rozhledu v oblasti zdravotnictví, zdraví, získání orientace v lékařských a nelékařských povoláních a v možnostech jejich studia. Vzdělávací program je koncipován tak, aby žákům poskytoval paralelně odborné zdravotnické vzdělání se širším všeobecným vzděláním. Všeobecné vzdělání umožňuje žákům kvalitně se připravit pro další studium na jakémkoliv vysoké nebo vyšší odborné škole a dobře se adaptovat na rychle se měnící podmínky ve společnosti. Odborné vzdělání poskytuje žákům široké odborné vědomosti nezbytné pro náročné studium na vysokých a vyšších odborných školách se zdravotnickým zaměřením, pro odpovědné rozhodování o své profesní kariéře a pro vytvoření základních ošetrovatelských dovedností.

### Organizace vzdělávání

Vzdělávání je organizováno jako čtyřleté denní, je určeno pro žáky, kteří úspěšně ukončili vzdělávací program základního vzdělávání a získali tak stupeň základního vzdělání.

Výuka je běžně organizována prezenční formou v podobě teoretických a teoreticko-praktických vyučovacích hodin ve škole. K této výuce jsou využívány kmenové učebny a odborné učebny školy (cizích jazyků, psychologie, chemie, první pomoci, ošetrovatelství). Pro tělesnou výchovu se využívají zařízení jiných subjektů na základě pronájmu. Výuka zejména odborných předmětů je doplněna exkurzemi nebo miniexkurzemi, které umožňují žákům seznamovat se s různými oblastmi práce ve sféře sociálních a zdravotnických služeb. Do výuky jsou zařazeny i další formy vzdělávání – tematické dny, kurzy, projekty, besedy, přednášky, olympiády a různé soutěže (třídní, školní, oblastní, krajské).

Výuka je podle § 184a) zákona 561/2004 Sb. (školský zákon) organizována distanční formou, jestliže není možná osobní přítomnost většiny žáků z nejméně jedné třídy ve škole

v důsledku krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví. Distanční vzdělávání se tedy může týkat pouze žáků, kterým je ze zákonem vymezených důvodů a v zákonem stanoveném počtu zakázána osobní přítomnost ve škole (tzv. smíšená výuka), nebo všech žáků celé školy. Distanční vzdělávání může probíhat online a offline formou. K online formě je využíván internet a vhodné softwarové nástroje. Hlavními nástroji distanční online výuky jsou programy Microsoft Teams a studijní systém Moodle. Podpůrnými nástroji je školní informační systém Škola Online, e-mailová a též telefonická komunikace. K offline výuce se nepoužívá internet. Hlavními nástroji distanční offline výuky jsou učebnice a pracovní listy. Práce je založena ve velké míře na samostudiu žáka. Úkoly k samostudiu jsou zadávány písemně – v tištěné podobě. Offline výuka je využívána pouze u žáků, u nichž ekonomické, sociální či jiné subjektivní důvody neumožňují online výuku. U všech ostatních žáků lze offline výuku také využít, ale pouze okrajově jako podpůrný nástroj.

Pro usnadnění přechodu žáků ze základních škol a pro co nejrychlejší vytvoření fungujícího třídního kolektivu jsou pro první ročník každoročně organizovány harmonizační dny. V prvním ročníku je zařazen lyžařský výcvikový zájezd, ve druhém ročníku je organizován ekologický kurz a ve třetím ročníku sportovně turistický kurz. Žáci se mohou zapojit do některého ze školních projektů organizovaných pro podporu všeobecných i odborných kompetencí. Projekty jsou zaměřeny na výchovu k ochraně životního prostředí, dále projekty zaměřující se na multikulturní výchovu a mezinárodní spolupráci, jazykové a odborné výměnné pobyty. Žáci se pravidelně účastní soutěží v jazycích (český jazyk, cizí jazyk), soutěže v předlékařské první pomoci organizované zpravidla v druhém ročníku, sportovně nadaní a zdatní žáci se účastní sportovních soutěží. V 1. až 3. ročníku se zapojují do charitativních sbírek pro zvyšování pocitu sounáležitosti s handicapovanými a potřebnými.

### ***Realizace odborné praxe***

Součástí vzdělávání je praktická výuka ve zdravotnických a sociálních zařízeních, kterou žáci vykonávají pod odborným vedením učitelek, které jsou způsobilé k výkonu povolání všeobecné sestry (zákon 96/2004. Sb.) a zároveň k vedení odborné praktické výuky žáků středních zdravotnických škol. Ve 3. ročníku vzdělávání vykonají žáci souvislou odbornou praxi na vybraných pracovištích partnerů v celkovém rozsahu 2 týdnů. Odborná praxe musí být vykonána v období školního vyučování.

Praktické dovednosti žáci získávají především v předmětu ošetrovatelská propedeutika (cvičení), dále pak v předmětech první pomoc, klinická propedeutika, chemie (praktická cvičení) a biologie (praktická cvičení).

### ***Preferované metody výuky***

Výběr vhodné vyučovací metody je vždy závislý na charakteru učiva, časové dotaci vyučovacího předmětu, počtu žáků ve třídě nebo skupině, materiálním vybavení školy a dále je ovlivněn osobností, znalostmi a zkušenostmi učitele. Volba forem a metod výuky je provedena se zřetelem na cíle stanovené rámcovým vzdělávacím programem, při vzdělávání žáků jsou uplatňovány výukové metody klasické, aktivizující i komplexní.

*Z klasických výukových metod* jsou ve většině vyučovacích předmětů zastoupeny metody slovní, jako je výklad, vysvětlování, rozhovor, práce s různými druhy textů. Pro snadnější pochopení a doplnění využíváme *metody názorně demonstrační* při využití audiovizuální techniky, interaktivní tabule, počítače a názorných pomůcek. Při praktických cvičeních, kdy si žáci ověřují teoreticky získané znalosti a dovednosti, uplatňujeme v odborných učebnách *metody dovednostně praktické*. V přírodovědných předmětech je to laborování a experimentování, práce s didaktickými pomůckami (modely, obrazy, plakáty, přírodniny). V odborných předmětech a praktických cvičeních je to napodobování činností a manipulování s pomůckami při vytváření požadovaných dovedností. Postupným zaváděním *aktivizujících metod* rozvíjíme u žáků motivaci, tvořivost, kritické myšlení, samostatnost, schopnost prosadit se, odpovědnost, spolupráci, kladný vztah k učení a další nezbytné kompetence pro budoucí život. Hlavně ve společenskovedních předmětech, psychologii, ekonomice se žáci procvičují v diskusi, logické argumentaci, v řešení modelových, mezních a konfliktních situací. Ve většině vyučovacích předmětů jsou žákům zadávány úkoly, které vyžadují uplatnění metody řešení problémů. V 1. – 3. ročníku žáci vypracují a následně prezentují minimálně 2 ročníkové práce podle předem zadaných a postupně náročnějších kritérií na vybrané téma. Tímto způsobem jsou připravováni na vypracování závěrečné odborné maturitní práce. *Z komplexních výukových metod* je nejvíce uplatňovaná metoda frontální výuky, kterou co nejvíce při motivaci a prohlubování učiva doplňuje skupinová a kooperativní výuka. Spolu s partnerskou výukou tyto metody podporují vzájemnou pomoc, komunikaci, toleranci a porozumění žáků. V přístupu k nadaným žákům a žákům se specifickými poruchami učení volíme metody samostatné práce a metody individuální výuky. Zadáváním drobných celoškolních projektů a jejich konáním realizujeme projektovou výuku, při které uplatňují žáci mezipředmětové znalosti a dovednosti i vlastní zkušenosti. Při výuce odborných předmětů, při účasti žáků na exkurzích a mimoškolních akcích se žáci učí v reálných životních situacích, kdy prokazují schopnost rychle a správně se rozhodovat, přizpůsobovat své jednání situaci, řešit vzniklé problémy, vhodně komunikovat, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti, ale hlavně uplatňovat teoreticky získané poznatky v praxi. *Z moderních výukových metod* uplatňujeme metodu CLIL - Content and Language Integrated Learning je integrovaná výuka nejazykového předmětu a cizího jazyka založená na výuce školního předmětu prostřednictvím cizího jazyka. Žák si osvojuje znalosti a dovednosti v obou předmětech současně. CLIL tak posiluje mezipředmětové vztahy a u žáků komunikační kompetence, kompetence k učení a k řešení problémů. Tato metoda je vhodná pro pedagogy s aprobační cizího jazyka a nejazykového předmětu nebo pro učitele, jejichž jazykové znalosti jsou podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky alespoň na úrovni B1.

Výuku se snažíme vhodně doplnit přednáškami a besedami s odborníky, exkurzemi do zdravotnických a sociálních pracovišť, aktuálními výstavami, návštěvami divadelních a filmových představení, muzeí, zoologických a botanických zahrad, pořádáním tematických dnů, zájezdů a kurzů a v neposlední řadě i sportovními a odbornými soutěžemi. Také spoluprací s německou partnerskou školou v Nieskách.

### ***Rozvoj odborných a klíčových kompetencí***

Vzdělávání směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby se u žáků rozvíjely v návaznosti na základní vzdělávání klíčové kompetence, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti, další vzdělávání i pracovní

uplatnění. Tyto kompetence prolínají všeobecným i odborným vzděláváním, teoretickým i praktickým vyučováním, ale i mimovyučovacími aktivitami. Odborné kompetence tvoří soubor odborných vědomostí, dovedností, postojů a hodnot potřebných pro výkon budoucího povolání, vztahují se k výkonu pracovních činností, vyjadřují odborné způsobilosti absolventa a jsou rozvíjeny především v odborných vyučovacích předmětech. Osvojené klíčové kompetence spolu se získanými odbornými znalostmi vytvářejí předpoklady především pro další studium zdravotnických oborů, ale i pro uplatnění absolventů na trhu práce na specifických pracovních pozicích např. ve zdravotnické administrativě, zdravotnickém pojišťovnictví a na zdravotně sociálních odborech orgánů veřejné správy.

## Odborné kompetence

Rozvoj odborných kompetencí směřuje k tomu, aby žáci **ovládali vědomosti a dovednosti potřebné pro další studium zdravotnických a medicínských oborů** na vysokých a vyšších odborných školách zdravotnických, získali vhled do základních disciplín studia zdravotnických oborů a jejich náročnosti, do možností dalšího studia a uplatnění ve zdravotnictví a do systému péče o zdraví obyvatel v ČR. Dále jsou žáci vedeni k tomu, aby ovládali základní metody vědecké práce a řešení odborných problémů, samostatně zpracovávali a interpretovali data a poznatky z odborných pramenů, z pozorování a experimentů a využívali teoretických znalostí přírodovědných oborů při řešení vybraných problémů souvisejících se studovaným oborem. Nezbytné je používání odborné terminologie zejména v obecné symptomatologii v souvislosti se základní znalostí latinského jazyka, dále práce s prostředky digitálních technologií a také uplatňování teoretických poznatků při aktivní podpoře zdraví a orientace v systému péči o zdraví.

**Kompetence dbát na bezpečnost a ochranu zdraví při práci** směřuje k tomu, aby žáci chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví zaměstnance, znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence ve škole a na odborných pracovištích, osvojili si zásady a návyky pro bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s pracovními pomůckami a zařízením školy nebo odborného pracoviště a bezpečné práce se zobrazovacími jednotkami, rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví, byli připraveni uplatňovat nároky na ochranu zdraví před úrazem nebo poškozením zdraví při vykonávání práce a byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali poskytnout první pomoc.

**Kompetence usilovat o nejvyšší kvalitu práce** směřuje k seznámení se s nástroji pro zajišťování kvality ve zdravotnictví a chápání kvality jako významného nástroje konkurenceschopnosti a dobrého jména organizace.

**Kompetence jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje** vede žáky k tomu, aby zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí a zdraví, sociální dopady. Dále aby efektivně hospodařili nejenom s finančními prostředky, ale i s materiálem, energií, vodou.

Odborné kompetence jsou rozvíjeny v předmětech ošetrovatelská propedeutika, první pomoc, klinická propedeutika, patologie a patofyziologie, základy epidemiologie a hygieny, chemie (praktická cvičení) a biologie (praktická cvičení), latinský jazyk, a psychologie a při odborné praxi.

## **Kompetence k učení**

Rozvoj kompetencí k učení směřuje k tomu, aby měli žáci pozitivní vztah k učení, ovládali různé techniky učení, znali své studijní možnosti a stanovovali si reálné cíle v dalším vzdělávání, s porozuměním poslouchali mluvené projevy, pořizovali si poznámky, efektivně vyhledávali a zpracovávali informace a při tom využívali různé informační zdroje včetně svých zkušeností nebo zkušeností ostatních. K utváření kompetencí k učení přispívá vzdělávání ve všech vyučovacích předmětech, důležitou součástí je rozvoj *čtenářské gramotnosti*. Třídní učitelé a výchovný poradce pomáhají žákům hledat a vytvářet efektivní způsob učení, u žáků se SPU a s OMJ zavádíme individuální přístupy, nadané žáky motivujeme k účasti na různých olympiádách a soutěžích.

## **Kompetence k řešení problémů**

V této oblasti směřuje žáky k tomu, aby samostatně řešili běžné úkoly a problémy, přitom spolupracovali, uplatňovali různé myšlenkové metody, postupy a operace, vyhodnocovali a ověřovali dosažené výsledky. Nejvíce se kompetence k řešení problémů rozvíjejí v přírodovědných a odborných předmětech. V přírodovědných předmětech při řešení problémových úloh a praktických cvičeních v matematice, fyzice, chemii, biologii, v odborných předmětech například při řešení modelových situací při poskytování první pomoci a při praktických cvičeních v ošetrovatelské propedeutice.

## **Komunikativní kompetence**

Komunikativní kompetence považujeme za jedny z nejdůležitějších pro výkon budoucího povolání v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb. Žáky vedeme k tomu, aby se vyjadřovali v písemné i ústní formě ve všech životních situacích srozumitelně, souvisle, jazykově správně, přiměřeně účelu a komunikační situaci, podle jazykových norem a odborné terminologie, v souladu se zásadami kultury projevu a chování. Tyto zásady by měli žáci uplatňovat při jednání se spolužáky, učiteli a ostatními lidmi ve škole i mimo školu. Dále považujeme za nezbytné dosažení potřebné jazykové způsobilosti žáků ve dvou cizích jazycích. Začleňováním metod skupinové a kooperativní výuky vedeme žáky k otevřené diskusi, argumentaci, prezentaci a obhajobě svých názorů. Během vzdělávání zpracovávají žáci různé administrativní písemnosti a souvislé texty na běžná i odborná témata formou referátů, seminárních prací atd. Komunikativní kompetence se rozvíjí ve všech vyučovacích předmětech s největším důrazem v českém jazyce a literatuře, anglickém, německém a latinském jazyce, základech společenských věd, ekonomice, ale i v odborných předmětech, např. v psychologii, první pomoci a ošetrovatelské propedeutice při nácviku vhodné komunikace s nemocným.

## **Personální a sociální kompetence**

Rozvojem těchto kompetencí připravujeme žáky na měnící se životní a pracovní podmínky tak, aby byli připraveni je řešit, posuzovat své fyzické a psychické možnosti a na základě toho si stanovovat priority. Žáky směřujeme k odpovědnému vztahu ke svému zdraví a k odpovědnému plnění svěřených úkolů. Žáci se učí pracovat v týmu, přispívat k vytváření dobrých mezilidských vztahů empatickým chováním, nezaujatě přistupovat k druhým.



Nezbytnou součástí je i rozvoj *finanční gramotnosti* žáků. Tyto kompetence jsou naplňovány při organizaci třídního kolektivu, společenských i mimoškolních aktivitách i při výuce např. ve vyučovacích předmětech odborných: výchova ke zdraví, psychologie, ošetrovatelská propedeutika, předmětech všeobecně vzdělávacích: základy společenských věd, ekonomika, tělesná výchova.

## **Občanské kompetence a kulturní povědomí**

Tyto kompetence v žácích posilují odpovědnost za vlastní zdraví a život i spoluodpovědnost při zabezpečení zdraví a života ostatních. Vedou žáky k zájmu o politické a společenské dění u nás i ve světě, respektování práv a osobnosti druhých, dodržování zákonů a pravidel, uplatňování hodnot demokracie. K rozvoji těchto kompetencí nejvíce přispívá vzdělávání ve vyučovacích předmětech základy společenských věd, dějepis, zeměpis, biologie, ekonomika a v odborných předmětech: ošetrovatelská propedeutika, první pomoc. Dodržováním školního řádu a dohodnutých pravidel vedeme žáky k vytváření dobrých mezilidských vztahů v třídních kolektivech a mezi žáky a učiteli. Snažíme se u žáků podporovat odpovědnost, samostatnost a schopnost jednat nejen ve svém zájmu, ale i ve prospěch druhých.

## **Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám**

Kompetence jsou pro žáky nezbytné pro úspěšné uplatnění na trhu práce, budování a rozvoj kariéry a k uvědomění si celoživotní potřeby vzdělávání, neboť u absolventů vzdělávacího oboru zdravotnické lyceum se předpokládá další návazné studium. Žáky připravujeme na budoucí povolání tak, aby měli přehled o možnostech uplatnění na trhu práce, představu o platových a pracovních podmínkách a požadavcích zaměstnavatelů, právech a povinnostech zaměstnavatelů a pracovníků, zdrojích informací o pracovních příležitostech a aby vhodně komunikovali a prezentovali se u zaměstnavatelů. Kompetence jsou hlavně naplňovány ve vyučovacích předmětech ošetrovatelská propedeutika, ekonomika, základy společenských věd, dále pak při exkurzích na úřad práce a do zdravotnických a sociálních pracovišť.

## **Matematické kompetence**

Vzdělávání v této oblasti souvisí s *finanční gramotností* a směřuje k tomu, aby žáci využili matematických dovedností v osobním i profesním životě, hlavně správně řešili základní matematické operace, používali a převáděli běžné jednotky, prováděli reálný odhad výsledků, četli a vytvářeli různé formy grafického znázornění a aplikovali matematické postupy při řešení praktických úkolů. Prioritně se matematické kompetence rozvíjí ve vyučovacím předmětu matematika, dále pak v předmětech informační a komunikační technologie, ekonomika, fyzika, chemie a biologie.

## **Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi**

Nezbytnou součástí vzdělání dnešního člověka je kompetence pracovat s osobním počítačem, komunikovat elektronickou poštou, pracovat s internetem, získávat informace

z různých zdrojů a pracovat s nimi s využitím prostředků ICT. Během vzdělávání jsou žáci vedeni k rozvoji těchto kompetencí ve všech vyučovacích předmětech a primárně ve vyučovacím předmětu informační a komunikační technologie. Žáky vedeme ke kritickému přístupu k získaným informacím, k posuzování věrohodnosti různých informačních zdrojů a tím rozvíjíme také jejich *mediální gramotnost*.

## **Začlenění průřezových témat**

### **Občan v demokratické společnosti**

Toto průřezové téma prolíná celým školním vzdělávacím programem a slouží k vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné k životu v demokratické společnosti, k vytváření demokratického klimatu ve škole, v třídním kolektivu a na pracovištích, kde probíhá odborná praxe. Při naplňování tohoto tématu považujeme za prioritní, aby žáci vystupovali slušně a zdvořile, byli tolerantní vůči svému okolí, disponovali kritickým myšlením, vážili si materiálních a duchovních hodnot, angažovali se nejen ve vlastní prospěch, ale i ve prospěch celku. Pro výkon budoucího povolání pracovníka ve zdravotnické a sociální sféře klademe velký důraz na *etickou výchovu*. Žáky nejen během výuky, ale i při dalších aktivitách vedeme k humanitnímu citění a prosociálnímu chování.

Z metod a forem výuky pro realizaci tématu jde především o používání aktivizujících metod a forem práce, jako jsou besedy, diskuze se žáky, řešení modelových situací, práce na projektech, setkání s pamětníky či představiteli obce, účast žáků na exkurzích, zapojení do multikulturních projektů, aktivní účast na charitativních akcích a sbírkách (Květinový den, Emil, Bílá pastelka, Srdíčkový den, aj.)

*Multikulturní výchova* je realizována zejména v předmětech anglický jazyk, německý jazyk, ošetrovatelská propedeutika a cvičení z psychologie, kde se žáci učí komunikovat s lidmi jiných národností, náboženství, kultur. V ošetrovatelské propedeutice se žáci učí poskytovat kulturně specifickou péči při podpoře zdraví, léčbě onemocnění a zvládnání nepříznivých situací prostřednictvím kulturně vhodných způsobů. Toto téma podporuje také partnerství a blízká spolupráce naší školy se zdravotnickou školou v německém městě Niesky.

Součástí tohoto PT je i *mediální výchova*, která je realizována zejména v předmětech český jazyk a literatura, základy společenských věd, anglický jazyk, německý jazyk a ekonomika. Jde o výchovu k *mediální gramotnosti*, což znamená, že vedeme žáky ke kritickému přístupu k masovým médiím, schopnosti vybírat a třídit kvalitní produkty z této oblasti k využití pro své potřeby – ať už studijního nebo zábavného charakteru.

Realizace jednotlivých obsahových částí z tohoto průřezového tématu se týká všech oblastí výuky, zásadní úlohu zde mají předměty společenskovedního charakteru: základy společenských věd, dějepis, dále pak český jazyk a literatura, cizí jazyky, z přírodovědných předmětů biologie, z odborných pak psychologie, ošetrovatelská propedeutika, první pomoc, výchova ke zdraví, částečně i ekonomika, ale i mimotřídní a mimoškolní činnosti. Toto téma je také nedílnou součástí náplně třídnických hodin. Žáci mají možnost ovlivňovat důležitá rozhodnutí a podílet se na chodu školy prostřednictvím svých zástupců ve školské radě a školském parlamentu, tím rozvíjí svoji *občanskou gramotnost*.

## Člověk a životní prostředí

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování *gramotnosti pro udržitelnost rozvoje*. Téma poskytuje žákům znalosti a dovednosti k pochopení postavení člověka v přírodě, souvislostí mezi lidskými aktivitami a jejich projevy v životním prostředí tak, aby žáci chápali vlastní odpovědnost za své jednání při udržení kvality životního prostředí v budoucím profesním i v osobním životě.

Téma se v rámci ŠVP realizuje ve třech rovinách. Komplexně v rámci vyučovacího předmětu biologie ve 3. ročníku, kdy jsou do výuky zařazena témata Ekologie a Člověk a životní prostředí. V rámci předmětu se žáci učí chápat vztahy v ekosystému a následně vyvozovat správné směry chování a jednání člověka k životnímu prostředí. Žáci si prohlubují znalosti při exkurzích do provozů zaměřených na likvidaci odpadů, dále organizujeme návštěvy Muzea Českého ráje při příležitostných výstavách, spolupracujeme se středisky ekologické výchovy a organizujeme pro žáky ve 2. ročníku několikadenní ekologický kurz.

Další rovinou je vytváření drobných předmětových projektů, kdy žáci zpracovávají projekty na zadané ekologické téma s využitím poznatků a dovedností i z ostatních vyučovacích předmětů a následně je při prezentaci obhajují.

Třetí rovinou je rozptýlené začlenění průřezového tématu i do ostatních vyučovacích předmětů a mimovyučovacích aktivit. Řešení environmentálních, současných globálních a regionálních problémů, udržitelnost rozvoje se věnuje výuka i v dalších vyučovacích předmětech (chemie, základy společenských věd, ekonomika). V předmětu tělesná výchova si žáci na lyžařském a sportovně turistickém kurzu formují kladný vztah k životnímu prostředí při pohybu a pobytu v přírodě. Ve vyučovacích předmětech výchova ke zdraví, ošetrovatelská propedeutika a dalších odborných se zaměřujeme na téma zásady zdravého životního stylu, kvality pracovního prostředí, vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví člověka, estetické a citové vnímání svého okolí. V běžném provozu školy a obzvláště pak při odborné praxi a praktických cvičeních z biologie, chemie, ošetrovatelské propedeutiky vedeme žáky ke správnému nakládání s odpady, k hospodárnému a úspornému používání zdrojů energií a materiálů, dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce. V této oblasti hraje zásadní roli příkladné jednání všech pedagogických a jiných pracovníků školy. Každoročně se žáci zapojují do úklidu okolí školy a města v rámci Dne Země.

Pro naplnění průřezového tématu je vypracován školní program EVVO a plán EVVO na školní rok.

## Člověk a svět práce

Základním cílem při realizaci tohoto průřezového tématu je vybavit žáka praktickými dovednostmi a informacemi pro jeho budoucí pracovní život tak, aby byl schopen efektivně reagovat na dynamický rozvoj trhu práce a měnící se požadavky na pracovníky. Znalosti a dovednosti pro řízení vlastní kariéry a života (career management skills) získané prostřednictvím kariérového vzdělávání lze využít pro cílené plánování a odpovědné rozhodování o svém osobním rozvoji, dalším vzdělávání, seberealizaci v profesních záměrech a celoživotním učení.

Uskutečňování cílů tohoto tématu bude realizováno především nácvikem konkrétních praktických dovedností, jako jsou např. písemná a verbální prezentace při jednání

s potencionálním zaměstnavatelem, vyhodnocování informací o možnostech dalšího studia nebo nástupu do zaměstnání, znalosti o trhu práce v našem regionu, aplikace základních aspektů týkajících se pracovního poměru a dalších oblastí práva na konkrétních příkladech z praxe, konkrétní praktické dovednosti z oblasti ekonomiky aj. Mezi účinné metody patří také exkurze do různých zdravotnických zařízení, účast na ošetřovatelských dnech, na prezentacích a přednáškách s náborovým charakterem, spolupráce s úřadem práce.

Toto průřezové téma zasahuje do složky odborného i všeobecného vzdělávání. Z odborných předmětů je to ošetřovatelská propedeutika, která řeší například požadavky zaměstnavatelů, při odborné praxi si mohou žáci ověřit získané informace v reálných pracovních podmínkách. Návěkem konkrétních situací při jednání s budoucím zaměstnavatelem, simulací interpersonálních jednání se zabývá psychologie. Teoreticky a částečně prakticky se toto téma dotýká také předmětů společenského charakteru, jako je český jazyk a literatura (písemná i verbální komunikace a sebe prezentace při vstupu na trh práce, práce s informačními médii při vyhledávání pracovních příležitostí), základy společenských věd a ekonomika (hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce, soustava školního vzdělávání v ČR, význam a možnosti dalšího profesního vzdělávání, možnosti vzdělávání v zahraničí, vyhledávání informací o povoláních, nabídce zaměstnání, o trhu práce, zákoník práce, pracovní poměr, pracovní smlouva, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda, její složky a výpočet). O možnostech dalšího jazykového vzdělávání a vzdělávání v zahraničí jsou žáci informováni také v předmětech anglický jazyk a německý jazyk. Orientaci v tématu soukromého podnikání, pracovně právními vztahy, oblastmi světa práce, trhem práce a finanční gramotnosti se ve výuce věnuje hlavně vyučovací předmět ekonomika.

Realizaci tohoto tématu se věnuje ve škole také kariérový poradce, který formou konzultací pomáhá řešit budoucím absolventům jejich další profesní zaměření. Důležitou součástí je rovněž spolupráce třídních učitelů s jednotlivými žáky a jejich rodiči. Přínosem pro realizaci těchto témat je i exkurze a následné přednášky na úřadu práce, s kterým máme v tomto směru velmi dobré zkušenosti

## **Informační a komunikační technologie**

Průřezové téma informační a komunikační technologie prolíná všeobecně vzdělávacími i odbornými předměty. Cílem je naučit žáky používat základní a aplikační programové vybavení počítače, a to nejen pro účely uplatnění se v praxi, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání. Součástí výuky je i seznámení se základními pojmy používanými v oblasti informační a komunikační technologie, práce s informacemi a s komunikačními prostředky – komunikace pomocí elektronické pošty, práce s internetem, orientace na webových stránkách.

Těžištěm tohoto průřezového tématu je předmět informační a komunikační technologie. Výuka probíhá ve speciálně upravených učebnách jen se skupinou žáků, kteří jsou vedeni k aktivní práci s počítačovou technikou a programovým vybavením.

Ostatní předměty využívají získaných dovedností žáků pro vyhledávání informací, událostí, odkazů a k jejich dalšímu zpracování. Výstupem je vytvoření protokolů, referátů na zadané téma a prezentací. Ve čtvrtém ročníku žáci píší a obhajují odbornou maturitní práci na zvolené téma. Všechny tyto dokumenty by měly splňovat pravidla, která jsou pro jednotlivé formy doporučena.

Žáci jsou tak schopni pracovat s moderní technikou a jsou lépe vybaveni nejen pro trh práce, ale i svůj osobní život.

## **Způsob hodnocení žáků**

Během hodnocení jsou dodržovány následující zásady:

- motivační charakter (má být hodnocen momentální výkon žáka, výkon v kontextu hodnocení třídy, žáci mají mít možnost porovnat své výkony navzájem.)
- zpětná vazba (je při hodnocení žáků nezastupitelná, hraje velkou roli.)
- práce s chybou (žáci se mají z chyb poučit, aby je v budoucnu co nejméně opakovali. Proto je na chyby třeba upozornit, ale nezveličovat jejich dopad. Je vhodné důkladně zvážit závažnost chyb a odlišit chyby, které zásadně ovlivní výsledek snažení žáka a které celkový výsledek výrazně neovlivní, mají jen doprovodný charakter.)
- stanovení pravidel předem (jednotná pravidla klasifikace vycházejí z pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Každý vyučující může pro konkrétní práci, úkol, projekt stanovit podrobnější konkrétní pravidla, která nesmí být s obecnými kritérii v rozporu. Pravidla slouží k základnímu přehledu žáků v této oblasti a umožňují předcházet zbytečným nedorozuměním.)
- slovní hodnocení (je vhodné používat často, protože umožní zhodnotit předvedený výkon v širším kontextu. V tomto směru je pro posílení motivace žáka efektivnější pochvala než veřejné pokárání za špatně provedený výkon.)
- poučení pro žáka (součástí hodnocení je také poskytnutí návodu, rady – jak se učit efektivně, jaké je třeba volit metody učení a opakování, jakých nedostatků se vyvarovat.)
- při hodnocení výkonu žáka se specifickými poruchami učení se volí citlivý přístup (je nezbytné žákovi stanovit delší časový prostor pro vypracování zadaného úkolu a při hodnocení zvážit vynaložené úsilí žáka na splnění nebo částečné splnění zadaného úkolu. Citlivě objasnit důvody rozdílnosti v hodnocení spolužákům ve třídě.)

V teoretickém vyučování je hodnocení žáka zaměřeno na kvalitu získaných poznatků, faktů, pojmů a definic. Posuzuje se úroveň intelektuální a motorické činnosti, samostatnost a tvořivost, uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Hodnotí se správnost, přesnost a výstižnost ústního projevu; správnost, přesnost a estetičnost grafického projevu. Součástí hodnocení je také posuzování schopnosti výběru vhodných studijních materiálů a samostatného studia z nich.

V praktickém vyučování je hodnocení žáka zaměřeno na projevy jeho vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Posuzuje se pohotovost, samostatnost a tvořivost ve využívání získaných teoretických poznatků při praktické činnosti. Při hodnocení se klade důraz na zvládnutí správných postupů a způsobů práce, na četnost a závažnost výskytu chyb a na celkový výsledek žákovy práce. Přihlíží se k úrovni organizování vlastní práce, udržování pořádku na pracovišti, dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a k hospodárnosti při využívání surovin, materiálu a energií. Kritéria pro hodnocení a klasifikaci žáků v teoretických předmětech i při odborné praxi jsou přesně stanovena ve školním řádu, v paragrafu Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a žáků nadaných

Vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných je řízeno Vyhláškou č. 270/2017 Sb. o vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů a odpovídá školnímu vzdělávacímu programu (ŠVP):

**Podpůrná opatření prvního stupně** – týkají se žáka, který vykazuje mírné vzdělávací obtíže v některém z předmětů, resp. ve všech předmětech a škola sama nebo na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) začala poskytovat PO 1. stupně. U takového žáka škola může v případě, že nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka při vzdělávání zpracovat Plán pedagogické podpory (PLPP). V takovém případě vypracují učitelé dotčených předmětů ve spolupráci s třídním učitelem a výchovným poradcem PLPP, kterým žákovi zajistí maximálně po dobu 3 měsíců částečné úpravy metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Po uplynutí této lhůty (možno i dříve) se fungování zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb či vytvořeného PLPP opět ve vzájemné spolupráci vyhodnotí a pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb žáka nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí výchovný poradce zákonnému zástupci žáka nebo zletilému žákovi využití poradenské pomoci ŠPZ za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Pokud poskytovaná podpůrná opatření 1. stupně postačovat budou, bude vzdělávání žáka i nadále probíhat dle původního postupu. I s touto skutečností seznámí výchovný poradce zákonného zástupce, příp. zletilého žáka.

**Podpůrná opatření druhého až pátého stupně** – poskytuje škola na základě doporučení ŠPZ a s informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka. Je-li ŠPZ doporučeno pracovat se žákem na základě Individuálního vzdělávacího plánu (IVP), vypracuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem a vyučujícími konkrétních předmětů na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka, resp. zletilého žáka a následného schválení žádosti ředitelem školy IVP, se kterým budou všechny dotčené strany seznámeny a musí jej stvrdit svým podpisem. Na čtvrtletních, pololetních a závěrečných pedagogických radách bude IVP a jeho naplňování průběžně vyhodnocován.

V průběhu celého školního roku je veden a aktualizován Seznam žáků se SVP, v němž jsou přehledně uvedeni všichni žáci se SVP i s jejich doporučeními ŠPZ. Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou s ním seznámeni a svým podpisem potvrzují naplňování podpůrných opatření u takových žáků.

Škola dlouhodobě spolupracuje s psychology a speciálními pedagogy ŠPZ v regionu.

Pracovníkem školy, který se komplexně věnuje vzdělávání žáků se SVP (včetně žáků nadaných), a to i spolupráci se ŠPZ, je výchovný poradce.

Ve škole pracuje metodik prevence sociálně patologických jevů, který každoročně zpracovává, realizuje a vyhodnocuje Školní program prevence, do jehož aktivit patří organizování besed, školní terénní práce, spolupráce se ŠPZ apod.

**Vzdělávání nadaných žáků** - v případě výskytu žáků nadaných a mimořádně nadaných, jsou tito žáci vytipováni učiteli jednotlivých předmětů a je u nich ve zvýšené míře využíváno samostudium, práce s informačními a komunikačními technologiemi, problémové či projektové vyučování aj. Popřípadě se zúčastňují různých soutěží, olympiád, projektů a studijních pobytů. Zároveň se zjišťuje, zda taková žáci nemají naopak nedostatky a problémy v ostatních předmětech či sociálních vztazích a tomu se přizpůsobuje práce s nimi.

Žákovi s mimořádným nadáním může ředitel školy povolit vzdělávání podle IVP, který vychází ze ŠVP příslušného studijního nebo učebního oboru, doporučení ŠPZ a vyjádření zákonného zástupce žáka, příp. žáka zletilého. Způsob tvorby, realizace a vyhodnocování IVP odpovídá postupu u IVP žáků se SVP.

V případě **mimořádného sportovního nadání** a sportovní reprezentace České republiky umožňuje ředitel školy dle § 18 Školského zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů požádat o vzdělávání dle IVP, tak, aby mohl žák skloubit vzdělávání i sportovní přípravu, včetně reprezentace ČR.

Jestliže je ve škole vzděláván **žák s odlišným mateřským jazykem (OMJ)**, vztahují se na něho postupy vzdělávání stejně jako na ostatní žáky se SVP. Tzn., pokud nestačí PO 1. stupně, je žákovi a jeho zákonným zástupcům, příp. pouze zletilému žákovi, doporučeno navštívit ŠPZ. Toto zařízení následně doporučí další práci se žákem. Obvykle je mu poskytována pedagogická intervence v rozsahu několika hodin týdně pro intenzivní doučování českého jazyka.

V případě velké jazykové bariéry je u takového žáka nutno hodnotit zejména individuální pokroky a nesrovnávat jej s ostatními žáky ve třídě, protože jeho výchozí pozice je odlišná. Je také možno využít možnosti žáka v 1. pololetí nehodnotit, případně posunout hodnocení na jiný termín. Hodnocení na konci školního roku lze posunout nejpozději do konce září následujícího školního roku. V takovém případě je žák podmíněčně přijat do vyššího ročníku.

## **Realizace BOZP a PO**

Součástí teoretického a praktického vyučování je problematika bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce a požární ochrany. Výchova k bezpečné a zdraví neohrožující práci vychází ve vzdělávání z požadavků platných právních a ostatních předpisů (zákonů, nařízení vlády, vyhlášek, technických předpisů a norem). Požadavky musí být doplněny o vyčerpávající informace o možných rizicích ohrožení, jimž jsou žáci při teoretickém a praktickém vyučování vystaveni, včetně informace o opatřeních na ochranu před působením zdrojů rizik.

Prostory pro výuku musí odpovídat podmínkám a požadavkům, které jsou stanoveny zdravotnickými předpisy, zejména vyhláškou č. 108/2001 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol a školských zařízení, nařízením vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci. Při odborné praxi žáci dodržují i všechny zákonné normy týkající se resortu zdravotnictví a sociálních služeb. Nácvik a procvičování činností musí být v souladu s požadavky zákoníku práce a vyhláškou 288/2003 Sb. upravující zákaz práce pro mladistvé.

Poučení žáků o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Poučení se provádí na začátku každého školního roku, při praktickém vyučování vždy při vstupu na nové oddělení, dále vždy před konáním resp. na začátku konání mimoškolní akce (kurz, exkurze, soutěž, výlet, atp.)

Cvičná evakuace školy se koná nejméně 1x za školní rok, zpravidla po nástupu nových žáků. Poučení o BOZP a PO provádí třídní učitelé též před odchodem na prázdniny (poučení také o nebezpečí v dopravě, při turistice, koupání, zneužívání mladistvých, gamblerství, užívání drog, alkoholu atd.).

## **Podmínky přijímání žáků ke vzdělávání**

Přijímání žáků ke vzdělávání se řídí zákonem č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů a je v souladu s momentálně platnými prováděcími předpisy. Obor Zdravotnické lyceum v denní formě studia je určen pro žáky, kteří úspěšně ukončili vzdělávací program základního vzdělávání a získali tak stupeň základního vzdělání. Uchazeč o přijetí ke vzdělávání musí splnit podmínky pro přijetí, které stanoví ředitel školy ve formě jednotných kritérií pro přijímací řízení. Tato jednotná kritéria jsou každoročně stanovena ředitelem školy v zákonem stanovených lhůtách pro každé kolo přijímacího řízení. Přednostně jsou přijímáni žáci s výbornými studijními výsledky v základním vzdělávání, u kterých je předpoklad úspěšného pomaturitního studia. Vzhledem ke směřování absolventů k dalšímu studiu na vysokých školách se zdravotnickým zaměřením a k výkonu povolání ve zdravotnické oblasti je podmínkou přijetí zdravotní způsobilost. Posouzení zdravotního stavu přísluší registrujícímu dorostovému resp. praktickému lékaři, který vyjádří posudek formou potvrzení na přihlášce ke vzdělávání.

Při výběru oboru Zdravotnické lyceum nejsou zdravotně způsobilí uchazeči trpící zejména:

- prognosticky závažnými onemocněními podpůrného a pohybového aparátu znemožňujícími zátěž páteře a trupu (např. juvenilní revmatoidní artritida)
- prognosticky závažnými onemocněními omezujícími funkce končetin a s poruchou jemné motoriky
- prognosticky závažnými chronickými nemocemi dýchacích cest a plic, kůže a spojivek včetně onemocnění alergických
- prognosticky závažnými nemocemi srdce a oběhové soustavy vylučujícími středně velkou zátěž
- prognosticky závažnými poruchami mechanismu imunity

## **Způsob ukončení vzdělávání**

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce, které zároveň stvrzuje dosažení kvalifikační úrovně EQF 4 evropského referenčního rámce.

Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a je organizováno v souladu s momentálně platným prováděcím předpisem. Maturitní zkouška se skládá ze dvou částí – společné (státní) a profilové (školní). Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky.

**Společná část** maturitní zkoušky se skládá ze dvou zkoušek – z českého jazyka a literatury a druhé zkoušky, kterou si žák zvolí - buď z cizího jazyka (žák si může zvolit pouze cizí jazyk, ve kterém se vzdělával ve škole), anebo z matematiky. Všechny zkoušky společné části se konají formou didaktického testu, který je zadáván centrálně.



**Profilová část** maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury ze zkoušky z cizího jazyka (pokud si ho žák zvolil ve společné části) a z dalších tří povinných zkoušek. Zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka se konají vždy formou písemné práce a formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí.

Další tři povinné zkoušky jsou stanoveny následovně: První zkouška je maturitní práce a její obhajoba před zkušební maturitní komisí. Zadání maturitní práce určí ředitel školy s dostatečným předstihem, nejpozději však 4 měsíce před termínem obhajoby. Druhá zkouška je z předmětu biologie. Třetí zkouška je z volitelného předmětu. Žák může zvolit každý předmět nebo celek z obsahově příbuzných předmětů, který splňuje minimální hodinovou dotaci 4 hodiny týdně za celou dobu vzdělávání. Druhá a třetí zkouška je ústní zkouška před zkušební maturitní komisí.

Žák může vykonat navíc nepovinnou zkoušku, maximálně dvě. V rámci nepovinné zkoušky má na výběr předmět podle stejných kritérií, jako u třetí povinné (volitelné) zkoušky.

## Materiální a personální zajištění výuky, charakteristika spolupráce se sociálními partnery

|                       |   |
|-----------------------|---|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace  |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov   |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80  |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>   |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum  |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní   |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472  |
|                       | e-mail: <a href="mailto:info@szsturnov.cz">info@szsturnov.cz</a> ; www: <a href="http://www.szsturnov.cz">http://www.szsturnov.cz</a> |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>   |

### Materiální zajištění výuky

Žáci při vzdělávání v oboru zdravotnické lyceum využívají učebny v budově školy a domova mládeže. Jedná se o kmenové učebny, učebny výpočetní techniky, učebny cizích jazyků, učebnu pro výuku psychologie a komunikace, odborné učebny pro výuku ošetrovatelství a první pomoci. Učebny jsou vybaveny žákovskými lavicemi, židlemi, učitelkou katedrou, bílou tabulí na psaní netoxickými popisovači, dataprojektorem, ozvučením, učitelským PC a promítacím plátnem. Dále nástěnkami a kancelářským nábytkem pro uložení sbírek některých předmětů. Učebny výpočetní techniky a cizích jazyků jsou navíc vybaveny počítači s připojením na internet, učebna psychologie a komunikace gymnastickými míči a odbornými pomůckami. Odborné učebny pro ošetrovatelství a první pomoc jsou navíc vybaveny odbornými pomůckami a modely.

Výuka tělesné výchovy je materiálně zajišťována prostřednictvím pronajatých prostor tělocvičny především od turnovské tělovýchovné jednoty Sokol a alternativně od turnovské Střední uměleckoprůmyslové školy. Výuka může probíhat v obou zařízeních podle rozvrhových možností. Nárazově podle počasí a podle potřeby plnění učební osnovy je při výuce tělesné výchovy také využíváno vlastní asfaltové hřiště v areálu školy, vlastní prostory posilovny a herny stolního tenisu v budově domova mládeže. Formou pronájmu se příležitostně využívá místní lehkooatletický stadion a další vybavení náležící TJ Turnov (posilovna, spinning, squash). Při příznivých klimatických podmínkách probíhá výuka na školním hřišti a v přírodě.

Lyžařský výcvikový zájezd probíhá formou pronájmu ubytování a stravování od provozovatele horské chaty. Výzbroj určená k běžeckému lyžování je žákům v počtu 10–12 kusů zapůjčována zdarma školou ze sbírky tělesné výchovy. Ubytování na sportovně-turistickém kurzu je taktéž pronajímáno v rekreačním zařízení regionu.

Výuka předmětu ošetřování nemocných probíhá v klinických podmínkách na pracovištích našich sociálních partnerů. Hlavním partnerem je Krajská nemocnice Liberec, a.s.- nemocnice Turnov, na jejíž půdě probíhá největší část výuky a se kterou je sepsána dlouhodobá smlouva

o jejím konání. Dalšími partnery jsou Zdravotnické a sociální služby města Turnov a okolní nemocnice (v Semilech, Jilemnicích, Jablonci n. N., Tanvaldu, Jičíně, Ml. Boleslavi, atp.).

Pro uložení výukového materiálu a přípravu učitelů slouží kabinety. Kabinet pedagogů převážně vyučujících na DM sídlí v budově domova mládeže.

Všichni učitelé mají k dispozici stolní nebo přenosný PC a připojení k síťové tiskárně. Žáci mohou používat síťové tiskárny umístěné na chodbách školy.

Materiál a pomůcky pro výuku jsou dále uloženy v učebnách a ve skladech v prostorách školy a domova mládeže. V učebnách a kabinetech jsou také uloženy další názorné pomůcky a didaktická technika (modely, slovníky, tabulky, kalkulatory, atp.) Veškerá zařízení (především elektronická, která rychle zastarávají) jsou průběžně dle stáří, funkčnosti a finančních možností školy vyřazována a nahrazována modernější technikou.

Oděvy a obuv si žáci odkládají v prostoru šaten v zamykatelných plechových skříňkách. Prostory k převlékání se nalézají v 1. podlaží školy, kam se vstupuje bočním vchodem. Zde je také sklad uniforem, pláštěů, ručníků a ložního prádla, které se používají ve škole a v nemocnici při výuce. Škola zapůjčuje žákům pláště a na praktické vyučování pracovní oděv. Zajišťuje v souladu s hygienickými normami také jejich centrální praní. Pro osobní hygienu jsou všechny učebny, kabinety, sborovna vybaveny umyvadlem s tekoucí vodou. Na každém patře budovy školy jsou učitelské toalety a dívčí toalety s jedním bidetem a 4 umyvadly. V 1. a 4. podlaží jsou navíc chlapecké záchody včetně pisoárů. Ve 4. podlaží je umístěno WC pro imobilní osoby.

Pro zvýšení komfortu žáků při pobytu ve škole jsou v každém podlaží na chodbě zřízena místa k odpočinku, vybavená dle prostorových možností stoly s židlemi, lavičkami a křesly.

Žáci, kteří nemají možnost dojíždění, mohou být přechodně ubytováni ve vlastním domově mládeže. Stravování žáků je zajištěno ve vlastní výdejně stravy umístěné v jednom společném objektu s budovou domova mládeže. Stravu dovážíme z moderní kuchyně sousední Krajské nemocnice Liberec a.s. - nemocnice Turnov, která splňuje všechny nároky zdravé výživy.

Vedení školy a administrativní pracovníci sídlí ve 2. podlaží budovy školy. Jejich zázemí je vybaveno kancelářským nábytkem, osobními počítači a tiskárnou. V sekretariátu je zabudovaný příruční trezor.

### **Personální zajištění výuky**

Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků je velmi sledovaný ukazatel kvality. Pracovní úvazky učitelů jsou prioritně sestavovány podle aprobovanosti konkrétního učitele. Pouze v případě naprostého nedostatku aprobovaných pedagogických pracovníků je postupováno odlišně a to jen na nejnnutnější přechodnou dobu (dále intenzivně hledáme učitele aprobované). Pedagogický kolektiv školy tvoří trvale okolo 45 učitelů včetně externistů. Věkový průměr pedagogického sboru je pod 50 let.

Učitelé splňují až na výjimky magisterský stupeň vzdělání pro SŠ. Odborní učitelé jsou povinně registrováni v souladu se zákonem 96/2004 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče. Dále se na odborné výuce podílejí externí spolupracovníci – odborníci z praxe. Je možné konstatovat, že personální zajištění výuky v

oboru zdravotnické lyceum je na velmi dobré úrovni.

O žáky ubytované na domově mládeže se starají 4 vychovatelky a 4 asistentky pedagoga.

Celkem 7 učitelů splnilo další kvalifikační předpoklady nutné k výkonu specializovaných činností a náročnějších řídicích činností (výchovný poradce, preventista sociálně patologických jevů, ICT koordinátor, ŠVP koordinátor, EVVO koordinátor).

Všichni pedagogičtí pracovníci se průběžně dále vzdělávají v souladu s plánem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Vzdělávací akce jsou buď doporučeny vedením školy v souladu s potřebami organizace, nebo pedagogové navrhuji školení dle vlastního výběru. Prioritou při výběru dalšího vzdělávání je, aby pořádající instituce měla nabízené vzdělávání akreditováno MŠMT ČR.

## **Charakteristika spolupráce se sociálními partnery**

Sociálními partnery školy jsou především rodiče žáků, zdravotnická a sociální zařízení, město Turnov a jím zřizované organizace a neziskové organizace. Samozřejmě spolupracujeme i s dalšími firmami a organizacemi.

S rodiči spolupracuje škola přímo při výchově a vzdělávání jejich dětí. Tato spolupráce je realizována prostřednictvím třídních schůzek organizovaných pravidelně dvakrát za školní rok (vždy v listopadu a v dubnu), dále pomocí elektronického informačního systému školy, MS Teams, internetových stránek školy, osobním či telefonickým kontaktem s třídními učiteli resp. v závažných případech jednáním s ředitelkou školy. Dále škola spolupracuje s rodiči přes jejich organizaci Sdružení rodičů a přátel školy. Přínos této organizace je především v ekonomické oblasti, neboť přispívá finančně na exkurze, zájezdy, kurzy žáků, dotuje nákup cen v různých školních soutěžích a odměn za reprezentaci školy. Též SRPŠ pomáhá sociálně slabým žáků a hraje nezastupitelnou úlohu při organizaci každoročního plesu zdravotnické školy.

Při realizaci vzdělávacího programu spolupracujeme s Krajskou nemocnicí Liberec, a. s., ve které probíhá hlavní část předmětu ošetřování nemocných. Odborné učitelky zdravotnických předmětů docházející na výuku do turnovské nemocnice jsou také na malý úvazek jejím zaměstnancem. V neposlední řadě od KNL Cateringu s.r.o. odebíráme stravu pro žáky i zaměstnance. Prádelna Nemocnice Jablonec nad Nisou, p. o. pro nás zajišťuje praní prádla. Se všemi organizacemi spolupracujeme na základě dlouhodobých uzavřených smluv.

Částečně probíhá výuka ošetřování nemocných i v zařízeních městem Turnov zřizované organizace Zdravotně sociální služby Turnov, p. o., dle potřeby i v dalších organizacích. Se všemi spolupracujeme na základě uzavřených smluv. Odborná praxe je realizována na základě smluv s nemocnicemi v Turnově, Semilech, Jilemnici, Jablonci nad Nisou, Liberci, Tanvaldu, Frýdlantu, Jičíně atp. dle konkrétních možností zdravotnických zařízení.

S neziskovými organizacemi spolupracujeme při pořádání charitativních sbírek. Jedná se konkrétně o pravidelnou účast našich žáků na sbírkách Emil, Květinový den, Srdíčkový den a Bílá pastelka.

S úřadem práce spolupracujeme v rámci průřezového tématu Člověk a svět práce, kdy každá třída oboru zdravotnické lyceum navštíví informační a poradenské středisko ÚP Semily. Dále samozřejmě poskytujeme každoročně informace o otevíraných oborech a úřad práce tímto prostřednictvím přispívá k propagaci naší školy v řadách žáků vycházejících ze ZŠ v rámci své poradenské činnosti.

S partnerskou zdravotnickou školou Berufsfachschule für Pflegeberufe Niesky pořádáme dle možností během vzdělávání poznávací exkurze v partnerské škole a setkávání žáků při soutěži v první pomoci.

S dalšími právními subjekty, jako je například dopravní společnost BusLine (pracoviště Turnov), spolupracujeme při pořádání poznávacích exkurzí, odborných exkurzí, zájezdů na sportovní utkání, do divadel, na výstavy atp. Každoročně pořádáme také tematický den Ochrany člověka za mimořádných situací např. ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem, Armádou ČR nebo se Zdravotnickou záchrannou službou.

Spolupracujeme se zdravotnickými školami z blízkého okolí.

## Profil absolventa

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

## Uplatnění absolventa

Absolvent oboru vzdělání zdravotnické lyceum je připraven především pro studium lékařských i nelékařských zdravotnických oborů na vysokých školách a vyšších odborných školách. Pokud absolvent nebude pokračovat ve studiu, může získat způsobilost k výkonu nelékařského zdravotnického povolání (např. masér, ošetřovatel, praktická sestra, zubní instrumentářka) absolvováním vzdělávacího programu příslušného kurzu.

Osvojené klíčové kompetence spolu se získanými odbornými znalostmi vytvářejí velmi dobré předpoklady i pro přímé uplatnění na trhu práce na specifických pracovních pozicích, např. ve zdravotnické administrativě, zdravotnickém pojišťovnictví, v orgánech veřejné správy.

Absolvent byl vzděláván tak, aby získané klíčové kompetence uplatnil nejen při terciárním vzdělávání, ale i v oblasti celoživotního vzdělávání a na trhu práce.

## Kompetence absolventa

### *Odborné*

Absolvent byl vzděláván tak, aby:

- si osvojil vědomosti a dovednosti potřebné pro další studium zdravotnických oborů, tj. aby:
- získal vhled do základních disciplín studia zdravotnických oborů a představu o obsahu a náročnosti uvažovaného vysokoškolského nebo vyššího odborného studia těchto oborů
- seznámil se s možnostmi dalšího studia a svého uplatnění ve zdravotnictví
- ovládal základní metody vědecké práce a řešení odborných problémů, hledal souvislosti mezi jevy a možnosti využití teoretických poznatků v praktických úlohách
- samostatně zpracovával a interpretoval data a poznatky získané z odborných pramenů nebo prostřednictvím pozorování, experimentů a jiných badatelských metod
- dovedl využívat znalosti přírodovědných jevů a zákonů i poznatky z odborných

- disciplín při řešení vybraných problémů souvisejících se studovaným oborem
- vyjadřoval se přesně, odborně a jazykově správně, rozuměl základní odborné terminologii
- efektivně pracoval s prostředky digitálních technologií a užívali získané dovednosti, spolu s dovednostmi pracovat efektivně s odbornou literaturou, ke studijním účelům a k řešení zadaných úkolů
- uplatňoval teoretické znalosti při aktivní podpoře a ochraně zdraví a měli přehled o systému péče o zdraví obyvatel v ČR.
- usiloval o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn. aby:
- chápal kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména organizace
- se seznámil s nástroji pro zajišťování kvality ve zdravotnictví.

Absolvent byl veden k tomu, aby:

- jednal ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby:
- zvažoval při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí a zdraví, sociální dopady
- efektivně hospodařil s finančními prostředky
- nakládal s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.
- dbal na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn. aby:
- znal systém péče o zdraví pracujících a prevence rizik souvisejících s prací a chápal bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zaměstnance i jako součást řízení jakosti
- znal a dodržoval základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence ve škole a na odborných pracovištích
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s pracovními pomůckami a zařízením školy nebo odborného pracoviště a bezpečné práce se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.)
- rozpoznal možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byl schopen zajistit odstranění závad a možných rizik
- byl připraven uplatňovat nároky na ochranu zdraví před úrazem nebo poškozením zdraví při vykonávání práce
- byl vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázal první pomoc sám poskytnout.

### ***Klíčové***

V průběhu vzdělávání byly u absolventa rozvíjeny všechny klíčové kompetence. Vzhledem k zaměření oboru byl důraz kladen především na to, aby absolvent:

- měl pozitivní vztah k učení a vzdělávání, ovládal různé techniky učení, uměl si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky a byl schopen vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok v učení

- uplatňoval různé způsoby práce s textem, četl s porozuměním texty různého stylu a žánru a efektivně zpracovával získané informace, rozuměl ikonickým textům tj. vyobrazením, mapám, schémátům, grafům, atp.
- poslouchal s porozuměním mluvené projevy (např. výklad, přednášku, projev) a pořizoval si poznámky
- vyjadřoval se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných, formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- používal dva světové jazyky na takové úrovni, aby běžně hovorově komunikoval a s pomocí slovníků rozuměl i odborným a populárně odborným textům
- uplatňoval při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace
- funkčně využíval matematické dovednosti při řešení různých životních situací a pro studium dalších disciplín
- ovládal základní a aplikační programové vybavení a další prostředky informačních a komunikačních technologií pro osobní, studijní i pracovní účely, komunikoval elektronickou poštou a využíval další prostředky online a offline komunikace
- získával informace a pracoval s informacemi z různých zdrojů i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií, uvědomoval si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupoval k získaným informacím (byl mediálně gramotný).

Absolvent byl veden k tomu, aby:

- pečoval o svoje zdraví
- dbal na dodržování zákonů a pravidel slušného chování
- žil aktivním občanským životem, ke kterému byl vybaven základními znalostmi o fungování demokratické společnosti a o evropské integraci
- si uvědomil svoji národní identitu, svá lidská práva, respektoval práva druhých lidí i kulturní odlišnosti příslušníků jiných národností a etnik a nepodléhal rasismu, xenofobii, intoleranci, diskriminaci
- získal všeobecný kulturní rozhled a chápal význam umění pro život
- uznal význam vzdělání a nutnost sebevzdělávání a celoživotního učení pro uplatnění na trhu práce
- si osvojil základní poznatky z ekonomie a ekonomiky potřebné pro porozumění fungování tržního hospodářství a dokázal je vhodně používat pro své osobní i pracovní účely.

### **Způsob ukončení vzdělávání, potvrzení dosaženého vzdělání**

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou. Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a je organizováno v souladu s momentálně platným prováděcím předpisem. Žák získá stupeň vzdělání "střední vzdělání s maturitní zkouškou", což je kvalifikační úroveň EQF 4., jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky – společnou část (státní) i profilovou část (školní). Dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce.

Podrobnosti jsou uvedeny v kapitole „Charakteristika vzdělávacího programu“.



## RVP do ŠVP

| Škola   | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |         |                                      |  |                       |         |
|---|--|---------|--------------------------------------|--|-----------------------|---------|
| Kód a název RVP   | 78-42-M/04 Zdravotnické lyceum   |         | Název a kód ŠVP                      | Zdravotnické lyceum ZL 01/2022-4                 |                       |         |
| aktualizované RVP                                       |  |         | ŠVP                                  |  |                       |         |
| Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy                    | Minimální počet vyučovacích hodin za celou dobu vzdělávání                 |         | Vyučovací předmět                    | Počet vyučovacích hodin za celou dobu vzdělávání |                       |         |
|   | týdenních  | celkový |                                      | týdenních  | z toho disponibilních | celkový |
| Jazykové vzdělávání<br>Český jazyk<br>Dva cizí jazyky   | 6  | 192     | Český jazyk a literatura             | 8  | 2                     | 260     |
|   | 21   | 672     | Anglický jazyk                       | 13,5   | 1,5                   | 432     |
|   |  |         | Německý jazyk                        | 13   | 4                     | 415     |
| Společenskovědní vzdělávání                             | 6  | 192     | Dějepis                              | 3,5  | 0                     | 119     |
|   |  |         | Základy společenských věd            | 2,5  | 0                     | 82      |
| Přírodovědné vzdělávání                                 | 24   | 768     | Biologie                             | 9,5  | 1,5                   | 299,5   |
|   |  |         | Fyzika                               | 7  | 0                     | 224     |
|   |  |         | Chemie                               | 10   | 1                     | 322,5   |
|   |  |         | Zeměpis                              | 2  | 2                     | 68      |
|   |  |         | Ekologický kurz                      | x  | x                     | x       |
| Matematické vzdělávání                                  | 10   | 320     | Matematika                           | 10   | 0                     | 320     |
| Estetické vzdělávání                                    | 5  | 160     | Český jazyk a literatura             | 6  | 1,5                   | 189     |
|   |  |         | Dějepis                              | 0,5  | 0                     | 17      |
| Vzdělávání pro zdraví                                   | 8  | 256     | Tělesná výchova                      | 8  | 0                     | 258     |
|   |  |         | První pomoc                          | 0,5  | 0,5                   | 17      |
|   |  |         | Anglický jazyk                       | 0,5  | 0,5                   | 17      |
|   |  |         | Základy společenských věd            | 0,5  | 0,5                   | 14      |
|   |  |         | Lyžařský výcvikový zájezd            | x  | x                     | x       |
|   |  |         | Sportovně turistický kurz            | x  | x                     | x       |
| Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích | 5  | 160     | Informační a komunikační technologie | 6  | 1                     | 191     |
| Ekonomické vzdělávání                                   | 3  | 96      | Ekonomika                            | 2  | 0                     | 66      |

|                           |         |         |                                 |         |    |         |
|---------------------------|---------|---------|---------------------------------|---------|----|---------|
|                           |         |         | Základy společenských věd       | 1       | 0  | 33      |
| Zdravotnická propedeutika | 24      | 768     | Klinická propedeutika           | 2       | 0  | 66      |
|                           |         |         | První pomoc                     | 1,5     | 0  | 51      |
|                           |         |         | Výchova ke zdraví               | 1       | 0  | 34      |
|                           |         |         | Patologie a patofyziologie      | 2       | 0  | 66      |
|                           |         |         | Základy epidemiologie a hygieny | 1       | 0  | 34      |
|                           |         |         | Biologie                        | 3,5     | 0  | 119     |
|                           |         |         | Latinský jazyk                  | 3       | 0  | 102     |
|                           |         |         | Psychologie a komunikace        | 6       | 0  | 190     |
|                           |         |         | Ošetrovatelská propedeutika     | 4       | 0  | 133     |
|                           |         |         | Odborná praxe                   | x       | x  | x       |
| Disponibilní hodiny       | 16      | 512     |                                 |         |    |         |
| Celkem                    | 128     | 4 096   | Celkem                          | 128     | 16 | 4139    |
| Odborná praxe             | 2 týdny | 2 týdny | Odborná praxe                   | 2 týdny |    | 2 týdny |
| Kurzy                     | 0       | 0       | Kurzy                           | 3 týdny |    | 3 týdny |

## Učební plán

|                       |   |
|-----------------------|---|
| Název školy:          | Sřední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov   |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                          |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                             |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum  |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                       |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                  |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                   |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                             |

| Vyučovací předmět                    | Počet týdenních vyučovacích hodin   |           |           |           | celkem<br>týdenních | celkem<br>za<br>vzdělání |
|--------------------------------------|---|-----------|-----------|-----------|---------------------|--------------------------|
|                                      | v ročníku   |           |           |           |                     |                          |
|                                      | 1.  | 2.        | 3.        | 4.        |                     |                          |
| <b>Povinné:</b>                      |   |           |           |           |                     |                          |
| Český jazyk a literatura             | 4   | 3         | 3         | 4         | 14                  | 452                      |
| Cizí jazyk 1)                        | 4   | 3         | 3         | 4         | 14                  | 452                      |
| Cizí jazyk 2)                        | 3   | 3         | 3         | 4         | 13                  | 418                      |
| Základy společenských věd            | 1   | 1         | 1         | 1         | 4                   | 130                      |
| Dějepis                              | 2   | 2         | 0         | 0         | 4                   | 136                      |
| Matematika                           | 3   | 2         | 2         | 3         | 10                  | 322                      |
| Fyzika                               | 0   | 3         | 2         | 2         | 7                   | 226                      |
| Chemie                               | 2,5   | 2,5       | 2,5       | 2,5       | 10                  | 325                      |
| Biologie **                          | 3,5   | 3,5       | 2,5       | 3,5       | 13                  | 421                      |
| Zeměpis                              | 2   | 0         | 0         | 0         | 2                   | 68                       |
| Psychologie a komunikace             | 0   | 2         | 2         | 2         | 6                   | 192                      |
| Ekonomika                            | 0   | 0         | 2         | 0         | 2                   | 68                       |
| Informační a komunikační technologie | 2   | 1         | 1         | 2         | 6                   | 192                      |
| Tělesná výchova                      | 2   | 2         | 2         | 2         | 8                   | 260                      |
| Latinský jazyk                       | 2   | 1         | 0         | 0         | 3                   | 102                      |
| Klinická propedeutika                | 0   | 0         | 2         | 0         | 2                   | 68                       |
| Výchova ke zdraví                    | 1   | 0         | 0         | 0         | 1                   | 34                       |
| První pomoc                          | 0   | 2         | 0         | 0         | 2                   | 68                       |
| Patologie a patofyziologie           | 0   | 0         | 2         | 0         | 2                   | 68                       |
| Ošetrovatelská propedeutika          | 0   | 1         | 3         | 0         | 4                   | 136                      |
| Základy epidemiologie a hygieny      | 0   | 1         | 0         | 0         | 1                   | 34                       |
| <b>Celkem</b>                        | <b>32</b>   | <b>33</b> | <b>33</b> | <b>30</b> | <b>128</b>          | <b>4 139</b>             |
| Poznámka:                            | 1) Anglický jazyk<br>2) Německý jazyk<br>** povinný předmět profilové MZK |           |           |           |                     |                          |

***Přehled využití týdnů v období září–červen školního roku***

| <b>Činnost</b>                           | <b>1.</b> | <b>2.</b> | <b>3.</b> | <b>4.</b> |
|--|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Vyučování podle rozpisu učiva            | 34        | 34        | 34        | 28        |
| Lyžařský výcvikový zájezd                | 1         | 0         | 0         | 0         |
| Sportovně turistický kurz                | 0         | 0         | 1         | 0         |
| Ekologický kurz                          | 0         | 1         | 0         | 0         |
| Odborná praxe                            | 0         | 0         | 2         | 0         |
| Maturitní zkouška                        | 0         | 0         | 0         | 4         |
| Časová rezerva, výchovně vzdělávací akce | 5         | 5         | 3         | 4         |
| <b>Celkem týdnů</b>                      | <b>40</b> | <b>40</b> | <b>40</b> | <b>36</b> |

# ŠVP jednotlivých předmětů

## Anglický jazyk

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

**Celkový počet vyučovacích hodin: 452**

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | <b>Celkem</b> |
|-------------------|----|----|----|----|---------------|
| Počet hodin týdně | 4  | 3  | 3  | 4  | <b>14</b>     |

### *Pojetí předmětu*

### Obecný cíl předmětu

Nedílnou součástí osobnosti moderního člověka je studium cizích jazyků. Členství v Evropské unii, možnost studovat a pracovat v zahraničí, a především schopnost dorozumět se v zahraničí je dostatečnou motivací k výuce cizího jazyka. Cílem hodin anglického jazyka je přiblížení jiných kultur, pochopení odlišných tradic a zejména schopnost reagovat v běžných situacích. Výuka má za cíl rozvíjet základní jazykové dovednosti, tzn. mluvení, čtení, psaní a poslech. Součástí výuky je také zdravotnická angličtina.

### Charakteristika učiva

Výuka vychází ze vzdělávací oblasti RVP Jazykové vzdělávání a přirozeně navazuje na znalosti a dovednosti získané na základní škole. Další vzdělávání prohlubuje tyto znalosti a směřuje k dorozumění se v každodenních osobních i pracovních situacích. Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k osvojení takové úrovně komunikativních jazykových kompetencí, která odpovídá minimální úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Používá se přiměřený rozsah jazykových prostředků, tj. mluvnice, slovní zásoba, odborná zdravotnická terminologie, zvuková a grafická stránka jazyka. Tematické okruhy se vztahují k realitám České republiky i anglicky mluvících zemí, odrážejí zájmy žáků i aktuální události.

### Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- přiměřeně reagovali v různých životních situacích
- upevnili si hodnotový systém, přičemž se klade důraz na život a zdraví člověka
- stali se plnohodnotnými občany Evropské unie, byli schopni komunikovat

s představiteli jiných národů a kultur, prezentovat vlastní kulturu a tolerovat jiné.

## Strategie výuky

Během výuky se procvičují všechny čtyři dovednosti, potřebné k získání jazykové kompetence. Nejběžnější metody jsou *rozhovor, práce s textem, skupinová práce, procvičování gramatiky, slovní zásoby*. Součástí je *poslech* autentických nahrávek, *čtení* literatury v anglickém jazyce, *práce se slovníkem*, poslech anglických písniček, *návštěva* divadelních představení a sledování filmů v anglickém jazyce. Žáci jsou směřováni k využívání internetu k vyhledávání a zpracovávání informací.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Stupnice hodnocení je stanovena procentuálně, jednotlivé známky odpovídají hodnocení dle nové státní maturitní zkoušky, a to:

- 100 % – 90 % = 1
- 89 % – 75 % = 2
- 74 % – 60 % = 3
- 59 % – 45 % = 4
- 44 % – 0 % = 5

Ke kontrole vědomostí a dovedností slouží různé formy ústního a písemného zkoušení.

Žák je hodnocen v těchto oblastech:

- docházka
- aktivita v hodinách
- soustavnost a kvalita domácí přípravy
- ústní projev
- gramatika
- slovní zásoba
- práce s textem
- poslech

Kromě krátkých průběžných testů jsou součástí hodnocení také písemné práce, které nejen prověřují znalosti, ale slouží i k nácviku dovedností, nezbytných ke zvládnutí maturitní zkoušky.

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

**Kompetence k učení** – Žák má mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání, ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky, uplatňovat různé způsoby práce s textem, čtení s porozuměním, tzv. rychlé čtení, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, s porozuměním poslouchat mluvené projevy, rozpoznat různé druhy angličtiny, využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí, sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí, znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

**Kompetence k řešení problémů** – Žák má porozumět zadání úkolu, získat informace, orientovat se v reálných situacích s osobním přístupem k danému problému, volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve, spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

**Komunikativní kompetence** – Žák se má vyjadřovat přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat, formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata, vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování, dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce, dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě), chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

**Personální a sociální kompetence** – Žák má umět posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích, stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek, reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku, ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí, mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí, pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností, přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly, podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých, přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

**Občanské kompetence a kulturní povědomí** – Žák se má naučit jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu, dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti

nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie, uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých, zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě, chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje, uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních, uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu, podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

**Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám** – Žák má mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám, mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze, mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady, umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání, vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle, znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků.

**Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií** – Žák se má naučit pracovat s informacemi, pracovat s osobním počítačem

a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií; pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením, učit se používat nové aplikace, komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a off-line komunikace, získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet, pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií, uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotný.

*Rozvíjená průřezová témata*

### **Občan v demokratické společnosti**

Žák je veden k tomu, aby měl vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku, byl připraven si klást základní existenční otázky a hledat na ně odpovědi a řešení, hledal kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a byl kriticky tolerantní, byl schopen odolávat myšlenkové manipulaci, dovedl se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby, dovedl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení.



### ***Člověk a životní prostředí***

Žák je veden k tomu, aby pochopil souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy, chápal postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život, porozuměl souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji, dokázal esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí, osvojil si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

### ***Člověk a svět práce***

Žák je veden k tomu, aby si uvědomil zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře, se vyznal v soustavě školního vzdělávání v ČR a byl schopen využít možnosti dalšího profesního vzdělávání, vyhledával a posuzoval informace o profesních příležitostech, orientoval se v nich a vytvářel si o nich základní představu, písemně i verbálně se prezentoval při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formuloval svá očekávání a své priority.

### ***Informační a komunikační technologie***

Žák je veden k tomu, aby pracoval s informacemi a informačními komunikačními prostředky, byl schopen využívat slovníků, internetu pro vyhledávání informací, využíval on-line cvičení k učebnicím používaným ve škole a jiné doplňkové materiály.

### ***Rozvíjené mezipředmětové vztahy***

- český jazyk a literatura
- výchova ke zdraví
- biologie
- tělesná výchova
- základy společenských věd

Literatura použitá pro zpracování ŠVP: učebnice Maturita Solutions Pre-Intermediate; Nursing (Oxford University Press), New Maturita Activator (Pearson)

## **Rozpis učiva a výsledků vzdělávání**

### **1. ročník Maturita Solutions, počet hodin celkem: 136**

| <b>Výsledky vzdělávání</b>   | <b>Učivo</b>   | <b>Počet hodin</b> |
|--|--|--------------------|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- přečte krátký čtený osobní profil</li><li>- poslouchá krátký slyšený rozhovor lidí vyměňující si informace o základních osobních údajích</li><li>- představí se</li><li>- stručně uvede, jak lidi vypadají</li><li>- popíše člena rodiny</li><li>- zeptá se na osobní údaje a na podobné otázky odpoví</li><li>- zeptá se a odpoví na čas, den a období roku</li><li>- popíše svůj domov</li><li>- hovoří o denních činnostech</li></ul> | <b>1. Úvod</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Slovní zásoba: abeceda, čísla, dny v týdnu, měsíce v roce a roční období</li><li>- Gramatika: sloveso „být“ a „mít“, osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena</li><li>- Popis osob, rodina</li><li>- Přítomný prostý čas: denní aktivity</li><li>- Vazba There is/are, domov, vybavení, předložky místa</li></ul> | <b>27</b>          |
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- poslouchá slyšené vyprávění mluvčího, který jednoduchým způsobem popisuje lidi a pocity</li><li>- v krátkém textu vyhledá žádané informace</li><li>- postihne v slyšeném textu specifické informace</li><li>- vypráví o poslední/zajímavé dovolené</li><li>- hovoří o různých problémech a nabídne radu</li><li>- shlédne film o vánocích, reprodukuje zajímavá fakta</li></ul>  | <b>2. Pocity, vyprávění</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- přídavná jména: pocity</li><li>- popis obrázku: spekulace o pocitech</li><li>- Přítomný prostý x průběhový</li><li>- rady: should, I don't think you should..</li><li>- Minulý prostý a průběhový</li><li>- Vyprávění</li><li>- Vánoce v anglicky mluvících zemích</li></ul>                           | <b>26</b>          |

|  |   |                  |
|--|---|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše místní krajinu, hovoří o oblíbeném místě</li> <li>- přiřadí názvy sportů a volnočasových aktivit k obrázkům</li> <li>- připraví otázky pro spolužáka</li> <li>- postihne hlavní informace v slyšeném textu o sportu</li> <li>- čte novinový článek o sportu</li> <li>- stručně charakterizuje běžné sporty a vyjádří svůj vztah k nim</li> <li>- pojmenuje části těla</li> <li>- s vizuální podporou popíše části lidského těla</li> </ul>  | <p><b>3. Příroda, sport</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popis krajiny, přídavná jména, předložky pohybu</li> <li>- popis obrázku</li> <li>- adrenalinové sporty</li> <li>- přídavná jména větší intenzity (delicious, filthy...)</li> <li>- návrhy</li> <li>- spojky: as/while /when ve spojení s minulými časy</li> <li>- vyprávění</li> <li>- lidské tělo</li> </ul>   | <p><b>27</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- v slyšeném textu rozliší, o jakých pořadech se hovoří</li> <li>- přiřadí k filmům přídavná jména</li> <li>- vyhledá v textu o volném čase specifické informace</li> <li>- pojmenuje pořady a druhy filmů a sdělí, které má v oblibě</li> <li>- zeptá se kamaráda na jeho oblíbené filmy/pořady</li> <li>- hovoří o povinnostech/zákazech</li> <li>- přiřadí názvy běžného jídla a pití k jejich vyobrazení</li> <li>- v čteném reklamním inzerátu na jídlo vyhledá specifické informace</li> <li>- zeptá se na množství, řekne, kolik čeho je</li> </ul> | <p><b>4. Volný čas, filmy, televizní pořady</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba týkající se filmů</li> <li>- počítatelná a nepočítatelná podst. jména</li> <li>- výrazy pro množství (some/any/few/little...)</li> <li>- modální slovesa (must, have to + záporny)</li> <li>- neformální dopis/email</li> <li>- výživa, zdravé a nezdravé potraviny</li> </ul> | <p><b>28</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- přiřadí názvy jevů k jejich zobrazení</li> <li>- ze slyšeného rozhovoru postihne, o jakém počasí/katastrofě se hovoří</li> <li>- pojmenuje aktuální činnosti lidí v dané situaci</li> <li>- zeptá se kamaráda na jeho zkušenosti s extrémním počasím</li> <li>- porovná osoby, věci, jevy</li> <li>- mluví o dostatku, nedostatku, přebytku</li> <li>- pojmenuje ekologické problémy</li> </ul>  | <p><b>5. Počasí, životní prostředí</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba: počasí, přírodní katastrofy</li> <li>- stupňování příd. jmen 1. a 2. stupeň, not as....as</li> <li>- výrazy enough/too</li> <li>- frázová slovesa</li> <li>- životní prostředí, ekologie</li> <li>- porovnání obrázků</li> </ul>   | <p><b>28</b></p> |

## 2. ročník Maturita Solutions, počet hodin celkem: 102

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin |
|---|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- přiřadí názvy povolání k jejich vyobrazení</li> <li>- ze slyšeného rozhovoru rozpozná, o jakém povolání mluvčí hovoří</li> <li>- mluví o svých plánech do budoucna a zeptá se na ně spolužáka</li> <li>- popíše svou letní brigádu a zeptá spolužáka na jeho zkušenosti</li> <li>- mluví o hypotetických událostech</li> <li>- podle vzoru napíše formální dopis</li> </ul>  | <p><b>1. Povolání</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba: povolání, přídavná jména popisující povolání, potřebné vlastnosti, kolokace</li> <li>- budoucí časy: going to/will</li> <li>- první kondicionál</li> <li>- brigáda</li> <li>- plány do budoucna</li> <li>- formální dopis: žádost o práci</li> </ul>   | <b>20</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- přiřadí národnosti k názvům států</li> <li>- v slyšeném rozhovoru postihne hledaná slova týkající se cestování</li> <li>- ústně popíše turistickou atrakci</li> <li>- vypráví o zajímavé dovolené a případných komplikacích</li> <li>- zeptá se na otvírací dobu a na vstupné do ZOO, muzea a podobné informace sdělí</li> <li>- napíše e-mail kamarádovi, ve kterém navrhne společnou činnost, na podobný e-mail pak odpoví</li> </ul>                          | <p><b>2. Cestování a turistika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba: země, národnosti, turistické atrakce a jejich popis, ubytování o dovolené</li> <li>- gramatika: použití minulého a předpřítomného času, záporny a otázky</li> <li>- been/gone</li> <li>- cestování, zakoupení jízdenky, situace na letišti</li> <li>- návrhy: vznesení, přijetí, zamítnutí</li> <li>- Svátky v anglicky mluvících zemích</li> </ul> | <b>20</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- podle poslechu situací z různých obchodů tvoří ve dvojici podobné rozhovory</li> <li>- zeptá se na cenu a vlastnosti výrobku, záruku, možnosti platby a podobné informace sdělí</li> <li>- poslouchá a čte o hypotetických událostech a hovoří o nich</li> <li>- podle textu se učí rozeznávat minulé časy a jejich použití, procvičuje použití předminulého času pro vysvětlení událostí v minulosti</li> <li>- seznámí se základními vazbami sloves</li> </ul> | <p><b>3. Nakupování</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba: obchody a služby, číslovky a měny, kolokace s penězi</li> <li>- druhý kondicionál</li> <li>- předminulý čas</li> <li>- infinitiv x gerundium</li> <li>- popis a porovnání obrázků</li> <li>- nákup v lékárně</li> </ul>  | <b>20</b>   |

|  |  |                  |
|--|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- přiřadí názvy zločinů k jejich vyobrazení</li> <li>- vyhledá informace v novinovém článku o zločinu a převypráví ho</li> <li>- převede přímou řeč do nepřímé</li> <li>- seznámí se s použitím předpon u příd. jmen</li> <li>- na základě poslechu a textu si rozšíří slovní zásobu týkající se zdraví a závislostí, použije ji v rozhovoru se spolužákem a popíše své návyky, případně problematické oblasti</li> </ul>     | <p><b>4. Kriminalita, závislosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba: kriminalita, zdraví</li> <li>- nepřímá řeč (say/tell)</li> <li>- popis a porovnání fotografií</li> <li>- neformální e-mail: vyprávění o osobní zkušenosti (přestupek, krádež...)</li> <li>- osobní zdraví, hygiena, závislosti</li> </ul> | <p><b>21</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- přiřadí názvy přístrojů k jejich vyobrazení</li> <li>- v slyšeném rozhovoru rozliší záměry mluvčího</li> <li>- pracuje s textem o vynálezech, rozlišuje pravdu/nepravdu, hledá synonyma, hovoří o vynálezech</li> <li>- napíše formální stížnost, stručně v ní popíše problém a návrh řešení</li> <li>- pojmenuje a stručně charakterizuje běžné léky, se spolužákem hovoří o lécích užívaných v jejich rodinách</li> </ul> | <p><b>5. Vynálezy, technika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba: materiály, popis zdrav. přístrojů</li> <li>- popis závady a žádost o řešení</li> <li>- trpný rod v základních časech</li> <li>- formální dopis: stížnost</li> <li>- medikace, léky, lékařské přístroje a vybavení</li> </ul>                   | <p><b>21</b></p> |

### 3. ročník New Maturita Activator, počet hodin celkem: 102

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin |
|---|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vzhled a charakter osoby</li> <li>- vyměňuje si názory s kamarádem o povaze lidí</li> <li>- popíše osobnost známého člověka</li> <li>- přečte text o bydlení ve Velké Británii</li> <li>- se spolužákem hovoří na téma „kde bydlím“, ptá se, porovnává</li> <li>- pracuje s textem o ekobydlení</li> <li>- reaguje na inzerát s nabídkou bydlení</li> <li>- na základě obrázků pojmenuje části těla a možné úrazy, hovoří o svých zkušenostech</li> </ul> | <p><b>1. Lidé, domov</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba: vzhled a charakter osoby, koníčky a zájmy, typy bydlení, vybavení domácnosti, popis města</li> <li>- gramatika: přídavná jména, negativní předpony, modifikační příslovce,</li> <li>- výrazy pro množství: many/few/almost....</li> <li>- there is / are</li> <li>- příprava na didaktický test: ústní část</li> <li>- The Czech Republic and Prague</li> <li>- lidské tělo, úrazy, první pomoc</li> <li>- zdravotní péče v ČR</li> </ul> | <b>19</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- přečte text o typech škol ve VB, ČR a USA</li> <li>- pracuje s poslechem na téma „oblíbené předměty“</li> <li>- s vizuální oporou pojmenuje školní vybavení</li> <li>- se spolužákem provede dotazník o studijních návycích</li> <li>- stručně popíše svou střední školu</li> </ul>  | <p><b>2. Škola a vzdělání</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba: školní předměty, školní vybavení, typy škol, popis povinností</li> <li>- gramatika: přítomný čas prostý x průběhový</li> <li>- rozdíly a podobnosti ve vzdělávacích systémech ČR, VB, USA (Bridge)</li> <li>- příprava na didaktický test: poslech</li> <li>- zdravotnická škola</li> </ul>  | <b>20</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše náplň práce různých povolání</li> <li>- vyjmenuje výhody a nevýhody různých povolání</li> <li>- čte text o světě práce a pracuje se slovní zásobou a porozuměním textu</li> <li>- zeptá se jiné osoby na povolání, skutečné či plánované</li> <li>- zopakuje si formální dopis: žádost o práci</li> <li>- shlédne film o Londýnu a jeho turistických zajímavostech,</li> </ul>  | <p><b>3. Povolání</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba: povolání a náplň práce, hledání práce</li> <li>- gramatika: vztažné věty, minulé časy</li> <li>- Londýn: geografie, doprava, historie, slavné historické osobnosti, atrakce (video Bridge), UK</li> <li>- příprava na didaktický test: psaní</li> <li>- moje praxe (ve zdravotnictví)</li> </ul>   | <b>21</b>   |

|  |  |                  |
|--|--|------------------|
| <p>stručně o nich pohovoří</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše svou praxi, náplň práce, svůj názor na ni, přidá historku z praxe</li> </ul>  |  |                  |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- čte a popisuje krátké recepty</li> <li>- stručně vyjádří svůj názor na vyváženou stravu a plýtvání jídlem</li> <li>- porovná dva stravovací styly</li> <li>- vystihne hlavní myšlenky článku o vegetariánství</li> <li>- diskutuje o nemocech spojených se stravou</li> <li>- poslouchá dialogy z obchodů a simuluje podobné se spolužákem</li> <li>- uvede, do jakých obchodů rád / nerad chodí</li> <li>- pracuje s textem o reklamě</li> <li>-</li> </ul> | <p><b>4. Jídlo a nakupování</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba: potraviny, způsoby přípravy, vyvážená strava, nakupování, druhy obchodů, způsoby placení</li> <li>- gramatika: počítatelná a nepočítatelná podst.jm., množství</li> <li>- přídavná jména stupňování</li> <li>- spekulace (perhaps/may...)</li> <li>- Kanada : reálie, geografie, příroda, historie, slavné historické osobnosti, turistické atrakce...</li> <li>- výživa, strava pro pacienty</li> </ul> | <p><b>21</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- s vizuální oporou pracuje s rodokmenem</li> <li>- vystihne hlavní body textu o chudobě a jejím vlivu na děti</li> <li>- vystihne hlavní body slyšeného rozhovoru na téma mateřská/otcovská dovolená</li> <li>- čte a vypráví o rodinné oslavě</li> <li>- napíše neformální děkovný dopis</li> <li>- shlédne film o USA, na základě pracovních listů reprodukuje základní fakta</li> </ul>  | <p><b>5. Rodina a společenský život</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba: rodina, vztahy, kolokace volný čas, oslavy</li> <li>- gramatika: přivlastňování, kondicionály</li> <li>- USA: reálie, geografie, příroda, historie, slavné historické osobnosti, turistické atrakce...</li> <li>- příprava na didaktický test: čtení</li> <li>- zdravý životní styl</li> </ul>   | <p><b>18</b></p> |

#### 4. ročník New Maturita Activator, počet hodin celkem:112

| Výsledky vzdělávání  | Učivo  | Počet hodin |
|--|--|-------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- přečte text o kultuře v jiných zemích</li> <li>- poslouchá vyprávění o různých formách zábavy, odpoví na otázky</li> <li>- popíše ústně i písemně různé obrazy</li> <li>- vyhledá konkrétní informace o výstavě</li> <li>- zformuluje pozvání na společný večer</li> <li>- v rozhovoru přijme nebo odmítne pozvání na večírek</li> <li>- hovoří o oblíbeném filmu či režisérovi</li> </ul> | <p><b>1. Kultura a volný čas</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- gramatika: předložky, nepřímá řeč, nepřímá otázka</li> <li>- slovní zásoba: divadlo, hudba, výtvarné umění, film, kulturní instituce a akce (pokud možno i příklady z anglicky mluvících zemí)</li> <li>- písemná práce: vyprávění o kulturním zážitku</li> <li>- Austrálie a nový Zéland: reálie, geografie, příroda, historie, slavné historické osobnosti, turistické atrakce...</li> </ul> <p>didaktický test</p> <p>Nemocnice: oddělení, profese, pobyt, péče o nemocného</p> | <b>28</b>   |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenuje typy sportů a přiřadí vybavení</li> <li>- přečte o běhu pro charitu, vystihne hlavní body</li> <li>- z fragmentu rozhovoru určí, o jakém sportu je řeč</li> <li>- pracuje s textem o dojemných momentech ve sportu.</li> <li>- hovoří o svém vztahu ke sportu a klade otázky spolužákovi</li> <li>- vypráví o zajímavém sportovním přenosu</li> </ul>                            | <p><b>2. Sport a zdraví</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- gramatika: neurčitá zájmena, slovesné vazby, modální slovesa</li> <li>- slovní zásoba: sporty, sportovní vybavení, sportoviště</li> </ul> <p><b>Sporty v anglicky mluvících zemích</b></p> <p>didaktický test</p> <p><b>Nemoci běžné, dětské, civilizační, infekční, léčba bolestí</b></p>  | <b>28</b>   |



|   |  |                  |
|---|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenuje běžné druhy počasí, zvířat a katastrof</li> <li>- přečte krátký text o ochraně planety, odpovídá na otázky k textu, vyhledá konkrétní informace</li> <li>- popisuje a porovnává obrázky se zvířaty</li> <li>- vyjádří své názory na globální oteplení a způsoby ochrany životního prostředí</li> <li>- reprodukuje sdělení o obnovitelných zdrojích</li> <li>- hovoří o přírodním monumentu, který by chtěl navštívit</li> </ul> | <p><b>3. Příroda a životní prostředí</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- gramatika: trpný rod, časy vyjadřující budoucnost</li> <li>- slovní zásoba: počasí, fauna a flora, přírodní katastrofy, globální oteplování (příčiny a dopady), obnovitelné zdroje energie</li> </ul> <p><b>didaktický test</b></p> <p><b>Alternativní medicína, péče o pacienta</b></p> | <p><b>28</b></p> |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenuje typy dopravních prostředků</li> <li>- přečte článek o letištních procedurách, vystihne hlavní body</li> <li>- z fragmentu rozhovoru určí, o jakém ubytování je řeč</li> <li>- pracuje s textem nevydařené dovolené.</li> <li>- hovoří o své poslední/nejzajímavější/nejhorší dovolené a klade otázky spolužákovi, porovnají své zážitky</li> </ul>   | <p><b>4. Cestování a turistika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- gramatika: porovnání, výrazy pro protiklady,</li> <li>- slovní zásoba: dopravní prostředky, ubytování, letiště, řešení problémů při cestování</li> <li>- formální dopis: stížnost na ubytování</li> </ul> <p><b>didaktický test</b></p> <p><b>opakování zdravotnických temat</b></p>           | <p><b>28</b></p> |

## Biologie

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 421

| Ročník            | 1.  | 2.  | 3.  | 4.  | Celkem    |
|-------------------|-----|-----|-----|-----|-----------|
| Počet hodin týdně | 3,5 | 3,5 | 2,5 | 3,5 | <b>13</b> |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět biologie je součástí přírodovědného vzdělávání a je významným profilujícím předmětem studijního oboru zdravotnické lyceum. Cílem vzdělávání ve vyučovacím předmětu biologie je poskytnout žákům komplexní pohled na rozmanitost živé přírody, vytvořit přehled o složení, stavbě, funkcích a vývoji živé hmoty. Cílem je, aby žáci pochopili přírodní zákonitosti a veškeré projevy živé hmoty ve vzájemných souvislostech. V tomto směru souvisí učivo biologie se všemi ostatními přírodovědnými, ale i odbornými a společenskovědnými vyučovacími předměty.

#### Charakteristika učiva

Biologie jako hlavní profilový předmět studijního oboru je zařazena do všech ročníků. Předmět spojuje biologické a ekologické vzdělávání, částečně také vzdělávání odborné - vzdělávací oblast zdravotnická propedeutika, ze kterého přejímá učivo somatologie. Učivo navazuje na znalosti a dovednosti ze základní školy, které prohlubuje a systematizuje. Celková hodinová dotace 418,5 hodin je rozdělena takto: v 1., 2. a 4. ročníku v rozsahu 3,5 hodiny týdně, ve 3. ročníku 2,5 hodiny týdně. V každém ročníku jsou zařazena praktická cvičení, jejichž 0,5 hod. týdenní dotace ve skutečnosti umožňuje provádět praktická cvičení v 2 hodinovém bloku cca jednou za měsíc. Jednotlivé tematické celky jsou řazeny v logické návaznosti tak, aby zahrnovaly všechna témata zařazená do RVP. S ohledem na návaznost dalších, především odborných vyučovacích předmětů, je hned v 1. ročníku zařazena **Somatologie**, která přináší žákům základní znalosti z klinicky aplikované anatomie, fyziologie, histologie a biochemie, také vede žáky k používání odborné medicínské terminologie. Ve 2. ročníku je tématem **Biologie živočichů**, kdy se výuka zaměřuje na

poznání stavby, způsobu života jednobuněčných i mnohobuněčných živočichů, zejména parazitů člověka. Dalším tématem je **Ekologie** a v rámci ekologického kurzu také téma **Člověk a životní prostředí**. Ekologický kurz má žákům napomoci uvědomit si postavení člověka v přírodě, naléhavost některých globálních problémů lidstva a nezbytnost udržitelného rozvoje pro další život na Zemi. Ve 3. ročníku jsou zařazeny tematické celky **Biologie rostlin a hub**, kde se žáci seznámí se stavbou, životními projevy, systémem a významnými zástupci těchto říší. 4. ročník obsahuje nejobtížnější tematické celky **Obecná biologie, Základy mikrobiologie** a **Genetika**. Žáci se budou podrobně zabývat studiem anatomie a fyziologie buňky, vznikem a vývojem života na Zemi, charakteristikou virů a bakterií, genetickými zákonitostmi se zaměřením na genetiku člověka. Výuka je v každém ročníku doplněna exkurzemi např. do botanické a zoologické zahrady, dále pak příležitostnými výstavami v Muzeu Českého ráje v Turnově, v Národním muzeu v Praze, v Deutsches Hygiene-Museum v Drážďanech a také besedami s pracovníky CHKO Český ráj. Jak již bylo zmíněno výše na konci 2., případně na začátku 3. ročníku, absolvují žáci ekologický kurz, který organizujeme ve spolupráci se středisky ekologické výchovy.

### **Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí**

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- využívali biologických poznatků a dovedností v praktickém životě a ve všech situacích, které souvisejí s přírodovědnou oblastí
- získali pozitivní vztah k přírodě a životu
- si vážili životního prostředí a chránili ho
- byli motivováni k celoživotnímu vzdělávání a sledování nových objevů v biologii

### **Strategie výuky**

Ve výuce biologie získávají žáci značný objem nových poznatků, které si ověřují při praktických úlohách a cvičeních, při výuce v přírodě. Zvýšený důraz klademe na praktický význam osvojených poznatků a jejich přínos pro budoucí povolání uplatňováním zdravotnických aspektů probíraného učiva. Učivo je zpřístupňováno pomocí různých názorných pomůcek: modelů, obrazů, videofilmů, výukových prezentací, ale i živých přírodnin. Důraz je kladen na samostatnost při práci s odbornými informačními zdroji, ale i schopnost týmové spolupráce při řešení zadaných problémů. Žáci jsou vedeni také k vhodné prezentaci získaných poznatků, aplikaci nových znalostí a dovedností při využití životních zkušeností a regionálních podmínek. Ve výuce je také zastoupena práce s přírodninami a biologickým materiálem při poznávání, praktických cvičeních a při tvorbě sbírek a herbářů. Žáci jsou vedeni k tomu, aby na základě vlastního pozorování zaznamenali průběh a výsledky pozorovaných jevů, vhodně je vyhodnotili a formulovali závěry. Důležitou součástí je i tvorba drobných žákovských projektů na zadané biologické téma. Jako přípravu k tvorbě závěrečné odborné maturitní práce, zpracovávají žáci průběžně již od 1. ročníku referáty a seminární práce dle zadaných kritérií, v 1. ročníku také vypracují ročníkovou práci na vybrané téma **Významní přírodovědci, přírodovědné objevy a instituce**. Odborné exkurze žáků významnou měrou přispívají k rozvoji mezipředmětových vztahů a prohlubování učiva.

Z klasických výukových metod jsou nejčastěji používány **metody slovní** (vyprávění, vysvětlování, přednáška, práce s textem, rozhovor), **metody názorně-demonstrační**

(předvádění a pozorování, práce s obrazem), ale i **metody dovednostně-praktické** (vytváření dovedností, napodobování, manipulování, laborování). Pro aktivizaci žáků jsou používány **aktivizující metody** (diskusní, řešení problémů) a **metody komplexní** (frontální výuka, skupinová a kooperativní výuka, samostatná práce žáků, projektová, televizní výuka), díky vybavení všech učeben počítačovou technikou využíváme v biologii často **výuku podporovanou počítačem**, včetně výukových aplikací (TEAMS, MOODLE) a programů (Neulog).

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- úroveň osvojení biologických poznatků
- samostatné řešení zadaných učebních úkolů
- schopnost souvisle se vyjadřovat a diskutovat na dané téma
- získávání a zpracování informací z různých informačních zdrojů
- aplikaci získaných poznatků v mezipředmětových vztazích
- schopnost spolupráce, diskuse při řešení problémů
- laboratorní dovednosti a zpracování protokolů při praktických cvičeních

### *Metody hodnocení*

- různé formy písemného zkoušení po probrání tematických celků
- průběžné ústní zkoušení
- sebehodnocení žáka
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce

## Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

V biologii rozvíjejí žáci téměř všechny klíčové kompetence, zároveň i některé odborné. **Kompetence k učení** jsou naplňovány při práci s různými studijními a odbornými texty, kdy jsou žáci vedeni k naplňování funkční gramotnosti, tzn. ke čtení s porozuměním, k efektivnímu vyhledávání a zpracování informací a k využívání dalších informačních zdrojů jako internet, výukové prezentace a videofilmy při učení.

**Kompetence k řešení problémů** žáci uplatňují například při zpracovávání pracovních listů a při praktických cvičeních jak při samostatné, tak i v týmové spolupráci, kdy po zadání úkolu hledají jádro problému, získávají další informace, využívají dříve nabytých vědomostí a dovedností, navrhnou různé varianty řešení a po dosažení výsledku jsou připraveni ho obhájit.

**Komunikační kompetence** jsou hojně v předmětu biologie rozvíjeny jak v ústní, tak i v písemné podobě při diskusích na odborná témata, při zpracovávání protokolů z praktických cvičení, při prezentování vlastních myšlenek.

K naplňování **personálních a pracovních kompetencí** dochází při práci ve skupinách, kdy jsou žáci nuceni vnášet vlastní návrhy, přijímat a zvažovat návrhy druhých. Dále pak při odpovědném plnění zadaných úkolů a hlavně v odpovědném vztahu ke svému zdraví

s vědomím důsledků nezdravého životního stylu a závislostí. S těmito kompetencemi úzce souvisí i rozvoj **občanských kompetencí**, což znamená zájem o ochranu vlastního zdraví, ale i zdraví druhých při práci s laboratorní technikou a chemikáliemi, o životní prostředí a jeho ochranu nejen při výuce v přírodě, ale i běžném životě.

**Matematické kompetence** žáci využívají při výpočtech a statistickém a grafickém zpracování výsledků např. při různých měřeních v rámci praktických cvičení.

**Kompetence využívat prostředky ICT a pracovat s informacemi** je již nedílnou součástí výuky v biologii, neboť žáci nejen pomocí počítače informace získávají, ale dále s nimi pracují a vytvářejí vlastní prezentace na zadané téma. Při výuce teoretické i praktické či při domácí přípravě jsou využívány výukové aplikace (TEAMS, MOODLE) a programy (NEULOG).

#### *Rozvíjené odborné kompetence*

Biologie také rozvíjí **odborné kompetence** ve smyslu získání vědomostí a dovedností pro další studium zdravotnických oborů, kdy se žáci hlavně v praktických cvičeních naučí ovládat základní metody vědecké práce a přírodovědného výzkumu. Dbá se především na to, aby žáci ovládali základní metody vědecké práce a řešení odborných problémů, hledali souvislosti mezi jevy a možnosti využití teoretických poznatků v praktických úlohách; samostatně zpracovávali a interpretovali data a poznatky získané z odborných pramenů nebo prostřednictvím pozorování, experimentů a jiných badatelských metod; dovedli využívat znalosti přírodovědných jevů a zákonů i poznatky z odborných disciplín při řešení vybraných problémů souvisejících se studovaným oborem; vyjadřovali se přesně, odborně a jazykově správně, rozuměli základní odborné terminologii. Při všech praktických činnostech dbáme na bezpečnost a ochranu zdraví, usilujeme o dodržování stanovených pravidel, o co nejlepší kvalitu odvedené práce a šetření materiálů a energií s ohledem na životní prostředí.

#### *Rozvíjená průřezová témata*

##### **Občan v demokratické společnosti**

V rámci tohoto průřezového tématu se ve výuce zabýváme otázkami soudobého světa, konkrétně v ekologii, kdy řešíme globální ekologické problémy. Vedeme žáky k uplatňování a respektování zásad udržitelného rozvoje, tak aby si životního prostředí vážili a chránili ho pro budoucí generace.

##### **Člověk a životní prostředí**

Průřezové téma je realizováno jednak v uceleném bloku **Ekologie** a v rámci školních ekologických projektů, kdy žáci vyhledávají aktuality s ekologickou tematikou, diskutují s učiteli i mezi sebou navzájem o ekologických problémech, zpracovávají a následně obhajují zadaná ekologická témata. Dále je téma naplňováno především během několikadenního ekologického kurzu ve 2. ročníku, případně na začátku 3. ročníku, kdy si žáci prakticky procvičí a doplní teoreticky získané vědomosti přímo v terénu, samostatně a aktivně poznávají okolní prostředí, přičemž si lépe uvědomí postavení člověka v přírodě. V rámci Dne Země pomáhají žáci při úklidu okolí školy a města, účastní se výstav a besed v rámci spolupráce školy s CHKO Český ráj a Muzeem Českého ráje. V běžném provozu školy

aktivně vedeme žáky ke správnému nakládání s odpady (třídící nádoby na plast, papír, elektroodpad), k úsporám materiálů a energií a tak k odpovědnosti za své jednání.

### ***Člověk a svět práce***

V důsledku vývoje vědeckého poznání, které přináší stále nové objevy, motivujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání.

### ***Informační a komunikační technologie***

Ve výuce biologie je využíváme zejména k vyhledávání aktualit z biologických oborů, při tvorbě vlastních prací a prezentací, k vypracování protokolů z praktických cvičení aj. Při prezenční a distanční výuce využíváme výukové aplikace MOODLE a TEAMS, při praktickém cvičení měřicí systém a senzory NEULOG.

### ***Rozvíjené mezipředmětové vztahy***

- fyzika
- chemie
- matematika
- informační a komunikační technologie
- latinský jazyk
- zeměpis
- výchova ke zdraví
- základy epidemiologie a hygieny
- první pomoc

## ***Rozpis učiva a výsledků vzdělávání***

**1. ročník**

**Počet hodin celkem: 119**

| <b>Výsledky vzdělávání</b>   | <b>Učivo</b>   | <b>Počet hodin</b> |
|--|--|--------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje somatologii jako vědu a vysvětlí vztah somatologie k ostatním oborům</li> <li>- vymezí jednotlivé obory, z nichž somatologie čerpá</li> </ul>  | <p><b>Somatologie</b></p> <p><b>1. Úvod do somatologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- předmět somatologie</li> <li>- základní třídění biologických a lékařských věd</li> </ul> | <b>2</b>           |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava</li> <li>- stručně popíše živočišnou buňku</li> <li>- vyjmenuje druhy tkání, charakterizuje jejich základní vlastnosti a uvede příklady</li> </ul> | <p><b>2. Funkční morfologie tkání</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- základní charakteristika živočišné buňky</li> <li>- tkáň výstelková, pojivová, svalová, nervová</li> </ul>    | <b>6</b>           |

|  |   |                  |
|--|---|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- určí základní anatomické postavení lidského těla</li> <li>- prakticky prezentuje na modelu (osobě) základní směry a roviny těla (česky a latinsky)</li> <li>- předvede základní pohyby</li> </ul>   | <p><b>3. Základní orientace na lidském těle</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- směry a roviny</li> <li>- základní pohyby</li> </ul>   | <p><b>1</b></p>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše obecnou stavbu kosti</li> <li>- charakterizuje význam prvků a faktorů ovlivňujících růst kostí</li> <li>- popíše stavbu, tvar a funkci jednotlivých kostí</li> <li>- ukáže na modelu jednotlivé kosti, pojmenuje jednotlivé kosti česky a latinsky</li> <li>- schematicky znázorní kloub</li> <li>- ukáže na modelu hlavní klouby těla</li> <li>- vysvětlí stavbu a funkci kosterního svalu</li> <li>- ukáže na modelu hlavní svaly těla a uvede jejich český a latinský název</li> <li>- popíše správné držení těla a pohybové stereotypy, na modelu ukáže odchylky od normy</li> </ul> | <p><b>4. Pohybový systém</b><br/><i>Kostra člověka</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- obecná stavba kostí</li> <li>- lebka</li> <li>- osový skelet (páteř, hrudník)</li> <li>- kostra horní a dolní končetiny</li> </ul> <p><i>Klouby těla</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- obecná stavba kloubů, přehled hlavních kloubů těla</li> </ul> <p><i>Kosterní svalovina</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- obecná stavba a funkce svalů, přehled svalových skupin</li> </ul> | <p><b>14</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí složení a funkci krve</li> <li>- popíše význam jednotlivých krevních elementů</li> <li>- charakterizuje jednotlivé krevní skupiny</li> <li>- vysvětlí princip zástavy krvácení</li> <li>- objasní imunitu, její rozdělení a význam</li> </ul>  | <p><b>5. Krev</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- obecná charakteristika a funkce krve</li> <li>- krevní plazma, krevní elementy</li> <li>- krevní skupiny, Rh faktor</li> <li>- zástava krvácení</li> <li>- imunita</li> </ul>  | <p><b>7</b></p>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- na modelu objasní anatomii srdce, popíše stavbu srdeční stěny</li> <li>- vysvětlí činnost srdce (pojmy systola a diastola)</li> <li>- charakterizuje zevní projevy srdeční činnosti</li> <li>- schematicky znázorní malý a velký krevní oběh</li> <li>- popíše dělení a obecnou stavbu cév</li> </ul>   | <p><b>6. Oběhový systém</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba a funkce srdce</li> <li>- zevní projevy srdeční činnosti</li> <li>- malý a velký krevní oběh</li> <li>- stavba a funkce cév</li> <li>- přehled hlavních tepen a žil</li> <li>- mízní systém, slezina</li> </ul>   | <p><b>11</b></p> |

|   |   |           |
|---|---|-----------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- ukáže na modelu jednotlivé tepny a žíly, pojmenuje je česky a latinsky</li> <li>- popíše stavbu a význam mízního systému</li> <li>- vysvětlí funkci sleziny</li> </ul>   |   |           |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- na modelu ukáže a pojmenuje (včetně latinských názvů) jednotlivé části dýchacího systému</li> <li>- popíše stavbu a funkci jednotlivých oddílů dýchacích cest</li> <li>- vysvětlí princip fungování plic a řízení dýchání</li> </ul>   | <p><b>7. Dýchací systém</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba a funkce jednotlivých oddílů dýchacích cest</li> <li>- přenos a výměna dýchacích plynů mezi krví a tkáněmi</li> <li>- mechanika dýchání</li> </ul>  | <b>4</b>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- na modelu ukáže a pojmenuje jednotlivé části trávicího systému (česky a latinsky)</li> <li>- popíše stavbu jednotlivých orgánů trávicí trubice a charakterizuje jejich funkci</li> <li>- objasní funkci žláz (slinné žlázy, slinivka břišní, játra) a jejich sekretů</li> <li>- schematicky znázorní jednotlivé části trávicího systému</li> </ul> | <p><b>8. Trávicí systém</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- obecná stavba a funkce trávicí trubice</li> <li>- dutina ústní, slinné žlázy, zuby</li> <li>- hltan, jícn</li> <li>- žaludek</li> <li>- tenké a tlusté střevo</li> <li>- játra a žlučové cesty</li> <li>- slinivka břišní</li> </ul> | <b>13</b> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- schematicky znázorní jednotlivé části vylučovacího systému</li> <li>- ukáže a pojmenuje (česky a latinsky) jednotlivé části vylučovacího systému, vysvětlí funkci jednotlivých částí</li> <li>- schematicky znázorní a popíše nefron</li> <li>- objasní stavbu a funkci ledvin, princip tvorby moče</li> </ul>                                     | <p><b>9. Vylučovací systém</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- anatomie ledvin, jejich funkce</li> <li>- tvorba a složení moči</li> <li>- vývodné cesty močové</li> </ul>  | <b>4</b>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše jednotlivé vrstvy kůže a jejich funkci</li> <li>- objasní funkci přídatných kožních orgánů</li> </ul>   | <p><b>10. Kožní systém</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba a funkce kůže</li> <li>- přídatné kožní orgány</li> </ul>  | <b>3</b>  |



|   |   |                  |
|---|---|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ukáže a pojmenuje (česky a latinsky) jednotlivé části mužského a ženského pohlavního systému, vysvětlí funkci jednotlivých částí</li> <li>- rozlišuje zevní a vnitřní pohlavní orgány (mužské i ženské)</li> <li>- vysvětlí jednotlivé fáze menstruačního a ovulačního cyklu</li> <li>- objasní oplození a vývoj zárodku a plodu</li> <li>- popíše průběh těhotenství a jednotlivé doby porodní</li> </ul>   | <p><b>11. Pohlavní systém</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- reprodukční systém muže</li> <li>- reprodukční systém ženy</li> <li>- menstruační a ovulační cyklus</li> <li>- oplození, vývoj zárodku, těhotenství, porod</li> </ul>  | <p><b>7</b></p>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem kožní cití, uvede příklady kožních receptorů</li> <li>- popíše stavbu a funkci čichového a chuťového ústrojí</li> <li>- popíše stavbu a funkci jednotlivých částí zrakového ústrojí</li> <li>- popíše stavbu a funkci jednotlivých částí sluchového a rovnovážného ústrojí</li> </ul>   | <p><b>11. Smyslové orgány</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kožní cití</li> <li>- čichové a chuťové ústrojí</li> <li>- stavba a funkce zrakového ústrojí</li> <li>- stavba a funkce sluchového a rovnovážného ústrojí</li> </ul>   | <p><b>8</b></p>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní obecné schéma neurohumorálního řízení</li> <li>- ukáže na modelu a pojmenuje jednotlivé žlázy s vnitřní sekrecí (česky a latinsky)</li> <li>- vyjmenuje hormony, které tyto žlázy tvoří, včetně jejich hlavních funkcí</li> <li>- schematicky znázorní a popíše neuron a reflexní oblouk</li> <li>- objasní pojem synapse, vzruch a reflex, uvede příklady reflexů</li> <li>- ukáže na modelu a popíše (česky a latinsky) jednotlivé části centrálního nervového systému, vysvětlí jejich hlavní funkci</li> </ul> | <p><b>13. Řízení činnosti organismu</b></p> <p><i>Princip řízení a regulace organismu</i></p> <p><b>Endokrinní systém</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- žlázy s vnitřní sekrecí</li> <li>- hormony</li> </ul> <p><b>Nervový systém</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- obecná stavba a základy činnosti nervového systému</li> <li>- druhy nervových vláken</li> <li>- stavba a funkce míchy</li> <li>- stavba a funkce jednotlivých částí mozku</li> <li>- obaly a dutiny centrálního nervového systému</li> </ul> | <p><b>20</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- prezentuje topografické krajiny a oblasti těla (uložení orgánů)</li> <li>- objasní vzájemné vztahy a koordinaci orgánových soustav</li> </ul>  | <p><b>14. Topografické shrnutí a opakování</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- uložení orgánů a jejich vzájemné prostorové a funkční vztahy</li> </ul>   | <p><b>2</b></p>  |

|  |  |                  |
|--|--|------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii</li> </ul>   |  |                  |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- změří a určí základní tělesné rozměry, posoudí somatotyp, vypočítá BMI, zjistí % tuku v těle, zhodnotí držení těla a zhotoví plantogram</li> <li>- zhotoví nativní preparát příčně pruhovaného svalu, identifikuje a zakreslí s popisem různé typy trvalých preparátů tkání</li> <li>- identifikuje, zorientuje a popíše předložené modely kostí</li> <li>- změří maximální svalovou sílu, dokáže unavitelnost svalů, provede a zhodnotí silové testy</li> <li>- sleduje údery srdečního hrotu, změří tep a krevní tlak, provede a graficky vyhodnotí funkční testy krevního oběhu</li> <li>- provede měření vitální kapacity plic, změří apnoickou pauzu, na modelu plic aplikuje plicní ventilaci, graficky vyhodnotí změny dechové frekvence po zátěži</li> <li>- provede důkaz mucinu a ptyalinu ve slinách, důkaz vybraných živin, lokalizuje chuťové pohárky na jazyku</li> <li>- dokáže čichovou citlivost, slepou skvrnu, zornicový reflex, provede zkoušky sluchu, demonstruje patelární a plantární reflex</li> <li>- provede zkoušky kožní citlivosti na dotek a teplotu</li> </ul> | <p><b>Praktická cvičení</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Základní antropometrická měření</li> <li>2. Mikroskopická pozorování histologických preparátů</li> <li>3. Určování a orientace kostí</li> <li>4. Měření svalové síly</li> <li>5. Funkční zkoušky krevního oběhu</li> <li>6. Funkční zkoušky dýchacího systému</li> <li>7. Důkazy v trávicím systému</li> <li>8. Zkoušky smyslů a reflexy</li> <li>9. Zjišťování kožní citlivosti a hodnocení dermatoglyfů</li> </ol> | <p><b>17</b></p> |

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin |
|---|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, čím se zabývá biologie a její význam se zdůrazněním zdravotnické praxe</li> <li>- rozdělí obory biologie podle předmětu jejich zkoumání</li> <li>- jmenuje významné biologické objevy a jejich představitele</li> </ul>  | <p><b>1. Úvod do biologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- předmět studia biologie</li> <li>- klasifikace biologických disciplín</li> <li>- významné biologické objevy</li> </ul>  | <b>2</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje zoologii, rozliší zoologické obory</li> <li>- charakterizuje typické znaky a vlastnosti živočichů</li> <li>- stručně popíše stavbu živočišné buňky</li> <li>- uvede základní charakteristiku a třídění prvků, zařadí je do současného systému</li> <li>- jmenuje významné zástupce a označí původce onemocnění člověka</li> <li>- vysvětlí vznik mnohobuněčných organismů</li> <li>- klasifikuje a charakterizuje živočišné tkáně</li> <li>- uvede správné zařazení živočichů do systému, jejich třídění a evoluci</li> <li>- charakterizuje vybrané systematické skupiny bezobratlých</li> <li>- pozná vybrané zástupce (parazit člověka a přenašeči chorob)</li> <li>- uvede příklady zdravotních důsledků parazitických bezobratlých pro člověka</li> <li>- charakterizuje a třídí strunatce</li> <li>- popíše hlavní taxony strunatců z hlediska anatomických a fyziologických znaků</li> <li>- uvede významné zástupce obratlovců, jejich výskyt, význam ekologii a etologii</li> <li>- pozná vybrané zástupce obratlovců</li> </ul> | <p><b>2. Biologie živočichů</b><br/><i>Úvod do zoologie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zoologické vědy</li> <li>- charakteristické znaky živočichů</li> <li>- živočišná buňka</li> <li>- parazitické organismy</li> </ul> <p><b>Jednobuněční živočichové (základy mikrobiologie)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika prvků</li> <li>- systematické rozdělení</li> <li>- významní zástupci</li> </ul> <p><b>Mnohobuněční živočichové</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vznik mnohobuněčnosti</li> <li>- živočišné tkáně</li> <li>- systematické třídění a evoluce živočichů</li> </ul> <p><b>Bezobratlí</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vybrané skupiny bezobratlých živočichů a jejich charakteristické znaky, rozmnožování a vývoj, výskyt a význam</li> <li>- hlavní zástupci bezobratlých významní pro člověka</li> </ul> <p><b>Strunatci</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika a systematické rozdělení strunatců</li> <li>- nejdůležitější skupiny obratlovců a jejich charakteristické znaky, rozmnožování a vývoj, výskyt a význam</li> </ul> | <b>88</b>   |

|   |  |                  |
|---|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí pojem ekologie, uvede její rozčlenění a význam</li> <li>- definuje a vhodně používá základní ekologické pojmy</li> <li>- vysvětlí závislost živých organismů na abiotických a biotických podmínkách</li> <li>- vyjmenuje faktory ohrožující životní prostředí a uvede aktuální i perspektivní řešení jeho ochrany</li> <li>- charakterizuje vliv životního prostředí na lidský organismus</li> <li>- uvede příklady negativních jevů prostředí a jejich zdravotní důsledky</li> <li>- diskutuje věcně o aktuálních ekologických problémech, opírá se o informační zdroje</li> </ul>   | <p><b>3. Ekologie, člověk a životní prostředí</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ekologie a její klasifikace</li> <li>- základní ekologické pojmy</li> <li>- abiotické a biotické podmínky života</li> <li>- ochrana a tvorba životního prostředí</li> <li>- ekologické problémy a přístupy k jejich řešení</li> <li>- životní prostředí a lidské zdraví</li> </ul> <p><i>(poslední 3 body budou naplňovány zejména v rámci ekologického kurzu)</i></p>  | <p><b>12</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zhotoví senný nálev a pozoruje prvky pod mikroskopem</li> <li>- popíše, zakreslí a porovná vnější stavbu těla zástupce kroužkoců a měkkýšů, pozoruje jejich chování</li> <li>- pozoruje a určí jednotlivé části těla zástupců hmyzu, porovná jejich způsob života a přizpůsobení</li> <li>- určí a zařadí do taxonů jednotlivé druhy členovců pomocí odborné literatury a výukových programů, seznámí se s jejich životními strategiemi</li> <li>- provede pozorování vnější stavby těla a pitvu ryby</li> <li>- pozoruje a popíše stavbu ptačího pera a vejce</li> <li>- srovná části těl jednotlivých druhů obratlovců v závislosti na životním prostředí a získávání potravy</li> <li>- na základě pozorování živočichů (exkurze do zoo) určí jejich strategie chování</li> <li>- diskutuje o fauně a ochraně přírody Českého ráje</li> </ul> | <p><b>Praktická cvičení</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pozorování prvoků</li> <li>2. Pozorování tělesné stavby a chování měkkýšů a kroužkoců</li> <li>3. Pozorování a porovnání vnější stavby těla zástupců hmyzu</li> <li>4. Určování a poznávání života členovců</li> <li>5. Pozorování stavby těla ryb</li> <li>6. Pozorování tělního pokryvu a stavby vejce ptáků</li> <li>7. Ekologické adaptace obratlovců</li> <li>8. Etologická pozorování</li> <li>9. Druhová rozmanitost a ochrana živočichů</li> </ol> | <p><b>17</b></p> |

| Výsledky vzdělávání  | Učivo  | Počet hodin      |
|--|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zařadí botaniku mezi biologické vědy, rozliší botanické obory</li> <li>- vysvětlí význam rostlin pro život na Zemi</li> <li>- stručně popíše stavbu rostlinné buňky</li> <li>- klasifikuje a charakterizuje rostlinná pletiva</li> <li>- popíše vnější a vnitřní stavbu rostlinných orgánů</li> <li>- vysvětlí funkce jednotlivých orgánů pro rostlinu, uvede přeměny těchto orgánů a jejich hospodářský význam</li> <li>- rozliší a pojmenuje různé druhy rostlinných orgánů</li> <li>- vysvětlí hlavní fyziologické pochody v rostlinném organismu</li> <li>- charakterizuje vodní režim rostliny</li> <li>- uvede základní prvky minerální výživy rostlin a určí jejich význam</li> <li>- vysvětlí průběh opylení a oplození</li> <li>- popíše růst a ontogenezi rostlin</li> <li>- vysvětlí fotosyntézu a dýchání, provede srovnání těchto dějů</li> <li>- rozliší jednotlivé pohyby rostlin</li> <li>- popíše stavbu, výskyt, význam a hlavní zástupce nižších rostlin</li> <li>- objasní vývojové cykly výtrusných a semenných rostlin a jejich rozmnožování</li> <li>- popíše stavbu, výskyt, význam a hlavní zástupce vyšších rostlin</li> <li>- pozná vybrané zástupce jednotlivých systematických skupin</li> <li>- třídí a zařadí rostliny do správných systematických skupin, uvede jejich charakteristické znaky</li> <li>- pozná významné léčivé rostliny,</li> </ul> | <p><b>1. Biologie rostlin</b><br/> <b>Úvod do botaniky</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- obory botaniky</li> <li>- charakteristické znaky a význam rostlin</li> </ul> <p><b>Morfologie a anatomie rostlin</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rostlinná buňka</li> <li>- rostlinná pletiva</li> <li>- rostlinné orgány, jejich funkce, přeměny a význam</li> </ul> <p><b>Fyziologie rostlin</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vodní režim</li> <li>- minerální výživa</li> <li>- rozmnožování, růst a vývoj</li> <li>- fotosyntéza a dýchání</li> <li>- pohyby</li> </ul> <p><b>Systém rostlin</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- nižší rostliny</li> <li>- vyšší rostliny <ul style="list-style-type: none"> <li>- výtrusné rostliny</li> <li>- semenné rostliny</li> <li>- nahosemenné rostliny</li> <li>- krytosemenné rostliny</li> <li>- dvouděložné rostliny</li> <li>- jednoděložné rostliny</li> <li>- léčivé rostliny</li> </ul> </li> </ul> | <p><b>56</b></p> |

|  |  |             |
|--|--|-------------|
| určuje jejich účinné látky a využití   |  |             |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu těla hub</li> <li>- rozliší a charakterizuje různé způsoby rozmnožování hub</li> <li>- uvede systematické třídění hub</li> <li>- pozná a popíše vybrané zástupce hub</li> <li>- uvede praktický význam skupin hub, zejména v medicíně</li> <li>- charakterizuje mikroskopické houby, jejich výskyt a působení, využití ve farmacii a potravinářství</li> <li>- popíše příznaky otrav houbami, první pomoc a způsob léčby</li> <li>- popíše stavbu, výskyt a význam lišejníků</li> </ul>   | <p><b>2. Biologie hub</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba hub</li> <li>- způsoby rozmnožování</li> <li>- systematické zařazení a třídění</li> <li>- zástupci hub a jejich využití</li> <li>- jedovaté houby</li> <li>- lišejníky</li> </ul>  | <b>10</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- mikroskopickým pozorováním popíše, zakreslí a porovná tvar různých typů rostlinných buněk, obarví a pozoruje buněčné struktury</li> <li>- mikroskopicky rozliší, zakreslí a uvede charakteristické znaky předložených pletiv</li> <li>- určí morfologické a anatomické znaky rostlinných orgánů</li> <li>- rozliší a zakreslí typ stélky předložených řas</li> <li>- určí rozdíly ve vnější a vnitřní stavbě mechorostů a kaprad'orostů, identifikuje podle klíče a atlasu předložené druhy</li> <li>- porovnává morfologické znaky různých druhů nahosemenných</li> <li>- provede rozbor květu, morfologický popis a určí podle klíče předložené rostliny</li> <li>- pomocí mikroskopu pozoruje běžné plísně a kvasinky</li> <li>- identifikuje rostliny a houby v přírodě, při exkurzi do botanické zahrady</li> <li>- zhotoví herbář léčivých rostlin</li> </ul> | <p><b>Praktická cvičení</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Základy mikroskopování, pozorování rostlinné buňky</li> <li>2. Pozorování rostlinných pletiv</li> <li>3. Pozorování vegetativních rostlinných orgánů</li> <li>4. Pozorování řas</li> <li>5. Pozorování výtrusných rostlin</li> <li>6. Pozorování nahosemenných rostlin</li> <li>7. Pozorování a určování krytosemenných rostlin podle klíče</li> <li>8. Pozorování mikroskopických hub</li> <li>9. Určování rostlin a hub, tvorba herbáře</li> </ol> | <b>16,5</b> |

| Výsledky vzdělávání  | Učivo  | Počet hodin |
|--|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše a vysvětlí základní znaky živé hmoty</li> <li>- popíše obecnou stavbu prokaryotické a eukaryotické buňky</li> <li>- vysvětlí význam a funkci jednotlivých organel</li> <li>- objasní rozdíly mezi jednotlivými typy buněk</li> <li>- vysvětlí princip transportních dějů uvnitř buňky</li> <li>- definuje a klasifikuje metabolismus</li> <li>- vysvětlí základní metabolické pochody v buňce a zdůrazní význam fotosyntézy a dýchání pro život organismů</li> <li>- popíše buněčný cyklus</li> <li>- charakterizuje základní typy buněčného dělení</li> <li>- vysvětlí význam diferenciaci a specializaci buněk pro mnohobuněčné organismy</li> <li>- popíše vlastnosti kmenových buněk a možnosti jejich využití</li> <li>- objasní teorie o vzniku života na Zemi</li> <li>- charakterizuje chemickou a biologickou evoluci biosféry</li> <li>- popíše hlavní evoluční teorie a jejich podstatu</li> <li>- popíše hlavní mezníky v evoluci organismů</li> <li>- objasní proces hominizace a sapientace v evoluci člověka</li> </ul> | <p><b>1. Obecná biologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- obecné vlastnosti a znaky živých soustav</li> <li>- obecná stavba prokaryotické a eukaryotické buňky</li> <li>- buněčné organely</li> <li>- transport látek v buňce</li> <li>- základní metabolické děje v buňce</li> <li>- typy buněčného dělení</li> <li>- buněčný cyklus</li> <li>- diferenciaci a specializaci buněk</li> <li>- vznik a vývoj (evoluce) živých soustav na Zemi</li> <li>- evoluce člověka</li> </ul> | <b>38</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje mikrobiologii jako vědu a uvede její využití</li> <li>- klasifikuje a charakterizuje mikroorganismy</li> <li>- popíše stavbu, životní funkce a rozmnožování virů a bakterií</li> <li>- uvede význam virů, bakterií a dalších mikroorganismů v přírodě</li> </ul>   | <p><b>2. Základy mikrobiologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- mikrobiologie a její obory</li> <li>- systematické členění mikroorganismů</li> <li>- viry</li> <li>- bakterie</li> </ul>   | <b>10</b>   |

|   |  |                  |
|---|--|------------------|
| <p>a jejich praktické využití</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vztah mezi viry, bakteriemi a organismem člověka</li> <li>- uvede příklady virových a bakteriálních onemocnění</li> </ul>   |  |                  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí význam pojmů genetika, heredita a variabilita, genetická informace, gen, alela, genotyp, fenotyp</li> <li>- vysvětlí molekulární příčiny dědičnosti</li> <li>- vysvětlí vztahy mezi alelami (rozdíl mezi úplnou a neúplnou dominancí)</li> <li>- popíše chromozom a určí typy chromozomů</li> <li>- demonstruje Mendelovy zákony na konkrétních příkladech monohybridismu a dihybridismu</li> <li>- vysvětlí princip genové vazby a Morganovy zákony</li> <li>- vymezí genetickou podstatu pohlavního rozmnožování a vazby genů na pohlaví</li> <li>- uvede podstatu dědičnosti mitochondrií a plastidů</li> <li>- vysvětlí princip a příčinu mutací, uvede jednotlivé typy mutací a druhy mutagenů</li> <li>- uvede příklady metod studia dědičnosti člověka používaných v praxi a jejich přínos</li> <li>- objasní genealogii vybraných chorob, význačných znaků a krevních skupin</li> <li>- vysvětlí podstatu genového inženýrství a jeho užití ve zdravotnictví, využití plazmidů</li> <li>- diskutuje etické otázky genového inženýrství</li> <li>- objasní pojmy genetiky populací a na příkladech aplikuje Hardy-Weinbergův zákon</li> <li>- vysvětlí genetické mechanismy v evoluci</li> </ul> | <p><b>3. Genetika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- základní genetické pojmy</li> <li>- molekulární základ dědičnosti, vznik znaku z genu</li> <li>- Mendelovy zákony</li> <li>- mono- a dihybridismus</li> <li>- genová vazba, Morganovy zákony</li> <li>- pohlavní rozmnožování, vznik gamet a genetické určení pohlaví</li> <li>- různé typy dědičnosti, dědičnost vázaná na pohlavní chromozomy</li> <li>- mimojaderná dědičnost</li> <li>- mutace</li> <li>- metody genetiky</li> <li>- genetika člověka (dědičnost chorob, významných kvalitativních a kvantitativních znaků, krevních skupin), genetická prognóza</li> <li>- dědičnost virů a bakterií, genové inženýrství</li> <li>- genetické zákonitosti v populacích</li> <li>- genetické zákonitosti v evoluci</li> </ul> | <p><b>36</b></p> |



|   |  |                  |
|---|--|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- provede důkazy biogenních prvků a látek v rostlinném a živočišném materiálu</li> <li>- pozoruje mikroskopem osmotické jevy v buňce a jednotlivé fáze mitózy</li> <li>- porovná jednotlivá geologická období z hlediska klimatických podmínek a zastoupení flóry a fauny</li> <li>- na modelech evolučních zástupců člověka určí vývojové znaky, charakterizuje proces hominizace a sapientace</li> <li>- řeší příklady na monohybridismus a dihybridismus aplikací Mendelových zákonů</li> <li>- řeší příklady dědičnosti krevních skupin a vybraných dědičných znaků a chorob</li> <li>- řeší příklady z genetiky populací, aplikací Hardy-Weinbergova zákona</li> </ul> | <p><b>Praktická cvičení</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Důkazy biogenních prvků a látek</li> <li>2. Pozorování fyziologie buněk</li> <li>3. Vývoj života na Zemi</li> <li>4. Doklady evoluce člověka</li> <li>5. Aplikace Mendelových zákonů</li> <li>6. Příklady z genetiky člověka</li> <li>7. Příklady z genetiky populací</li> </ol> | <p><b>14</b></p> |
|---|--|------------------|

## Český jazyk a literatura

|                       |   |
|-----------------------|---|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace  |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov   |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80  |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>   |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum  |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní   |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472  |
|                       | e-mail: <a href="mailto:info@szsturnov.cz">info@szsturnov.cz</a> ; www: <a href="http://www.szsturnov.cz">http://www.szsturnov.cz</a> |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>   |

**Celkový počet vyučovacích hodin: 452**

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | <b>Celkem</b> |
|-------------------|----|----|----|----|---------------|
| Počet hodin týdně | 4  | 3  | 3  | 4  | <b>14</b>     |

### *Pojetí předmětu*

### **Obecný cíl předmětu**

Předmět patří pro obor Zdravotnické lyceum do vzdělávacích oblastí RVP „Jazykového vzdělávání a komunikace“ a „Estetického vzdělávání“. Jeho cílem je rozvíjet komunikační kompetence žáků a naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení, k přijímání, sdělování a výměně informací na základě jazykových a slohových znalostí. Obecným cílem estetického vzdělávání je utvářet kladný vztah k materiálním a duchovním hodnotám a kulturnímu dědictví, vést k formování postojů a hodnot, vytvářet přehled o jednotlivých etapách kulturního a společenského vývoje. Učí žáky porozumět textu, interpretovat jeho obsah a aplikovat při rozboru textu poznatky literární teorie, jazykovědy a stylistiky. Předmět utváří i hodnotové orientace a postoje žáků v oblasti kulturní a přispívá k rozvoji kompetencí mezilidských a sociálních.

### **Charakteristika učiva**

Předmět obsahuje část jazykovou, slohovou a literární, které se vzájemně doplňují. Jazyková složka učí žáky užívat jazyka jako prostředku dorozumívání a myšlení v mluvené i písemné podobě, a to v souladu se spisovnou normou a za použití jazykových prostředků odpovídajících komunikační situaci. Ve slohové a komunikační složce jde především o zdokonalování tvorby a užívání mluvených a psaných projevů v různých funkčních stylech a uplatňování takových prostředků jazyka, které odpovídají konkrétní komunikační situaci. Učivo literární složky obsahuje chronologický přehled české a světové literatury, je probíráno v souvislosti s danou dobovou situací, vymezuje základní znaky literatury jednotlivých období, soustřeďuje se na stěžejní osobnosti a díla období. Nedílnou a podstatnou součástí literární výchovy je práce s uměleckým textem.

## Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- uplatňovali český jazyk v rovině recepce, reprodukce a interpretace
- využívali jazykových vědomostí a dovedností v praktickém životě, vyjadřovali se srozumitelně a souvisle, formulovali a obhajovali své názory
- uvědomovali si význam kultury osobního projevu pro společenské a pracovní uplatnění
- získávali a kriticky hodnotili informace z různých zdrojů a předávali je vhodným způsobem s ohledem na jejich uživatele
- vnímali jazyk jako jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa
- uplatňovali ve svém životním stylu estetická kritéria
- vnímali umění a literaturu jako specifickou výpověď o skutečnosti
- byli si vědomi významu umění pro člověka, přistupovali s tolerancí k estetickému cítění, vkusu a zájmu druhých lidí
- získali přehled o kulturním dědictví
- uvědomovali si vliv prostředků masové komunikace na utváření kultury
- byli vychováváni ke čtenářství

## Strategie výuky

Ve výuce jsou využívány různé metody a formy práce, zejména takové, které žáky aktivizují a vedou k samostatné či skupinové práci. Vedle *klasických výukových metod* jsou zařazovány metody *skupinové práce, brainstorming, projektové práce, samostatné domácí práce, metody diskusí, prezentace vlastních referátů* a jiných prací. Ve výuce literatury je základní metodou *práce žáků s literárními texty*, při které žáci využívají poznatky literární teorie, jsou schopni zařadit text do daného období a k danému směru, vyjádřit své názory a postoje. Pro rozvíjení specifického chápání kultury a umění budou zařazovány příležitostné *návštěvy výstav a exkurze* (Krajská vědecká knihovna v Liberci apod.). Dále jsou využívány *návštěvy divadelních a filmových představení*.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- hloubku porozumění učivu a její praktické využití v konkrétních jazykových projevech
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- úroveň teoretických znalostí a jejich aplikace při práci s textem
- aktivitu žáků v hodině

### *Metody hodnocení*

- různé typy písemných prací, testů a ústního zkoušení prověřující teoretické znalosti
- ústní a písemná cvičení prověřující praktické dovednosti
- sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků při přednesu referátů, prezentace vlastní nebo skupinové práce
- aktivita při hodinách, plnění a kvalita domácích úkolů
- výsledky slohových prací

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

**V Kompetenci k učení** vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení a vzdělávání a uvědomování si nezbytnosti celoživotního vzdělávání a zejména nutnosti dalšího studia po absolvování oboru Zdravotnické lyceum, ovládnutí různých technik učení, vytvoření si vhodného studijního režimu, návyků a podmínek, chápání významu četby pro vzdělávání i praktický život, uplatňování různých způsobů práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umění efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný, s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky.

**V kompetenci k řešení problémů** žák volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, volí různé útvary jazyka pro odlišné komunikativní situace, spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení), aplikuje metody dialogu, diskuse, asertivity.

**Komunikativní kompetence** pomáhají žákům vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat, formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata, dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii, zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.), vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

**Občanské kompetence a kulturní povědomí** vedou žáka k dodržování zákonů, respektování práv a osobnosti druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupování proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, porozumění výrazům používaným v této oblasti, případně k aktivnímu vyhledávání jejich smyslu, uvědomování si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupování s aktivní tolerancí k identitě druhých, uznávání tradic a hodnot svého národa, chápání jeho minulosti i současnosti v evropském a světovém kontextu a v kontextu literární tvorby, podporování hodnot místní, národní, evropské i světové kultury, zvl. literatury.

**Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám** přispívají k odpovědnému postoji k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomování si významu celoživotního učení a schopnosti být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám, ovládat jazyk a terminologii studovaného oboru. Žák je veden k aktivním dovednostem získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívání poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání, orientování se se v nabídkách z různých veřejných zdrojů, nacházení základních informací z inzerátů a reklamy, vhodné komunikaci s potenciálními zaměstnavateli, využívání vhodných jazykových a stylistických prostředků, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

**Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií** slouží žákům k osvojení si dovedností pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky

informačních a komunikačních technologií, využívat jich při domácí přípravě a vyhledávání informací, komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky on-line a off-line komunikace, pracovat s textovým editorem a dodržovat normy úpravy písemností, uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotný.

#### *Rozvíjená průřezová témata*

V průřezovém tématu **Občan v demokratické společnosti** je žák veden k tomu, aby, měl vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku, využíval svých jazykových dovedností při sebeprosazování a veřejných projevech, získal schopnosti vyhledávat a třídit informace a pracovat s nimi a využíval je při studiu, používal doporučenou literaturu, pracoval se slovníky a jinými jazykovými příručkami, dovedl jednat s lidmi a diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledal kompromisní řešení a využíval pro danou komunikační situaci vhodné útvary jazyka. Dále je potřebné, aby si žák uvědomoval a podporoval hodnoty místní, národní a světové kultury, seznámil se s nimi i formou exkurzí, besed, návštěvami filmových a divadelních představení. V oblasti mediální výchovy si osvojí žák dovednosti směřující ke kritickému přístupu k masovým médiím, dovede se orientovat v mediálních obsazích a aktivně je využívá pro své potřeby studijního i volnočasového charakteru.

V průřezovém tématu **Člověk a svět práce** je žák veden k tomu, aby si uvědomil zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, k tomu využíval všech dovedností z jazykového vyučování, zvláště nácvik písemné i verbální prezentace s potenciálním zaměstnavatelem, sestavování životopisu, žádostí, odpovědi na inzeráty, motivační dopisy, přijímací pohovory aj. Žák je veden k práci s informačními médii při vyhledávání pracovních příležitostí.

V průřezovém tématu **Informační a komunikační technologie** je žák je veden k tomu, aby, získával znalosti v práci s výpočetní technikou, internetem, knihovnickými službami atd., aktivně je využíval při vypracovávání domácích prací, zvláště práci s textovým editorem, dbal na dodržování norem při úpravě písemností, samostatně a aktivně vyhledával, třídil a zpracovával informace z internetových zdrojů, naučil se oddělovat podstatné od nedůležitých a využíval jich při přípravě referátů a seminárních prací.

#### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- cizí jazyky
- latinský jazyk
- dějepis
- psychologie
- základy společenských věd
- společenskovědní seminář
- informační a komunikační technologie

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník

Počet hodin celkem: 136

| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin |
|--|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- charakterizuje jazyk, jeho funkce a strukturu</li><li>- vyjmenuje jazykovědné disciplíny a uvede, co zkoumají</li><li>- orientuje se v soustavě jazyků</li><li>- rozlišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci</li><li>- určí, v jakých komunikačních situacích se užívají jednotlivé útvary českého národního jazyka</li><li>- odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby</li><li>- vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny</li><li>- pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka</li></ul> | <p><b>1. Obecné poučení o jazyce</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- jazyk – řeč – komunikace</li><li>- funkce jazyka</li><li>- jazykovědné disciplíny</li><li>- postavení češtiny mezi ostatními evropskými jazyky</li><li>- národní jazyk a jeho útvary</li><li>- jazyková kultura</li><li>- vývojové tendence spisovné češtiny</li><li>- jazykové příručky</li></ul> | <b>13</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- rozliší hlásku a písmeno</li><li>- ve slově určí počet slabik, hlásek, samohlásek, souhlásek</li><li>- rozlišuje znělé a neznělé souhlásky</li><li>- řídí se zásadami správné výslovnosti</li><li>- pozná, ve kterých slovech dojde při vyslovení ke spodobě znělosti</li><li>- jeden text čte s různou intonací a tempem podle zadané komunikační situace</li><li>- správně vysloví zadaná slova domácího i cizího původu</li><li>- zjistí, jak se vyslovuje cizí slovo</li><li>- zvolí výslovnostní styl odpovídající komunikační situaci</li></ul>  | <p><b>2. Fonetika</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- hlásky (samohlásky, dvojhásky, souhlásky)</li><li>- spodoba znělosti</li><li>- zvukové prostředky souvislého řečového projevu (tempo, pauzy, slovní přízvuk, důraz, intonace)</li><li>- ortoepické normy jazyka</li></ul>   | <b>9</b>    |

|  |   |                  |
|--|---|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu</li> <li>- v písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví</li> <li>- s pomocí PČP ověří správnost zápisu a opraví chyby</li> </ul>  | <p><b>3. Pravopis</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hlavní principy českého pravopisu</li> <li>- psaní i/y</li> <li>- psaní ě/je/ně, ú/ů, s/z a souhláskových skupin</li> <li>- psaní velkých písmen</li> <li>- interpunkce ve větě jednoduché a souvětí</li> </ul>  | <p><b>15</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- na příkladech doloží druhy mediálních produktů</li> <li>- uvede základní média působící v regionu</li> <li>- zhodnotí význam médií pro společnost a jejich vliv na jednotlivé skupiny uživatelů</li> <li>- kriticky přistupuje k informacím z internetových zdrojů a ověřuje si jejich hodnověrnost (např. informace dostupné z Wikipedie, sociálních sítí, komunitních webů apod.)</li> <li>- má přehled o knihovnách a jejich službách (najde v katalogu knihovny konkrétní knihu podle autora či názvu; najde v katalogu knihovny dokumenty podle klíčových slov)</li> <li>- samostatně vyhledává, porovnává a vyhodnocuje mediální, odborné aj. informace</li> <li>- vyčte základní informace o knize z obsahu, anotace, rejstříku, atd.</li> <li>- zaznamenává bibliografické údaje podle státní normy</li> <li>- rozumí obsahu textu i jeho částí</li> <li>- z textu si pořídí výpisky, výtah a zachytí obsah pomocí osnovy</li> </ul> | <p><b>4. Práce s textem a získávání informací</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- informační zdroje (médiá a jejich produkty)</li> <li>- informační instituce (knihovny a jejich služby) <ul style="list-style-type: none"> <li>- návštěva Krajské vědecké knihovny v Liberci, případně Městské knihovny v Turnově</li> <li>- absolvování workshopu nabízeného KVK Liberec</li> </ul> </li> <li>- techniky a druhy čtení (s důrazem na čtení studijní), orientace v textu, jeho rozbor z hlediska sémantiky, kompozice a stylu</li> <li>- práce s různými příručkami pro školu i veřejnost ve fyzické i elektronické podobě</li> </ul> | <p><b>9</b></p>  |

|   |  |                  |
|---|--|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdíly mezi nimi</li> <li>- odhadne, jaká byla komunikační situace, v níž sdělení vzniklo</li> <li>- rozpozná funkční styl, dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar</li> <li>- vhodně se prezentuje, argumentuje a obhajuje svá stanoviska;</li> </ul>  | <p><b>5. Nauka o slohu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- komunikační situace, komunikační strategie</li> <li>- slohotvorní činitelé objektivní a subjektivní</li> <li>- vyjadřování přímé i zprostředkované technickými prostředky, monologické i dialogické, neformální i formální, připravené i nepřípravené</li> <li>- funkční styly</li> <li>- slohové postupy a útvary</li> <li>- grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů</li> <li>- druhy a žánry a textu</li> </ul>                      | <p><b>8</b></p>  |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje funkční styl prostěsdělovací</li> <li>- uvede, ve kterých situacích vznikají komunikáty funkčního stylu prostěsdělovacího</li> <li>- identifikuje komunikáty funkčního stylu prostěsdělovacího a rozpozná jejich funkci</li> <li>- uvede, které slohové útvary jsou typické pro funkční styl prostěsdělovací</li> <li>- vytvoří dopis a e-mail adekvátní komunikační situaci</li> <li>- při tvorbě komunikátu volí jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci</li> </ul>                                     | <p><b>6. Funkční styl prostěsdělovací</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika funkčního stylu</li> <li>- slohové útvary prostěsdělovacího stylu (osobní dopisy, krátké informační útvary, vyprávění)</li> <li>- útvary spojené s komunikačními technologiemi (SMS zpráva, e-mail, chat)</li> <li>- slohový postup informační, popisný a vyprávěcí</li> </ul>  | <p><b>12</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná umělecký text od neuměleckého</li> <li>- vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi</li> <li>- text interpretuje a debatuje o něm</li> <li>- konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů</li> <li>- při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie a jazykového vzdělávání</li> <li>- definuje autora, vypravěče a postavy a vymezí typy promluv</li> <li>- označí a posoudí specifickou slovní zásobu</li> <li>- zařadí díla a autory do určitých</li> </ul> | <p><b>7. Práce s literárním textem</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- základy literární vědy</li> <li>- literární druhy a žánry</li> <li>- četba a interpretace literárního textu</li> <li>- metody interpretace textu</li> <li>- tvořivé činnosti</li> </ul> <p><b>8. Literatura a ostatní druhy umění</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového</li> <li>- vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech</li> </ul> | <p><b>70</b></p> |



|   |   |  |
|---|---|--|
| <p>uměleckých směrů a zobecní historické a společenské souvislosti vzniku děl</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se ve vývoji české a světové literatury, objasní kontext vývoje české a světové literatury</li> <li>- zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace</li> <li>- vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl samostatně vyhledává informace v této oblasti</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- starověká literatura</li> <li>- starověká antická literatura</li> <li>- středověká evropská literatura</li> <li>- středověká česká literatura</li> <li>- renesance a humanismus</li> <li>- baroko</li> <li>- klasicismus, osvícenství, preromantismus</li> </ul> |  |
|---|---|--|

| Výsledky vzdělávání  | Učivo  | Počet hodin |
|--|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší prosté spojení slov a víceslovné pojmenování (sousloví, frazém)</li> <li>- u slova popíše věcný a mluvnický význam</li> <li>- odliší slovo vícevýznamové a homonymum</li> <li>- uvede, jaké vztahy mohou existovat mezi slovy</li> <li>- pozná, které slovo je v textu použito nevhodně</li> <li>- uvede, z jakých hledisek lze vymezit vrstvy slovní zásoby</li> <li>- z textu vybere příznaková slova, popíše je a zařadí</li> <li>- uvede, jakými způsoby se rozšiřuje slovní zásoba</li> <li>- odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby</li> <li>- používá adekvátní slovní zásobu včetně příslušné odborné terminologie</li> <li>-</li> </ul> | <p><b>1. Nauka o slovní zásobě</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovo, jeho forma a význam</li> <li>- významové vztahy mezi slovy</li> <li>- vrstvy slovní zásoby</li> <li>- obohacování slovní zásoby</li> <li>- slovní zásoba vzhledem k příslušnému oboru vzdělávání, terminologie</li> </ul> | <b>10</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší tvoření a ohýbání slov</li> <li>- ke slovu základovému doplní slovo utvořené a naopak</li> <li>- ve slově rozliší slovotvorný základ a slovotvorný prostředek</li> <li>- pozná, která slova jsou příbuzná (i přes střídání hlásek)</li> <li>- u slova určí předponu, kořen, příponu, koncovku</li> <li>- z řady slov vybere slova složená</li> <li>- z řady slov vybere slova zkrácená</li> <li>- rozumí některým běžným zkratkám a správně je zapíše</li> <li>- v textu najde nevhodně utvořená slova</li> <li>- nahradí běžné cizí slovo českým ekvivalentem a naopak</li> </ul>  | <p><b>2. Slovotvorba</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- tvoření slov (derivace, přejímání slov z cizích jazyků, skládání, zkracování, vytváření sousloví, univerbizace a multiverbizace)</li> </ul>  | <b>6</b>    |

|  |  |                  |
|--|--|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší tvoření slov a ohýbání slov, resp. nové slovo a tvar slova</li> <li>- popíše jednotlivé slovní druhy z hlediska tvarosloví, významu a skladby</li> <li>- uvede příklad zadaného slovního druhu</li> <li>- u zadaného slova určí slovní druh</li> <li>- v textu najde zástupce zadaného slovního druhu</li> <li>- u zadaného ohebného slova určí mluvnické kategorie</li> <li>- v textu najde chybný tvar slova a opraví ho</li> <li>- vytvoří tvar slova podle zadaných mluvnických kategorií</li> <li>- do textu doplní vhodné slovo ve správném tvaru</li> <li>- správně skloňuje vybraná obecná a vlastní jména cizího původu</li> <li>- při skloňování cizího jména vyhledá nebo ověří správný tvar ve vhodné jazykové příručce</li> </ul> | <p><b>3. Tvarosloví</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- gramatické tvary a konstrukce a jejich sémantické funkce</li> <li>- slovní druhy (i homonymní tvary)</li> <li>- ohebné slovní druhy</li> <li>- mluvnické kategorie jmen</li> <li>- mluvnické kategorie sloves</li> <li>- neohebné slovní druhy</li> <li>- skloňování jmen cizího původu</li> <li>- práce s různými příručkami pro školu i veřejnost ve fyzické i elektronické podobě</li> </ul> | <p><b>18</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje funkční styl administrativní</li> <li>- uvede, v jakých situacích vznikají komunikáty funkčního stylu administrativního</li> <li>- uvede, které slohové útvary jsou typické pro funkční styl administrativní</li> <li>- popíše typické jazykové a strukturní prvky konkrétního komunikátu</li> <li>- uvede, jak probíhá komunikace mezi zaměstnavatelem a uchazečem o zaměstnání a jaké se v ní uplatňují slohové útvary</li> <li>- vytvoří komunikát odpovídající funkčnímu stylu administrativnímu</li> <li>- při tvorbě komunikátu se vyjadřuje věcně správně, jasně a srozumitelně</li> </ul>   | <p><b>4. Funkční styl administrativní</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika funkčního administrativního stylu</li> <li>- vybrané útvary funkčního stylu administrativního, jejich základní znaky, postupy a prostředky</li> <li>- úřední dopis, životopis, zápis z porady, pracovní hodnocení, inzerát a odpověď na něj, jednoduché úřední dokumenty</li> <li>- získávání a zpracovávání informací z administrativního textu</li> </ul>   | <p><b>9</b></p>  |

|  |   |                  |
|--|---|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná popisný slohový postup</li> <li>- rozliší různé druhy popisu</li> <li>- vyjádří emocionální postoj v subjektivním popisu</li> <li>- v rámci popisu se vyjadřuje o jevech svého oboru</li> <li>- vytvoří projev mluvený i psaný za použití slohového postupu popisného</li> </ul>  | <p><b>5. Popis, slohový postup popisný</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popis napříč funkčními styly</li> <li>- výstavba a jazyk popisu</li> <li>- popis subjektivní – objektivní, statický – dynamický</li> <li>- popis prostý, umělecký (líčení)</li> <li>- popis osoby, věci</li> <li>- odborný popis nebo návod k činnosti</li> </ul>   | <p><b>8</b></p>  |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná umělecký text od neuměleckého</li> <li>- vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi</li> <li>- text interpretuje a debatuje o něm</li> <li>- konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů</li> <li>- při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie a jazykového vzdělávání</li> <li>- definuje autora, vypravěče a postavy a vymezí typy promluv</li> <li>- označí a posoudí specifickou slovní zásobu</li> <li>- zařadí díla a autory do určitých uměleckých směrů a zobecní historické a společenské souvislosti vzniku děl</li> <li>- orientuje se ve vývoji české a světové literatury, objasní kontext vývoje české a světové literatury</li> <li>- zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace</li> <li>- vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl</li> <li>- samostatně vyhledává informace v této oblasti</li> </ul> | <p><b>6. Práce s literárním textem</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- literární druhy a žánry</li> <li>- četba a interpretace literárního textu</li> <li>- metody interpretace textu</li> <li>- tvořivé činnosti</li> </ul> <p><b>7. Literatura a ostatní druhy umění</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového</li> <li>- vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech</li> <li>- národní obrození – obranná a ofenzivní fáze</li> <li>- romantismus ve světové literatuře</li> <li>- národní obrození – vrcholná a revoluční fáze</li> <li>- realismus a naturalismus ve světové literatuře</li> <li>- májovci, ruchovci a lumírovci</li> <li>- realismus a naturalismus v české próze a dramatu</li> <li>- literární moderna – impresionismus, symbolismus, dekadence</li> </ul> | <p><b>51</b></p> |

| Výsledky vzdělávání  | Učivo  | Počet hodin |
|--|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše jednoduchou větu z hlediska tradiční</li> <li>- vysvětlí rozdíl mezi větou a výpovědí</li> <li>- uvede, jaké vztahy mohou být mezi výrazy ve větě</li> <li>- popíše významový vztah mezi zadanými větnými členy či větami</li> <li>- rozliší větu jednočlennou, dvoučlennou a větný ekvivalent</li> <li>- z jednočlenné věty vytvoří větu dvoučlennou a naopak</li> <li>- určí formální vztahy mezi výrazy ve větě</li> <li>- určí, které výrazy ve větě nevstupují do skladebních vztahů</li> <li>- popíše, co vyjadřují jednotlivé větné členy</li> <li>- ve větách najde jednotlivé větné členy</li> <li>- větný člen nahradí vedlejší větou a naopak</li> <li>- v souvětí určí věty hlavní a vedlejší</li> <li>- rozpozná souvětí souřadné a podřadné</li> <li>- zadané věty spojí tak, aby vyjadřovaly požadovaný vztah</li> <li>- určí druh vedlejších vět</li> <li>- do věty doplní čárky</li> <li>- opraví chyby v interpunkci</li> <li>- uvede, která odchylka od větné stavby je považována za chybu</li> <li>- v textu najde zvláštnosti větné stavby</li> <li>- u výpovědí odhadne jejich komunikační funkci</li> <li>- rozliší větu oznamovací, tázací, rozkazovací a přací a správně je vysloví</li> <li>- rozpozná míru pravděpodobnosti, s níž byla výpověď vyslovena</li> <li>- uplatňuje znalosti ze skladby při logickém vyjadřování</li> <br/> <li>- určí, jaký pořádek slov je vhodný v konkrétním kontextu</li> <li>- opraví chyby v pořádku slov</li> </ul> | <p><b>1. Skladba</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- věta a výpověď</li> <li>- druhy vět z gramatického a komunikačního hlediska</li> <li>- skladební vztahy</li> <li>- větné členy</li> <li>- souvětí</li> <li>- členící znaménka</li> <li>- odchylky od pravidelné větné stavby</li> <li>- vyjadřování postojové modality</li> <li>- pořádek slov v české větě</li> </ul> | <b>20</b>   |

|  |  |                 |
|--|--|-----------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje funkční styl odborný</li> <li>- identifikuje komunikáty funkčního stylu odborného a rozpozná jejich funkci</li> <li>- uvede, které slohové útvary jsou typické pro funkční styl odborný</li> <li>- odborně se vyjadřuje o jevech svého oboru v základních útvarech odborného stylu, především popisné</li> <li>- pořizuje z odborného textu výpisky a výtah, dělá si poznámky z přednášek a jiných veřejných projevů</li> <li>- vypracuje anotaci a resumé</li> <li>- správně používá citace a bibliografické údaje, dodržuje autorská práva</li> <li>- rozliší literaturu a uměleckou literaturu</li> </ul>  | <p><b>2. Funkční styl odborný</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika funkčního stylu odborného</li> <li>- vybrané útvary funkčního stylu odborného</li> <li>- projevy prakticky odborné, jejich základní znaky, postupy a prostředky</li> <li>- získávání a zpracování informací z odborného textu (anotace, konspekt, osnova, resumé) jejich třídění a hodnocení</li> <li>- literatura faktu</li> </ul> | <p><b>9</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje funkční styl řečnický</li> <li>- identifikuje komunikáty funkčního stylu řečnického a rozpozná jejich funkci</li> <li>- uvede, které slohové útvary jsou typické pro funkční styl řečnický</li> <li>- vytvoří komunikát odpovídající funkčnímu stylu řečnickému</li> <li>- přednese krátký projev</li> <li>- při tvorbě komunikátu volí jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci</li> <li>- rozliší diskusi a polemiku</li> <li>- ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi</li> <li>- využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat)</li> </ul> | <p><b>3. Funkční styl řečnický</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika funkčního stylu řečnického</li> <li>- druhy řečnických projevů</li> <li>- vybrané útvary funkčního stylu řečnického</li> <li>- diskuse a polemika</li> </ul>   | <p><b>9</b></p> |

|  |  |                 |
|--|--|-----------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje funkční styl publicistický</li> <li>- uvede, v jakých situacích vznikají komunikáty funkčního stylu publicistického</li> <li>- identifikuje komunikáty funkčního stylu publicistického a rozpozná jejich funkci</li> <li>- sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary (zpráva, reportáž, pozvánka, nabídka)</li> <li>- uvede, které slohové útvary jsou typické pro funkční styl publicistický</li> <li>- popíše typické jazykové a strukturní prvky konkrétního komunikátu</li> <li>- popíše typické strukturní a jazykové znaky reklamy</li> <li>- rozpozná reklamní text i skrytou reklamu</li> </ul> | <p><b>4. Publicistický styl</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika funkčního stylu publicistického</li> <li>- vybrané útvary funkčního stylu publicistického</li> <li>- reklama a inzerce</li> </ul> | <p><b>9</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše rozdíly masové a mezilidské komunikace</li> <li>- definuje masová média a vyjmenuje jejich typy</li> <li>- uvede příklady vlivu médií a digitální komunikace na každodenní podobu mezilidské komunikace</li> <li>- popíše základní rozdíl mezi seriózními a bulvárními médii</li> <li>- rozlišuje typy mediálních sdělení a jejich funkce, identifikuje jejich typické postupy, jazykové a jiné prostředky</li> </ul>   | <p><b>5. Mediální komunikace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- média a mediální sdělení</li> <li>- funkce masových médií</li> <li>- reklama</li> </ul>  | <p><b>4</b></p> |

|  |  |                  |
|--|--|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná umělecký text od neuměleckého</li> <li>- vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi</li> <li>- text interpretuje a debatuje o něm</li> <li>- konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů</li> <li>- při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie a jazykového vzdělávání</li> <li>- definuje autora, vypravěče a postavy a vymezí typy promluv</li> <li>- označí a posoudí specifickou slovní zásobu</li> <br/> <li>- zařadí díla a autory do určitých uměleckých směrů a zobecní historické a společenské souvislosti vzniku děl</li> <li>- orientuje se ve vývoji české a světové literatury, objasní kontext vývoje české a světové literatury</li> <li>- zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace</li> <li>- vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl</li> <li>- samostatně vyhledává informace v této oblasti</li> </ul> | <p><b>6. Práce s literárním textem</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- literární druhy a žánry</li> <li>- četba a interpretace literárního textu</li> <li>- metody interpretace textu</li> <li>- tvořivé činnosti</li> </ul> <p><b>7. Literatura a ostatní druhy umění</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového</li> <li>- vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech</li> <br/> <li>- světová poezie na počátku 20. století</li> <li>- česká moderna a dekadence</li> <li>- generace buřičů</li> <li>- světová próza a drama od první do konce druhé světové války</li> <li>- česká poezie od první do konce druhé světové války</li> <li>- česká próza a drama do konce druhé světové války</li> </ul> | <p><b>51</b></p> |
|--|--|------------------|



| Výsledky vzdělávání   | Učivo   | Počet hodin |
|---|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se ve výstavbě textu</li> <li>- v textu najde prostředky soudržnosti</li> <li>- nenavazující výpovědi seřadí do správného pořadí</li> <li>- vytvoří soudržný text</li> <li>- popíše prostředky členění u konkrétního textu</li> <li>- nevhodně členěný text rozčlení lépe</li> <li>- při psaní text horizontálně a vertikálně člení</li> <li>- odliší řeč přímou, nevlastní přímou, polopřímou, nepřímou, parafrázi</li> <li>- správně použije řeč přímou, nevlastní přímou, polopřímou, nepřímou, parafrázi</li> <li>- různými způsoby odkáže na existující text</li> </ul> | <p><b>1. Nauka o textu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- soudržnost textu</li> <li>- členění textu horizontální a vertikální</li> <li>- vzájemné vztahy textů</li> </ul>   | <b>7</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vystihne základní znaky úvahy, posoudí její kompozici, slovní zásobu a skladbu</li> <li>- vhodně argumentuje a obhajuje svá stanoviska</li> </ul>  | <p><b>2. Úvaha, slohový postup úvahový</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úvaha napříč funkčními styly</li> <li>- výstavba a jazyk úvahy</li> </ul>   | <b>7</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje funkční styl umělecký</li> <li>- uvede, v jakých situacích vznikají komunikáty funkčního stylu uměleckého</li> <li>- identifikuje komunikáty funkčního stylu uměleckého a rozpozná jejich funkci</li> <li>- uvede příklady literárních žánrů</li> <li>- uvede příklad jazykových prostředků typických pro umělecký text</li> <li>- popíše typické jazykové a strukturní prvky konkrétního komunikátu</li> <li>- má přehled o slohových postupech uměleckého stylu</li> </ul>  | <p><b>3. Funkční styl umělecký</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika funkčního stylu uměleckého</li> <li>- vybrané útvary a žánry funkčního stylu uměleckého</li> <li>- analýza uměleckého textu (viz obecná struktura ústní zkoušky)</li> </ul> | <b>13</b>   |

|   |  |                  |
|---|--|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- konkrétní komunikát přiřadí k funkčnímu stylu a určí, o který slohový útvar jde</li> <li>- vhodně používá jednotlivé slohové postupy a základní útvary</li> <li>- při tvorbě komunikátu volí jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci</li> <li>- popíše typické jazykové a strukturní prvky konkrétního komunikátu</li> </ul>   | <p><b>4. Souhrnné opakování a příprava k maturitě</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- analýza neuměleckého textu (viz obecná struktura ústní zkoušky)</li> <li>- dílčí části státní maturitní zkoušky z předmětu český jazyk a literatura</li> <li>- didaktický test</li> <li>- písemná práce (slohová práce)</li> <li>- ústní zkouška</li> <li>- systematizace jazykového učiva, souhrnné opakování</li> </ul>   | <p><b>30</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná umělecký text od neuměleckého</li> <li>- vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi</li> <li>- text interpretuje a debatuje o něm</li> <li>- konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů</li> <li>- při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie a jazykového vzdělávání</li> <li>- definuje autora, vypravěče a postavy a vymezí typy promluv</li> <li>- označí a posoudí specifickou slovní zásobu</li> <li>- zařadí díla a autory do určitých uměleckých směrů a zobecní historické a společenské souvislosti vzniku děl</li> <li>- orientuje se ve vývoji české a světové literatury, objasní kontext vývoje české a světové literatury</li> <li>- zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace</li> <li>- vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl samostatně vyhledává informace v této oblasti</li> </ul> | <p><b>5. Práce s literárním textem</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- literární druhy a žánry</li> <li>- četba a interpretace literárního textu</li> <li>- metody interpretace textu</li> <li>- tvořivé činnosti</li> </ul> <p><b>6. Literatura a ostatní druhy umění</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového</li> <li>- vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech</li> <li>- světová literatura od 2. světové války do současnosti</li> <li>- česká poezie od 2. světové války do současnosti</li> <li>- česká próza od 2. světové války do současnosti</li> <li>- české divadlo od 2. světové války do současnosti</li> </ul> | <p><b>55</b></p> |

## Dějepis

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 136

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem |
|-------------------|----|----|----|----|--------|
| Počet hodin týdně | 2  | 2  | 0  | 0  | 4      |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl vyučovacího předmětu

Úkolem výuky dějepisu je vytvářet a kultivovat historické vědomí a spolu s dalšími obory přispívat k celkovému začleňování žáků do společnosti. Výuka systematizuje různé historické informace, s nimiž se žáci v běžném životě setkávají a budou setkávat. Dějepis umožňuje žákům, aby dokázali pomocí poznatků o historii lépe a hlouběji porozumět současnosti a poučit se z minulosti. Podstata dějepisného vyučování spočívá v pochopení vztahů, vazeb, souvislostí a procesů, které svým jednáním lidé vyvolávají a které je svými důsledky zpětně ovlivňují.

#### Charakteristika učiva

Učivo obsahuje systémový výběr z přehledu historického vývoje od starověku do současnosti včetně kulturních dějin na základě významných historických pojmů a procesů. V 1. ročníku se probírá látka až do konce 19. století a 2. ročník je věnován pouze 20. století. Hlavní důraz je tedy kladen na dějiny 19. a 20. století, neboť tato etapa historického vývoje je nejdůležitější pro pochopení současnosti. Předmět patří do vzdělávací oblasti RVP Společenskovední vzdělávání a v menší míře i do Estetického vzdělávání.

#### Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- cítili potřebu občanské aktivity, vážili si demokracie a svobody, usilovali o její zachování a zdokonalování, hledali hranice mezi osobní svobodou a společenskou odpovědností

- jednali v souladu s humanitou a vlastenectvím, s demokratickými občanskými ctnostmi, byli kriticky tolerantní a solidární, byli ochotni angažovat se nejen pro vlastní prospěch, ale i pomáhat druhým
- nenechali sebou manipulovat, tvořili si vlastní úsudek
- oprostili se od stereotypů, předsudků a předsudečného jednání ve vztahu k lidem jiné víry, etnického původu nebo sociálního zařazení
- vážili si života, materiálních a duchovních hodnot a snažili se je zachovat pro příští generace

## Strategie výuky

Výuka dějepisu je pro žáka zajímavá a stimulující, rozvíjí jeho intelektové a komunikativní schopnosti, ovlivňuje jeho hodnotovou orientaci. Učivo vychází ze znalostí žáka získaných na základní škole. Přiměřená pozornost je věnována rozvoji dovedností a schopností žáků, jejich samostatné a týmové práci. Předmět výrazně podporuje funkční gramotnost žáků, a to systematickou prací s texty různého druhu (verbálními, ikonickými i kombinovanými). Výuka také přispívá k chápání hodnoty historických a kulturních památek. Během dvou let výuky dějepisu jsou pořádány různé exkurze a návštěvy muzejních expozic i dalších výstav.

Volba forem a metod výuky je provedena se zřetelem na cíle stanovené rámcovým vzdělávacím programem, s maximálním využitím *aktivizujících metod* (diskuze, řešení problémů, metody situační a inscenační). Mezi další využívané metody patří *metody slovní* (vysvětlování, přednáška, rozhovor) a *komplexní* (výuka frontální, skupinová, kooperativní, individuální a projektová, televizní a výuka podporovaná počítačem; samostatná práce, kritické myšlení). Ve 2. ročníku žáci vypracují ročníkovou práci na téma dějiny 20. století.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků učení klademe důraz na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů
- schopnost pracovat s texty různého charakteru
- schopnost kriticky myslet, argumentovat a diskutovat o historické problematice
- schopnost samostatného úsudku a dovednost výstižně formulovat myšlenky

### *Metody hodnocení*

- různé formy ústního a písemného zkoušení
- hodnocení samostatné práce a aktivity v hodině
- hodnocení referátů, seminárních prací a projektů
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce
- sebehodnocení žáka

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

**Kompetence k učení** u žáků rozvíjíme tak, aby měli pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu vzdělávání, uplatňovali různé způsoby práce s textem a mapou (zvl. studijní a analytické čtení), efektivně vyhledávali a zpracovávali informace (byli čtenářsky gramotní), s porozuměním poslouchali mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.) a pořizovali si poznámky, využívali ke svému učení různé informační zdroje (odborná literatura, internet...), včetně zkušeností svých i jiných lidí.

**Kompetence k řešení problémů** využívají při spolupráci na zadaných úkolech (např. příprava exkurze, historického projektu), žáci porozumí zadání úkolu, sami získají informace potřebné k jeho řešení a kriticky je vyhodnotí.

**Komunikativní kompetence** žáci uplatňují při komunikaci a diskusi v kolektivu, kdy by měli formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, obhajovat své názory a postoje, vhodně argumentovat, respektovat názory druhých a přitom se vyjadřovat a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

**Personální a sociální kompetence** přispívají k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, žáci nepodléhají předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým, ověřují si získané poznatky, kriticky zvažují názory, postoje a jednání jiných lidí, přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly (referáty, seminární práce, přípravu projektu).

**Občanské kompetence a kulturní povědomí** vedou žáky k respektování práv a osobnosti druhých lidí (popř. jejich kulturních specifíků), vystupování proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, žáci si pomocí nich uvědomují vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, zajímají se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě, jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívají k uplatňování demokracie, uznávají tradice a hodnoty svého národa, chápou jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu, podporují hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mají k nim vytvořen pozitivní vztah, získají přehled o kulturním dění, chápou umění jako specifickou výpověď o skutečnosti a jeho význam pro člověka, přistupují s tolerancí k estetickému cítění, vkusu a zájmu druhých lidí.

**Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií** slouží žákům k vyhledávání informací (internet, periodika, odborná literatura), jejich efektivnímu zpracování, kritickému vyhodnocení a odpovědnému uplatnění.

### *Rozvíjená průřezová témata*

#### **Občan v demokratické společnosti**

Průřezové téma se v dějepisu rozvíjí především pomocí představení historického vývoje v 19. a 20. století. Žák je veden k tomu, aby měl vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku, byl schopen odolávat myšlenkové manipulaci, dovedl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledal kompromisní řešení, byl ochoten se angažovat nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech, vážil si materiálních

a duchovních hodnot, hledal kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a byl kriticky tolerantní.

### ***Člověk a životní prostředí***

Žák je veden k tomu, aby v souvislosti s charakteristikou společenského a hospodářského vývoje (především 19. a 20. století) pochopil odpovědnost za své jednání a snažil se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů, respektoval principy udržitelného rozvoje a dokázal esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí.

### ***Informační a komunikační technologie***

Žák je veden k tomu, aby pracoval s informacemi a informačními komunikačními prostředky a dovedl je kriticky vyhodnocovat.

### ***Rozvíjené mezipředmětové vztahy***

- český jazyk a literatura
- základy společenských věd
- společenskovědní seminář
- informační a komunikační technologie

## ***Rozpis učiva a výsledků vzdělávání***

**1. ročník**

**Počet hodin celkem: 68**

| <b>Výsledky vzdělávání</b>   | <b>Učivo</b>  | <b>Počet hodin</b> |
|--|---|--------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí přínos starověkých civilizací</li> <li>- objasní příčiny vzniku prvních států a vliv judaismu, křesťanství a antiky na utváření Evropy</li> <li>- objasní smysl dějin</li> </ul>                                   | <p><b>1. Člověk v dějinách</b></p> <p><b>Starověk</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- odkaz a kulturní přínos starověkých civilizací (okrajově Egypt, Mezopotámie, Indie, Čína), především starověkého Řecka a Říma: antická kultura, judaismus a křesťanství jako základ evropské civilizace</li> </ul> | <b>10</b>          |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje středověk a jeho kulturu</li> <li>- vymezi časově jednotlivá období středověku</li> <li>- objasní principy uspořádání středověké společnosti</li> <li>- vysvětlí počátky a rozvoj české státnosti</li> </ul> | <p><b>2. Středověk</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- nejvýznamnější středověké státy, středověké hospodářství, kultura (románský a gotický sloh), křesťanská církev, společenské uspořádání</li> <li>- Velká Morava, vznik a rozvoj českého státu</li> </ul>   | <b>12</b>          |

|  |   |                  |
|--|---|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje významné společenské změny raného novověku</li> <li>- popíše nástup Habsburků na český trůn</li> <li>- objasní nerovnoměrnost historického vývoje v raně novověké Evropě včetně rozdílného vývoje politických systémů</li> <li>- rozpozná a charakterizuje umění renesance, baroka a klasicismu</li> <li>- charakterizuje osvícenství a doloží jeho význam</li> </ul>  | <p><b>3. Raný novověk 16. – 18. století</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- humanismus a renesance, zámořské objevy</li> <li>- český stát, počátek habsburského soustátí</li> <li>- války v Evropě (třicetiletá válka), reformace a protireformace; nerovnoměrný vývoj v západní a východní Evropě, rozdílný vývoj politických systémů: absolutismus a počátky parlamentarismu</li> <li>- baroko a klasicismus, kultura bydlení, odívání, lidové umění a užitá tvorba</li> <li>- osvícenství, Marie Terezie a Josef II.</li> </ul>   | <p><b>20</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí boj za občanská práva ve Francii a Americe</li> <li>- popíše revoluční změny 1848 v českých zemích a jejich vliv na společnost</li> <li>- objasní způsob vzniku národních států v Německu a v Itálii</li> <li>- popíše proces modernizace společnosti</li> <li>- orientuje se v uměleckých směrech 19. století</li> <li>- vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti</li> <li>- na konkrétních příkladech představí vědecký a kulturní přínos doby pro život lidí</li> <li>- orientuje se v historii svého oboru</li> </ul> | <p><b>4. Novověk – 19. století a dějiny studovaného oboru (vybrané osobnosti z historie ošetrovatelské péče a zdravotnictví)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- velké občanské revoluce - americká a francouzská revoluce 1848-49 v Evropě a v českých zemích</li> <li>- národní hnutí v Evropě</li> <li>- obrození českého národa, dualismus v habsburské monarchii</li> <li>- vznik národních států v Itálii a v Německu, občanská válka v USA</li> <li>- proces modernizace společnosti i jedince</li> <li>- průmyslové revoluce</li> <li>- kultura novověku - věda a umění 19. století: Florence Nightingale, dějiny hygieny</li> </ul> | <p><b>30</b></p> |

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin |
|---|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje koloniální expanzi evropských velmocí</li> <li>- vysvětlí rozdělení světa a vztahy mezi velmocemi</li> <li>- popíše průběh první světové války a poválečné uspořádání Evropy a světa</li> <li>- vysvětlí vznik ČSR</li> <li>- charakterizuje vliv ekonomiky na politický vývoj a důsledky hospodářské krize</li> <li>- charakterizuje fašismus, nacismus a komunismus; srovná nacistický a komunistický totalitarismus</li> <li>- popíše mezinárodní vztahy mezi válkami</li> <li>- objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR</li> <li>- uvede cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a výsledky, popíše válečné zločiny včetně holocaustu</li> <li>- objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo</li> <li>- popíše projevy a důsledky studené války</li> <li>- uvede hlavní mezníky poválečných dějin</li> <li>- charakterizuje komunistický režim v ČSR</li> <li>- analyzuje proces a cíle evropské integrace</li> <li>- popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa</li> <li>- vysvětlí zapojení ČR do OSN a NATO</li> <li>- objasní postavení České republiky v Evropě a v soudobém světě</li> <li>- diskutuje o globálních problémech světa</li> <li>- popíše zánik komunistické diktatury u nás</li> <li>- vysvětlí přínos a význam</li> </ul> | <p><b>5. Novověk – 20. století a soudobý svět, člověk v lidském společenství</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- evropská koloniální expanze</li> <li>- svět před první světovou válkou</li> <li>- Rusko 19. a počátku 20. století</li> <li>- vztahy mezi velmocemi - rozdělení světa, pokus o jeho revizi Velkou válkou (= první světová válka), české země za světové války, první odboj, výsledky první světové války</li> <li>- vznik ČSR a uspořádání Evropy</li> <li>- světová hospodářská krize</li> <li>- 30. léta ve světě</li> <li>- autoritativní a totalitní režimy</li> <li>- fašismus v Evropě, nacismus v Německu a komunismus v Rusku</li> <li>- období mezi světovými válkami</li> <li>- druhá světová válka - průběh druhé světové války v Evropě i ve světě, Československo za války, druhý čs. odboj, válečné zločiny včetně holocaustu, důsledky války</li> <li>- poválečné uspořádání v Evropě a ve světě</li> <li>- poválečné Československo</li> <li>- studená válka – soupeření USA a SSSR</li> <li>- komunistická diktatura</li> <li>- třetí svět, dekolonizace, ohniska rozporů</li> <li>- globalizace</li> <li>- věda, technika a kultura 20. století</li> <li>- estetické a funkční normy při tvorbě a výrobě předmětů používaných v běžném životě</li> <li>- ochrana a využívání kulturních hodnot</li> </ul> | <b>68</b>   |



|   |  |  |
|---|--|--|
| <p>vědeckých a technických objevů<br/>20. století</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- charakterizuje významné směry umění 20. století</li><li>- uvědomuje si význam kulturních památek a nutnost jejich ochrany</li></ul> |  |  |
|---|--|--|

## Ekonomika

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 68

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem   |
|-------------------|----|----|----|----|----------|
| Počet hodin týdně | 0  | 0  | 2  | 0  | <b>2</b> |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl předmětu

Cílem obsahového okruhu je vybavit žáky základními znalostmi pro ekonomické chování jak v profesním, tak osobním životě. Součástí je učivo o marketingu a managementu a využití jejich nástrojů při řízení zejména v oblasti zdravotnictví. Předmět seznamuje žáky se základními ekonomickými vztahy a s ekonomickým prostředím, ve kterém se jako zaměstnanci budou pohybovat.

#### Charakteristika učiva

Vyučovací obsah předmětu ekonomika vychází závazně z RVP pro obor 78-42-M/04 Zdravotnické lyceum oblast Ekonomické vzdělávání, která je úzce propojena s průřezovým tématem Člověk a svět práce a se standardem finanční gramotnosti pro střední vzdělávání. Obsahuje tematické celky: Podstata fungování tržní ekonomiky, Podnikání, Marketing, Management, Finanční vzdělávání, Daně (zdravotní, sociální pojištění). Výsledkem vzdělávání nejsou pouze znalosti, ale hlavně praktické dovednosti žáků. Žáci jsou vedeni k praktickému využívání osvojených poznatků v oboru.

#### Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání, žili čestně
- cítili potřebu občanské aktivity, vážili si demokracie a svobody, usilovali o její zachování a zdokonalování, preferovali demokratické hodnoty a přístupy před nedemokratickými, vystupovali zejména proti korupci, kriminalitě, jednali v souladu s humanitou a vlastenectvím, s demokratickými občanskými postoji, respektovali lidská práva, chápali meze lidské svobody a tolerance, jednali

- odpovědně a solidárně
- kriticky posuzovali skutečnost kolem sebe, přemýšleli o ní, tvořili si vlastní úsudek, nenechali se manipulovat
- uznávali, že lidský život je vysokou hodnotou, a proto je třeba si ho vážit a chránit jej
- na základě vlastní identity ctili identitu jiných lidí, považují je za stejně hodnotné jako sebe sama, oprostili se ve vztahu k jiným lidem od předsudků a předsudečného jednání, intolerance, rasismu, etnické, náboženské a jiné nesnášenlivosti
- cílevědomě zlepšovali a chránili životní prostředí, jednali v duchu udržitelného rozvoje
- vážili si hodnot lidské práce, jednali hospodárně, neničili hodnoty, ale pečovali o ně, snažili se zanechat po sobě něco pozitivního pro vlastní blízké lidi a širší komunitu
- chtěli si klást v životě praktické otázky filosofického a etického charakteru a hledali na ně v diskusi s jinými lidmi i se sebou samým odpovědi

## Strategie výuky

Ekonomika přináší seznámení se zákonitostmi ekonomických vztahů, jejich pochopení a přenesení do praxe. Žák je podněcován k tomu, aby se dokázal orientovat v současné ekonomické situaci a analyzoval důsledky ekonomicko-politických rozhodnutí na každodenní život jednotlivce i chod organizace. Základními metodami výuky jsou **odborný výklad** zaměřený na konfrontaci ekonomické teorie s každodenní praxí, **práce se zákony a internetovými zdroji**, **praktická cvičení** zaměřená na rozvíjení matematické gramotnosti, **práce ve skupinách** na daných úkolech a jejich následná prezentace, **diskusní metody** na aktuální ekonomické téma ve společnosti, **cvičení písemného a verbálního projevu** při vstupu na trh práce či jednání s úřady.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů
- aktivitu žáků ve vyučovací hodině

### Metody hodnocení

- různé formy ústního a písemného zkoušení prověřují teoretické znalosti
- sebehodnocení žáka a vzájemné hodnocení žáků při prezentaci vlastní nebo skupinové práce (samostatná práce, referáty, projekty)
- aktivita při hodinách, plnění a kvalita domácích úkolů

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

Z hlediska klíčových kompetencí jsou ve výuce rozvíjeny **kompetence k učení**. Jako podstatné se jeví pozitivní vztah k učení a vzdělávání, žák ovládá různé techniky učení, uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; je čtenářsky gramotný, s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky, využívá ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí, sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

V rámci **kompetencí k řešení problémů** žák volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve, spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

**Komunikativní kompetence** směřují k tomu, že je žák schopen vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích. Žák se vyjadřuje přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhájí své názory a postoje, zpracovává administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata, dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii, zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.), vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

**Personální a sociální kompetence** směřuje k tomu, že je žák připraven stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, spolupracuje s ostatními a přispívá k utváření vhodných mezilidských vztahů. Kompetence žákovi umožňují posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, žák odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích, stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek, přijímá radu i kritiku, ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí, adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňuje, je připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, je finančně gramotný, pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností, přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

V rámci **občanských kompetencí a kulturního povědomí** žák uznává hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržuje je, jedná v souladu s udržitelným rozvojem a podporuje hodnoty národní, evropské i světové kultury. Žák jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu, dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, zajímá se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě, chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje.

**Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám** vedou žáka ke schopnosti optimálně využívat své osobnostní a odborné předpoklady pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení. Žák je veden k odpovědnému postoji k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; žák si uvědomuje význam celoživotního učení, je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám, má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze, má reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umí je srovnávat se svými představami a předpoklady, umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání, vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle, zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků, rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

**Z matematických kompetencí** vzdělání žáka směřuje k tomu, aby byl schopen funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, efektivně hospodařil s financemi. Žák uplatňuje čtení a vytváření různých forem grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.). Efektivně aplikuje matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

**Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních** technologií směřuje k tomu, aby žák pracoval s osobním počítačem a jeho základními a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využíval adekvátní zdroje informací a efektivně pracoval s informacemi. Žák rozvíjí schopnost pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií, žák pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením, učí se používat nové aplikace, komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace, získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet. Žák pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupuje k získaným informacím, je mediálně gramotný.

#### *Rozvíjené odborné kompetence*

Odborné kompetence vedou žáka k tomu, aby zvažoval při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí a zdraví, sociální dopady. Žák je veden k tomu, aby efektivně hospodařil s finančními prostředky, a nakládal s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

#### *Rozvíjená průřezová témata*

Z průřezových témat je ve výuce ekonomiky zastoupeno především téma **Člověk a svět práce**: cílem průřezového tématu Člověk a svět práce je vybavit žáka praktickými

dovednostmi a informacemi pro jeho budoucí pracovní život tak, aby byl schopen efektivně reagovat na dynamický rozvoj trhu práce a měnící se požadavky na pracovníky. Prostřednictvím kariérového vzdělávání si žák osvojí znalosti a především dovednosti pro řízení své kariéry a života (Career Management Skills), které využije pro cílené plánování a odpovědné rozhodování o svém osobním rozvoji, dalším vzdělávání a seberealizaci v profesních záměrech. Zároveň se naučí přijímat změny ve své profesní kariéře jako běžnou součást života. Téma Člověk a svět práce přispívá k naplňování cílů vzdělávání zejména rozvojem těchto kompetencí:

- identifikace a formulování vlastních priorit a cílů,
- aktivní a tvořivý přístup při vytváření profesní kariéry,
- přijetí osobní odpovědnosti při rozhodování,
- vyhledávání a kritické hodnocení kariérových informací,
- komunikační dovednosti a sebe prezentace,
- otevřenost vůči celoživotnímu učení.

Uskutečňování tohoto cíle předpokládá, že je žák veden k osobní odpovědnosti za vlastní život, naučí žáka formulovat své profesní cíle, plánovat a cílevědomě vytvářet profesní kariéru podle svých potřeb a schopností. Motivuje žáka k celoživotnímu učení pro udržení konkurenceschopnosti na trhu práce a pro aktivní osobní i profesní rozvoj. Dále seznamuje žáka s globalizovaným světem práce a rozvojem pracovních příležitostí, naučí žáka vyhledávat v relevantních informačních zdrojích a kriticky posuzovat informace o profesních příležitostech a možnostech dalšího vzdělávání. Žák se naučí efektivní sebe prezentaci při jednání s potenciálními zaměstnavateli a seznámí se se základními aspekty pracovního vztahu, právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů i aspekty soukromého podnikání, včetně klíčových právních předpisů. Žákovi jsou představeny služby kariérového poradenství a služby zaměstnanosti.

#### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- základy společenských věd
- cizí jazyky
- dějepis
- psychologie
- český jazyk a literatura
- informační a komunikační technologie

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

3. ročník

Počet hodin celkem: 68

| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin |
|--|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- používá a aplikuje základní ekonomické pojmy</li> <li>- na příkladu popíše fungování tržního mechanismu</li> <li>- posoudí vliv ceny na nabídku a poptávku</li> <li>- vysvětlí přebytnou a nedostatečnou nabídku</li> </ul>   | <p><b>1. Podstata fungování tržní ekonomiky</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- potřeby, statky, služby, spotřeba, životní úroveň</li> <li>- výroba, výrobní faktory, hospodářský proces</li> <li>- trh, tržní subjekty, nabídka, poptávka, zboží, cena</li> </ul>   | <b>6</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje různé formy podnikání a vysvětlí jejich hlavní znaky</li> <li>- vytvoří jednoduchý podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet</li> <li>- na příkladu vysvětlí základní povinnosti podnikatele vůči státu <ul style="list-style-type: none"> <li>- stanoví cenu jako součást nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období</li> </ul> </li> <li>- rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů</li> <li>- vypočítá výsledek hospodaření</li> <li>- vypočítá čistou mzdu</li> <li>- vysvětlí zásady daňové evidence</li> </ul> | <p><b>2. Podnikání</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- podnikání, právní formy podnikání podle živnostenského zákona a zákona o obchodních korporacích,</li> <li>- podnikatelský záměr</li> <li>- základní rozpočet</li> <li>- povinnosti podnikatele</li> <li>- náklady, výnosy, zisk/ztráta</li> <li>- mzda časová a úkolová a jejich výpočet</li> <li>- zásady daňové evidence</li> </ul> | <b>12</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, co je marketingová strategie,</li> <li>- zpracuje jednoduchý průzkum trhu,</li> <li>- na příkladu ukáže použití nástrojů marketingu v oboru</li> </ul>  | <p><b>3. Marketing</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- podstata marketingu</li> <li>- průzkum trhu</li> <li>- produkt, cena distribuce, propagace</li> </ul>   | <b>6</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí tři úrovně managementu,</li> <li>- popíše základní zásady řízení,</li> <li>- zhodnotí využití motivačních nástrojů v oboru</li> </ul>  | <p><b>4. Management</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- dělení managementu, funkce managementu – plánování, organizování, vedení, kontrolování</li> </ul>  | <b>6</b>    |

|  |  |                  |
|--|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí úlohu úřadu práce, zná podmínky čerpání podpory v nezaměstnanosti, v případě potřeby naváže kontakt s úřadem práce</li> <li>- sestaví strukturovaný životopis, ví, jak se připravit na přijímací pohovor se zaměstnavatelem</li> <li>- vysvětlí rozdíl mezi pracovní smlouvou a dohodou o pracích konaných mimo pracovní poměr</li> <li>- uvede nezbytné náležitosti pracovní smlouvy, vysvětlí další obvyklé náležitosti pracovní smlouvy, zejména zkušební dobu a dobu sjednání pracovního poměru</li> <li>- popíše povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance</li> <li>- na příkladech vysvětlí a vzájemně porovná druhy odpovědnosti za škody ze strany zaměstnance a zaměstnavatele</li> <li>- popíše náležitosti mzdy, vysvětlí pojem minimální mzda, vysvětlí rozdíl mezi hrubou a čistou mzdou</li> <li>- popíše způsoby ukončení pracovně právního poměru</li> </ul> | <p><b>5. Pracovně právní vztahy</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úřad práce, nezaměstnanost</li> <li>- životopis, přijímací pohovor, osobní dotazník</li> <li>- dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr</li> <li>- vznik pracovního poměru, pracovní smlouva</li> <li>- odpovědnost zaměstnance, zaměstnavatele</li> <li>- povinnosti zaměstnance, zaměstnavatele</li> <li>- ukončení pracovního poměru</li> </ul> | <p><b>10</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí úlohu státního rozpočtu v národním hospodářství</li> <li>- charakterizuje jednotlivé daně a vysvětlí jejich význam pro stát</li> <li>- provede jednoduchý výpočet daní</li> <li>- vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob</li> <li>- provede jednoduchý výpočet zdravotního a sociálního pojištění</li> <li>- vyhotoví a zkontroluje daňový doklad</li> </ul>  | <p><b>6. Daně, sociální a zdravotní pojištění</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- státní rozpočet</li> <li>- daně daňová soustava</li> <li>- výpočet daní</li> <li>- přiznání k dani</li> <li>- zdravotní pojištění</li> <li>- sociální pojištění</li> </ul> <p>daňové a účetní doklady</p>   | <p><b>13</b></p> |



|  |  |                  |
|--|--|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v platebním styku a smění peníze podle kurzovního lístku</li> <li>- popíše jednotlivé produkty obchodních bank</li> <li>- orientuje se ve výpisu z běžného účtu</li> <li>- vysvětlí, co jsou kreditní a debetní karty a jejich klady a zápory</li> <li>- rozliší úrokovou míru od sazby RPSN</li> <li>- vysvětlí podstatu pojištění, vyjmenuje produkty pojišťoven, vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům</li> <li>- charakterizuje jednotlivé druhy úvěrů a jejich zajištění</li> </ul> </li> </ul> | <p><b>7. Bankovníctví a pojišťovnictví</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- bankovní soustava ČR,</li> <li>- činnost obchodních bank</li> <li>- hotovostní a bezhotovostní platební styk</li> <li>- úroková míra, RPSN</li> <li>- úvěrové produkty</li> <li>- pojištění, pojistné produkty</li> <li>- inflace</li> </ul> | <p><b>13</b></p> |
|--|--|------------------|

## Fyzika

|                       |   |
|-----------------------|---|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace  |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov   |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80  |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>   |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum  |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní   |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472  |
|                       | e-mail: <a href="mailto:info@szsturnov.cz">info@szsturnov.cz</a> ; www: <a href="http://www.szsturnov.cz">http://www.szsturnov.cz</a> |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>   |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 226

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem |
|-------------------|----|----|----|----|--------|
| Počet hodin týdně | 0  | 3  | 2  | 2  | 7      |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl předmětu

Předmět se zabývá nejobecnějšími zákonitostmi přírody, které platí pro všechny fyzikální děje a jevy kolem nás. Přispívá k hlubšímu a komplexnějšímu pochopení řady dějů a jevů známých z každodenního života. Umožňuje také lépe chápat a snáze přijímat nové technické objevy a moderní technologie. Má velký význam pro rozvoj dalších věd, zejména ostatních přírodních věd a technických věd. Cílem fyzikální části přírodovědného vzdělávání je naučit žáky využívat fyzikálních poznatků v profesním i občanském životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat k nim relevantní odpovědi.

#### Charakteristika učiva

Učivo navazuje na fyzikální poznatky získané v základním vzdělávání a dále je rozvíjí. Fyzikální vzdělávání je dle RVP součástí přírodovědného vzdělávání. Základní fyzikální zákonitosti jsou členěny do těchto tematických celků: Ve 2. ročníku – Fyzikální veličiny a jejich měření, Mechanika, Molekulová fyzika a termika, Mechanické kmitání a vlnění, ve 3. ročníku – Elektřina a magnetismus a ve 4. ročníku – Optika, Fyzika mikrosvěta a Astrofyzika.

Učivo je koncipováno tak, aby žáci získali přehled o fyzikálních zákonitostech v rámci jednotlivých tematických celků, aby pochopili principy a vzájemné souvislosti vybraných jevů v přírodě a aby se naučili využívat získané obecně platné fyzikální poznatky ve svém profesním i občanském životě.

## Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka fyziky směřuje k tomu, aby žáci:

- dospěli k poznání nejobecnějších zákonitostí přírody a postavení člověka v ní
- využívali poznatků z fyziky v profesním i běžném občanském životě
- získali pozitivní vztah k uvažování, přemýšlení a hledání logických souvislostí
- získali odpovědný vztah ke zdraví svému i ostatních dodržováním zásad bezpečnosti při jakékoliv manuální činnosti, obsluze přístrojů, strojů a zařízení
- byli motivováni se celoživotně vzdělávat v přírodovědných předmětech

## Strategie výuky

Při výuce jsou používány *slovní výukové metody* (výklad, vysvětlování, vyvozování poznatků, řízený rozhovor), *metody názorně demonstrační* (předvádění a pozorování) v kombinaci s *aktivizujícími výukovými metodami* (diskuse, řešení problémů), *práce s didaktickými pomůckami* (modely, plakáty). Využívá se *frontální výuka, skupinová výuka i samostatná práce* žáků – praktická cvičení. U žáků se speciálními potřebami se ve zvýšené míře uplatní *konzultace a individualizovaná výuka*. Výuka je podporována *využitím počítače* a další *audiovizuální techniky*.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů
- úroveň vyjadřování s přihlédnutím ke správnému používání fyzikální terminologie
- smysluplnou aktivitu při výuce a úroveň plnění domácích úkolů

### *Metody hodnocení*

- hodnocení různých forem písemného a ústního projevu žáků
- hodnocení je prováděno průběžně u jednotlivců popř. skupin žáků, po probrání větších tematických celků je provedeno hodnocení písemných prací všech žáků
- sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků při prezentaci výsledků práce

## Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

**Kompetence k učení** je v předmětu rozvíjena uplatňováním různých způsobů práce s textem, rozvíjením umění efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, rozvíjením dovednosti poslechu mluvených projevů s porozuměním a pořizování si poznámek, pěstováním pozitivního vztahu k učení a vzdělávání. Podporuje se využívání různých informačních zdrojů ke svému učení.

**Kompetenci k řešení problémů** předmět rozvíjí při řešení úloh, kdy je důležité porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, poté

navrhnout způsob řešení a zdůvodnit jej, ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky kriticky vyhodnotit konfrontací s realitou. Při řešení problémů vhodně uplatňovat různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace. Při plnění úkolů žáci musí volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve. Při skupinové práci spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení), čímž plynule přecházíme do oblasti ***komunikativní kompetence***. Ta má ve fyzice velký význam s ohledem na nutnost dodržování odborné terminologie, především užívání mezinárodních názvů a značek veličin, názvů a značek jejich jednotek. Myšlenky musí být formulovány v ústním i písemném projevu srozumitelně a souvisle, v písemné podobě navíc přehledně a jazykově správně. S touto kompetencí souvisí i rozvoj schopnosti zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí, následně zpracovávat dokumenty i souvislé texty na odborná fyzikální témata.

***Personální a sociální kompetence*** spočívá v ověřování si získaných poznatků a jejich kritickým vyhodnocování. Je uplatňována při práci s celou třídou i v menších týmech, kde je nutné se podílet na realizaci společných pracovních a jiných činností, kde se žáci učí přijímat názory a návrhy druhých, vysvětlovat a prosazovat své vlastní návrhy a poté odpovědně plnit svěřenou část úkolu. ***Matematické kompetence*** žáci rozvíjejí při řešení fyzikálních úloh, kde je klíčové správně používat a převádět běžné jednotky, používat pojmy kvantifikujícího charakteru a provádět reálný odhad výsledku úlohy. Při řešení praktických úloh pak nacházejí vztahy mezi jevy a předměty, vytvářet matematické modely a efektivně aplikovat matematické postupy při řešení. Součástí řešení je také umění číst a vytvářet různé formy grafického znázornění závislostí mezi jevy (tabulky, diagramy, grafy, schémata, apod.). ***Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií*** je nedílnou součástí výuky ve fyzice, neboť žáci pomocí prostředků informačních a komunikačních technologií získávají informace z otevřených zdrojů sítě Internet, ale i ze zdrojů jiných (elektronických, audiovizuálních) a dále s nimi pracují a vytvářejí vlastní počítačové dokumenty (referáty, seminární práce, prezentace) na zadaná témata. Při práci s informačními zdroji jsou žáci vedeni k nutnosti posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kritickému přístupu k takto získaným informacím.

#### *Rozvíjené odborné kompetence*

Fyzika rozvíjí také ***odborné kompetence***. V oblasti Ovládnutí vědomostí a dovedností potřebných pro studium zdravotnických oborů je žák veden k tomu, aby efektivně pracoval s prostředky informačních a komunikačních technologií a užíval získané dovednosti a informace spolu s informacemi vyhledávanými v odborné literatuře, v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci je žák veden k rozpoznání možnosti nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a schopnosti zajištění odstranění závad a možných rizik především v oblasti působení hluku na lidský organismus, práce s elektrickými zařízeními, hygieny osvětlování a při ochraně před škodlivým zářením. V neposlední řadě v oblasti chování v souladu se strategií udržitelného rozvoje je žák schopen posoudit výhody a nevýhody spalovacích motorů a výhody a nevýhody různých způsobů získávání elektrické energie.

### *Rozvíjená průřezová témata*

Předmět se podílí na rozvíjení všech 4 průřezových témat. V tématu Občan v demokratické společnosti rozvíjí je žák veden k tomu, aby si vážil materiálních a duchovních hodnot lidstva, týkajících se objevů a vynálezů z oblasti přírodních věd a techniky. Současně v rámci průřezového tématu Člověk a životní prostředí je žák veden k tomu, aby pochopil souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami (průmyslová výroba, energetika). Metody práce ve fyzice vedou žáka k tomu, aby si uvědomil zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byl motivován k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře, čímž je naplňován rozvoj průřezového tématu Člověk a svět práce. V rámci tématu Informační a komunikační technologie je žák veden k tomu, aby při vypracovávání samostatných prací, referátů a domácích úkolů pracoval s informacemi a informačními komunikačními prostředky.

### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- matematika
- biologie
- chemie
- informační a komunikační technologie

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník

Počet hodin celkem: 102

| Výsledky vzdělávání   | Učivo   | Počet hodin |
|---|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- vyjmenuje a použije fyzikální veličiny a jednotky soustavy SI</li><li>- převede jednotky</li><li>- vybere a užije vhodné fyzikální metody a přístroje k jednoduchému měření</li><li>- zpracuje výsledky měření a vyvodí z nich závěry</li></ul>   | <p><b>1. Fyzikální veličiny a jejich měření</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- fyzikální veličiny a jejich jednotky v soustavě SI</li><li>- měření a jeho chyby</li></ul>  | <b>6</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- rozliší druhy pohybů podle trajektorie a změny rychlosti</li><li>- vyřeší úlohy o pohybech hmotného bodu</li><li>- charakterizuje volný pád</li><li>- použije Newtonovy pohyb. zák. v jednoduchých úlohách o pohybech</li><li>- určí síly, které působí na tělesa</li><li>- charakterizuje pojem síla a její účinky, graficky znázorní sílu</li><li>- popíše grav. a tíhové pole Země</li><li>- určí mechanickou práci, výkon a energii a na příkladech uvede platnost zákona zachování energie</li><li>- vysvětlí moment síly a otáčivý účinek sil na těleso</li><li>- určí polohu těžiště jednoduchého tvaru</li><li>- popíše vlastnosti tekutin</li><li>- charakterizuje tlak způsobený vnější silou</li><li>- charakterizuje hydrostatický tlak</li><li>- vysvětlí Archimédův a Pascalův zákon, aplikuje je při řešení úloh na tlakové síly v tekutinách</li><li>- vysvětlí změnu tlaku v proudící tekutině</li></ul> | <p><b>2. Mechanika</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- kinematika</li><li>- dynamika</li><li>- mechanická práce a energie</li><li>- mechanika tuhého tělesa</li><li>- mechanika tekutin</li><li>- Aplikace ve zdravotnictví:</li><li>- pohyb, síla, tlak, napětí – mechanoterapie, masáž</li><li>- využití odstředivé síly – odstředivky, sedimentace</li><li>- beztlákový stav a stav přetížení organismu při kosmických letech</li><li>- působení vnějšího tlaku na organismus, hyperbarická komora, kesonová nemoc</li><li>- fyzikální základy dýchání</li><li>- krevní oběh, krevní tlak, měření krevního tlaku</li></ul> | <b>48</b>   |

|  |  |                  |
|--|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady potvrzující kinetickou teorii látek</li> <li>- změří teplotu v Celsiově teplotní stupnici a vyjádří ji jako termodynamickou teplotu</li> <li>- vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi</li> <li>- popíše vlastnosti látek z hlediska jejich částicové stavby</li> <li>- vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny</li> <li>- vyřeší jednoduché případy tepelné výměny kalorimetrickou rovnicí</li> <li>- vyřeší úlohy na děje v plynech s použitím stavové rovnice pro ideální plyn</li> <li>- popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů a porovná jejich výhody a nevýhody</li> <li>- vysvětlí mechanické vlastnosti těles z hlediska struktury pevných látek</li> <li>- popíše příklady deformací pevných těles jednoduchého tvaru a řeší úlohy na Hookův zákon</li> <li>- popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi</li> </ul> | <p><b>3. Molekulová fyzika a termika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- základní poznatky termiky</li> <li>- teplo a práce, vnitřní energie</li> <li>- tělesa, 1. termodynamický zákon</li> <li>- tepelné děje v ideálním plynu, práce plynu,</li> <li>- 2. termodynamický zákon, účinnost</li> <li>- struktura pevných látek a kapalin, přeměny skupenství látek</li> <li>- Aplikace ve zdravotnictví:</li> <li>- tělesná teplota a její regulace</li> <li>- vodoléčba, zábaly, sauna</li> <li>- sterilizace, autokláv, termostaty</li> <li>- deformace pevného tělesa a její význam ve zdravotnictví</li> <li>- vliv vlhkosti vzduchu na organismus</li> </ul> | <p><b>26</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vlastní kmitání mechanického oscilátoru a určí příčinu kmitání</li> <li>- popíše nucené kmitání mechanického oscilátoru a určí podmínky rezonance</li> <li>- rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření</li> <li>- charakterizuje základní vlastnosti zvukového vlnění</li> <li>- popíše základní vlastnosti zvuku, šíření zvuku, vodiče a izolanty</li> <li>- popíše účinky a využití infrazvuku a ultrazvuku, chápe negativní vliv hluku a ochranu před ním</li> </ul>  | <p><b>4. Mechanické kmitání a vlnění</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- mechanické kmitání</li> <li>- mechanické vlnění, druhy, šíření vlnění v prostoru, odraz vlnění</li> <li>- zvukové vlnění, jeho vlastnosti a šíření v látkovém prostředí, ultrazvuk, ozvěna</li> <li>- Aplikace ve zdravotnictví:</li> <li>- práh slyšení, práh bolesti</li> <li>- působení vibrací, infrazvuku a ultrazvuku na člověka</li> <li>- využití ultrazvuku v diagnostice a terapii</li> <li>- vliv hluku na organismus</li> <li>- ochrana proti hluku</li> </ul>   | <p><b>22</b></p> |

| Výsledky vzdělávání  | Učivo  | Počet hodin |
|--|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- určí elektrickou sílu v poli bodového elektrického náboje</li> <li>- popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj</li> <li>- vysvětlí princip a funkci kondenzátoru</li> <li>- popíše vznik elektrického proudu v látkách</li> <li>- vyřeší úlohy s elektrickými obvody</li> <li>- s použitím Ohmova zákona zapojí elektrický obvod podle schématu a změří napětí a proud</li> <li>- vyřeší úlohy na práci a výkon proudu</li> <li>- vysvětlí elektrickou vodivost polovodičů, kapalin a plynů</li> <li>- popíše princip a použití polovodičových součástek s přechodem PN</li> <li>- vysvětlí princip chemických zdrojů napětí</li> <li>- vyjmenuje typy výbojů v plynech a jejich využití</li> <li>- určí magnetickou sílu v mg. poli vodiče s proudem a popíše mg. pole</li> <li>- indukčními čarami</li> <li>- vysvětlí jev elmg. indukce a jeho význam v technice</li> <li>- popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice</li> <li>- charakterizuje základní vlastnosti obvodů střídavého proudu</li> <li>- vysvětlí princip transformátoru a usměrňovače střídavého proudu</li> <li>- vysvětlí vznik elektromagnetického kmitání v oscilačním obvodu</li> <li>- popíše využití elektromagnetického vlnění ve sdělovacích soustavách</li> </ul> | <p><b>1. Elektřina a magnetismus</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- elektrický náboj tělesa, elektrická síla, elektrické pole, tělesa v elektrickém poli, kapacita vodiče</li> <li>- elektrický proud v kovech, zákony elektrického proudu, elektrické obvody, elektrický proud v polovodičích, kapalinách a v plynech</li> <li>- magnetické pole, magnetické pole</li> <li>- elektrického proudu, magnetická síla, magnetické vlastnosti látek,</li> <li>- elektromagnetická indukce, indukčnost, vznik střídavého proudu, obvody střídavého proudu, střídavý proud v energetice, trojfázová soustava střídavého proudu, transformátor</li> <li>- elektromagnetické kmitání,</li> <li>- elektromagnetický oscilátor, vlastní a nucené elektromagnetické kmitání, rezonance</li> <li>- vznik a vlastnosti elektromagnetického vlnění, přenos informací</li> <li>- elektromagnetickým vlněním</li> <li>- Aplikace ve zdravotnictví:</li> <li>- účinky elektrického proudu na organismus, elektroléčba, iontoforéza</li> <li>- bezpečnost při práci s elektrickým proudem</li> <li>- využití vysokofrekvenčního proudu a elektromagnetického vlnění v lékařství</li> <li>- využití obrazovky ve zdravotnictví</li> <li>- měření akčních potenciálů těla</li> </ul> | <b>68</b>   |



| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin |
|--|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích</li> <li>- vyřeší úlohy na odraz a lom světla</li> <li>- vysvětlí podstatu jevů interference, ohyb a polarizace světla</li> <li>- popíše význam různých druhů elektromagnetického záření z hlediska působení na člověka a využití v praxi</li> <li>- vyřeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami</li> <li>- popíše oko jako optický přístroj a vysvětlí vady oka</li> <li>- vysvětlí principy základních typů optických přístrojů</li> <li>- vysvětlí rozklad světla na jednotlivé barevné složky</li> </ul>  | <p><b>1. Optika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- světlo a jeho šíření</li> <li>- elektromagnetické záření</li> <li>- spektrum elmg. záření, vlnové vlastnosti světla</li> <li>- optické zobrazování zrcadlem a čočkou</li> <li>- Aplikace ve zdravotnictví:</li> <li>- IR, UV a RTG záření a jejich využití ve zdravotnictví</li> <li>- ochrana před škodlivými účinky záření</li> <li>- fotografický přístroj, endoskop</li> <li>- akomodace, vady oka, význam brýlí</li> <li>- hygiena osvětlení</li> </ul> | <b>28</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní podstatu fotoelektrického jevu a jeho praktické využití</li> <li>- popíše základní myšlenku kvantové fyziky, tzn. vlnové a částicové vlastnosti objektů mikrosvěta</li> <li>- charakterizuje základní modely atomu</li> <li>- popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu</li> <li>- popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony</li> <li>- vysvětlí podstatu radioaktivity a jaderného záření a popíše způsoby ochrany před tímto zářením</li> <li>- popíše štěpnou reakci jader uranu a její praktické využití v energetice</li> <li>- posoudí výhody a nevýhody způsobů, jimiž se získává elektrická energie</li> </ul> | <p><b>2. Fyzika mikrosvěta</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- základní pojmy kvantové fyziky</li> <li>- model atomu, spektrum atomu vodíku, laser</li> <li>- nukleony, radioaktivita, jaderné záření, elementární a základní částice</li> <li>- zdroje jaderné energie, jaderný reaktor,</li> <li>- bezpečnostní a ekologická hlediska jaderné energetiky</li> <li>- Aplikace ve zdravotnictví:</li> <li>- použití laseru ve zdravotnictví</li> <li>- radioterapie</li> </ul>                                   | <b>22</b>   |

|   |   |                 |
|---|---|-----------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje Slunce jako hvězdu a popíše sluneční soustavu</li> <li>- popíše vývoj hvězd a jejich uspořádání do galaxií</li> <li>- popíše základní myšlenku současných názorů na vznik a vývoj vesmíru</li> <li>- vysvětlí nejdůležitější způsoby, jimiž astrofyzika zkoumá vesmír</li> </ul> | <p><b>3. Astrofyzika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slunce a hvězdy</li> <li>- galaxie a vývoj vesmíru</li> <li>- výzkum vesmíru</li> </ul> | <p><b>6</b></p> |
|---|---|-----------------|

## Chemie

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

**Celkový počet vyučovacích hodin: 322,5**

| Ročník            | 1.  | 2.  | 3.  | 4.  | <b>Celkem</b> |
|-------------------|-----|-----|-----|-----|---------------|
| Počet hodin týdně | 2,5 | 2,5 | 2,5 | 2,5 | <b>10</b>     |

### *Pojetí předmětu*

### **Obecný cíl předmětu**

Vyučovací předmět chemie formuje logické myšlení, poskytuje žákům soubor poznatků o chemických látkách a jejich přeměnách, o zákonitostech a vztazích mezi nimi, a tak umožňuje hledat souvislosti mezi chemickými ději probíhajícími v přírodě, zejména fungování lidského organismu. Předmět rozvíjí vědomosti a dovednosti získané na ZŠ využitím a uplatněním chemických poznatků v běžném životě, v medicíně a jiných zdravotnických disciplínách. Praktické dovednosti jsou osvojovány při laboratorních cvičeních, kdy žáci provádí experimenty či badatelsky orientovanou činnost.

### **Charakteristika učiva**

Učivo předmětu chemie je odvozeno z RVP z oblasti Přírodovědného vzdělávání a je úzce propojeno s průřezovým tématem Člověk a životní prostředí.

Učivo chemie je rovnoměrně rozloženo do čtyř ročníků po 2,5 vyučovacích hodinách (2 hodiny teoretické a 0,5 hodin laboratorních cvičení, praktikovaných ve 2 vyučovacích hodinách cca 1x za 4 týdny).

Žák si v tomto předmětu osvojí potřebné znalosti z učiva obecné, anorganické a organické chemie, biochemie, fyzikální a analytické chemie a získá přehled o jevech v okolním neživém prostředí a v živých organismech (včetně lidského těla). Ve vyučovacích hodinách je kladen důraz na rozvíjení logického myšlení žáků a systematické práci na zadaných úkolech. V laboratorních cvičeních jsou žáci vedeni k osvojení si základních laboratorních dovedností, samostatnému provádění jednoduchých laboratorních pokusů i řešení problémových úloh. Žáci se také učí bezpečně zacházet s chemickými látkami, poskytnout první pomoc při úrazech způsobených nebezpečnými látkami a správnému

chování při haváriích způsobených nebezpečnými látkami.

## Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- dospěli k poznání zákonitosti přírody a postavení člověka v ní
- uvědomili důležitost chemických poznatků pro jejich aplikaci v běžném i pracovním životě
- získali pozitivní vztah k uvažování, přemýšlení a hledání logických souvislostí
- byli vědomi vlivu chemických látek na zdraví člověka a životní prostředí
- získali odpovědný vztah ke zdraví svému i ostatních spolužáků dodržováním zásad bezpečnosti při práci s chemickými látkami

## Strategie výuky

Výuka předmětu je teoretická i praktická, realizovaná zejména v laboratorních cvičeních. Je využívána frontální výuka, skupinová výuka i samostatná práce žáků. Žáci jsou motivováni ke studiu chemie historickými souvislostmi a praktickým využíváním poznatků z chemie. V teoretických hodinách jsou při probírání nového učiva využívány *slovní výukové metody* (vysvětlování, výklad, práce s textem, vyvozování poznatků), *metody názorně-demonstrační* (laboratorní pokus předváděný vyučujícím, video či animace), *metody komplexní* (frontální výuka, skupinová a kooperativní výuka, samostatná práce žáků, projektová, televizní výuka a výuka podporovaná počítačem) v kombinaci s *aktivizujícími výukovými metodami* (diskuse, řešení problémových úloh z každodenního života.), aby učivo žáci co nejlépe pochopili a ujasnili si podstatu chemických jevů a dějů. K prohloubení učiva zejména v oblasti zdravotnictví a jako příprava k tvorbě závěrečné odborné maturitní práce jsou zařazovány referáty a příspěvky žáků, přičemž je kladen důraz na samostatnost při získávání poznatků a zpracovávání dle zadaných kritérií. Ve 3. ročníku žáci vypracují ročníkovou práci na téma **Chemické složení výrobků s ohledem na lidské zdraví a životní prostředí.**

*Metody dovednostně-praktické* jsou využívány zejména při laboratorních cvičeních, kde jsou žáci vedeni k osvojení si základních laboratorních dovedností a samostatnému provádění jednoduchých laboratorních pokusů. Rozvíjí si tak dovednosti experimentovat, zpracovávat a vyhodnocovat získané údaje, vyvozovat z nich závěry a ty pak vhodným způsobem interpretovat.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměříme na:

- hloubku porozumění látce a správné používání chemické terminologie
- využití získaných poznatků v mezipředmětových vztazích
- osobní aktivitu při výuce teoretické i praktické, plnění domácích úkolů
- schopnost spolupráce, diskuse a aplikace poznatků při řešení problémů i v laboratorních cvičeních
- laboratorní dovednosti a zpracování protokolů
- získávání a zpracování informací z různých informačních zdrojů
-

### *Metody hodnocení*

- hodnocení různých forem ústního a písemného projevu žáků (průběžné písemné práce zaměřené na názvosloví a výpočty, testy po probrání větších tematických celků, protokoly z laboratorních cvičení)
- sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků při prezentaci výsledků práce

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

Propojení teoretické výuky a praktické činnosti v laboratorních cvičeních umožňuje předmětu přispět k naplnění většiny klíčových kompetencí. Týká se to řešení úkolů a praktických problémů ve skupinách, schopnosti získávat informace z různých zdrojů, měřit a zpracovávat výsledky měření, vytvářet prezentace, řešit bezpečnostní problémy nebo bezpečně pracovat s chemikáliemi či chemickými odpady. Využívání poznatků z chemie přispívá k ucelenému pohledu na svět a jeho udržitelný rozvoj.

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

V chemii rozvíjejí žáci téměř všechny klíčové kompetence, zároveň i některé odborné.

**Kompetence k učení** jsou naplňovány při práci s různými studijními a odbornými texty, kdy jsou žáci vedeni k efektivnímu vyhledávání a zpracování informací (např. nalézt odpovědi na zadané otázky v učebnici, při videoprojekci či z prezentace) a k využívání dalších informačních zdrojů jako internet, výukové prezentace a videofilmy při učení.

**Kompetence k řešení problémů** žáci uplatňují zejména při laboratorních cvičeních, kdy je důležité porozumět zadání úkolu, získat potřebné údaje v průběhu chemického pokusu, zdůvodnit a popsat dosažené výsledky v závěru laboratorního protokolu a přitom využívat vědomostí nabytých při teoretické výuce, a dále při samostatném či týmovém zpracovávání problémových úkolů, kdy získávají potřebné informace a navrhuji způsob řešení.

**Komunikativní kompetence** jsou v chemii rozvíjeny jak v ústní, tak i v písemné podobě. Důraz je kladen na porozumění a dodržování odborné terminologie a symboliky (značky prvků, různé druhy vzorců a názvů ap.) při diskusích, při prezentování vlastních myšlenek i při písemném zpracování protokolů z laboratorních cvičení, referátů či ročníkové práce.

K naplňování **personálních a sociálních kompetencí** dochází při řešení úkolů v laboratorních cvičeních, kdy jsou žáci ve 2–3členném týmu nuceni podněcovat jeho práci vlastními návrhy, přijímat a zvažovat návrhy druhých, dále hlavně v odpovědném vztahu ke svému zdraví i zdraví spolužáků dodržováním zásad bezpečné práce v chemické laboratoři. S těmito kompetencemi úzce souvisí i rozvoj **občanských kompetencí**, což znamená uplatňovat bezpečné zásady nejen při práci s laboratorní technikou a chemikáliemi ve školní laboratoři, ale i běžném životě.

**Matematické kompetence** žáci využívají při chemických výpočtech (např. příprava roztoků zadané koncentrace, výpočet reaktantů či produktů z chemické rovnice, procentuální složení látek ap.) a při statistickém či grafickém vyhodnocování získaných výsledků v rámci praktických úkolů v chemické laboratoři.

**Kompetence využívat prostředky ICT a pracovat s informacemi** je nedílnou součástí výuky v chemii, neboť žáci nejen pomocí počítače informace získávají, ale dále s nimi pracují a vytvářejí vlastní textové dokumenty (referáty, seminární práce, protokoly) a prezentace na

zadané téma. Při práci s informačními zdroji jsou žáci vedeni k rozlišování odborných a populárně-naučných textů.

Chemie také rozvíjí **odborné kompetence** ve smyslu získání vědomostí a dovedností pro další studium zdravotnických oborů, kdy si žáci při teoretické výuce uvědomí možnosti využití chemických poznatků v medicíně a zdravotnictví. Při laboratorních cvičeních se žáci naučí ovládat základní metody práce v chemické laboratoři a prostřednictvím pozorování a experimentů využívat a ověřovat znalosti přírodních jevů a zákonů při řešení problémových úloh, dále zpracovávat a interpretovat získaná data. Při všech praktických činnostech dbáme na bezpečnost a ochranu zdraví, usilujeme o dodržování stanovených zásad při práci s chemikáliemi a jejich likvidace probíhá s ohledem na životní prostředí.

#### *Rozvíjená průřezová témata*

Předmět se podílí na rozvoji průřezových témat **Občan v demokratické společnosti, Člověk a životní prostředí, Člověk a svět práce** zejména tím, že žáci jsou vedeni při teoretické i praktické výuce k tomu, aby:

- pochopili souvislosti mezi chemickými látkami a jejich reakcemi a různými jevy v živém i neživém prostředí
- byli vědomi vlivu chemických látek na zdraví a život člověka
- osvojili správné chování při haváriích způsobených nebezpečnými látkami a byli schopni poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami
- osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání při nakládání s chemickými látkami a jejich likvidaci

Průřezové téma **Informační a komunikační technologie** je naplňováno v rámci možností a technického vybavení školy, kdy žáci efektivně využívají počítač, notebook popř. tablet, včetně výukových aplikací (TEAMS, MOODLE) a programů (ChemSketch, Neulog) při výuce i při domácí přípravě mimo vyučování.

Uvedené prostředky ICT slouží nejen k vyhledávání, zpracování, uchování a předávání informací, ale i ke studijním účelům a k řešení zadaných úkolů. Ve výuce chemie jsou využívány k zadávání a vypracování domácích úkolů či protokolů z laboratorních cvičení, k doplnění výuky vhodnými výukovými prezentacemi, k vyhledání informací o aplikaci chemických poznatků ve zdravotnictví a medicíně.

#### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- biologie
- fyzika
- matematika
- informační a komunikační technologie
- výchova ke zdraví
- první pomoc

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník

Počet hodin celkem: 85

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin |
|---|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- rozlišuje pojmy těleso a chemická látka</li><li>- dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek</li><li>- popíše stavbu atomu, rozlišuje pojmy atom, ion, izotop, nuklid</li><li>- vysvětlí vznik chemické vazby a charakterizuje typy vazeb</li><li>- rozlišuje pojmy prvek, sloučenina</li><li>- zná názvy a značky vybraných chemických prvků</li><li>- dokáže zapsat vzorec a uvést český nebo latinský název jednoduché sloučeniny, umí využívat oxidační číslo</li><li>- vysvětlí obecně platné zákonitosti vyplývající z periodické soustavy prvků</li><li>- charakterizuje přechodné a nepřechodné prvky, obecné vlastnosti nekovů a kovů</li><li>- popíše metody oddělování složek ze směsí a uvede příklady využití těchto metod v praxi</li><li>- vyjádří složení roztoků různým způsobem, připraví roztok požadovaného složení</li><li>- vysvětlí podstatu chemických reakcí a dokáže popsat faktory, které ovlivňují průběh reakce</li><li>- zapíše chemickou reakci chemickou rovnicí a vyčíslí ji</li><li>- provádí jednoduché chemické výpočty při řešení praktických chemických problémů</li></ul> | <p><b>1. Obecná chemie</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- chemické látky a jejich vlastnosti</li><li>- částicové složení látek, atom, molekula</li><li>- periodická soustava prvků</li><li>- chemická vazba</li><li>- chemické prvky, sloučeniny</li><li>- chemická symbolika, značky a názvy prvků, oxidační číslo, vzorce a názvy jednoduchých sloučenin</li><li>- směsi homogenní, heterogenní, roztoky</li><li>- látkové množství</li><li>- chemické reakce, chemické rovnice, základní typy chemických reakcí</li><li>- výpočty v chemii</li></ul> | <b>60</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- vysvětlí pojem entalpie, slučovací a spalné teplo</li><li>- aplikuje termochemické zákony a používá Hessův zákon při výpočtu reakčních tepel</li></ul>  | <p><b>2. Základy fyzikální chemie</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- reakční kinetika</li><li>- energetika chemických reakcí</li><li>- termochemické reakce a výpočty (reakční a spalná tepla)</li></ul>  | <b>8</b>    |

|   |  |                  |
|---|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- dodržuje základní pravidla bezpečné práce a hygieny v laboratoři</li> <li>- orientuje se v chemické laboratoři, zná své pracovní místo a umístění základního laboratorního náčiní</li> <li>- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými chemickými látkami</li> <li>- zpracuje protokol o průběhu a výsledcích laboratorní práce</li> <li>- prakticky ovládá základní laboratorní operace</li> <li>- prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení</li> <li>- vypočítá složení roztoku a připraví roztok daného složení</li> </ul> | <p><b>3. Laboratorní cvičení</b><br/> <b><i>Základy laboratorní techniky</i></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- bezpečnost práce v chemické laboratoři, zásady poskytování první pomoci</li> <li>- záznam chemického pokusu a vedení laboratorního protokolu</li> <li>- laboratorní pomůcky a potřeby</li> <li>- vážení a odměřování látek</li> <li>- zkoumání a ověření vlastností látek</li> <li>- základní metody přípravy látek a oddělování složek směsí</li> <li>- příprava roztoků</li> </ul> | <p><b>17</b></p> |
|---|--|------------------|



| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin |
|--|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí vlastnosti anorganických látek</li> <li>- tvoří chemické vzorce a názvy anorganických sloučenin</li> <li>- tvoří a čte latinské názvy anorganických sloučenin, které se uplatňují ve zdravotnictví</li> <li>- charakterizuje jednotlivé prvky a jejich anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v běžném životě</li> <li>- objasní stavbu běžných komplexních sloučenin a napíše jejich vzorce</li> <li>- uvede prvky důležité pro lidský organismus, jejich funkci, zdroje a význam</li> </ul>                                    | <p><b>1. Anorganická chemie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- anorganické látky, oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli</li> <li>- základy názvosloví anorganických sloučenin</li> <li>- základy latinského názvosloví</li> <li>- nepřechodné prvky (s a p prvky a jejich anorganické sloučeniny)</li> <li>- přechodné prvky</li> <li>- komplexní sloučeniny - názvosloví</li> <li>- chemické prvky v lidském organismu</li> </ul>   | <b>68</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá zásady bezpečné práce při zacházení s chemickými látkami</li> <li>- prakticky prokáže schopnost aplikovat znalosti základních laboratorních technik</li> <li>- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými chemickými látkami</li> <li>- posoudí vzorek a odhadne typ sloučeniny na základě ověření jeho vlastností či reakcí</li> <li>- objasní postup stanovení iontů na mokré cestě</li> <li>- uvede na příkladech analytické metody používané pro sledování kvality ovzduší a vody, provede jednoduché měření</li> </ul> | <p><b>2. Laboratorní cvičení</b><br/><i>Základy kvalitativní analýzy anorganických látek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- bezpečnost práce při zacházení s chemickými látkami</li> <li>- zásady poskytování první pomoci při úniku chemických látek</li> <li>- vlastnosti, reakce a důkazy nekovů a jejich sloučenin</li> <li>- vlastnosti, reakce a důkazy nepřechodných kovů a jejich sloučenin</li> <li>- vlastnosti, reakce a důkazy přechodných kovů a jejich sloučenin</li> </ul> | <b>17</b>   |

| Výsledky vzdělávání   | Učivo   | Počet hodin |
|---|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí postavení atomu uhlíku v PSP z hlediska počtu z hlediska počtu a vlastností organických sloučenin</li> <li>- odvodí základní typy vazeb mezi uhlíkovými atomy</li> <li>- charakterizuje typy reakcí organických sloučenin a dokáže je využít v chemické analýze</li> </ul>  | <p><b>1. Úvod do organické chemie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- složení, vlastnosti a struktura organických sloučenin</li> <li>- vlastnosti atomu uhlíku</li> <li>- klasifikace a názvosloví organických sloučenin</li> <li>- typy reakcí v organické chemii</li> </ul>  | <b>14</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje skupiny uhlovodíků a jejich deriváty a tvoří jejich vzorce a názvy</li> <li>- uvede významné zástupce organických sloučenin a zhodnotí jejich využití zejména ve zdravotnictví</li> <li>- popíše příklady uplatnění chemických jevů a postupů při vývoji nových materiálů a technologií využívaných ve zdravotnictví</li> </ul> | <p><b>2. Organická chemie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- uhlovodíky</li> <li>- deriváty uhlovodíků</li> <li>- organické sloučeniny v běžném životě a zdravotnické praxi</li> <li>- organické sloučeniny ve farmaceutické výrobě</li> <li>- organické sloučeniny jako strukturní základ látek v živých organismech</li> <li>- organické sloučeniny ve vývoji nových materiálů a technologií</li> </ul> | <b>52</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá zásady bezpečné práce s hořlavinami</li> <li>- na základě poznatků o struktuře organických látek sestaví modely jednoduchých uhlovodíků a jejich derivátů</li> <li>- využívá poznatků o vlastnostech a reakcích organických sloučenin při jejich analýze</li> </ul>   | <p><b>3. Laboratorní cvičení</b><br/> <b>Základy kvalitativní analýzy organických látek, práce se stavebními modelů</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vlastnosti organických látek</li> <li>- prvková analýza</li> <li>- práce s modely organických sloučenin</li> <li>- vlastnosti, reakce a důkazy funkčních skupin derivátů uhlovodíků</li> </ul>   | <b>16,5</b> |

| Výsledky vzdělávání  | Učivo  | Počet hodin |
|--|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny</li> <li>- rozliší základní organické a anorganické látky lidského organismu</li> <li>- uvede složení, výskyt a funkce nejdůležitějších přírodních látek z hlediska lidského organismu a zdraví</li> <li>- charakterizuje základní živiny (sacharidy, tuky, bílkoviny), jejich význam a strukturu</li> <li>- charakterizuje vitamíny, enzymy a hormony a jejich funkci v lidském organismu</li> <li>- objasní strukturu a význam nukleových kyselin</li> <li>- vysvětlí podstatu biochemických dějů v živém organismu</li> <li>- objasní acidobazickou rovnováhu organismu</li> </ul> | <p><b>1. Biochemie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- chemické složení živých organismů</li> <li>- přírodní látky, bílkoviny, sacharidy, lipidy, nukleové kyseliny</li> <li>- biokatalyzátory (enzymy a hormony)</li> <li>- vitamíny, avitaminóza, hypervitaminóza</li> <li>- biochemické děje a jejich zákonitosti</li> </ul>   | <b>50</b>   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- odvodí rovnovážnou konstantu pro danou reakci</li> <li>- stanoví možnosti porušení rovnováhy pomocí Guldberg-Waageova zákona</li> </ul>   | <p><b>2. Fyzikální chemie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- reakční rovnováha</li> </ul>  | <b>6</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá poznatků o vlastnostech a struktuře přírodních látek při jejich analýze</li> <li>- uvede na příkladech analytické metody používané pro sledování kvality potravin, provede jednoduché měření</li> <li>- připraví odměrný roztok a provede stanovení a výpočet koncentrace</li> <li>- vypočítá u roztoků kyselin a zásad přibližnou hodnotu pH</li> </ul>  | <p><b>3. Laboratorní cvičení</b><br/> <i>Kvalitativní analýza přírodních látek, základy kvantitativní chemické analýzy a řešení složitějších chemických výpočtů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vlastnosti, reakce a důkazy základních živin a vitamínů</li> <li>- odměrná analýza (titrace)</li> <li>- ovlivňování průběhu chemické reakce změnou reakčních podmínek</li> <li>- výpočty pH roztoků kyselin, zásad a tlumivých roztoků</li> </ul> | <b>14</b>   |

## Informační a komunikační technologie

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

**Celkový počet vyučovacích hodin: 191**

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | <b>Celkem</b> |
|-------------------|----|----|----|----|---------------|
| Počet hodin týdně | 2  | 1  | 1  | 2  | <b>6</b>      |

### *Pojetí předmětu*

### **Obecný cíl předmětu**

Obecným cílem předmětu je naučit žáky pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi. K rozvíjení znalostí dochází i v oblasti softwarového a hardwarového vybavení počítačů. Žáci se seznámí na uživatelské úrovni používat operační systém, používají běžné textové a tabulkové editory, pracují s obrázky, fotografiemi a komunikují pomocí elektronické pošty, pracují s internetem, orientují se na webových stránkách a porozumí základům algoritmizace.

### **Charakteristika učiva**

Předmět vychází ze vzdělávací oblasti RVP Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích. Výuka probíhá ve speciálně vybavených učebnách. Žáci jsou zde vedeni k aktivní práci s počítačovou technikou a programovým vybavením. Vzhledem k převážně praktickému charakteru potřebných kompetencí, je výuka organizována ve vysoké míře formou cvičení v odborných učebnách výpočetní techniky.

Učivo předmětu informační a komunikační technologie prohlubuje znalosti získané v předchozím vzdělávání a jeho výuka je rozdělena do čtyř ročníků. Učivo je tvořeno několika na sebe navazujícími celky: práce s počítačem, operační systém, adresářová struktura, hardware (vstupní a výstupní zařízení, paměťová media), správa souborového systému (práce se souborem a složkou), práce se standardním aplikačním vybavením (textový procesor, tabulkový procesor, databáze, prezentace, grafika), základy algoritmizace, práce v lokální síti (počítačová síť, server, připojení k síti, specifikace práce v síti, elektronická komunikace), internet (komunikační a přenosové možnosti internetu, informační zdroje, terminologie). Získané znalosti jsou potom využity při vypracování zadané odborné práce zaměřené na statistické zpracování dat a dodržení předepsaného formátu práce.

Dovednosti žáků spojené s počítačovou technikou jsou využívány i v ostatních předmětech pro přípravu protokolů, vypracování referátů a zpracování závěrečné odborné práce.

## **Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí**

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- aktivně pracovali s prostředky informační a komunikační technologie
- rozvíjeli své logické, abstraktní a kritické myšlení
- získali schopnost kriticky pracovat s informacemi
- využili získaných poznatků pro řešení úloh z běžného života

## **Strategie výuky**

Výuka předmětu se skládá z části teoretické a hlavně z praktického procvičování. Při teoretické výuce je využívána *metoda slovní*, která je doplněna *názorně-demonstračními metodami* (využití při probírání nového učiva, vysvětlení nových pojmů a symbolů, které studenti potřebují k další práci). Při praktické výuce to jsou také *metody názorně-demonstrační* (využití při probírání konkrétních zadání práce na počítači, kdy student názorně vidí a pochopí metody na ukázkových úlohách, které lze aplikovat na dalších příkladech). Při nacvičování dovedností a procvičování nového učiva jsou používány *metody dovednostně-praktické*. Součástí výuky je i práce s informacemi a to jak jejich získávání, tak i zpracovávání a prezentace. Zde se využívá *metody diskusní*.

Ve 4. ročníku žáci vypracují samostatně ročníkovou práci. Práce bude na dané téma a bude zpracována v některém aplikačním softwaru – Word, Excel, PowerPoint, Access nebo jejich kombinací. Součástí každé práce bude prezentace a její předvedení před třídou.

## **Hodnocení výsledků vzdělávání žáků**

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů

U žáků se podporuje jejich aktivní přístup k zadaným úkolům, prezentace výsledků své práce a jejich obhájení před kolektivem.

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

Z hlediska klíčových kompetencí jsou ve výuce rozvíjeny **kompetence k učení** formou různých technik – práce s textem, s informacemi, zvládnání základních operací na počítači. Toto vše je spojeno s efektivitou práce a porozuměním zadaných konkrétních úkolů, kde je nutno uplatňovat různé metody myšlení – logické, matematické, empirické.

V rámci **kompetencí k řešení problémů** pracují žáci se zadanými informacemi, které pak zpracovávají a graficky znázorňují (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.) Při zadání skupinové práce musí spolupracovat konstruktivně na řešení problémů se spolužáky a přesně vyjadřovat své myšlenky v ústním i písemném projevu (přesné odborné vyjadřování a používání odborné terminologie) a respektovat názory spolužáků při odlišném návrhu postupu řešení.

Součástí **občanských kompetencí a kulturního povědomí** je seznámení se s dodržováním zákonů spojených s autorskými a vlastnickými právy v oblasti informační a komunikační technologie, ale i uvědomění si důležitosti ochrany a zabezpečení osobních údajů při práci na počítači.

**Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií** jsou součástí celého vzdělávání v rámci tohoto předmětu. Jedná se jak o vlastní práci s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií, tak i o komunikaci elektronickou poštou a o využívání dalších prostředků online a offline komunikace. Při získání informací z otevřených zdrojů je nutné si uvědomit důležitost posouzení rozdílné věrohodnosti různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím.

### *Rozvíjená průřezová témata*

Průřezové téma **Informační a komunikační technologie** se sice prolíná všemi všeobecně vzdělávacími i odbornými předměty, ale je zapracováno hlavně do tohoto předmětu. Ve vybavených počítačových učebnách jsou žáci vedeni k tomu, aby zvládli teoretické i praktické dovednosti spojené s informační a komunikační technologií. Konkrétně se jedná o teoretické zvládnutí základních odborných pojmů a následně o praktickou aplikaci v oblasti kancelářského softwarového vybavení (textový, tabulkový a databázový procesor, software pro tvorbu prezentací a pro práci s grafikou), práci s prohlížečem webových stránek, e-mailovým klientem apod.

Na základě získaných poznatků jsou žáci připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informační a komunikační technologie a aby je prakticky využívali během studia ve všech předmětech, ale uměli je využít i v oblasti běžného života. V rámci této činnosti tak zasahují i do průřezového tématu **Člověk a svět práce**, neboť si zde vyhledávají i své budoucí uplatnění.

*Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- český jazyk a literatura
- základy společenských věd
- matematika
- chemie
- první pomoc
- ošetřovatelství

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník

Počet hodin celkem: 68

| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin      |
|--|---|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- použije počítač a jeho periferie (obsluhuje je, detekuje chyby, vyměňuje spotřební materiál);</li> <li>- pracuje s prostředky správy operačního systému;</li> <li>- zorientuje se v běžném systému – orientuje se ve struktuře dat a možnosti jejich uložení, pracuje v systému adresářů, aplikuje základní práce se soubory (vyhledávání, kopírování, přesun, mazání), odlišuje a rozpozná základní typy souborů a pracuje s nimi;</li> <li>- využije nápovědu pro práci s operačním systémem a základními softwarovými prostředky</li> <li>- objasní možnosti a výhody, ale i rizika (zabezpečení dat před zneužitím, ochrana dat před zničením, porušování autorských práv) a omezení (zejména technických a technologických) spojená s používáním výpočetní techniky;</li> <li>- aplikuje výše uvedené – zejména aktivně využije prostředky zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením</li> </ul> | <p><b>1. Úvod, práce s počítačem, operační systém, soubory, adresářová struktura</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úvod do předmětu, bezpečnostní pokyny a pravidla pro práci s počítači v učebně</li> <li>- ovládání operačního systému Windows, manipulace s okny, přepínání mezi aplikacemi</li> <li>- práce s nápovědou</li> <li>- výpočetní systém – hardware, software, typy software, operační systém (funkce, přehled)</li> <li>- souborový systém - soubory, složky, orientace a navigace v souborovém systému</li> <li>- správa souborového systému</li> <li>- asociace přípon s obslužnými aplikacemi, komprimace a komprimační software</li> <li>- úvod do hardware, základní komponenty PC</li> <li>- komponenty PC (parametry, funkce), porty</li> <li>- periferní zařízení</li> <li>- počítačová bezpečnost – viry a antivirová ochrana, zálohování, právní aspekty užívání SW</li> </ul> | <p><b>15</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vybere vhodné informační zdroje k vyhledávání požadovaných informací a odpovídající techniky (metody, způsoby) k jejich získávání;</li> <li>- komunikuje elektronickou poštou, využije i zaslání přílohy, či naopak její přijetí a následné otevření;</li> <li>- využije nástroje pro organizování a plánování času</li> </ul>  | <p><b>2. Informační zdroje, počítačová síť internet, elektronická pošta</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úvod do internetu, struktura a služby internetu</li> <li>- elektronická pošta</li> <li>- organizace a plánování času nástroji elektronické pošty a dalšími internetovými službami</li> <li>- služba www, práce s internetovým prohlížečem</li> <li>- vyhledávání na internetu</li> </ul>   | <p><b>8</b></p>  |



|  |   |           |
|--|---|-----------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní další běžné prostředky online a offline komunikace a výměny dat;</li> <li>- vybere a využije informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě internet, provede jejich vyhledávání, včetně použití filtrování</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracování obsahu internetových stránek pro offline prohlížení</li> <li>- další služby internetu</li> </ul>  |           |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vytvoří, upraví a uchová strukturované textové dokumenty (ovládá typografická pravidla, styly, objekty, formuláře, hromadnou korespondenci, automatické obsahy a rejstříky);</li> <li>- zaznamená a uchová textové informace způsobem umožňujícím jejich rychlé vyhledání a využití</li> <li>- umí vytvářet rozsáhlé textové práce a využívá při nich automatického zpracování textu</li> <li>- zvládá typografická pravidla pro úpravu dokumentů</li> <li>- umí používat většinu funkcí pro práci s textem</li> </ul> | <p><b>3. Textový procesor</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úvod do textového procesoru, psaní textu na počítači</li> <li>- základní editace textu, práce se schránkou, práce s bloky</li> <li>- formátování textu – strana, odstavec, písmo</li> <li>- typografie a typografická pravidla</li> <li>- pokročilejší formátování – záhlaví a zápatí, sloupce</li> <li>- vkládání grafických objektů do textu (automatické tvary, obrázky)</li> <li>- tabulky v textu</li> <li>- import textů a objektů z jiných aplikací (internet)</li> <li>- styly a jejich využití</li> <li>- automatické obsahy a rejstříky</li> <li>- základy práce s formuláři</li> <li>- hromadná korespondence, obálky, štítky</li> <li>- opakování typografických pravidel</li> <li>- zpracování rozsáhlých textů</li> <li>- bibliografické citace</li> </ul> | <b>28</b> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá běžné práce s tabulkovým procesorem</li> <li>- umí matematické operace a běžně využívá funkce tabulkového procesoru a orientuje se v nich</li> <li>- využívá všech mechanismů pro tvorbu a úpravu grafů</li> <li>- ovládá přídavné prvky procesoru a k tomu příslušné funkce</li> </ul>   | <p><b>4. Tabulkový procesor</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úvod do tabulkového procesoru, struktura tabulek, vkládání dat</li> <li>- formátování tabulek – pevné a podmíněné formátování, typy dat</li> <li>- vzorce</li> <li>- úvod do funkcí, relativní a absolutní odkazování, funkce (MAX, MIN, SUMA, PRŮMĚR)</li> <li>- grafická reprezentace dat</li> <li>- databázové funkce</li> </ul>  | <b>17</b> |

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin |
|---|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- využije počítač a jeho periferie</li> </ul>  | <p><b>1. Souborový systém</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- bezpečnostní předpisy, pravidla práce s počítači</li> <li>- práce na školní síti (tisk, změna hesla, sdílení dat)</li> <li>-</li> </ul>   | <b>1</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- využije aplikační programové vybavení (specializovaný SW pro tvorbu prezentací);</li> <li>- správně aplikuje získané informace a výsledky jejich zpracování následně prezentuje vhodným způsobem s ohledem na jejich další uživatele.</li> <li>- umí vytvářet multimediální prezentace</li> <li>- ovládá pravidla prezentování</li> <li>- umí používat a propojovat prezentační software s dalšími aplikacemi</li> </ul> | <p><b>2. Prezentace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- využití prezentací, psychologické aspekty jejich působení, návrh prezentace</li> <li>- tvorba a formátování snímků, vkládání textových a grafických objektů</li> <li>- pokročilé formátování – šablony, pozadí – vkládání speciálních objektů</li> <li>- animace a přechody snímků, automatické časování</li> <li>- samostatná práce na tvorbě vlastní prezentace</li> <li>- technika prezentování</li> <li>- nelineární prezentace, definice akcí objektů</li> <li>- samostatná tvorba nelineární prezentace (výukového programu)</li> </ul> | <b>13</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše specifika práce v síti (včetně rizik)</li> <li>- využije možnosti sítí a pracuje s jejími prostředky</li> <li>- umí využívat dostupné prvky ve školní síti</li> </ul>   | <p><b>4. Práce v lokální síti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úvod do problematiky, typologie sítí</li> <li>- topologie, důležité parametry, standardy, přístupové metody</li> <li>- síťové komponenty a hardwarové prostředky, bezdrátové sítě</li> <li>- práce v síti (sdílení dat, sdílení tiskáren, mapování svazků)</li> </ul>   | <b>4</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše základní typy grafických formátů, volí odpovídající programové vybavení pro práci s nimi a na základní úrovni grafiku tvoří a upravuje;</li> <li>- zaznamená a uchová grafické informace způsobem</li> </ul>  | <p><b>5. Grafika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úvod do problematiky, principy rastrové grafiky, barevné modely</li> <li>- formáty rastrové grafiky (vlastnosti a využití)</li> <li>- úprava obrázků (rozlišení, ořez, geom. transformace, barevné korekce)</li> </ul>   | <b>16</b>   |

|  |  |  |
|--|--|--|
| <p>umožňujícím jejich rychlé vyhledání a využití</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- umí upravovat fotografie, vytvářet koláže</li> <li>- zvládá tvorbu nových obrázků</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- skenování a digitální fotografie</li> <li>- úvod do vektorové grafiky (vlastnosti, využití, formáty)</li> <li>- přenos grafických dat do jiných aplikací (texty, tabulky, prezentace...)</li> </ul> |  |
|--|--|--|

| Výsledky vzdělávání   | Učivo   | Počet hodin                      |
|---|---|----------------------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- použije počítač a jeho periferie</li> </ul> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje základní operace v databázovém procesoru (editace, vyhledávání, filtrování, třídění, vizualizace dat)</li> <li>- provede rozšířené práce v databázovém procesoru (relace, tvorba sestav, příprava pro tisk, tisk)</li> </ul> | <p><b>1. Práce s počítačem</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- bezpečnostní předpisy, pravidla práce s počítači</li> <li>- práce na školní síti (tisk, změna hesla, sdílení dat)</li> </ul> <p><b>3. Databázový procesor</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úvod do databázového systému, posílání databází a struktura dat</li> <li>- tabulky (návrh typu dat, atributy, primární klíč)</li> <li>- formuláře (tvorba a využití)</li> <li>- tiskové sestavy (tvorba)</li> <li>- dotazy (výběrové dotazy, třídění a hledání dat)</li> <li>- referenční integrita</li> <li>- entitně-relační schéma návrhu databáze</li> </ul> | <p><b>1</b></p> <p><b>25</b></p> |
|   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- relace – typy relací, implementace relací do tabulek, definice relací v Accessu</li> <li>- dotazy, formuláře a sestavy založené na relacích</li> </ul>   |                                  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- využije aplikační programové vybavení (specializovaný SW pro tvorbu prezentací);</li> <li>- správně aplikuje získané informace a výsledky jejich zpracování následně prezentuje vhodným způsobem s ohledem na jejich další uživatele</li> </ul>  | <p><b>3. Prezentace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- opakování základní tvorby prezentací</li> <li>- nelineární prezentace, definice akcí objektů</li> <li>- samostatná tvorba nelineární prezentace (výukového programu)</li> </ul>  | <p><b>7</b></p>                  |

| Výsledky vzdělávání  | Učivo  | Počet hodin |
|--|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- využije počítač a jeho periferie</li> </ul>   | <p><b>1. Práce s počítačem</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- bezpečnostní předpisy, pravidla práce s počítači</li> <li>- práce na školní síti (tisk, změna hesla, sdílení dat)</li> </ul>   | <b>2</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- provede běžné operace s tabulkovým procesorem (matematické operace, pokročilejší vestavěné a vlastní funkce, vyhledávání, třídění, tvorba kontingenční tabulky a grafy);</li> <li>- zaznamená a uchová numerické informace způsobem umožňujícím jejich rychlé vyhledání a využití;</li> <li>- pracuje s běžnými i odbornými graficky ztvárněnými informacemi (schémata, grafy apod.)</li> </ul> | <p><b>2. Tabulkový procesor</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- opakování základní tvorby tabulkových dokumentů</li> <li>- opakování tvorby vzorců a práce se základními funkcemi</li> <li>- pokročilejší statistické funkce Excelu, statistické zpracování dat</li> <li>- databázové funkce Excelu a zpracování rozsáhlejších dat (třídění, filtrování, souhrny)</li> <li>- kontingenční tabulky a grafy, jejich praktické využití</li> <li>- funkce pro práci s textovými řetězci</li> <li>- informační a logické funkce a jejich využití při validaci dat</li> </ul> | <b>22</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pracuje bez problémů s různými textovými, tabulkovými i prezentačními programy</li> <li>- umí převádět soubory z jednotlivých programů a vzájemně propojovat</li> </ul>   | <p><b>3. Kancelářské balíky – Libre Office a Open Office</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- textový editor: práce s textem, tabulkou, grafickými objekty</li> <li>- tabulkový procesor: formát tabulky, základní funkce, tvorba grafů</li> <li>- prezentační program: tvorba prezentace</li> <li>- vzájemné porovnání práce v jednotlivých programech a převádění jejich formátů mezi sebou</li> </ul>   | <b>20</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vytvoří jednoduché multimediální dokumenty</li> <li>- umí propojovat textové, obrazové a zvukové informace</li> </ul>   | <p><b>4. Multimédia</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- fyzická podstata zvuku, jeho vlastnosti a parametry</li> <li>- zvukové formáty</li> <li>- hardware pro počítačové zpracování obrazu</li> <li>- formáty pro video a komprese obrazových dat</li> </ul>   | <b>6</b>    |

|  |   |                 |
|--|---|-----------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pracuje s pojmem algoritmus</li> <li>- vybaví si vlastnosti algoritmů a principy jejich sestavování</li> <li>- sestaví algoritmy řešení konkrétních úloh</li> </ul> | <p><b>5. Základy algoritmizace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- algoritmus a jeho vlastnosti</li> <li>- vývojový diagram</li> <li>- rozklad úloh na dílčí kroky</li> <li>- řešení jednoduchých úloh pomocí algoritmů (třídění, jednoduché algoritmy pro řešení matematických úloh)</li> </ul> | <p><b>6</b></p> |
|--|---|-----------------|

## Klinická propedeutika

|                       |   |
|-----------------------|---|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace  |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov   |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80  |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>   |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum  |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní   |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472  |
|                       | e-mail: <a href="mailto:info@szsturnov.cz">info@szsturnov.cz</a> ; www: <a href="http://www.szsturnov.cz">http://www.szsturnov.cz</a> |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>   |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 68

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | <b>Celkem</b> |
|-------------------|----|----|----|----|---------------|
| Počet hodin týdně | 0  | 0  | 2  | 0  | <b>2</b>      |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl předmětu

Cílem této vzdělávací oblasti je poskytnout žákům přehled o základních oblastech souvisejících se zdravotní péčí a vzděláváním zdravotnických pracovníků a motivovat je pro další studium. Žáci si osvojí základní poznatky z vybraných oborových disciplín a odbornou terminologii včetně latinské a naučí se pracovat s odbornými prameny.

Předmět zprostředkovává žákům vybrané poznatky z klinické propedeutiky a klinických oborů, potřebných k získání teoretického základu pro práci potenciálních zdravotnických pracovníků. Žák získá přehled o základní lékařské terminologii, projevu, průběhu, stádiích nemoci, základní poznatky o diagnostickém a terapeutickém procesu.

#### Charakteristika učiva

Učivo předmětu psychologie a komunikace vychází z rámcového vzdělávacího programu pro zdravotnické lyceum, vzdělávacích oblastí Zdravotnická propedeutika a Vzdělávání pro zdraví.

Předmět klinická propedeutika je zařazen do výuky ve 3. ročníku v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně tj. 66 hodin za školní rok a vychází ze vzdělávací oblasti RVP Zdravotnická propedeutika.

Obsah předmětu charakterizuje druhy, způsob uskutečňování a význam standardních diagnostických metod, vysvětlí podstatu, druhy, podmínky a zásady uskutečňování standardních léčebných metod. Dále popíše subjektivní a objektivní příznaky vybraných druhů nemocí a možnosti jejich léčby, zejména z oblasti vnitřního lékařství, chirurgie, ortopedie a traumatologie, neurologie, pediatrie.

V předmětu se pracuje s odbornou latinskou terminologií. Předmět je zaměřen tak, aby posílil zájem žáka o zdravotnické obory a motivoval ho k dalšímu studiu zdravotnických a

lékařských oborů.

## Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci cítili potřebu vážit si svého zdraví i zdraví ostatních. Získali zodpovědný vztah ke svému zdraví i zdraví ostatních. Pracovali kvalitně a pečlivě, dodržovali BOZP a neplýtvali materiálními hodnotami. Své znalosti a dovednosti využili při odborné praxi a v dalším vzdělávání nutném pro výkon zdravotnického povolání.

## Strategie výuky

Ve výuce žáci využívají znalostí z biologie, ošetrovatelské propedeutiky, psychologie a komunikace, patologie a patofyziologie. Vzdělávání probíhá formou výkladu a řízené diskuze s využitím osobních zkušeností žáků. Výuka je spojena s názorným vyučováním pomocí didaktické techniky. Žáci jsou motivováni a aktivizováni zadáváním samostatných prací. Při realizaci výuky budou využity klasické výukové metody, jako **metody slovní a názorně-demonstrační** (tabule, dataprojektor, audiovizuální technika, internet a jiné).

Jako přípravu k tvorbě závěrečné odborné maturitní práce, zpracovává žák průběžně referáty, seminární práce a práci ročníkovou dle zadaných kritérií.

Využívány jsou zejména **klasické výukové metody**, kterými jsou metody slovní (vyprávění, vysvětlování, přednáška, práce s textem, rozhovor) a **metody názorně-demonstrační** (předvádění a pozorování). Dalšími používanými metodami jsou **aktivizující výukové metody**, mezi něž patří metody diskusní, heuristické, řešení problémů, metody situační a inscenační a konečně didaktické hry. V neposlední řadě jsou do výuky klinická propedeutika zahrnuty **komplexní metody**, a to výuka frontální, skupinová a kooperativní, partnerská, individuální a individualizovaná, samostatná práce žáků, brainstorming, výuka dramatem, učení v životních situacích, televizní výuka a výuka podporovaná počítačem.

Důraz se klade také na rozvoj klíčových kompetencí, zejména kompetence racionálně se učit a efektivně využívat odborné prameny, pořizovat výpisky a anotaci, správně uvádět citace a bibliografické údaje. Žák zpracovává ročníkovou práci ve 3. ročníku dle zadaných kritérií.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů
- aktivitu a zájem při hodinách
- dodržování docházky na výuku
- vlastní kreativitu žáka
- zpracování a prezentaci zadaných úkolů

### Metody hodnocení

- písemné testy po probrání určitých tematických celků
- průběžné ústní zkoušení
- sebehodnocení žáka



- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

**Kompetence k učení.** Žáci mají pozitivní vztah k učení a vzdělávání. Uplatňují různé způsoby práce s textem, s porozuměním poslouchají mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.). Žáci využívají ke svému učení různé informační zdroje, odbornou literaturu, časopisy a odborné internetové stránky. Dělají si poznámky, využívají zkušeností svých nebo jiných lidí, sledují a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímají hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

**Kompetencí k řešení problémů** jsou voleny prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit (vhodné pomůcky, odborná literatura). Žáci spolupracují při řešení problémů se spolužáky i jinými lidmi (pracují v týmu a podílejí se na realizaci společných pracovních činností).

**Komunikativní kompetence** jsou uplatňovány při formulování myšlenek. Důraz je kladen na srozumitelné dodržování jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii jak v mluvené, tak v písemné podobě.

**Personální a sociální kompetence** učí žáka mít odpovědný vztah ke svému zdraví. Pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, přijímá i odpovědně plní svěřené úkoly, pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných činností. Žák podněcuje práci v týmu vlastními návrhy, nezaujatě zvažuje návrhy jiných, přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů.

**Občanské kompetence a kulturní povědomí.** Žák je veden k tomu, aby uměl jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu. Uvědomoval si multikulturní soužití – vlastní kulturní, národní i osobnostní identitu, přistupoval s aktivní tolerancí k identitě druhých a tím byl ostatním příkladem.

**Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám** u žáka podporují odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, tedy i vzdělávání, celoživotního učení a schopnost přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

**Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií,** jsou uplatňovány schopnosti a dovednosti pracovat s informacemi z různých zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím.

### *Odborné kompetence*

Žáci umí užívat odbornou terminologii zejména v obecné symptomatologii. Dokáží efektivně pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií. Užívají získané dovednosti, spolu s informacemi vyhledávanými v odborné literatuře, které aplikují v oblasti zdravotnictví.

### *Rozvíjená průřezová témata*

#### **Občan v demokratické společnosti**

Žák je veden k tomu, aby měl vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost

morálního úsudku. Dovedl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení vážil si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažil se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

### ***Člověk a životní prostředí***

Žák je veden k tomu, aby pochopil souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy. Chápal postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život, dokázal eliminovat rizika související s poskytováním zdravotní péče (vyšetřovací metody, farmakologie, manipulace s biologickým materiálem). Osvojl si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

### ***Člověk a svět práce***

Žák získává znalosti a dovednosti k úspěšnému uplatnění na trhu práce, uvědomuje si zodpovědnost za vlastní život, chápe nutnost celoživotního učení pro udržení konkurenceschopnosti na trhu práce a pro aktivní osobní i profesní rozvoj, je motivován k zájmové činnosti. Žák je veden k tomu, aby si uvědomil zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání celoživotního učení, aby byl motivován k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře.

### ***Informační a komunikační technologie***

Žák je veden k tomu, aby pracoval s informačními a komunikačními technologiemi.

### ***Rozvíjené mezipředmětové vztahy***

Obsahový okruh se opírá o učivo vzdělávacích oblastí Přírodovědné vzdělávání a Vzdělávání pro zdraví – Péče o zdraví.

- ošetrovatelská propedeutika
- somatologie (biologie)
- první pomoc
- latinský jazyk
- patologie

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

3. ročník

Počet hodin celkem: 68

| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin |
|--|---|-------------|
| Žák: <ul style="list-style-type: none"><li>- charakterizuje obsah klinické propedeutiky a její postavení v kontextu lékařských oborů</li></ul>   | <b>1. Obsah a cíle klinické propedeutiky</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- základní a specializované lékařské obory</li><li>- diagnosticko-terapeutický proces: etiologie, diagnóza, anamnéza, prognóza, terapie, prevence, rekonvalescence</li></ul>                       | <b>4</b>    |
| Žák: <ul style="list-style-type: none"><li>- popíše subjektivní a objektivní příznaky vybraných druhů nemocí</li><li>- užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii, vymezí správně základní odborné pojmy</li></ul>   | <b>2. Subjektivní a objektivní příznaky</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- subjektivní a objektivní příznaky</li></ul>   | <b>10</b>   |
| Žák: <ul style="list-style-type: none"><li>- charakterizuje druhy, způsob uskutečňování a význam standardních diagnostických metod (laboratorní, zobrazovací a funkční metody)</li><li>- popíše na příkladech základní funkční vyšetřovací metody (např. srdce, plic, ledvin)</li><li>- uvede příklady inovativních metod diagnostického zobrazování a terapie vedené zobrazovacími metodami, vysvětlí jejich použití a přínos</li></ul> | <b>3. Vyšetřovací metody</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- fyzikální vyšetření</li><li>- laboratorní vyšetřovací metody</li><li>- zobrazovací vyšetřovací metody /RTG, NMR, CT, UZ, endoskopie/</li><li>- funkční vyšetřovací metody /EKG, EEG, EMG, spirometrie/</li></ul> | <b>20</b>   |
| Žák: <ul style="list-style-type: none"><li>- vysvětlí podstatu, druhy, podmínky a zásady uskutečňování standardních léčebných metod (konzervativní, operativní a doplňkové léčebné metody včetně lázeňské péče)</li><li>- uvede příklady inovativních léčebných metod a jejich použití;</li><li>- objasní funkci a zásady farmakologické léčby</li></ul>   | <b>4. Léčebné metody a farmakologie</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- konzervativní, chirurgická a doplňková léčba</li><li>- lázeňská péče, balneologie</li><li>- obecná farmakologie</li><li>- speciální farmakologie</li></ul>  | <b>16</b>   |

|   |  |                  |
|---|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše subjektivní a objektivní příznaky vybraných druhů nemocí možnosti léčby, zejména z oblasti vnitřního lékařství, chirurgie, ortopedie a traumatologie, neurologie, pediatrie</li> <li>- užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii, vymezí správně základní odborné pojmy</li> </ul> | <p><b>5. Základy vnitřního lékařství</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- subjektivní a objektivní příznaky vybraných druhů nemocí a možnosti léčby z oblasti vnitřního lékařství</li> </ul> <p><b>6. Základy chirurgie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- subjektivní a objektivní příznaky vybraných druhů nemocí a možnosti léčby z oblasti chirurgie</li> </ul> <p><b>7. Základy ortopedie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- subjektivní a objektivní příznaky vybraných druhů nemocí a možnosti léčby z oblasti ortopedie</li> </ul> <p><b>8. Základy traumatologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- subjektivní a objektivní příznaky vybraných druhů nemocí a možnosti léčby z oblasti traumatologie</li> </ul> <p><b>9. Základy neurologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- subjektivní a objektivní příznaky vybraných druhů nemocí a možnosti léčby z oblasti neurologie</li> </ul> <p><b>10. Základy pediatrie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- subjektivní a objektivní příznaky vybraných druhů nemocí a možnosti léčby z oblasti pediatrie</li> </ul> | <p><b>16</b></p> |
|---|--|------------------|

## Latinský jazyk

|                       |   |
|-----------------------|---|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace  |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov   |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80  |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>   |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum  |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní   |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472  |
|                       | e-mail: <a href="mailto:info@szsturnov.cz">info@szsturnov.cz</a> ; www: <a href="http://www.szsturnov.cz">http://www.szsturnov.cz</a> |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>   |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 102

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem   |
|-------------------|----|----|----|----|----------|
| Počet hodin týdně | 2  | 1  | 0  | 0  | <b>3</b> |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl předmětu

Latinský jazyk je vřazen mezi odborné předměty. Je nezbytnou součástí odborné výuky. Pomáhá žákům orientovat se v základním latinském názvosloví, které převládá ve všech lékařských i nelékařských zdravotnických oborech, se kterými se žáci mohou setkávat ve svém povolání.

#### Charakteristika učiva

Předmět přispívá k celkovému rozhledu a obohacení žákovy osobnosti, k dovednosti zpracovávat a třídit informace v daném oboru. Umožní také snadnější osvojování i dalších cizích jazyků – zejména románských, a také usnadní pochopení mnoha pojmů z latiny přejatých do rodného jazyka nebo do germánských jazyků, které jsou ve škole vyučovány.

#### Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci správně používali pravidla latinské výslovnosti, ovládali základní slovní zásobu, především odbornou, dokázali vysvětlit základní odborné termíny používané v lékařství, dovedli využít znalosti latinského jazyka ke studiu ostatních cizích jazyků.

#### Strategie výuky

Žáci jsou vedeni ke kreativitě, k samostatnému myšlení. Práce ve skupinách pomůže žákům hodnotit pozitivně práci svoji i práce druhých, což je také podstatným prvkem celé výuky. Nelze opomenout rozšiřování slovní zásoby a pochopení mnoha slov v mateřském jazyce již dnes zcela běžně užívaných pocházejících z latinského pojmosloví. Ve výuce jsou využívány metody *slovní* (vysvětlování, práce s textem, dialog), společně s metodami

**názorně-demonstrační** (předvádění, práce s obrazem) a **dovednostně-praktickou** (vytváření dovedností, napodobování).

Z **aktivizujících** metod se uplatní především diskuze a didaktické hry.

Z **organizačních forem** je využívána frontální výuka, skupinová a kooperativní výuka, individuální výuka a samostatná práce žáků a v určité míře i otevřené učení.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Pravidla hodnocení jsou překládána předem. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- ústní i písemný projev, jako i vlastní osobnostní výkony

Při hodnocení klademe důraz na:

- osvojení si slovní zásoby
- propojení odborné terminologie
- schopnost tvořit smysluplné diagnózy a porozumět jim

*Metody hodnocení – ústně a klasifikačním stupněm*

- písemné testy po probrání určitých tematických celků
- průběžné písemné i ústní ověřování znalostí
- sebehodnocení žáka
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce

## Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů

*Rozvíjené klíčové kompetence*

### **Kompetence k učení**

U žáků je podporován pozitivní vztah k učení a vzdělávání, schopnost ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a studijní podmínky. Jsou uplatňovány různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení). Žáci vyhledávají a zpracovávají informace, čtou, poslouchají mluvené projevy (např. výklad, přednášku, referát a jiné) a pořizují si osobní poznámky. Ke svému učení využívají různé informační zdroje. Sami sledují a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímají hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí. Důležité je znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

V rámci **kompetence k řešení problémů** žáci sami řeší problémy, či zadané úkoly – určují jádro problému, získávají informace potřebné k řešení problému, navrhuji způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodňují jej, vyhodnocují a ověřují správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky, při řešení problémů uplatňují různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace, volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní

literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívají zkušeností a vědomostí nabytých dříve. Žáci se učí při řešení problémů spolupracovat s jinými lidmi (týmové řešení).

### ***Komunikativní kompetence***

Zde jsou rozvíjeny schopnosti spojené především s psaným, ale i mluveným projevem. Prioritou v rámci latinského jazyka je dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii, odborným diagnózám a pracovním pokynům v písemné i ústní formě). Podstatné je dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii. Nesporné jsou výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění.

### ***Občanské kompetence a kulturní povědomí***

Jde o uvědomování si vlastní kulturní, národní a osobnostní identity, o toleranci k identitě druhých, o pochopení tradic a hodnot svého národa, jeho minulosti i současnosti v evropském a světovém kontextu.

### ***Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií***

Jedná se o práci s informacemi, získávání informací z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet; a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií. Je nutné uvědomovat si rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

### ***Rozvíjené odborné kompetence***

Žák v rámci předmětu latinský jazyk získává vědomosti a dovednosti potřebné pro studium zdravotnických oborů.

### ***Rozvíjená průřezová témata***

#### ***Občan v demokratické společnosti***

Žák je veden k tomu, aby měl vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku, byl připraven si klást základní existenční otázky a hledat na ně odpovědi a řešení, dovedl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení, vážil si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažil se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

#### ***Člověk a životní prostředí***

Žák je veden k tomu, aby pochopil souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy, osvojil si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

#### ***Člověk a svět práce***

Žák je veden k tomu, aby si uvědomil zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byl motivován k aktivnímu pracovnímu životu

a k úspěšné kariéře, formuloval svá očekávání a své priority.

### ***Informační a komunikační technologie***

Žák je veden k tomu, aby pracoval s informacemi, různými médii a informačními komunikačními prostředky.

#### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- somatologie
- ošetrovatelská propedeutika, klinická propedeutika
- patologie a patofyziologie
- český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk
- dějepis, zeměpis



## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník

Počet hodin celkem: 68

| Výsledky vzdělávání   | Učivo   | Počet hodin |
|---|---|-------------|
| Žák:<br><ul style="list-style-type: none"><li>- vysvětlí podstatu vzniku latinského jazyka, vymezí jeho význam pro odbornou terminologii, vyjmenuje antické lékaře a vybaví si jejich význam</li></ul>  | <b>Z historie</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- historie latinského jazyka, počátek odborného názvosloví, antičtí lékaři a jejich přísaha</li></ul>                             | <b>5</b>    |
| Žák:<br><ul style="list-style-type: none"><li>- správně vyslovuje a čte předložený latinský text</li></ul>  | <b>Výslovnost</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- latinské abeceda, pravidla výslovnosti</li></ul>  | <b>3</b>    |
| Žák:<br><ul style="list-style-type: none"><li>- pojmenuje slovní druhy latinsky</li><li>- vyjmenuje latinské pády</li></ul>   | <b>Latinská mluvnická terminologie</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- slovní druhy</li><li>- latinské pády</li></ul>   | <b>2</b>    |
| Žák:<br><ul style="list-style-type: none"><li>- vyjmenuje a roztřídí latinské předložky a tvoří s nimi slovní spojení</li></ul>   | <b>Používání předložek</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- latinské předložky a substantiva obecně</li></ul>  | <b>3</b>    |
| Žák:<br><ul style="list-style-type: none"><li>- vybaví si substantiva a adjektiva 1. a 2. deklinace, vysvětlí, jak se skloňují a tvoří s nimi odborná spojení</li></ul>   | <b>Podstatná jména a přídavná jména I. a II. deklinace</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- substantiva a adjektiva 1. a 2. deklinace potřebná pro odbornou terminologii</li></ul> | <b>20</b>   |
| Žák:<br><ul style="list-style-type: none"><li>- vybaví si a vyjmenuje substantiva a adjektiva 3. deklinace, předvede jejich skloňování, popíše jejich typické znaky a nově vytváří odborná lékařská spojení i s deklinacemi předcházejícími</li><li>- zařadí podstatná jména ke správné deklinaci</li></ul> | <b>Podstatná a přídavná jména III. deklinace</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- substantiva a adjektiva 3. deklinace</li></ul>   | <b>27</b>   |
| Žák:<br><ul style="list-style-type: none"><li>- vyjmenuje číslovky a tvoří s nimi slovní spojení</li></ul>  | <b>Číslovky</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- přehled latinských číslovek</li></ul>   | <b>4</b>    |

|   |  |                 |
|---|--|-----------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje základní vybraná slovesa, vybaví si jejich význam, ukáže, jak se používají ve větě</li> </ul> | <p><b>8. Slovesa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- sloveso „esse“ a ostatní slovesa pro odbornou terminologii (časování) dle časových možností</li> </ul> | <p><b>4</b></p> |
|---|--|-----------------|

| Výsledky vzdělávání   | Učivo   | Počet hodin |
|---|---|-------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše a definuje jednotlivé deklinace</li> <li>- vybaví si slovní zásobu a používané latinské předložky</li> <li>- tvoří gramaticky správná slovní spojení</li> <li>- aplikuje skloňování 1.-3. deklinace také na novou slovní zásobu</li> </ul>  | <b>Procvičování a upevňování učiva 1. ročníku</b>   | <b>8</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí tvoření a skloňování substantiv IV. a V. deklinace</li> <li>- tvoří spojení s podstatnými jmény ostatních deklinací</li> <li>- vysvětlí a předvede spojování podstatných jmen 4. a 5. deklinace s přídavnými jmény</li> </ul> | <p><b>Přídavná jména III. deklinace, podstatná jména IV. a V. deklinace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- substantiva 4.a 5. deklinace a spojení s oběma druhy adjektiv</li> </ul>   | <b>12</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- tvoří základní stupně přídavných</li> <li>- jmen a vybaví si jejich použití v odborné terminologii</li> </ul>  | <p><b>Komparace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- stupňování přídavných jmen a jejich použití v lékařském názvosloví (zařazeno dle časových možností)</li> </ul>   | <b>2</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vybaví si řecké a latinské a české ekvivalenty používané v medicínské terminologii</li> </ul>  | <p><b>Řecké pojmy v medicíně</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úvod do řecké medicínské terminologie,</li> <li>- vymezení používaných latinských pojmů společně s užívanými řeckými pojmy v odborném názvosloví</li> </ul> | <b>4</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše skladbu slova, rozloží ho a složí, popíše jeho význam</li> </ul>  | <p><b>Skládání slov v medicíně</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- tvoření odborných medicínských termínů spojováním slov a pomocí předpon a přípon</li> </ul>   | <b>2</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- přeloží a vysvětlí vlastními slovy vytvořené klinické a anatomické diagnózy</li> </ul>   | <p><b>Diagnózy</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- definice, rozdělení</li> <li>- překlad a výklad diagnóz – typů a druhů onemocnění dle koncovek pojmů</li> </ul>   | <b>3</b>    |

|   |   |                 |
|---|---|-----------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje latinské/řecké názvy lidského těla včetně částí tělních systémů (skupinová práce v případě časové rezervy)</li> </ul> | <p><b>Tělní systémy</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- latinská odborná slovní zásoba</li> <li>- části lidského těla včetně částí tělních systémů (v případě časové rezervy)</li> </ul> | <p><b>3</b></p> |
|---|---|-----------------|

## Matematika

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

**Celkový počet vyučovacích hodin: 322**

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | <b>Celkem</b> |
|-------------------|----|----|----|----|---------------|
| Počet hodin týdně | 3  | 2  | 2  | 3  | <b>10</b>     |

### *Pojetí předmětu*

### **Obecný cíl předmětu**

Obecným cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborném vzdělávání, v dalším studiu, v budoucím zaměstnání, ve volném čase). Studium matematiky vybavuje žáka schopností orientovat se v přírodních, technických a ekonomických jevech, vnímat souvislosti mezi nimi a řešit úlohy z praxe.

### **Charakteristika učiva**

Matematika je zařazena v RVP do vzdělávací oblasti Matematické vzdělávání a svým obsahem patří mezi přírodovědné předměty a má kromě funkce všeobecně vzdělávací i funkci průpravnou pro odbornou složku vzdělávání. Umožňuje přechod od kvalitativního ke kvantitativnímu pozorování buď přímo udáním číselné hodnoty, nebo určením vztahu, který vyjadřuje závislost mezi veličinami a významně se podílí na rozvoji intelektuálních schopností žáků, především v jejich logickém myšlení, vytváření úsudků a schopností abstrakce.

Výuka je rozdělena do těchto celků: Operace s čísly a výrazy, Funkce a její průběh, Řešení rovnic a nerovnic, Planimetrie, Stereometrie, Lineární algebra, Analytická geometrie v rovině, Posloupnosti a jejich využití, Kombinatorika, Pravděpodobnost a statistika v praktických úlohách, které jsou rozděleny do výuky během čtyř ročníků.

### **Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí**

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- rozvíjeli logické, abstraktní a kritické myšlení

- využívali matematické vědomosti a dovednosti v praktickém životě a aplikovali matematické poznatky a postupy v odborné složce vzdělávání
- byli vedeni k myšlenkové samostatnosti
- zkoumali a řešili problémy včetně diskuse výsledků jejich řešení
- porozuměli matematickým textům, vyhodnotili informace získané z různých zdrojů – grafů, diagramů a tabulek, přesně se vyjadřovali
- rozvíjeli pozitivní postoj k matematice a zájem o její aplikaci
- formovali své charakterové rysy osobnosti
- řešili problémové úlohy a situace z běžného života

## Strategie výuky

Vzhledem k charakteru předmětu je převážná většina výuky vedena formou výkladu a vysvětlování učiva současně s případným odvozováním vztahů. Přitom se využívá **metoda slovní** (využití při probírání nového učiva, vysvětlení nových pojmů a symbolů, které studenti potřebují k další práci) a **metody názorně-demonstrační** (využití při probírání nového učiva, student názorně vidí a pochopí metody výpočtu na ukázkových úlohách, které lze aplikovat na dalších příkladech). Nacvičování nových dovedností a procvičování nového učiva na zadaných příkladech je spojeno s **metodami dovednostně-praktickými**. Při výuce je kladen důraz na porozumění učivu, které musí žáci následně zdůvodnit a úspěšně aplikovat na dalších příkladech, problémových úlohách a modelových reálných situacích. Zde se uplatňuje **metoda diskusní** (vyhodnocování různých metod řešení a obhajování vlastních výsledků).

Ve 4. ročníku žáci vypracují samostatně ročníkovou práci z kapitoly „Statistika“. Zadaná data jsou připravena formou odpovědí na dotazník a úkolem je jejich statistické zpracování. Při práci využívají znalostí i z ICT, a proto je práce zahrnuta i do předmětu Informační a komunikační technologie.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměříme na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů

### *Metody hodnocení*

- malé písemné práce – průběžná kontrola pochopení probírané látky
- písemné testy – po probírání určitých tematických celků
- průběžné ústní zkoušení – zaměřeno na správný popis matematického problému
- hodnocení aktivity v hodině – samostatné řešení jednoduchých i složitějších problémů během vyučovací hodiny

Celkové hodnocení za pololetí vychází nejen ze získaných známek, ale i z projevené pozornosti a aktivity v hodinách matematiky, ze snahy samostatně hledat řešení zadaných úloh a ze zapojení se do diskuzí nad různými metodami řešení.

## Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat

## a mezipředmětových vztahů

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

Z hlediska klíčových kompetencí jsou ve výuce rozvíjeny **kompetence k učení** formou různých technik – práce s textem, využívání a porozumění mluveného projevu, pořizování si poznámek.

V rámci **kompetencí k řešení problémů** provádí rozbor úlohy, odhad řešení a následné ověření matematickým výpočtem s využitím logických, matematických a empirických metod myšlení. Při řešení úloh studenti vzájemně spolupracují a využívají vhodné argumentace, diskutují při obhajobě svých názorů.

Práci ve skupinách jsou zastoupeny **kommunikativní kompetence a kompetence sociální a personální**, kdy musí dodržovat dohodnuté postupy a obhajovat svá řešení.

Pokud to probíraná látka dovoluje, řeší žáci v rámci **občanských kompetencí** příklady spojené s jejich budoucím povoláním a tím si uvědomují význam matematiky jako vědy ve společnosti.

**Kompetence využívání prostředků informačních a komunikačních technologií** jsou zahrnuty při řešení grafických úloh, kde si názorně demonstrují výsledky svých postupů při ověřování svých znalostí na testech a při získávání nových informací.

**Matematické kompetence** jsou dány samotnou charakteristikou učiva předmětu matematika.

### *Rozvíjená průřezová témata*

Z průřezových témat je ve výuce matematiky zastoupeno především téma **Informační a komunikační technologie**, kdy žáci vyhledávají potřebná data na internetu, zpracovávají je ve statistice a následně je graficky zobrazí. Při těchto postupech je zastoupeno i téma **Člověk a svět práce**, když při řešení zadání skupinových úloh musí žáci obhajovat vlastní návrh řešení.

### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- fyzika
- informační a komunikační technologie
- ošetřovatelství
- chemie

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník

Počet hodin celkem: 102

| Výsledky vzdělávání   | Učivo   | Počet hodin |
|---|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- provede aritmetické operace v množině reálných čísel</li><li>- použije různé zápisy reálného čísla</li><li>- dovede znázornit reálné číslo na číselné ose</li><li>- použije absolutní hodnotu a chápe její geometrický význam</li><li>- porovná reálná čísla, určí vztahy mezi nimi</li><li>- zapíše a znázorní interval</li><li>- provádí, znázorní a zapíše operace s intervaly (sjednocení, průnik)</li><li>- řeší praktické úlohy za použití trojčlenky, procentového počtu a poměru k danému oboru vzdělávání</li><li>- provede operace s mocninami a odmocninami</li><li>- vyřeší praktické úkoly s mocninami s racionálním exponentem a odmocninami</li><li>- při řešení úloh využije digitální technologie a zdroje informací</li></ul> | <p><b>1. Operace s čísly</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- číselné množiny, základní pojmy a označení</li><li>- číselný obor <math>\mathbb{R}</math></li><li>- aritmetické operace v číselných oborech <math>\mathbb{R}</math></li><li>- různé zápisy reálného čísla</li><li>- reálná čísla a jejich vlastnosti</li><li>- absolutní hodnota reálného čísla</li><li>- intervaly jako číselné množiny</li><li>- operace s číselnými množinami (sjednocení, průnik)</li><li>- užití procentového počtu</li><li>- mocniny s exponentem přirozeným, celým a racionálním</li><li>- odmocniny</li><li>- slovní úlohy</li></ul> | <b>35</b>   |
| <ul style="list-style-type: none"><li>- používá pojem člen, koeficient, stupeň členu, stupeň mnohočlenu</li><li>- provede operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny</li><li>- provede umocnění dvojčlenu pomocí vzorců</li><li>- rozloží mnohočleny na součin</li><li>- určí definiční obor výrazu</li><li>- sestaví výraz na základě zadání</li><li>- při řešení úloh využije digitální technologie a zdroje informací</li></ul>  | <p><b>2. Číselné a algebraické výrazy</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- číselné výrazy</li><li>- algebraické výrazy</li><li>- mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami</li><li>- definiční obor algebraického výrazu</li><li>- slovní úlohy</li></ul>  | <b>20</b>   |



|   |   |                  |
|---|---|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy, určí jejich vlastnosti včetně monotonie a extrémů</li> <li>- načrtne graf lineární funkce a určí její vlastnosti (průsečíky s osami)</li> <li>- určí hodnoty proměnné pro dané funkční hodnoty</li> <li>- přiřadí předpis funkce ke grafu a naopak</li> <li>- sestrojí graf funkce dané předpisem pro zadané hodnoty</li> <li>- při řešení využije digitální technologie a zdroje informací</li> </ul>  | <p><b>3. Funkce. Lineární funkce a její průběh</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce</li> <li>- lineární funkce a její vlastnosti</li> <li>- lineárně lomená funkce <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní úlohy</li> </ul> </li> </ul>   | <p><b>9</b></p>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní</li> <li>- určí definiční obor rovnice a nerovnice</li> <li>- řeší lineární rovnice nerovnice a jejich soustavy, včetně grafického znázornění</li> <li>- řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli</li> <li>- řeší rovnice v součinném a podílovém tvaru</li> <li>- vyjádří neznámou ze vzorce</li> <li>- užívá rovnic, nerovnic a jejich soustav k řešení reálných problémů</li> <li>- při řešení využije digitální technologie a zdroje informací</li> </ul> | <p><b>4. Řešení lineárních rovnic a nerovnic</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úpravy rovnic</li> <li>- lineární rovnice s jednou neznámou</li> <li>- rovnice s neznámou ve jmenovateli</li> <li>- rovnice v součinném a podílovém tvaru</li> <li>- lineární nerovnice s jednou neznámou</li> <li>- soustavy lineárních rovnic a nerovnic</li> <li>- grafické řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav</li> <li>- vyjádření neznámé ze vzorce</li> <li>- slovní úlohy</li> </ul> | <p><b>20</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- načrtne graf kvadratické funkce a určí její vlastnosti včetně monotonie a extrémů</li> <li>- určí průsečíky grafu funkce s osami souřadnic</li> </ul>  | <p><b>5. Kvadratická funkce a její průběh</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kvadratická funkce</li> </ul>  | <p><b>6</b></p>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vyřeší kvadratické rovnice, nerovnice včetně grafického znázornění</li> <li>- užívá vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice</li> </ul>  | <p><b>6. Řešení kvadratických rovnic a nerovnic</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kvadratická rovnice</li> <li>- vztahy mezi kořeny a koeficienty</li> <li>- kvadratická nerovnice</li> </ul>  | <p><b>12</b></p> |

| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin |
|--|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- užívá pojmy a vztahy: bod, přímka, rovina, odchylka dvou přímek, vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek, úsečka a její délka</li> <li>- řeší úlohy na polohové i metrické vlastnosti rovinných útvarů</li> <li>- použije převody jednotek délky a obsahu</li> <li>- použije poznatky o množinách všech bodů dané vlastnosti</li> <li>- rozliší základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah</li> <li>- použije věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách</li> <li>- graficky rozdělí úsečku v daném poměru</li> <li>- graficky změní velikost úsečky v daném poměru</li> </ul> | <p><b>1. Planimetrie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- planimetrické pojmy</li> <li>- polohové vztahy rovinných útvarů</li> <li>- metrické vlastnosti rovinných útvarů</li> <li>- Euklidovy věty</li> <li>- množiny bodů dané vlastnosti</li> <li>- rovinné útvary: kružnice, kruh a jejich části</li> <li>- mnohoúhelníky, pravidelné mnohoúhelníky</li> <li>- složené útvary, konvexní a nekonvexní útvary</li> <li>- trojúhelník (výšky, ortocentrum, těžnice, těžiště, střední příčky, kružnice opsaná a vepsaná)</li> <li>- čtyřúhelník</li> <li>- shodná zobrazení v rovině, jejich vlastnosti a uplatnění</li> <li>- podobná zobrazení v rovině, jejich vlastnosti a uplatnění</li> <li>- shodnost a podobnost</li> </ul> | <b>28</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- užívá pojmy: orientovaný úhel, velikost úhlu</li> <li>- určí velikost úhlu ve stupních a obloukové míře a jejich převody</li> <li>- graficky znázorní goniometrické funkce v oboru reálných čísel</li> <li>- s použitím goniometrických funkcí určí ze zadaných údajů velikost stran a úhlů v pravoúhlém a obecném trojúhelníku</li> <li>- používá vlastností a vztahů goniometrických funkcí při řešení goniometrických rovnic</li> <li>- používá vlastností a vztahů goniometrických funkcí při řešení vztahů v rovinných a prostorových útvarech</li> </ul>  | <p><b>2. Goniometrie a trigonometrie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- orientovaný úhel</li> <li>- goniometrické funkce</li> <li>- věta sinová a kosinová</li> <li>- goniometrické rovnice</li> <li>- využití goniometrických funkcí k určení stran a úhlů v trojúhelníku</li> <li>- úprava výrazů obsahujících goniometrické funkce</li> </ul>  | <b>40</b>   |

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin |
|---|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vzájemnou polohu bodů a přímek, bodů a roviny, dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin</li> <li>- vypočte odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin</li> <li>- vypočte vzdálenost bodů, přímek a rovin</li> <li>- charakterizuje tělesa – komolý jehlan a kužel, koule a její části</li> <li>- vypočte povrch a objem základních a složených těles s využitím funkčních vztahů a trigonometrie</li> <li>- využívá síť tělesa při výpočtu povrchu a objemu tělesa</li> <li>- převádí jednotky objemu</li> </ul> | <p><b>1. Stereometrie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- polohové vztahy prostorových útvarů</li> <li>- metrické vlastnosti prostorových útvarů</li> <li>- tělesa a jejich sítě – klasifikace a vlastnosti základních těles</li> <li>- povrch a objem těles</li> <li>- složená tělesa</li> <li>- povrch a objem složených těles</li> </ul>       | <b>19</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- znázorní exponenciální funkci a určí její vlastnosti</li> <li>- vyřeší jednoduché exponenciální rovnice</li> <li>- znázorní logaritmickou funkci a určí její vlastnosti</li> <li>- reprodukuje základní pravidla pro práci s logaritmy</li> <li>- vyřeší jednoduché logaritmické rovnice</li> </ul>  | <p><b>2. Logaritmické a exponenciální funkce a jejich průběh. Řešení logaritmických a exponenciálních rovnic</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- exponenciální funkce</li> <li>- exponenciální rovnice</li> <li>- logaritmická funkce</li> <li>- logaritmus a jeho užití</li> <li>- věty o logaritmech</li> <li>- logaritmické rovnice</li> </ul> | <b>28</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše posloupnost vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, graficky</li> <li>- rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost a určí její vlastnosti</li> <li>- provede výpočty jednoduchých finančních záležitostí a orientuje se v základních pojmech finanční matematiky (změna cen zboží, směna peněz, danění, úrok, úročení, jednoduché úrokování, spoření, úvěry, splátky úvěrů)</li> </ul>  | <p><b>3. Posloupnosti a finanční matematika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úvod do posloupností – základní pojmy, různé způsoby zadání posloupností</li> <li>- aritmetická posloupnost</li> <li>- geometrická posloupnost</li> <li>- finanční matematika</li> <li>- využití posloupností pro řešení úloh z praxe</li> </ul>                  | <b>19</b>   |

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin |
|---|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- využije pojmy: statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, četnost, relativní četnost, statistický znak kvalitativní a kvantitativní, aritmetický průměr, hodnota znaku</li> <li>- sestaví tabulku četností</li> <li>- graficky znázorní rozdělení četností</li> <li>- určí charakteristiky polohy (aritmetický průměr, medián, modus, percentil)</li> <li>- určí charakteristiky variability (rozptyl, směrodatná odchylka)</li> <li>- vyhodnotí statistické údaje v tabulkách, diagramech a grafech</li> </ul> | <p><b>1. Statistika v praktických úlohách</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- statistický soubor a jeho charakteristika</li> <li>- základní zpracování souboru dat, četnost, relativní četnost</li> <li>- ukazatele polohy (max, min, aritmetický průměr, modus, medián)</li> <li>- ukazatele variability (variační rozpětí, směrodatná odchylka, variační koeficient)</li> <li>- statistická data v grafech a tabulkách</li> </ul> | <b>21</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vypočte jednoduché kombinatorické úlohy</li> <li>- využije vztahy pro počet variací, permutací a kombinací</li> <li>- počítání s faktoriály a kombinačními čísly</li> <li>- využije poznatky z kombinatoriky při řešení úloh v reálných situacích</li> </ul>   | <p><b>2. Kombinatorika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- faktoriál</li> <li>- variace bez opakování</li> <li>- permutace bez opakování</li> <li>- kombinace bez opakování</li> <li>- variace s opakováním</li> <li>- počítání s faktoriály a kombinačními čísly</li> <li>- slovní úlohy</li> </ul>  | <b>21</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- používá pojmy náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu, nezávislost jevů</li> <li>- využije pojmy náhodný jev a jeho pravděpodobnost, výsledek náhodného pokusu, opačný jev, nemožný jev, jistý jev, množina výsledků náhodného pokusu</li> <li>- určí pravděpodobnost náhodného jevu</li> </ul>   | <p><b>3. Pravděpodobnost v praktických úlohách</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu</li> <li>- náhodný jev</li> <li>- opačný jev, nemožný jev, jistý jev</li> <li>- množina výsledků náhodného pokusu</li> <li>- nezávislost jevů</li> <li>- výpočet pravděpodobnosti náhodného jevu</li> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>  | <b>14</b>   |

|   |  |                  |
|---|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- užívá pojem souřadnice bodu</li> <li>- užívá pojem souřadnice vektoru a jeho umístění, vypočítá velikost vektoru</li> <li>- určí vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky</li> <li>- popíše a aplikuje operace s vektory (součet vektorů, násobení vektorů reálným číslem, skalární součin vektorů)</li> <li>- grafická interpretace vektoru a operací s vektory</li> <li>- určí parametrické vyjádření přímky</li> <li>- určí obecnou rovnici přímky</li> <li>- určí směrnice a úsekový tvar přímky</li> <li>- vyřeší analyticky polohové a metrické vztahy</li> <li>- vypočte velikost úhlu dvou vektorů</li> </ul> | <p><b>4. Analytická geometrie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- souřadnice bodu</li> <li>- souřadnice vektoru</li> <li>- střed úsečky</li> <li>- vzdálenost bodů</li> <li>- operace s vektory</li> <li>- přímka v rovině</li> <li>- polohové vztahy bodů a přímk v rovině</li> <li>- metrické vlastnosti bodů a přímk v rovině</li> </ul> | <p><b>28</b></p> |
|---|--|------------------|

## Německý jazyk

|                       |   |
|-----------------------|---|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace  |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov   |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80  |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>   |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum  |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní   |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472  |
|                       | e-mail: <a href="mailto:info@szsturnov.cz">info@szsturnov.cz</a> ; www: <a href="http://www.szsturnov.cz">http://www.szsturnov.cz</a> |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>   |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 418

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem    |
|-------------------|----|----|----|----|-----------|
| Počet hodin týdně | 3  | 3  | 3  | 4  | <b>13</b> |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl předmětu

Ve výuce jsou žáci vedeni k získání a prohlubování základních jazykových a řečových dovedností, na jejichž základě jsou žáci schopni domluvit se v základních situacích běžného života, a to jak v mluvené, tak i jeho písemné podobě. V průběhu výuky se seznamují s kulturou a reáliemi německy mluvících zemí a s odbornou zdravotnickou terminologií. Výuka má za cíl rozvíjet základní řečové dovednosti – tj. mluvení, čtení a psaní a poslech.

#### Charakteristika učiva

Učivo předmětu vychází ze vzdělávací oblasti RVP Vzdělávání a komunikace v cizím jazyce. Výuka je zaměřena na systematické získávání a prohlubování dovedností a znalostí v průběhu studia. Průběh učiva je rozdělen do následujících kategorií – získávání řečových schopností (receptivní, produktivní), slovní zásoba, zdravotnická terminologie, gramatika, zvuková podoba jazyka a reálie České republiky a německy hovořících zemí. Součástí výuky jsou exkurze do SRN.

Obsahem předmětu je výuka jazyka na úrovni 2. cizího jazyka, tzn. na úrovni A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Výuka německého jazyka je určena pro žáky, kteří s tímto jazykem začínají.

#### Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni použít jazyk jako prostředek komunikace v běžných situacích, a to jak v mluvené, tak i písemné podobě. Výuka zároveň směřuje k tomu, aby žáci chápali, porovnávali a respektovali tradice, zvyky, sociální a kulturní odlišnosti jiného národa.

## **Strategie výuky**

Výuka žáků probíhá většinou v kmenových učebnách v menších skupinách (max. 15 žáků). Učebny jsou vybavené počítačem, dataprojektorem a plátnem. Nezbytnou součástí výuky je CD přehrávač. K dispozici jsou slovníky, německé časopisy, německá gramatika, internet.

Žáci pracují s nejnovější učebnicovou řadou Momente od nakladatelství Hueber, která je interaktivní a zahrnuje učebnici, pracovní knihu, audionahrávky a videonahrávky. Zatím byly vydány díly jen do jazykové úrovně A2.

Žáci jsou vedeni tak, aby pocíťovali potřebu – motivaci – osvojit si jazyk a využívali při tom všech dostupných a jim doručovaných prostředků. Výuka bude vedena na základě principu komunikativnosti. Častá je práce ve dvojicích, skupinách, jsou zadávány individuální úkoly. Při výuce jsou procvičovány všechny dovednosti k získání jazykové kompetence. Nejběžnějšími metodami jsou rozhovory, práce s textem, procvičování slovní zásoby a gramatiky. Dle časových možností jsou do výuky zařazována říkadla, písně, ve třetím ročníku také práce s německými periodiky.

Při výuce je využívána multimediální technika, zejména při poslechu textů, nácviku čtení. Žáci jsou též směřováni k vyhledávání informací za pomoci slovníků, německy psané literatury a internetu. Dále je ve výuce využíváno mezipředmětových vazeb – hlavně na mateřský jazyk, anglický jazyk, dějepis, zeměpis, latinský jazyk a ICT. Do výuky je zahrnuta odborná zdravotnická terminologie.

## **Hodnocení výsledků vzdělávání žáků**

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu.

Žáci jsou hodnoceni průběžně po osvojení látky kratších celků, a to ústně i klasifikačním stupněm. Hodnocení má motivační charakter. Důraz je kladen na hloubku porozumění učiva, vlastní pokrok, schopnost aplikovat poznatky v praxi, samostatně pracovat a tvořit. Do hodnocení ústního projevu se zahrnuje plynulost promluvy, rozsah slovní zásoby, fonetická správnost, gramatická správnost a logická uspořádanost promluvy, vydané úsilí žáka. Kromě krátkých testů jsou zařazeny i písemné práce, jejichž cílem je nejen prověřit znalosti žáků, ale i nácvik dovedností nezbytných ke složení státní maturity.

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) i u žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ) jsou využívány doporučené metody a formy práce dle podpůrných opatření a je respektován individuální studijní plán.

## **Podmínky pro hodnocení žáka**

- splnění nejméně 75 % docházky
- použití vlastních učebnic, sešitů dle pokynů učitele
- absolvování ústního i písemného zkoušení
- splnění individuálních úkolů např. od třetího ročníku četba článků, jejich samostatné zpracování dle pokynů pedagoga a pravidelné odevzdávání Meine Lektüre

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat**

## **a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

#### ***Kompetence k učení***

U žáků je podporován a podněcován pozitivní vztah k učení a vzdělávání, schopnost vytvořit si vhodný studijní režim a podmínky, schopnost vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok v jazykovém vyjadřování a porozumění. Jsou uplatňovány různé způsoby práce s textem – převážně ve spisovném jazyce, práce s odbornými zdravotnickými texty a časopisy. Žák je veden k tomu, aby uměl efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, pracovat se slovníky, gramatikou, s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, vyprávění, referáty, písně, básničky, říkadla) a uměl si pořizovat poznámky.

#### ***Kompetence k řešení problémů***

V rámci této kompetence žáci sami řeší úkoly např. samostatně či ve skupině rozpracovat zadané téma, pracovat s textem, domýšlejí a hledají souvislosti, žádají či nabízejí spolupráci, aplikují metody dialogu, diskuze. Žáci samostatně nalézají pravidla (např. u probíraných mluvnických jevů), chyby v textu.

#### ***Komunikativní kompetence***

Rozvíjeny jsou schopnosti spojené s poslechem, čtením a mluveným a psaným projevem. Při tvoření a vedení dialogů se žáci učí reagovat na podněty, naslouchat druhému, diskutovat, argumentovat. Žáci jsou vedeni k výhradnímu užívání cizího jazyka v hodinách. V rámci písemného projevu formulují své myšlenky srozumitelně, přehledně a gramaticky správně. Zpracovávají administrativní písemnosti jako vyplnění formuláře, sepsání strukturovaného životopisu. Důležité je dodržovat při komunikaci zásady slušného chování.

#### ***Personální a sociální kompetence***

U žáků je podporována efektivní spolupráce (ve dvojicích, ve skupinách), která vede k nalezení řešení problémů či ke společné prezentaci. Žáci jsou pozitivně motivováni k diskuzi, respektu názoru ostatních, tím je zároveň podněcována sebedůvěra a samostatný rozvoj osobnosti.

#### ***Občanské kompetence a kulturní povědomí***

Žáci jsou vedeni k respektování názoru druhých lidí, k uvědomění si základních společenských norem, svých práv a povinností ve škole i mimo školu. Je podporováno zodpovědné chování, samozřejmost poskytnout účinnou pomoc v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka. U žáků je podporováno spoluvytváření pravidel výuky, vytváření vlastního názoru k probíraným tématům, do výuky jsou začleňována témata s regionálním zaměřením. Je podporována potřeba četby v cizím jazyce. V rámci výuky je podporováno ekologické cítění, povědomí o environmentálních problémech.

#### ***Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám***



V rámci *kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám* je u žáků podporován odpovědný postoj k vlastní budoucí profesi, k celoživotnímu jazykovému vzdělávání, schopnost vyhledat a zpracovat informace o pracovních či vzdělávacích příležitostech, schopnost vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, umět napsat vlastní životopis, motivační dopis, umět vyplnit formuláře, vést pohovor. Důležité je umět prezentovat své nápady a plány i v cizím jazyce.

### ***Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií***

Jedná se o práci s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií, o komunikaci elektronickou poštou (psaní emailů, faxů), o získávání informací z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet a o využívání dalších prostředků online a offline komunikace. Je nutné uvědomovat si rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů, využívat vždy více informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím.

#### *Rozvíjená průřezová témata*

### ***Občan v demokratické společnosti***

Přínosem předmětu bude především posílení komunikativní kompetence – umění jednat s lidmi (přiměřeně k účelu jednání), vyjednávat a řešit konflikt, hledat kompromisy. Žák je veden k tomu, aby i pomocí svých cizojazyčných znalostí a dovedností poznával svět, cizí kultury a lépe jim rozuměl, měl vhodnou míru sebevědomí, aby byl schopen pracovat s různými informačními a mediálními prostředky, a byl schopen používat slovníky, internet, gramatiku.

### ***Člověk a svět práce***

Žák se seznamuje se soustavou školního vzdělávání v německy mluvících zemích, možnostmi dalšího profesního vzdělávání, s možnostmi vzdělávání v zahraničí. Je veden k tomu, aby si uvědomoval význam celoživotního vzdělávání, aby vedl aktivní pracovní život, dokázal se písemně i ústně prezentovat při jednání s potenciálním zaměstnavatelem, uměl zpracovávat informace o profesních záležitostech, dokázal diskutovat o profesních či zainteresovaných otázkách.

### ***Informační a komunikační technologie***

Žák pracuje s informacemi a komunikačními prostředky.

#### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- český jazyk
- anglický jazyk
- latinský jazyk
- biologie
- výchova ke zdraví
- zeměpis
- dějepis

- matematika
- ICT
- ošetrovateľská propedeutika

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

**Učebnice: Momente A1 (A1.1, A1.2)**

**1. ročník**

**Počet hodin celkem: 102**

| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin    |
|--|---|----------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- porozumí internacionalizmům v němčině</li> <li>- pozdraví, představí sebe i jiné</li> <li>- zeptá se na jméno partnera a odkud pochází, kde bydlí, jak se má</li> <li>- hláskuje slova</li> <li>- zahájí a vede krátký seznamovací rozhovor</li> <li>- časuje pravidelná slovesa a sloveso sein</li> </ul> | <p><b>1. Die Vorstellung, Begrüßung</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu: Představování</li> <li>- německá abeceda</li> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- časování pravidelných sloves</li> <li>- časování nepravidelného slovesa sein</li> <li>- předložka aus</li> <li>- melodie věty</li> </ul> | <b>11</b>      |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu v rozhovoru</li> <li>- hovoří o povolání, bydlišti a rodinném stavu</li> <li>- aplikuje časování sloves ve větách</li> <li>- vyjmenuje číslovky (1-100) a aplikuje je v praxi</li> </ul>  | <p><b>2. Angaben zur Person, Berufe</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu:</li> <li>- číslovky 1-100</li> <li>- zápor nicht</li> <li>- předložky als, bei, in</li> <li>- slova s koncovkou -in</li> </ul>   | <b>11</b>      |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu v monologu i dialogu</li> <li>- hovoří o rodině a jazykových znalostech</li> <li>- tvoří zjišťovací otázky</li> <li>- časuje sloveso sprechen</li> <li>- používá mein/dein</li> <li>- napíše slovní zásobu zemí, měst a odpoví na otázku</li> </ul>                                 | <p><b>3. Familie, Sprachkenntnisse</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- genitiv u vlastních jmen</li> <li>- Ja-Nein-Fragen</li> <li>- přivlastňovací zájmena mein, dein</li> <li>- časování slovesa sprechen</li> </ul>   | <b>12</b>      |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenuje předměty (nábytek)</li> <li>- vyjmenuje číslovky 100–1000000</li> </ul>  | <p><b>4. Einkaufen, Möbel</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- určitý člen</li> </ul>   | <b>12 (46)</b> |

|  |  |               |
|--|--|---------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- ptá se na ceny a odpoví</li> <li>- vysvětlí použití určitého členu aplikuje novou slovní zásobu v rozhovoru a popisu obrázku</li> <br/> <li>- aplikuje slovní zásobu – barvy, věci a materiály</li> <li>- časuje sloveso sehen</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- osobní zájmena</li> <li>- krátké a dlouhé samohlásky</li> </ul>   |               |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenuje a popíše předmět</li> <li>- hovoří o e-mailové adrese</li> </ul>  | <p><b>5. Gegenstände, Produkte</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu – barvy, věci, materiály</li> <li>- neurčitý člen</li> <li>- záporka kein</li> <li>- časování slovesa sehen</li> </ul>  | <b>12</b>     |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje novou slovní zásobu</li> <li>- tvoří singulár a plurál podst. jmen (poj)</li> <li>- tvoří akuzativ poj</li> <li>- v části Magazin aplikuje získané vědomosti a dovednosti</li> </ul>                                 | <p><b>6. Büro, Technik</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- singulár a plurál podstatných jmen</li> <li>- akuzativ</li> </ul>  | <b>11</b>     |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hovoří o činnostech ve volném čase, poděkuje, pochválí</li> <li>- časuje slovesa können, lesen, treffen, fahren</li> <li>- tvoří věty se slovesem können</li> </ul>   | <p><b>7. Hobbys, Komplimente</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- způsobové sloveso können a jeho postavení ve větě</li> <li>- časování sloves lesen, treffen, fahren</li> </ul> | <b>11(80)</b> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hovoří o časových údajích</li> <li>- popíše volnočasové aktivity</li> <li>- vyjádří vlastními slovy tvorbu oznamovací věty</li> </ul>   | <p><b>8. Freizeit, Verabredungen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- předložky am, um</li> <li>- časování slovesa wissen</li> </ul>   | <b>11</b>     |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hovoří o potravinách, pokrmech</li> <li>- časuje mögen, essen, nehmen</li> <li>- tvoří kompozita</li> <li>- v části Magazin aplikuje získané vědomosti a dovednosti</li> </ul>  | <p><b>9. Lebensmittel, Essen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- předložky am, um</li> <li>- časování sloves mögen, essen, nehmen</li> <li>- skládání slov</li> </ul>           | <b>11</b>     |

## 2. ročník

### Učebnice: Momente A.1 (A1.1) od lekce 10

Počet hodin celkem: 102

| Výsledky vzdělávání   | Učivo   | Počet hodin    |
|---|---|----------------|
| Žák:<br>- se informuje, vyjadřuje pocity, dá najevo, že rozumí  | <b>1. Reisen, Verkehrsmittel</b><br>- slovní zásoba k tématu<br>- odlučitelné předpony u sloves   | <b>12</b>      |
| Žák:<br>- hovoří o dění a aktivitách všedního dne v minulém čase  | <b>2. Tagesablauf, Vergangenes</b><br>- slovní zásoba k tématu<br>- perfektum s haben   | <b>12</b>      |
| Žák:<br>- aplikuje slovní zásobu k tématu cestování a svátky<br>- hovoří o svátcích a cestování   | <b>3. Jahresablauf, Reisen (L12)</b><br>- slovní zásoba k tématu<br>- perfektum se sein<br>- préteritum haben a sein                                  | <b>12</b>      |
| Žák:<br>- aplikuje slovní zásobu k tématu<br>- hovoří o místě<br>- hovoří o Turnovu a Českém Ráji   | <b>4. In der Stadt</b><br>- slovní zásoba k tématu<br>- es gibt + akuzativ<br>- slovesa s dativem<br>- osobní zájmena v dativu<br>- Turnov, Český Ráj | <b>16</b>      |
| Žák:<br>- aplikuje slovní zásobu k tématu<br>- ptá se na cestu, popíše cestu, poděkuje  | <b>6. Wege beschreiben</b><br>- slovní zásoba k tématu<br>- lokální předložky   | <b>12 (64)</b> |
| Žák:<br>- aplikuje slovní zásobu k tématu<br>- popíše bydlení   | <b>7. Wohnen</b><br>- slovní zásoba k tématu<br>- vztažná zájmena<br>- nominativ a akuzativ   | <b>14</b>      |
| Žák:<br>- aplikuje slovní zásobu k tématu<br>- nabídne pomoc, požádá o pomoc, reaguje na prosby, domluví si termín (resp. odřekne, posune navrhne termín) | <b>8. Termine</b><br>- slovní zásoba k tématu<br>- časové předložky   | <b>12</b>      |
| Žák:  | <b>9. Pläne und Wünsche</b>   | <b>12(102)</b> |

|   |  |  |
|---|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"><li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li><li>- vyjádří přání, hovoří o plánech</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>- slovní zásoba k tématu</li><li>- předložky mit/ohne</li><li>- slovesa werden, wollen</li></ul> |  |
|---|--|--|

**3. ročník: učebnice: Momente A.1 (A.1.2. od 18. lekce)**

**Počet hodin celkem: 102**

|  |  |                      |
|--|--|----------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- popíše části lidského těla</li> <li>- popíše bolesti, požádá o radu, poradí</li> <li>- vypráví o svých zážitcích z prázdnin v minulém čase</li> <li>-</li> </ul> | <p><b>1. Gesundheit und Krankheit, die Körperteile</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- imperativ, sloveso sollen</li> <li>- <b>In den Ferien</b></li> <li>- minulý čas v němčině</li> </ul> | <p><b>12</b></p>     |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- vyjádří prosbu, požadavek či kritiku a reaguje na ně</li> <li>- pojmenuje problém</li> </ul>   | <p><b>2. Im Haushalt (L19)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- činnosti v domácnosti</li> <li>- imperativ, osobní zájmeno v akuzativu</li> </ul>  | <p><b>12</b></p>     |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- popíše osoby</li> </ul>  | <p><b>2. Aussehen und Charakter</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- perfektum u sloves s neodlučitelnou předponou</li> </ul>  | <p><b>10</b></p>     |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- sdělí svůj názor</li> <li>- hovoří o pravidlech</li> </ul>   | <p><b>2. Regeln</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- pravidla v dopravě a životním prostředí</li> <li>- způsobová slovesa dürfen a müssen</li> </ul>   | <p><b>10</b></p>     |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- vyjádří překvapení, něco porovná</li> </ul>  | <p><b>3. Kleidung</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- stupňování adjektiv</li> <li>- zájmena Welch- a dies-</li> </ul>  | <p><b>10</b></p>     |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- zhodnotí počasí, hovoří o počasí</li> <li>- popřeje šťastnou cestu</li> </ul>  | <p><b>4. Wetter</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- spojka denn</li> <li>- přípona -los</li> </ul>  | <p><b>8</b></p>      |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- hovoří o důležitých dnech, popřeje</li> </ul>  | <p><b>5. Feste und Feiern</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- řadové číslovky</li> <li>- konjunktiv s würden</li> </ul>   | <p><b>8 (70)</b></p> |

|  |  |                       |
|--|--|-----------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- hovoří o aktivitách v dětství</li> </ul>   | <p><b>6. Kinderheitserinnerungen und Familiengeschichten</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- préteritum, perfektum, časová adjektiva</li> </ul> | <p><b>8</b></p>       |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- hovoří o pracovních podmínkách</li> </ul>  | <p><b>7. Berufsporträt</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- spojka weil</li> </ul>   | <p><b>8</b></p>       |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- hodnotí, dá tipy na výlet</li> </ul>       | <p><b>8. Umzug</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- přivlastňovací zájmena</li> </ul>  | <p><b>8</b></p>       |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- hovoří o činnostech v kanceláři</li> </ul> | <p><b>9. Beruf - Arbeitsalltag</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- spojka deshalb</li> <li>- negace</li> </ul>                                  | <p><b>8 (102)</b></p> |



**4. ročník: učebnice Momente A.2**
**Počet hodin celkem: 112**

| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin |
|--|---|-------------|
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- hovoří o různých představeních</li> <li>- navrhne, zhodnotí, přesvědčuje</li> </ul>                                      | <b>1. Veranstaltungen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- časové předložky</li> </ul>  | <b>6</b>    |
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- hovoří o sportu a sportovních odvětvích</li> <li>- vyjádří radost a nechuť, požádá o radu, poradí</li> </ul>             | <b>2. Sport und Fitness</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- konjunktiv II (könnte, sollte)</li> </ul>  | <b>6</b>    |
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- hovoří o pokrmech a nápojích, o stravování, o specialitách</li> <li>- vyjádří svůj názor, objedná si, zaplatí</li> </ul> | <b>3. Imbiss und Lieferservice</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- spojka dass</li> </ul>  | <b>6</b>    |
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- hovoří o polední pauze a její náplni, vyjádří vlastní názor</li> </ul>   | <b>4. Beruf: Mittagspause</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- spojka wenn, podst. jména s koncovkou -ung</li> </ul>  | <b>6</b>    |
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- hovoří o zvyklostech</li> <li>- vyjádří údiv</li> </ul>  | <b>5. Gewohnheiten</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- slovesa ležet – postavit – viset - pověsit</li> </ul>   | <b>6</b>    |
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- hovoří o dopravě a dopravních prostředcích</li> <li>- odmítne, přesvědčí, souhlasí</li> </ul>                            | <b>6. Mobilität in der Stadt</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- lokální předložky von, bei, zu</li> </ul>   | <b>6</b>    |
| <b>Žák:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- hovoří o cestování a dovolené</li> <li>- vyjádří přání, popíše cestu</li> </ul>  | <b>7. Urlaub und Reisen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- konjunktiv II (hätten, wären)</li> <li>- reálie Německa – Niesky</li> <li>- příprava prezentace do Niesek</li> </ul> | <b>6</b>    |

|   |   |                      |
|---|---|----------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- přivítá hosty, nabízí občerstvení, pochválí, poděkuje, rozloučí se</li> </ul>   | <p><b>8. Private Einladungen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- slovesa s dativem a akuzativem</li> </ul>             | <p><b>6 (48)</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje slovní zásobu k tématu</li> <li>- nabídne, přijme či odmítne pomoc</li> </ul>   | <p><b>9. Wohnen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- skloňování příd. jmen po členu určitém</li> </ul>                  | <p><b>6</b></p>      |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vypráví o pracovním dnu</li> </ul>   | <p><b>10. Der erste Arbeitstag</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- skloňování příd. jmen po neurčitém členu</li> </ul> | <p><b>6 (60)</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vypráví mediích, popíše či okomentuje film</li> </ul>  | <p><b>11. Serien, Filme et Co</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- zvrtná slovesa</li> </ul>                            | <p><b>6</b></p>      |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vypráví o práci a spolupráci</li> </ul>  | <p><b>12. Beruf: Im Team arbeiten</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- tážací zájmenná příslovce</li> </ul>             | <p><b>6</b></p>      |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hovoří o on-line aktivitách</li> </ul>   | <p><b>13. Mediengewohnheiten</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> <li>- spojka „trotzdem“</li> </ul>                          | <p><b>6(78)</b></p>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hovoří jednoduše o médiích</li> <li>- napíše osobní sdělení, dopis, sms nebo e-mail</li> <li>- napíše jednoduchý inzerát</li> <li>- orientuje se v televizním</li> </ul> | <p><b>14. Engagement</b><br/>slovní zásoba k tématu</p>   | <p><b>6</b></p>      |

|   |   |                 |
|---|---|-----------------|
| <p>programu</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- dokáže něco reklamovat a vyměnit</li> <li>- hovoří o Lichtenštejnsku</li> </ul>  |   |                 |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše trávení volného času</li> <li>- vypráví jednoduše o svých stravovacích návycích a jejich vlivu na správnou životosprávu</li> <li>- vyzná se v jídelním lístku a objedná si jídlo v restauraci</li> <li>- vypráví o oblíbeném jídle a způsobu jeho přípravy</li> <li>- popíše jednoduché zásady stolování</li> </ul> <p>orientuje se v základních jídlech typických pro německou kuchyni</p> | <p><b>15. Berufliche Veränderungen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> </ul> | <p><b>6</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše jednoduše život ve městě a na venkově, utvoří si vlastní názor a obhájí si ho</li> <li>- čte a vyhodnocuje inzeráty týkající se bydlení a sám inzerát napíše</li> <li>- vyptá se na byt</li> <li>- naplánuje stěhování</li> <li>- podá zprávu o nehodě v domácnosti</li> </ul>  | <p><b>16. Beruf: Lebenslang lernen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> </ul> | <p><b>6</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hovoří o svých kulturních zájmech</li> <li>- naplánuje prohlídku města</li> <li>- zorganizuje návštěvu divadla</li> <li>- vyzná se v plánu města a pomocí něho popíše cestu</li> <li>- vypráví jednoduše zážitek z divadla v dopise kamarádovi</li> <li>- hovoří jednoduše o významných osobnostech německé kultury</li> <li>- napíše jednoduchý životopisný text</li> </ul>                       | <p><b>17. Biografie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> </ul>                | <p><b>6</b></p> |

|  |   |                       |
|--|---|-----------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vypráví o svém budoucím životě a přáních v souvislosti s profesním uplatněním</li> <li>- utvoří si vlastní názor na daná povolání</li> <li>- orientuje se v inzerátech o zaměstnání a životopisech</li> <li>- zanechá telefonický vzkaz</li> </ul> <p>napíše vlastní strukturovaný životopis</p> | <p><b>18. Wünsche und Träume</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba k tématu</li> </ul>   | <p><b>6 (108)</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše ústní dutinu</li> <li>- vede rozhovor u stomatologa</li> <li>- orientuje se ve slovní zásobě k tématům tělní systémy</li> </ul>   | <p><b>19. Zdravotnická terminologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ústní dutina, u zubaře</li> </ul> <p>tělní systémy, vnitřní orgány</p> | <p><b>4</b></p>       |

Tato učebnicová řada je na SZŠ Turnov u oboru ZL zatím nevyzkoušená, výsledky vzdělávání a rozpis učiva vycházejí částečně z rozplánování učiva, které dodalo nakladatelství Hueber a částečně z vyzkoušeného tempa žáků 1.ročníku ZL (2022/2023) po používání prvního dílu této učebnicové řady.

## Ošetrovatelská propedeutika

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

**Celkový počet vyučovacích hodin: 133**

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem   |
|-------------------|----|----|----|----|----------|
| Počet hodin týdně | 0  | 1  | 3  | 0  | <b>4</b> |

### *Pojetí předmětu*

### **Obecný cíl předmětu**

Obecným cílem předmětu je poskytnout žákům přehled o ošetrovatelské problematice v souvislosti s holistickým přístupem k nemocnému. Žáci si osvojí základy z koncepce moderního ošetrovatelství a budou vybaveni teoretickými znalostmi a základními praktickými dovednostmi v oboru.

### **Charakteristika učiva**

Předmět ošetrovatelská propedeutika je koncipován jako teoreticko-praktický, výuka teorie 1 hodina týdně ve 2. ročníku, cvičení 3 hodiny týdně ve 3. ročníku. Učivo je tvořeno tématy ze vzdělávací oblasti RVP Zdravotnická propedeutika – Ochrana a podpora veřejného zdraví, Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, Klinická propedeutika, Základy mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygieny, Úvod do ošetrovatelství.

Výuka teorie vymezuje základní principy ošetrovatelství, charakterizuje současné trendy poskytování ošetrovatelské péče, objasňuje systém vzdělávání a kariérní růst sester. Obsah tvoří tematické celky Historie ošetrovatelství, Osobnost nelékařského zdravotnického pracovníka, Právní úprava zdravotní péče, Koncepce systému poskytování ošetrovatelské péče – Pracovníci v oboru a jejich vzdělávání, Organizační systémy práce ošetrovatelského týmu, Ošetrovatelský proces, Kvalita péče, Výzkum v ošetrovatelství, Management v ošetrovatelství. Pochybení ve zdravotnické praxi. Žáci jsou vedeni k praktickému využívání osvojených poznatků v oboru.

Cílem výuky ošetrovatelská propedeutika cvičení je získat teoretické znalosti a praktické dovednosti v péči o zdraví, v prevenci vzniku komplikací a v ošetrování nemocných. Náplň

výuky tvoří tematické celky Ochrana personálu a nemocných před infekcí, Obvazová technika, Ošetrovací jednotka, Klient a nemocniční prostředí, Multikulturní ošetrovatelství, Lůžko a jeho úprava, Hygienická péče o nemocného, Výživa a stravování nemocných, Vizita, Sledování fyziologických funkcí, Ošetrování nemocného s bolestí, Asistence při převazech.

Odborná praxe je zařazena do 3. ročníku v rozsahu 2 týdnů. Probíhá ve zdravotnickém zařízení či zařízení sociální péče. Žáci pracují ve skupinách pod vedením odborné učitelky.

Odborná praxe je zaměřena na procvičení základních ošetrovatelských činností, seznámení s pracovním týmem, organizací a provozem zdravotnického zařízení.

## Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- byli orientováni v právní úpravě zdravotní péče, znali práva nemocných
- pochopili systémy organizace práce zdravotnického týmu, důležitost celoživotního vzdělávání zdravotnického pracovníka
- porozuměli ošetrovatelskému procesu jako způsobu myšlení a uvažování o nemocných
- byli schopni provádět základní ošetrovatelské intervence
- dodržovali zásady hygieny, antisepse a asepse při ošetrovatelských postupech
- získali znalosti a dovednosti vhodné komunikace s nemocným, respektovali jejich osobnostní a kulturní specifika
- využívali teoretické poznatky a praktické dovednosti v průběhu odborné praxe

## Strategie výuky

Při teoretické výuce jsou používány *slovní výukové metody* (výklad, přednáška, vysvětlování, vyvozování poznatků, řízený rozhovor), v hodinách cvičení *metody názorně demonstrační* (předvádění a pozorování, instruktáž) v kombinaci s *aktivizujícími výukovými metodami* (modelové situace, diskuse, řešení problémů), metody *dovednostně-praktické* (vytváření dovedností, procvičování), *práce s didaktickými pomůckami* (modely, plakáty). Využívá se *frontální výuka, skupinová výuka i samostatná práce žáků*. Výuka je podporována *využitím počítače* a další *audiovizuální techniky*. V hodinách cvičení se žáci dělí do skupin, výuka probíhá v odborných učebnách ošetrovatelství.

Odborné exkurze žáků významnou měrou přispívají k rozvoji mezipředmětových vztahů a prohlubování učiva. V rámci odborných exkurzí žáci navštíví pracoviště centrální sterilizace, stravovacího traktu a chirurgické ambulance.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů
- úroveň vyjadřování s přihlédnutím ke správnému používání zdravotnické terminologie
- aktivitu při výuce

U žáků se podporuje jejich aktivní přístup k zadaným úkolům, prezentace výsledků své práce a jejich obhájení před kolektivem.

## Metody hodnocení

- písemné testy po probrání určitých tematických celků
- průběžné ústní zkoušení
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

**Kompetence k učení** jsou naplňovány při práci se studijními a odbornými texty, kdy jsou žáci vedeni k efektivnímu vyhledávání a zpracování informací. Žáci jsou vedeni k pozitivnímu vztahu k učení, ovládání různých technik učení a dovednosti vytvořit si vhodný studijní režim a podmínky, znali možnosti dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání. Žáci jsou seznamováni s možnostmi dalšího vzdělávání zejména v oboru a povolání formou přednášek, setkání se zdravotnickými pracovníky různých profesí či exkurzí na vybraných pracovištích.

**Kompetence k řešení problémů** jsou rozvíjeny při řešení problémů v rámci kazuistik. Jsou uplatňovány různé metody myšlení (logické, empirické) a myšlenkové operace, žáci se učí úzce spolupracovat s jinými lidmi (týmové řešení). Využívají dříve nabytých vědomostí a dovedností, navrhuje různé varianty řešení a po dosažení výsledku jsou připraveni je obhájit.

**Komunikativní kompetence** rozvíjejí žáci při formulování svých myšlenek srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, vyjadřují se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v mluvených i psaných projevech a vhodně se prezentují. Učí se používat odbornou terminologii, zpracovávat dokumenty i souvislé texty na odborné téma. V hodinách praktické výuky je kladen důraz na nácvik vhodné komunikace s nemocným.

K naplňování personálních **a pracovních kompetencí** dochází hlavně při práci v týmu, kdy se žáci podílejí na realizaci společných pracovních a jiných činností. Pro uplatnění na trhu práce je důležitá informovanost o možnostech uplatnění v daném oboru, reálná představa o pracovních i platových podmínkách i znalost vhodné komunikace s potenciálními zaměstnavateli. Žáci jsou vedeni k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a předcházení osobním konfliktům, nepodléhání předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým, k empatickému vztahu k nemocným. Důraz je kladen na postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělání a vědomí významu celoživotního vzdělávání.

**Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií** je nedílnou součástí výuky v ošetrovatelství, neboť žáci pomocí počítače mohou informace získávat a dále s nimi pracovat a vytvářet vlastní prezentace na zadané téma.

Vzdělávání v oblasti **občanských kompetencí a kulturního povědomí** vede žáky k uznávání hodnot a postojů v demokratické společnosti, odpovědnému samostatnému jednání, dodržování zákonů, respektování práv a osobností druhých lidí, uznávání hodnoty života, odpovědnosti za své zdraví a spoluodpovědnosti při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

### *Rozvíjené odborné kompetence*

V rámci rozvíjených odborných kompetencí je důraz kladen na dodržování **bezpečnosti a ochrany zdraví při práci**, prevenci rizik, dodržování základních právních předpisů, **usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, jednat ekonomicky**, efektivně hospodařit s finančními prostředky, **ovládat vědomosti a dovednosti potřebné pro další studium zdravotnických oborů**, seznámit se se s možnostmi dalšího studia a svého uplatnění ve zdravotnictví, vyjadřovat se přesně, odborně a jazykově správně, rozumět základní odborné terminologii.

### *Rozvíjená průřezová témata*

#### ***Občan v demokratické společnosti***

Žáci jsou vedeni k sebeodpovědnosti, vhodné míře sebevědomí a schopnosti morálního úsudku. Důraz je kladen na osobnost a její rozvoj, odpovědnost, dovednost jednat s lidmi, komunikaci, respektování práv a osobnosti druhých. Žáci jsou seznámeni s historickým vývojem ošetrovatelství i se současnými požadavky moderního ošetrovatelství, stanovených v nové koncepci ošetrovatelství.

#### ***Člověk a životní prostředí***

Žáci jsou vedeni k osvojení si zásad zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví, k estetickému a citovému vnímání okolí, v praktickém vyučování ke správnému nakládání s odpady a dodržování pravidel BOZP.

#### ***Člověk a svět práce***

V důsledku vývoje vědeckého poznání, které přináší stále nové objevy, motivujeme žáky k celoživotnímu učení. Pro výkon budoucího povolání vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní život, pochopení významu vzdělání a k aktivnímu postoji k pracovnímu životu a úspěšné kariéře. Důležitým cílem je naučit žáky hodnotit jednotlivé faktory charakterizující obsah práce a srovnávat tyto faktory se svými předpoklady, seznámit je s alternativami profesního uplatnění po absolvování studovaného oboru vzdělávání v souvislosti s právní úpravou a požadavky zaměstnavatelů, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy.

Při exkurzích i v průběhu odborné praxe jsou žáci seznamováni s odbornými činnostmi pracovníků daného pracoviště, pozornost je věnována organizační struktuře, pracovní náplni jednotlivých zdravotnických pracovníků, s odkazem na právní úpravu zdravotní péče.

#### ***Informační a komunikační technologie***

Při tvorbě vlastních prezentací, referátů, samostatných příspěvků směřujeme žáky k používání prostředků informačních a komunikačních technologií.

### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- biologie
- výchova ke zdraví
- latinský jazyk



- matematika
- fyzika
- chemie
- první pomoc
- psychologie
- klinická propedeutika
- patologie a patofyziologie
- informační a komunikační technologie

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník - teorie 1 hodina týdně

Počet hodin celkem: 34

| Výsledky vzdělávání  | Učivo  | Počet hodin |
|--|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s organizací výuky, požadavky na výuku,</li> <li>- seznámí se s tematickým plánem</li> <li>- definuje obor ošetrovatelství</li> <li>- objasní význam a postavení ošetrovatelské péče v systému poskytované zdravotní péče</li> <li>- popíše cíle ošetrovatelství</li> <li>- objasní rysy ošetrovatelství</li> </ul>  | <p><b>1. Úvod do předmětu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- úvod do studia</li> <li>- požadavky na výuku, organizace výuky</li> <li>- seznámení s tematickým plánem</li> </ul> <p><b>Ošetrovatelství – definice, cíle, rysy, význam a postavení ošetrovatelské péče</b></p>                 | <b>2</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše hlavní mezníky vývoje ošetrovatelství ve světě i u nás</li> <li>- uvede významné osobnosti světového i českého ošetrovatelství</li> </ul>  | <p><b>2. Historie ošetrovatelství</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vývoj ošetrovatelství ve světě a u nás</li> <li>- významné osobnosti světového i českého ošetrovatelství</li> </ul>   | <b>2</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje osobnostní předpoklady pro výkon povolání NLZP</li> <li>- vysvětlí podstatu profesního chování NLZP</li> <li>- vysvětlí požadavky na úpravu a vzhled NLZP</li> <li>- uvede podstatné znaky ošetrovatelského povolání</li> <li>- popíše životní styl NLZP, vysvětlí odpovědnost za své zdraví a to z pohledu jedince v osobním životě i z pohledu zdravotnického pracovníka v rámci zdravotní péče a prevence</li> <li>- uvede základní etické principy poskytování zdravotní péče a diskutuje o jejich naplňování</li> </ul> | <p><b>3. Osobnost nelékařského zdravotnického pracovníka (NLZP)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- předpoklady k výkonu práce NLZP</li> <li>- úprava a vzhled NLZP</li> <li>- podstatné znaky ošetrovatelského povolání</li> <li>- životní styl NLZP</li> <li>- Etický kodex NLZP</li> </ul> | <b>4</b>    |

|   |   |                  |
|---|---|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše systém vzdělávání a možnosti kariérního růstu sester</li> <li>- popíše složení ošetrovatelského týmu a požadavky na kvalifikaci a osobností vlastnosti jeho členů</li> <li>- objasní postavení nemocného v oblasti zdravotních služeb, jeho práva a povinnosti</li> <li>- pracuje s právními a jinými zdroji informací</li> <li>- uvede, jak postupovat v případě nespokojenosti s poskytovanou zdravotní péčí</li> </ul>  | <p><b>4. Právní úprava zdravotní péče</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- způsobilost k výkonu práce NLZP</li> <li>- pracovníci v oboru a jejich vzdělávání</li> <li>- činnosti NLZP dle způsobilosti</li> <li>- práva pacientů</li> <li>- další právní zdroje (v platném znění):</li> <li>- Zákon č. 372/2011Sb., o zdravotních službách</li> <li>- Vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění</li> <li>- aktuální zdroje informací:</li> <li>- Koncepce českého ošetrovatelství</li> </ul> | <p><b>5</b></p>  |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní priority, rysy a cíle koncepce ošetrovatelství</li> <li>- charakterizuje současné trendy v poskytování ošetrovatelské péče</li> <li>- vymezí pojem ošetrovatelský proces, jeho cíle, metody a principy</li> <li>- seznámí se a uvede zásady pro vedení ošetrovatelské dokumentace</li> <li>- vysvětlí pojem kvalita ošetrovatelské péče, standard ošetrovatelské péče a jeho účel, podstata auditu a akreditace</li> <li>- uvede sesterské profesní organizace a vysvětlí jejich zaměření</li> <li>- vysvětlí přínos a zaměření ošetrovatelského výzkumu</li> </ul> | <p><b>5. Koncepce českého ošetrovatelství</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- směr a vývoj českého ošetrovatelství</li> <li>- současné trendy v poskytování ošetrovatelské péče</li> <li>- ošetrovatelský proces</li> <li>- ošetrovatelská dokumentace, zásady vedení</li> <li>- kvalita péče,</li> <li>- standardní ošetrovatelský postup</li> <li>- audit, akreditace</li> <li>- sesterské profesní organizace</li> <li>- ošetrovatelský výzkum</li> </ul>   | <p><b>14</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše soustavu zdravotnických institucí a zařízení v ČR a jejich organizační uspořádání</li> <li>- objasní řídicí funkce sester</li> <li>- objasní osobnost manažera, definuje role a funkce manažera</li> <li>- vysvětlí jednotlivé funkce managementu v ošetrovatelství</li> </ul>   | <p><b>6. Struktura a organizace zdravotnictví</b></p> <p><b>Management v ošetrovatelství</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- řídicí funkce sester</li> <li>- osobnost manažera</li> <li>- management v ošetrovatelství a jeho funkce</li> </ul>  | <p><b>5</b></p>  |

|  |   |                 |
|--|---|-----------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje a objasní práva pacientů</li> <li>- aktivně se podílí a řeší přednesené kazuistiky o pochybení ve zdravotnické praxi</li> </ul> | <p><b>7. Pochybení ve zdravotnické praxi</b><br/>Kazuistiky a jejich řešení</p> | <p><b>2</b></p> |
|--|---|-----------------|

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin |
|---|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP</li> <li>- dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence</li> <li>- uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se zařízeními (pomůckami) na pracovišti a dbá na jejich dodržování</li> <li>- uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci</li> </ul>  | <p><b>1. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- řízení bezpečnosti práce v podmínkách organizace</li> <li>- pracovněprávní problematika BOZP</li> <li>- bezpečnost technických zařízení</li> </ul>  | <b>2</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem nozokomiální nákaza, zdroj a přenos</li> <li>- vysvětlí zásady a základní prostředky prevence infekčních onemocnění, uvede příklady specifických a nespecifických preventivních opatření</li> <li>- prakticky provede péči o ruce – mechanické mytí rukou, hygienické mytí rukou</li> <li>- definuje pojem dezinfekce, zvolí správný postup dezinfekce, nařídí dezinfekční roztok, dodržuje zásady pro zacházení s chemickými dezinfekčními prostředky, popíše a prakticky provede péči o pomůcky z různých materiálů</li> <li>- definuje pojem sterilizace, jednotlivé druhy sterilizace, připraví materiál pro sterilizaci a dodržuje zásady pro zacházení se sterilním materiálem, objasní pojem a výhodu centrální sterilizace</li> <li>- seznámí se a používá pomůcky k jednomu použití</li> </ul> | <p><b>2. Ochrana personálu a nemocných před infekcí, péče o pomůcky</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- nozokomiální nákazy - rozdělení, zdroj, přenos, prevence</li> <li>- bariérová ošetrovatelská péče</li> <li>- péče o ruce</li> <li>- dezinfekce - péče o pomůcky z různých materiálů</li> <li>- sterilizace - druhy, sterilizační přístroje, zacházení se sterilním materiálem</li> <li>- pomůcky k jednomu použití</li> </ul> | <b>12</b>   |

|  |   |                 |
|--|---|-----------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- klasifikuje jednotlivé druhy obvazového materiálu dle použité látky a účelu</li> <li>- vysvětlí zásady pro práci s obvazy a jejich přikládání</li> <li>- zvolí typ obvazového materiálu dle účelu a správně přiloží obvaz na jednotlivé části těla</li> <li>- charakterizuje rizika spojená s nesprávným přiložením obvazu</li> </ul>   | <p><b>3. Obvazový materiál, obvazová technika</b></p> <p>druhy, použití, význam<br/> obvazy šátkové, náplast'ové<br/> obvazy mulové, z pružných úpletů,<br/> obinadel na jednotlivé části těla</p>  | <p><b>8</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí první kontakt zdravotnického pracovníka s klientem</li> <li>- vysvětlí adaptaci klienta/pacienta na prostředí</li> <li>- vysvětlí některé zvláštnosti v péči o jiné národnostní kultury a menšiny na základě získaných znalostí</li> <li>- uvede podstatu práce ošetrovatelského personálu při příjmu, překladu, propuštění pacienta</li> <li>- seznámí se se zdravotnickou dokumentací</li> </ul> | <p><b>4. Klient a nemocniční prostředí</b></p> <p>adaptace nemocného na hospitalizaci<br/> zvláštnosti v adaptaci u jiných národnostních kultur<br/> příjem, překlad, propuštění<br/> zdravotnická dokumentace<br/> ošetrovatelská anamnéza</p> | <p><b>6</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná typy ošetrovacích jednotek a popíše je</li> <li>- uvede její standardní vybavení</li> <li>- vysvětlí zásadní pojmy vybavení, inventář, spotřební materiál</li> <li>- identifikuje požadavky na hygienu prostředí</li> <li>- zdůvodní význam udržování čistoty a pořádku na ošetrovací jednotce</li> <li>- zúčastní se exkurze na ošetrovací jednotce</li> </ul>                                     | <p><b>5. Ošetrovací jednotka</b></p> <p>typy, stavební uspořádání<br/> vybavení, inventář, spotřební materiál, prádlo<br/> exkurze na ošetrovací jednotce</p>   | <p><b>4</b></p> |

|   |   |                  |
|---|---|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší a popíše jednotlivé typy lůžek a jejich vybavení</li> <li>- objasní umístění lůžka v pokoji</li> <li>- popíše pomůcky doplňující lůžko</li> <li>- upraví lůžko bez nemocného bez výměny prádla, s výměnou prádla</li> <li>- upraví lůžko s nemocným bez výměny prádla, s výměnou prádla</li> <li>- upraví polohu nemocného v lůžku</li> <li>- objasní postupy vedoucí ke změně polohy nemocného v lůžku</li> <li>- objasní význam vhodné úpravy lůžka a polohy v lůžku pro prevenci imobilizačního syndromu a uspokojení potřeby nemocného</li> </ul>   | <p><b>6. Lůžko a jeho úprava</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- lůžko, typy lůžek, základní vybavení lůžka</li> <li>- umístění lůžka v pokoji</li> <li>- pomůcky doplňující lůžko</li> <li>- úprava lůžka bez nemocného-bez výměny prádla, s výměnou prádla</li> <li>- úprava lůžka s nemocným-bez výměny prádla, s výměnou prádla</li> <li>- polohy nemocného v lůžku</li> <li>- komunikativní dovednosti při práci s nemocným</li> </ul>  | <p><b>14</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí význam hygienické péče</li> <li>- popíše součásti hygienické péče</li> <li>- dodržuje zásady pro zacházení s čistým a se špinavým prádlem</li> <li>- dodržuje hygienické zásady</li> <li>- správně provádí hygienickou péči u nemocných různého stupně sebepéče</li> <li>- prakticky provádí péči o dutinu ústní, ranní a večerní toaletu, celkovou koupel na lůžku, česání a mytí vlasů, péči o nehty</li> <li>- rozliší typy poškození kůže a zvolí vhodný způsob ošetření</li> <li>- seznámí se s vedením záznamů hygienické péče</li> <li>- vhodně komunikuje s nemocným, respektuje jeho přirozený stud a jeho sociokulturní specifika</li> </ul> | <p><b>7. Hygienická péče o dospělé</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- význam hygienické péče, psychosociální aspekty hygieny</li> <li>- osobní a ložní prádlo</li> <li>- péče o dutinu ústní dle stupně sebepéče</li> <li>- ranní a večerní toaleta dle stupně sebepéče</li> <li>- celková koupel nemocného na lůžku a ve vaně</li> <li>- péče o nehty, vlasy</li> <li>- hygiena při vyprazdňování, mytí znečištěného nemocného, péče o inkontinentní nemocné</li> <li>- péče o kůži, prevence opruzenin, proleženin, příčiny jejich vzniku, projevy, ošetření</li> <li>- vedení záznamů hygienické péče</li> </ul> | <p><b>16</b></p> |

|  |   |                 |
|--|---|-----------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede zásady racionální výživy</li> <li>- seznámí se s dietním systémem a systémem objednávání stravy</li> <li>- definuje hygienické zásady při podávání stravy</li> <li>- uvede postup při podávání stravy z hlediska soběstačnosti nemocných</li> <li>- popíše a správně aplikuje poznatky při krmení nesoběstačných klientů</li> <li>- objasní význam dostatečného příjmu tekutin pro lidský organismus</li> </ul>  | <p><b>8. Výživa nemocných</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- potřeby výživy, pojmy, poruchy výživy</li> <li>- dietní systém, objednávání stravy</li> <li>- hygienické zásady pro manipulaci s jídlem</li> <li>- postup při podávání stravy</li> <li>- krmení nemocných</li> <li>- péče o hydrataci nemocných, bilance tekutin</li> </ul>  | <p><b>6</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní význam, formy a účel vizity</li> <li>- popíše přípravu nemocného k vizitě</li> <li>- popíše a zajistí přípravu pomůcek a dokumentace k vizitě</li> <li>- charakterizuje význam spolupráce zdravotnického týmu</li> </ul>   | <p><b>9. Vizita</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- význam, účel a formy vizity, estetické aspekty vizity, povinnosti sestry při vizitě</li> </ul>   | <p><b>3</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede fyziologické a patologické hodnoty FF</li> <li>- objasní, proč a jak se sledují základní fyziologické funkce</li> <li>- provede jednoduché měření základních fyziologických funkcí a vysvětlí naměřené hodnoty, správně používá zkratky TT, P, D, a TK</li> <li>- respektuje zásady při měření</li> <li>- zhodnotí stav vyprazdňování močového měchýře a tlustého střeva</li> <li>- zvolí vhodné pomůcky pro inkontinentní a vysvětlí jejich používání</li> <li>- používá odbornou terminologii</li> </ul> | <p><b>10. Sledování fyziologických funkcí</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- měření a vážení nemocných</li> <li>○ měření TT, P, D, TK, vědomí</li> <li>- záznam naměřených hodnot</li> <li>- sledování vyprazdňování moči</li> <li>- diuréza</li> <li>- záznam do dokumentace</li> <li>- sledování vyprazdňování tlustého střeva</li> <li>- záznam do dokumentace</li> <li>- problematika inkontinence a specifika ošetrovatelské péče</li> </ul> | <p><b>8</b></p> |



|   |  |                 |
|---|--|-----------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje bolest, vysvětlí její význam a charakterizuje základní druhy bolesti</li> <li>- popíše prožívání a vnímání bolesti</li> <li>- zaznamenává informace o bolesti do dokumentace</li> <li>- charakterizuje postupy a prostředky pro zmírnění bolesti</li> </ul>   | <p><b>11. Ošetřování nemocného s bolestí</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- definice, význam a druhy bolesti</li> <li>- vnímání a prožívání bolesti</li> <li>- faktory ovlivňující bolest</li> <li>- kulturní specifika prožívání bolesti</li> <li>- mírnění a prevence bolesti</li> </ul> | <p><b>4</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje zásady pro zacházení se sterilním materiálem</li> <li>- zvládá techniku péče o ruce</li> <li>- charakterizuje rozdíly mezi septickou a aseptickou ránou</li> <li>- dodržuje zásady pro převaz rány a</li> <li>- prakticky provede asistenci u převazu rány</li> <li>- zúčastní se exkurze na chirurgické ambulanci</li> </ul> | <p><b>12. Asistence při převazech</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zacházení se sterilním materiálem</li> <li>- péče o ruce</li> <li>- rány, dělení ran</li> <li>- zásady pro převaz rány</li> </ul>   | <p><b>3</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje rehabilitační ošetřovatelství a vysvětlí jeho význam</li> <li>- vysvětlí základní metody užívané v rehabilitačním ošetřovatelství</li> <li>- popíše vliv imobilizace na jednotlivé systémy a uvede prevenci vzniku imobilizačního syndromu</li> </ul>   | <p><b>13. Rehabilitační ošetřovatelství</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika, význam, metody</li> <li>- imobilizační syndrom</li> <li>- polohování nemocných</li> <li>- kondiční cvičení, dechová cvičení, vertikalizace, nácvik sebeobsluhy</li> </ul>                      | <p><b>2</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní pojem stomie</li> <li>- uvede příčiny pro vyústění tlustého</li> <li>- střeva</li> <li>- objasní pomůcky pro ošetřování stomie</li> <li>- vysvětlí péči o stomii</li> </ul>  | <p><b>14. Péče o pacienta se stomií</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika pojmu</li> <li>- příčiny</li> <li>- pomůcky</li> <li>- péče o stomii</li> </ul>   | <p><b>3</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní termín TEP</li> <li>- uvede příčiny, příznaky, vyšetřovací metody, léčba</li> <li>- popíše ošetřovatelský proces o nemocného po TEP</li> </ul>   | <p><b>15. Péče o pacienta po totální endoprotéze kyčelního kloubu (TEP)</b></p>  | <p><b>2</b></p> |

|  |   |                 |
|--|---|-----------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- se seznámí s organizací odborné praxe</li> <li>- zná požadavky na výuku odborné praxe (uniforma, obuv, jmenovka,</li> <li>- zápisník, šatna žáků v nemocnici)</li> <li>- se seznámí s BOZP před odbornou praxí</li> </ul> | <p><b>16. Bezpečnost a ochrana zdraví před odbornou praxí (BOZP)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- organizace odborné praxe</li> <li>- požadavky před odbornou praxí</li> <li>- BOZP před zahájením odborné praxe</li> </ul> | <p><b>4</b></p> |
|--|---|-----------------|

Odborná praxe (2 týdny/ 30 hodin týdně)

|  |   |                  |
|--|---|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP</li> <li>- dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence ve škole a na jiných odborných pracovištích (např. pracovištích odborné praxe)</li> <li>- uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu</li> <li>- uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů při práci (např. ve škole, při mimoškolních aktivitách)</li> <li>- procvičí základní ošetrovatelské činnosti pod vedením odborné učitelky, seznámí se s pracovním týmem, organizací a provozem zdravotnického zařízení či zařízení sociální péče</li> <li>- komunikuje s nemocnými</li> <li>- spolupracuje se členy zdravotnického týmu</li> <li>- definuje práva nemocných</li> <li>- poskytuje první pomoc při úrazu na pracovišti</li> <li>- uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu</li> </ul> | <p><b>Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence</b><br/>řízení bezpečnosti práce na pracovišti<br/>bezpečnost technických zařízení</p> <p><b>Realizace základních ošetrovatelských činností</b></p> <p><b>Spolupráce se zdravotnickým týmem</b></p> <p><b>Komunikace s nemocnými</b></p> <p><b>Práva nemocných</b></p> <p><b>První pomoc při úrazu na pracovišti</b></p> <p><b>Pracovní úraz</b></p> | <p><b>60</b></p> |
|--|---|------------------|

## Patologie a patofyziologie

|                       |   |
|-----------------------|---|
| Název školy:          | Sřední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov   |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                          |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                             |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum  |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                       |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                  |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                   |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                             |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 68

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem |
|-------------------|----|----|----|----|--------|
| Počet hodin týdně | 0  | 0  | 2  | 0  | 2      |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl předmětu

Obecným cílem předmětu je seznámit žáky se základními poznatky patologie. Získané vědomosti souvisí s rozvojem odborných kompetencí. Obsahem předmětu jsou znalosti o patologickém dění v organismu.

#### Charakteristika učiva

Předmět patologie a patofyziologie je zařazen do 3. ročníku, v rozsahu 2 hodiny týdně (tj. 66 hodin). Obsahem je zařazen do vzdělávací oblasti Zdravotnická propedeutika. Předpokladem výuky jsou znalosti a zkušenosti získané v ostatních odborných předmětech, jako je somatologie, biologie, klinická propedeutika, mikrobiologie, epidemiologie a hygiena.

#### Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci cítili potřebu vážit si svého zdraví, podporovali zdravý životní styl, svoje poznatky uplatňovali v podpoře a upevňování zdraví obyvatelstva a svých znalostí využili při odborné praxi a podíleli se na ochraně zdraví pacientů.

#### Strategie výuky

Výuka předmětu je teoretická, s maximálním využitím metod *názorně demonstračních a aktivizujících*. Při realizaci výuky budou využity převážně metody slovní monologické a dialogické a práce s textem, výuka bude doplněna metodami názorně – demonstračními. Od žáka je vyžadována odborná terminologie. Pro obohacení výuky budou využity *aktivizující prvky*, jako je diskuse a metoda kritického myšlení a metoda řešení problémů, které

napomáhají individuálnímu rozvoji jedince. Vzhledem k náplni učiva budou využívány všechny tři organizační formy výuky: individuální, frontální i skupinová výuka a bude zapojována i samostatná práce žáků.

## **Hodnocení výsledků vzdělávání žáků**

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Pravidla hodnocení jsou stanovována předem.

Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů

### *Metody hodnocení*

- různé formy ústního a písemného zkoušení
- písemné testy po probrání určitých tematických celků
- průběžné ústní zkoušení
- sebehodnocení žáka
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

Z hlediska klíčových kompetencí jsou ve výuce rozvíjeny **kompetence k učení** formou různých technik. Porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky a poté je využít při prověřování znalostí. Využívat ke svému učení různé informační zdroje zejména internet a odborné časopisy a literaturu.

V rámci **kompetencí k řešení problémů** žáci volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívají dovedností a znalostí z jiných odborných předmětů, vzájemně spolupracují při řešení problémů.

Součástí **komunikativních kompetencí** je vyjadřovat se srozumitelně v mluvených i psaných projevech, dodržovat odbornou terminologii.

**Personální a sociální kompetence** uplatní v odpovědnosti ke svému zdraví, péči o svůj fyzický a duševní rozvoj. V rámci těchto kompetencí žáci plní svěřené úkoly a tím se připravují na své budoucí povolání a přispívají k vytváření vstřícných mezilidských vztahů empatickým chováním.

**Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám** znamená, že žáci budou mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a celoživotnímu vzdělávání, mají přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, reálnou představu o pracovních, platových podmínkách v oboru.

### *Rozvíjené odborné kompetence*

**Odborné kompetence** žáci uplatní ve zdravotnických oborech, dále pak, aby získali vhled do základních disciplín studia zdravotnických oborů a měli představu o obsahu a náročnosti vysokoškolského a vyššího odborného studia těchto oborů. Seznámili se s možnostmi dalšího studia a svého uplatnění ve zdravotnictví. Samostatně zpracovávali a interpretovali poznatky získané z odborných pramenů, využívali odbornou terminologii a dovedli je využívat při řešení problémů souvisejících se studovaným oborem.

*Rozvíjená průřezová témata*

### **Občan v demokratické společnosti**

Žák je veden ke slušnému a zdvořilému chování, dále je veden k tomu, aby si na základě vlastních zkušeností a poznatků získaných při výuce vážil materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažil se je chránit a zachovat pro budoucí generace, aby dovedl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, byl tolerantní ke svému okolí, angažoval se nejen ve svůj prospěch, ale i ve prospěch společnosti.

### **Člověk a životní prostředí**

Žák je veden k tomu, aby lépe chápal postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život, samostatně a aktivně poznával okolní prostředí, získával informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů. Pochopil vlastní odpovědnost za své jednání a osvojil si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

### **Člověk a svět práce**

Předmět patologie a patofyziologie prohlubuje odborné znalosti a dovednosti ve zdravotnickém oboru a díky širšímu povědomí o nemocech a jejich příčinách je žák veden k odpovědnosti za svůj život, je prohlubováno povědomí o významu celoživotního učení pro udržení konkurenceschopnosti na trhu práce. Je podporováno rozhodování o osobním rozvoji a seberealizaci v profesních záměrech.

### **Informační a komunikační technologie**

Žák je veden k vyhledávání potřebných a relevantních informací k předmětu – při tvorbě prezentací, referátů a při řešení zadaných úkolů.

*Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- biologie
- klinická propedeutika
- první pomoc
- základy epidemiologie a hygieny
- ošetrovatelská propedeutika-odborná praxe
- latinský jazyk

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

3. ročník

Počet hodin celkem: 68

| Výsledky vzdělávání  | Učivo  | Počet hodin |
|--|--|-------------|
| Žák:<br>vysvětlí význam pojmů<br>vyjmenuje základní úkoly patologie<br>popíše význam předmětu pro výkon<br>svého povolání  | <b>1. Úvod do předmětu</b><br>vymezení obsahu a funkce<br>předmětu<br>vysvětlení základních pojmů  | <b>2</b>    |
| Žák:<br>definuje nemoc a základní příznaky<br>nemoci<br>popíše zevní a vnitřní příčiny nemoci<br>diskutuje o možných příčinách<br>nemoci<br>posoudí jejich vliv na zdravotní stav<br>vysvětlí termínu alergie  | <b>2. Nemoc, příčiny nemoci</b><br>definice nemoci<br>zevní příčiny-fyzikální, chemické,<br>biologické, vlivy výživy a<br>prostředí<br>vnitřní příčiny nemoci: genetické<br>poruchy, poruchy imunitního<br>systému<br>specifická a nespecifická imunita<br>alergie a typy přecitlivělosti  | <b>9</b>    |
| Žák:<br>vysvětlí rozdíl mezi klinickou a<br>biologickou smrtí<br>popíše známky smrti a posmrtné<br>změny   | <b>3. Zánik organismu</b><br>klinická a biologická smrt  | <b>1</b>    |
| Žák:<br>objasní pojmy nekróza, gangréna,<br>dekubitus, vysvětlí příčiny vzniku<br>a další vývoj<br>definuje atrofii, steatózu, vysvětlí<br>příčiny vzniku<br>pojmenuje podstatu vzniku diabetes<br>mellitus, popíše komplikace<br>vysvětlí podstatu vzniku konkrementů<br>a komplikace<br>rozliší jednotlivé typy ikteru, shrne<br>nejdůležitější onemocnění<br>vedoucí k ikteru | <b>4. Regresivní a metabolické změny</b><br>nekróza: definice, druhy, příklady,<br>příčiny vzniku a další vývoj<br>gangréna: definice, druhy,<br>příklady, význam<br>dekubitus<br>atrofie: definice, základní druhy<br>podle příčin vzniku<br>poruchy metabolismu: bílkovin,<br>tuků, sacharidů, minerálních<br>látek<br>steatóza<br>diabetes mellitus<br>poruchy metabolismu Ca<br>konkrementy<br>pigmentace exogenní, endogenní<br>icterus | <b>9</b>    |

|   |  |                 |
|---|--|-----------------|
| <p><b>Žák:</b><br/>vyjádří vlastními slovy podstatu, průběh, projevy a příčiny vzniku zánětu<br/>vyjmenuje jednotlivé formy zánětů<br/>používá aplikuje odbornou terminologii</p>                     | <p><b>5. Zánět</b><br/>definice, příčiny vzniku, projevy místní a celkové, imunitní reakce, klasifikace, názvosloví</p>  | <p><b>5</b></p> |
| <p><b>Žák:</b><br/>definuje a objasní obecné vlastnosti nádorů<br/>vysvětlí rizikové faktory<br/>třídí nádory podle biologických vlastností a lokalizace<br/>objasní termín prekanceróza</p>          | <p><b>6. Nádory</b><br/>obecné a biologické chování<br/>vznik nádorů, prevence, prekancerózy<br/>systematický přehled nádorů, nepravé nádory</p>   | <p><b>6</b></p> |
| <p><b>Žák:</b><br/>rozliší regresivní a progresivní změny<br/>vysvětlí termíny regenerace, hypertrofie, hyperplazie, dysplazie, transplantace</p>   | <p><b>7. Progresivní změny</b><br/>regenerace, reparace<br/>hypertrofie, hyperplazie, metaplazie, dysplazie<br/>transplantace</p>  | <p><b>3</b></p> |
| <p><b>Žák:</b><br/>rozdělí a popíše základní příčiny vzniku a projevy hyper a hypofunkčních syndromů<br/>přičítá příznaky k jednotlivým onemocněním</p>   | <p><b>8. Poruchy endokrinního systému</b><br/>hyperfunkční a hypofunkční syndromy endokrinních žláz a jejich příčiny</p>   | <p><b>5</b></p> |
| <p><b>Žák:</b><br/>vyjmenuje české termíny pro odborné výrazy<br/>pojmenuje základní příčiny pro vznik ICHS, arteriosklerózu, hypertenzi<br/>vysvětlí rozdíl mezi trombózou a embolií</p>             | <p><b>9. Poruchy oběhu krve a lymfy</b><br/>selhání oběhového systému<br/>projevy a příčiny vzniku ICHS, arterioskleróza, hypertenze, hypotenze<br/>trombóza, embolie, edém, metastáza<br/>místní poruchy oběhu krve a lymfy</p> | <p><b>6</b></p> |
| <p><b>Žák:</b><br/>popíše a vysvětlí základní příčiny a projevy selhání dýchacího systému<br/>vysvětlí zánětlivé procesy horních a dolních cest dýchacích<br/>shrne příčiny vzniku karcinomu plic</p> | <p><b>10. Poruchy dýchacího systému</b><br/>selhání dýchacího systému<br/>poruchy ventilace<br/>záněty dýchacích cest a plic<br/>poruchy vzdušnosti plic<br/>nádory plic</p>   | <p><b>6</b></p> |

|  |  |                 |
|--|--|-----------------|
| <p><b>Žák:</b><br/> objasní základní projevy poruch trávicího systému<br/> stručně charakterizuje nejčastější onemocnění trávicího systému<br/> pojmenuje odbornými termíny nejčastější příznaky a onemocnění<br/> popíše zásady prevence u zhoubného onemocnění tlustého střeva</p> | <p><b>11. Poruchy trávicího systému</b><br/> základní projevy poruch trávicího systému<br/> nejčastější onemocnění dutiny ústní, jícnu, žaludku, střev<br/> nejčastější onemocnění jater, žlučníku, žlučových šest, pankreatu</p>    | <p><b>7</b></p> |
| <p><b>Žák:</b><br/> vysvětlí základní příčiny a projevy selhání ledvin<br/> charakterizuje nejčastější onemocnění ledvin a močových cest<br/> navrhne zásady prevence u onemocnění ledvin a močových cest</p>  | <p><b>12. Poruchy tvorby a vylučování moči</b><br/> selhání ledvin akutní, chronické, urémie<br/> nemoci ledvin<br/> nemoci vývodných cest močových</p>  | <p><b>5</b></p> |
| <p><b>Žák:</b><br/> objasní příčiny vzniku ischemických změn v mozkové tkáni<br/> vyjmenuje nejčastější příčiny krvácení do mozku</p>  | <p><b>13. Poruchy nervového systému</b><br/> místní poruchy oběhu v nervovém systému – ischemické změny, intrakraniální krvácení, edém mozku<br/> záněty centrálního nervového systému<br/> nádory centrálního nervového systému</p> | <p><b>2</b></p> |



## První pomoc

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 68

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem |
|-------------------|----|----|----|----|--------|
| Počet hodin týdně | 0  | 2  | 0  | 0  | 2      |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu je seznámit žáky s moderním pojetím první pomoci a fungováním jednotného záchranného systému, naučit je reagovat v život ohrožujících situacích a zajistit dle potřeby další odbornou péči. Žáci si budou osvojovat potřebné vědomosti a dovednosti pro poskytování první pomoci. Dále budou seznamováni se zásadami bezpečného chování v situacích obecného ohrožení a vedení k osvojování etických aspektů první pomoci a získávání vlastností záchránce.

#### Charakteristika učiva

Učivo předmětu první pomoc bude probráno ve druhém ročníku v blocích dvou vyučovacích hodin týdně, v celkovém rozsahu minimálně 68 hodin. Obsah učiva je směřován k tomu, aby žák po probrání všech stanovených celků dokázal odborně poskytnout první pomoc a znal své místo v integrovaném záchranném systému. Výuka bude probíhat v odborné učebně první pomoci, která je vybavena potřebnými pomůckami pro nácvik modelových situací. V rámci předmětu první pomoc bude žákům objasněn význam zásad bezpečnosti práce a používání ochranných prostředků. Obsah vzdělávání vychází ze vzdělávacích oblastí RVP Vzdělávání pro zdraví a Zdraví a klinika nemocí.

## Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- znali příčiny a způsob vzniku závažných poranění
- měli přehled o výskytu jednotlivých život ohrožujících situacích a poskytnutí první pomoci
- znali a dodržovali zásady poskytování první pomoci
- rozvíjeli své logické, abstraktní a kritické myšlení

## Strategie výuky

Předmět je chápán jako teoreticko-praktický, zaměřen převážně na získávání praktických postupů při procvičování. Z *klasických metod* jsou nejčastěji využívány metody slovní (vyprávění, vysvětlování, přednáška, práce s textem, rozhovor) a *metody názorně-demonstrační* (předvádění a pozorování, práce s obrazem, instruktáž) v praktické výuce se využívají metody *dovednostně-praktické* (vytváření dovedností, napodobování, manipulování, laborování, experimentování, produkční metody). Pro obohacení výuky budou využity *aktivizující prvky* jako je diskuze a řešení problémů. Poznatky a dovednosti nabyté v tomto předmětu lze následovně využít nejen ve výuce dalších předmětů, ale především v praktickém denním životě žáků. V každém bloku je zahrnuto opakování předchozího učiva především modelovými situacemi s využitím realistického namaskování vybraných zranění. Žáci vypracují ve 2. ročníku na danou problematiku ročníkovou práci dle zadaných kritérií.

## Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na hloubku porozumění látce, schopnost využití mezipředmětových vztahů a schopnost aplikace poznatků při řešení problémů.

### *Metody hodnocení*

- průběžné ústní zkoušení
- písemné testy z tematických celků
- průběžné hodnocení praktických dovedností

## Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

**Kompetence k učení** – vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci měli pozitivní vztah k učení a vzdělávání vzhledem k nutnosti kontinuálního vzdělávání a neustálých změn v postupech při poskytování první pomoci, s porozuměním naslouchali mluveným projevům, využívali ke svému učení různé informační zdroje, zvládali práci s textem s následným zpracováním informací

**Kompetence k řešení problémů** – žáci jsou vedeni k tomu, aby byli schopni porozumět

zadání úkolu, získali informace potřebné k řešení úkolu, sami navrhli způsob řešení, popř. varianty řešení a zdůvodnili je, vyhodnotili a ověřili si správnost postupů a dosažených výsledků, dále spolupracovali při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

**Komunikativní kompetence** – žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, účastnili se aktivně diskusí, vyjadřovali se přiměřeně v projevech mluvených i psaných

**Personální a sociální kompetence** – žáci jsou vedeni k reálnému zhodnocení svých fyzických a duševních možností, odhadovali důsledky svého jednání při poskytování první pomoci, dokázali pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností a podněcovat práci v týmu vlastními návrhy na zlepšení práce při řešení úkolů v rámci první pomoci a nezaujatě zvažovali návrhy jiných, přispívali k vytváření vstřícných mezilidských vztahů

**Občanské kompetence a kulturní povědomí** – vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci jednali odpovědně, samostatně a iniciativně ve vlastním i veřejném zájmu, respektovali práva a osobnost druhých lidí při poskytování první pomoci, uznávali hodnotu života

**Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám**, tzn., aby žáci měli odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, tedy i vzdělání, uvědomovali si význam celoživotního učení a byli připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám a změnám v postupech při poskytování první pomoci

**Matematické kompetence** – žáci jsou vedeni k tomu, aby správně používali a převáděli běžné jednotky, efektivně aplikovali matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích

**Kompetence využívat prostředky ICT a pracovat s informacemi** – vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni získávat a pracovat s informacemi nutnými pro poskytování první pomoci

**Odborné kompetence** – žáci jsou vedeni k zodpovědnosti v poskytování první pomoci a schopnosti se umět dobře zorientovat na místě nehody či v situacích ohrožující život a získané vědomosti a dovednosti uplatnit v rámci předlékařské pomoci při jakémkoliv poranění či stavech ohrožující zdraví člověka, aby znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče), uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví (v souvislosti s vykonáváním práce), byli vybaveni vědomostmi a užívali odbornou terminologii zejména v obecné symptomatologii.

#### *Rozvíjená průřezová témata*

##### *Člověk a životní prostředí*

Žák je veden k tomu, aby lépe porozuměl postavení člověka v přírodě a vlivům prostředí na jeho zdraví a život, k samostatnému a aktivnímu poznávání okolního prostředí, k uvědomění si vlastní odpovědnosti za své jednání, k získávání informací v přímých kontaktech s prostředím ale i z různých informačních zdrojů.

##### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- biologie
- latinský jazyk
- ošetřovatelská propedeutika

| Výsledky vzdělávání   | Učivo   | Počet hodin |
|---|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje základní pojmy a používá je</li> <li>- popíše své postavení v záchranném řetězci</li> <li>- orientuje se ve složkách IZS a v linkách tísňového volání</li> </ul>  | <p><b>1. Úvod do předmětu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- definice základních pojmů</li> <li>- význam první pomoci</li> <li>- IZS a linky tísňového volání</li> <li>- seznámení s ochrannými pomůckami a BOZP</li> </ul>   | <b>1</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše základní vybavení domácí lékárny a zásady s její manipulací</li> <li>- vyjmenuje předepsané vybavení autolékárny</li> <li>- zná místo uložení školní lékárny a možnosti jejího využití</li> </ul>                           | <p><b>2. Příruční lékárna</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- význam příruční lékárny</li> <li>- základní vybavení a využití lékárny v domácnosti a na pracovišti, její kontrola a uložení</li> <li>- autolékárna</li> </ul>   | <b>1</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná hrozící nebezpečí a ví, jak se doporučuje na ně reagovat</li> <li>- je seznámen s evakuačním plánem školy, orientuje se v požárních předpisech</li> </ul>   | <p><b>3. Zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- osobní života zdraví ohrožující situace</li> <li>- mimořádné události (živelní pohromy, havárie, krizové situace)</li> <li>- základní úkoly ochrany obyvatelstva (varování, evakuace)</li> </ul> | <b>1</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zná hodnoty fyziologických funkcí a prakticky je zvládá změřit</li> <li>- je schopen rozpoznat závažnost stavu dle hodnocení vitálních funkcí</li> <li>- je schopen provést chronologicky celkové vyšetření postiženého</li> </ul> | <p><b>4. Postup při základním vyšetření</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hodnocení fyziologických parametrů vitálních funkcí podle věkových kategorií a jejich praktické sledování (pulz, krevní tlak, poslechový nález)</li> <li>- provedení vyšetření dle chronologického schématu ABCDE</li> </ul>             | <b>4</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- získává informace o situaci a charakteru zranění</li> <li>- charakterizuje postup vyšetřování a pravidla třídění zraněných</li> <li>- komunikuje se složkami IZS</li> </ul>  | <p><b>5. Postup při poskytování PP</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- orientace na místě nehody, posouzení závažnosti situace, zjišťování základních informací</li> <li>- třídění raněných</li> </ul>   | <b>2</b>    |

|   |  |           |
|---|--|-----------|
|   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- nácvik postupu předávání informací složkám IZS</li> </ul>   |           |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje pravidla pro vyprošťování a transport raněných</li> <li>- uloží zraněného do správné polohy (k vyšetření, ošetření, transport) a volbu polohy zdůvodní</li> <li>- vysvětlí, jaké použije odsunové prostředky</li> <li>- zdůvodní zásady BOZP</li> </ul>  | <p><b>6. Vyprošťování, polohování a transport raněných</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- základní pravidla a způsoby vyprošťování a odsunu zraněných</li> <li>- polohy při vyšetřování, ošetřování a transportu zraněných osob</li> <li>- odsunové prostředky a techniky odsunu</li> <li>- nácvik přenášení postiženého</li> </ul>  | <b>2</b>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje příznaky poruch vědomí a dokáže rozlišit jednotlivé stupně</li> <li>- vyšetří nemocného v bezvědomí</li> <li>- poskytne první pomoc při kolapsu</li> <li>- uvědomuje si závažnost stavu a význam stálého dohledu u postiženého v bezvědomí</li> </ul>   | <p><b>7. Poruchy vědomí</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vyšetření stavu vědomí a určení poruchy vědomí</li> <li>- vyšetření postiženého v bezvědomí</li> <li>- sledování stavu a záznam informací</li> <li>- první pomoc při kolapsu</li> <li>- nácvik ošetření na modelových situacích</li> </ul>  | <b>2</b>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí základní pojmy</li> <li>- stanoví život ohrožující příznaky a stavy</li> <li>- rozpozná zástavu krevního oběhu a poruchy průchodnosti dýchacích cest</li> <li>- zahájí kardiopulmonální resuscitaci (KPR)</li> <li>- postupuje při KPR s ohledem na věk postiženého</li> <li>- používá vhodné pomůcky a ochranné prostředky</li> <li>- je si vědom významu správné resuscitace i nebezpečí nesprávně poskytnuté péče</li> </ul> | <p><b>8. Neodkladná resuscitace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- etické aspekty neodkladné resuscitace</li> <li>- zásady při provádění KPR</li> <li>- pomůcky ke KPR a osobní ochranné</li> <li>- poruchy průchodnosti dýchacích cest u dětí a dospělých (příčiny, diagnostika, PP)</li> <li>- zástava krevního oběhu u dětí a dospělých (diagnostika, PPP)</li> <li>- TANR</li> <li>- praktický nácvik KPR u dětí a dospělých</li> <li>- použití AED</li> </ul> | <b>12</b> |

|   |   |                 |
|---|---|-----------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje příčiny a faktory ovlivňující rozvoj šoku</li> <li>- uvědomuje si nebezpečí rozvoje šokového stavu</li> <li>- rozpozná příznaky šoku</li> <li>- vyjmenuje vhodná protišoková opatření</li> <li>- ošetří a sleduje postiženého v šoku</li> </ul>   | <p><b>9. Šok</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- druhy, příčiny, příznaky šoku a následné změny v organismu</li> <li>- preventivní protišoková opatření</li> <li>- předlékařská první pomoc u šokových stavů</li> <li>- procvičování na modelových situacích</li> </ul>  | <p><b>3</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší typ krvácení</li> <li>- ošetří a zastaví jednotlivé druhy krvácení</li> <li>- vysvětlí možné komplikace spojené s krvácením</li> <li>- uvědomuje si nutnost použití osobních ochranných prostředků</li> </ul>   | <p><b>10. Krvácení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- druhy krvácení</li> <li>- PP při zevním krvácení</li> <li>- rozpoznání a poskytnutí PP při vnitřním krvácení a krvácení z tělních otvorů</li> <li>- praktický nácvik ošetření s použitím prostředků osobní ochrany</li> </ul>   | <p><b>4</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší jednotlivé druhy ran a dokáže zvolit vhodný postup ošetření</li> <li>- používá vhodné prostředky a obvazové techniky</li> <li>- uvědomuje si význam dodržování zásad asepse, antisepse a sterility</li> <li>- dodržuje zásady BOZP</li> </ul>   | <p><b>11. Rány</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- druhy ran</li> <li>- zásady a způsob ošetření jednotlivých druhů ran</li> <li>- praktický nácvik na modelových situacích s použitím vhodných ochranných prostředků</li> </ul>   | <p><b>2</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná druh, stupeň a závažnost poranění</li> <li>- vysvětlí zásady první pomoci při popálení, omrznutí, poleptání a poranění el. proudem a poskytne PPP při těchto stavech</li> <li>- rozliší rozdíl mezi úpalem a úžehem a poskytne první pomoc v dané situaci</li> <li>- uvědomuje si význam BOZP a prevence těchto úrazů</li> </ul> | <p><b>12. Poškození teplem, chladem a chemickými látkami</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- druhy a rozsah poškození</li> <li>- poskytnutí PP u popálenin, omrzlin a poleptání chemickými látkami</li> <li>- úžeh, úpal, podchlazení</li> <li>- zásady poskytování první pomoci při úrazu el. proudem a zasažení bleskem (BOZP)</li> <li>- nácvik ošetření</li> </ul> | <p><b>4</b></p> |

|   |   |                 |
|---|---|-----------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní příznaky a komplikace poranění kostí a kloubů</li> <li>- poskytne první pomoc při poranění kostí a kloubů</li> <li>- pracuje s dostupnými prostředky a dokáže odůvodnit jejich použití</li> </ul>  | <p><b>13. Poranění kostí a kloubů</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika, příčiny a rozdělení poranění kostí a kloubů</li> <li>- zásady poskytování první pomoci při úrazech kostí a kloubů</li> <li>- praktický nácvik na modelových situacích za použití běžných i alternativních prostředků</li> </ul> | <p><b>4</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí nejčastější příčiny a příznaky spojené s poraněním hlavy a CNS</li> <li>- poskytne první pomoc při poranění hlavy a CNS</li> <li>- uvědomuje si význam ochrany hlavy v různých situacích a komplikace spojené s poraněním</li> </ul>      | <p><b>14. Poranění hlavy a CNS</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- mechanismy vzniku poranění</li> <li>- rozdělení a klinické projevy</li> <li>- oční úrazy</li> <li>- zásady poskytování PP</li> <li>- nácvik ošetření</li> </ul>   | <p><b>2</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje nejčastější příčiny, příznaky a komplikace spojené s poraněním páteře a míchy</li> <li>- poskytne PP s využitím moderních i improvizovaných pomůcek</li> <li>- uvědomuje si význam prevence úrazů páteře a jejich následky</li> </ul>    | <p><b>15. Poranění páteře a míchy</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- mechanismus vzniku poranění</li> <li>- příznaky a nejčastější komplikace</li> <li>- zásady při poskytování první pomoci při poranění páteře</li> <li>- praktický nácvik fixace páteře</li> </ul>   | <p><b>2</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní příčiny, příznaky a komplikace při poranění hrudníku</li> <li>- poskytne PP při poranění hrudníku</li> </ul>   | <p><b>16. Poranění hrudníku</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- příčiny, příznaky a rozdělení poranění hrudníku</li> <li>- první pomoc při poranění hrudníku</li> </ul>  | <p><b>2</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí příznaky a možné komplikace při poranění břicha a pánve</li> <li>- poskytne PPP při otevřených a uzavřených poranění břicha a pánve</li> <li>- vyjmenuje nejčastější polytraumata a příčiny jejich vzniku</li> <li>- uvědomuje</li> </ul> | <p><b>17. Poranění břicha a pánve, polytrauma</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozdělení a příznaky poranění břicha a pánve</li> <li>- první pomoc při poranění břicha a pánve</li> <li>- pojem polytrauma</li> </ul>   | <p><b>2</b></p> |

|   |  |                 |
|---|--|-----------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí průběh a příznaky jednotlivých onemocnění</li> <li>- poskytne PP u nemocných s komplikací základního onemocnění (astma bronchiální, diabetes mellitus, ICHS, epilepsie, onemocnění zažívacího traktu, cévní mozkové příhody)</li> <li>- v souladu se standardy objasní a prakticky předvede postupy při PP</li> </ul>                                       | <p><b>18. Náhlé stavy při základním onemocnění a akutné vzniklých stavech u dospělých a dětí</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- astmatický záchvat</li> <li>- akutní komplikace diabetu</li> <li>- akutní infarkt myokardu</li> <li>- cévní mozková příhoda</li> <li>- křečové stavy (epiparoxysmy, febrilní křeče)</li> <li>- dušnost</li> <li>- náhlé příhody břišní</li> <li>- procvičování poskytování PP pomocí modelových situací</li> </ul> | <p><b>6</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- podle příznaků rozliší běžné druhy otrav</li> <li>- zvolí vhodný postup poskytování PP u postižených při vědomí i v bezvědomí</li> <li>- uvědomuje si nebezpečí návykových látek a nutnost prevence akutních otrav</li> </ul>  | <p><b>19. Akutní otravy</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- druhy otrav (léky, plyny, chemikálie, potraviny, alkohol, drogy)</li> <li>- první pomoc při akutních otravách u postiženého v bezvědomí i při vědomí</li> <li>- praktický nácvik ošetření při zásahu toxickými látkami (BOZP)</li> </ul>  | <p><b>4</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní příznaky a komplikace při akutních stavech v gynekologii a urologii</li> <li>- dokáže poskytnout první pomoc při náhlých stavech v gynekologii, porodnictví a urologii</li> <li>- určí vhodné prostředky a postupy pro ošetření rodičky a novorozence v mimořádných podmínkách</li> <li>- poskytne první pomoc při úrazech urogenitálního systému</li> </ul> | <p><b>20. Překotný porod a akutní stavy v gynekologii a urologii</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- krvácení, křeče, neočekávaný nebo překotný porod</li> <li>- zásady první pomoci při náhlých stavech v gynekologii, urologii a u těhotných žen v mimořádných podmínkách</li> <li>- praktický nácvik první pomoci u rodící ženy a prvního ošetření novorozence</li> <li>- nácvik ošetření při úrazech urogenitálního systému</li> </ul>          | <p><b>2</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní možnosti vzniku agrese</li> <li>- vyjmenuje typy agrese</li> <li>- dokáže komunikovat s agresivním jedincem</li> <li>- ví jak řešit agresi vůči sobě nebo jiným dalším osobám</li> </ul>   | <p><b>21. Agrese vůči zachránci nebo jiným osobám</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- možnosti vzniku agrese</li> <li>- typy agrese</li> <li>- komunikace s agresivním jedincem</li> <li>- možnosti řešení agrese vůči druhým osobám</li> </ul>   | <p><b>2</b></p> |



|   |  |                 |
|---|--|-----------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- je schopen ve skupině provést hodnocení poranění, jeho závažnosti a priority ošetření</li> <li>- je schopen zajistit adekvátní ošetření</li> <li>- je schopen efektivně použít vybavení, případně přístroje k ošetření</li> <li>- je schopen komunikovat v rámci týmu a domlouvat postup ošetření a přivolání odborné první pomoci</li> </ul> | <p><b>22. Soutěž v první pomoci</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- modelové situace, které imitují poranění 2–3 lidí</li> <li>- poranění jsou různé závažnosti</li> <li>- žáci pracují ve 3 členných týmech</li> </ul> | <p><b>4</b></p> |
|---|--|-----------------|

## Psychologie a komunikace

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 192

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem   |
|-------------------|----|----|----|----|----------|
| Počet hodin týdně | 0  | 2  | 2  | 2  | <b>6</b> |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl předmětu

Předmět psychologie a komunikace umožňuje žákovi získat všeobecný přehled, vědomosti a dovednosti ze základních teoretických i aplikovaných oborů psychologie, z oblasti sociálních vztahů a komunikačních dovedností a vede k jejich aplikaci při řešení konkrétních problémů a situací. Ukazuje možnosti uplatnění těchto poznatků a dovedností zejména při výkonu povolání, která jsou zaměřena do humánní oblasti, ale i v osobním a občanském životě. Vede k osvojení zásad duševní hygieny a celoživotní zodpovědnosti za své biopsychosociální zdraví. Je důležitou součástí přípravy pro práci v týmu.

#### Charakteristika učiva

Učivo předmětu psychologie a komunikace vychází z rámcového vzdělávacího programu pro zdravotnické lyceum, vzdělávacích oblastí Zdravotnická propedeutika a Vzdělávání pro zdraví. Svým obsahem se řadí mezi předměty odborné a vyučuje se ve 2. – 4. ročníku, přičemž ve 3. a 4. ročníku je jedna hodina vedena jako teoretická a jedna jako praktické cvičení.

V oblasti mezipředmětových vztahů předmět navazuje a využívá poznatky ze společenskovedních i odborných předmětů.

V předmětu se žák seznámí se základními pojmy z obecné psychologie, psychologie osobnosti, vývojové psychologie, sociální a zdravotnické psychologie. Učivo umožňuje pochopit praktické využití psychologie v osobním životě, v mezilidských vztazích i pracovním prostředí. Poskytuje žákovi ucelený teoretický přehled i praktické návody na řešení náročných životních situací.

## Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- měl vhodnou míru sebevědomí a byl schopen sebehodnocení
- jednal odpovědně a přijímal odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání
- lépe poznal sám sebe, ale i lidi kolem sebe, dokázal jim empaticky naslouchat a zpříma a bez ostychu komunikoval
- dokázal efektivně uspořádat podmínky a věci, ve kterých žije on sám i lidé, na jejichž život může mít vliv
- dodržoval zásady zdravého životního stylu
- vážil si zdraví a života svého i ostatních lidí
- měl motivaci získávat stále nové odborné poznatky

## Strategie výuky

Ve výuce je kladen důraz na přípravu jedince pro praktický život, osobní i profesní. Výuka předmětu je teoreticko - praktická, tj. střídání teorie a cvičení (2. ročník - 2 hodiny teorie; 3. ročník - 1 hodina teorie + 1 hodina cvičení; 4. ročník - 1 hodina teorie + 1 hodina cvičení) s využitím mnoha výukových metod.

K motivaci a upevňování učiva se využívají **názorně demonstrační pomůcky** (tabule, dataprojektor, audiovizuální technika, internet a jiné) a odborná exkurze (návštěva hospicu, psychiatrické léčebny, neviditelné výstavy apod. dle aktuálních možností).

Jako přípravu k tvorbě závěrečné odborné maturitní práce, zpracovává žák průběžně referáty, seminární práce a práci ročníkovou dle zadaných kritérií.

Využívány jsou zejména **klasické výukové metody**, kterými jsou metody slovní (vyprávění, vysvětlování, přednáška, práce s textem, rozhovor) a **metody názorně-demonstrační** (předvádění a pozorování). Dalšími používanými metodami jsou **aktivizující výukové metody**, mezi něž patří metody diskusní, heuristické, řešení problémů, metody situační a inscenační a konečně didaktické hry. V neposlední řadě jsou do výuky psychologie zahrnuty **komplexní metody**, a to výuka frontální, skupinová a kooperativní, partnerská, individuální a individualizovaná, samostatná práce žáků, brainstorming, výuka dramatem, učení v životních situacích, televizní výuka a výuka podporovaná počítačem.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žák je hodnocen dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- úroveň osvojení psychologických poznatků
- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů
- aktivitu a zájem při hodinách
- dodržování docházky na výuku
- vlastní kreativitu žáka
- zpracování a prezentaci zadaných úkolů

### *Metody hodnocení*

- písemné zkoušení po probrání určitých tematických celků
- průběžné ústní zkoušení
- sebehodnocení žáka
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, odborných kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

Ve výuce jsou rozvíjeny zejména **kompetence k učení**, kdy je žák veden k tomu, aby byl schopen efektivně se učit, vyhodnocoval dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovoval potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání při výuce. K těmto cílům směřujeme díky vedení žáka k ovládnutí různých technik učení, umění si vytvořit vhodný studijní režim, uplatňovat různé způsoby práce s textem, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, s porozuměním poslouchat mluvený projev a pořizovat si poznámky. Žáka také podporujeme v orientaci v možnostech jeho dalšího vzdělávání.

V rámci **kompetence k řešení problémů** se žák učí, co by jednotlivec i člen týmu, porozumět zadání úkolu, získat informace potřebné k jeho řešení, navrhnout prostředky i způsoby řešení a vyhodnotit dosažené výsledky. Učí se spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi či volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušenosti a vědomosti nabyté dříve.

Výrazně jsou rozvíjeny **komunikativní kompetence a kompetence personální a sociální**, kdy se žák učí vyjadřovat přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat, formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle a v písemné podobě také jazykově správně. Účastnit se aktivně diskuzí a formulovat a obhajovat své názory a postoje. Vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování. Učí se posuzovat své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích a zároveň adekvátně reagovat na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí. Osvojuje si odpovědný vztah ke svému duševnímu zdraví. A v neposlední řadě se učí pracovat v týmu a předcházet osobním konfliktům.

Žák řeší v rámci **občanských kompetencí a kulturního povědomí** příklady spojené s morálními principy a zásadami společenského chování, respektováním práva a osobnosti druhých lidí a tím více si uvědomuje hodnotu života, učí se respektovat život v multikulturní společnosti, odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů.

**Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií** a pracovat s informacemi jsou zahrnuty zejména při řešení problémů. Žák se tak učí získávat a pracovat s informacemi z různých zdrojů. Přičemž si osvojuje dovednost posuzovat rozdílnou věrohodnost takových zdrojů (rozlišovat odborné a populární texty) a kriticky přistupovat k získaným informacím.

### *Rozvíjené odborné kompetence*

V rámci odborné kompetence *dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci* je žák veden zejména k osvojení zásad a návyků při práci se zařízením školy a bezpečné práce se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.) a rozpoznal možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví.

Z odborných kompetencí je rozvíjena zejména kompetence *ovládat vědomosti a dovednosti potřebné pro další studium zdravotnických oborů*, kdy je žák veden tak, aby ovládal základní metody vědecké práce a řešení odborných problémů, hledal souvislosti mezi jevy a možnosti využití teoretických poznatků v praktických úlohách. Dále aby samostatně zpracovával a interpretoval data a poznatky získané z odborných pramenů, efektivně pracoval s prostředky digitálních technologií a užíval získané dovednosti, spolu s dovednostmi pracovat efektivně s odbornou literaturou, ke studijním účelům a k řešení zadaných úkolů.

### *Rozvíjená průřezová témata*

V rámci průřezového tématu **Občan v demokratické společnosti** je žák veden k tomu, aby respektoval osobnost druhého člověka, měl vhodnou míru schopnosti morálního úsudku. K tomuto napomáhá zařazení obsahových témat osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů a také jednotlivce a společenské skupiny.

Předmět se podílí také na rozvoji průřezového tématu **Člověk a svět práce**. Žák získává znalosti a dovednosti k úspěšnému uplatnění na trhu práce, uvědomuje si zodpovědnost za vlastní život, chápe nutnost celoživotního učení pro udržení konkurenceschopnosti na trhu práce a pro aktivní osobní i profesní rozvoj, je motivován k zájmové činnosti. Obsahovými tématy, která napomáhají k rozvíjení tohoto průřezového tématu, jsou sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, přístupu k učení, písemná i verbální sebereprezentace v prostředí trhu práce, význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti.

Průřezové téma **Informační a komunikační technologie** je naplňováno způsobem, že je žák směřován k tomu, aby při tvorbě vlastních prezentací, seminárních prací, referátů, ročníkové práce či při vypracování zadaných úkolů používal prostředků informačních a komunikačních technologií.

### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- biologie (somatologie)
- základy společenských věd
- výchova ke zdraví
- ošetrovatelská propedeutika

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník

Počet hodin celkem: 68

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin |
|---|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- vymezí předmět a metody psychologie, uvede její disciplíny a na příkladech ukáže praktické využití psychologie</li><li>- správně užívá odbornou terminologii, vysvětlí základní psychologické pojmy</li><li>- vysvětlí biologickou a sociální determinaci lidské psychiky</li><li>- klasifikuje psychické jevy, jejich propojenost a funkce v lidské psychice</li></ul>   | <p><b>1. Úvod do psychologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- předmět psychologie</li><li>- význam, metody a disciplíny</li><li>- využití psychologie v praxi a vztah k jiným vědám</li><li>- biologická a sociální determinace lidské psychiky</li><li>- psychické jevy</li></ul>  | <b>5</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- popíše strukturu osobnosti</li><li>- uvede činitele ovlivňující osobnost a chování člověka</li><li>- charakterizuje vrozené a získané vlastnosti osobnosti</li><li>- vysvětlí pojem motivace, motiv, postoj na uvedených příkladech</li><li>- uvede klasifikaci potřeb</li><li>- identifikuje chyby, předsudky a stereotypy v posuzování osobnosti</li><li>- na příkladech rozliší základní psychické procesy a stavy</li><li>- charakterizuje druhy a typy paměti</li><li>- vysvětlí význam paměti a zapomínání</li><li>- charakterizuje proces učení, uvede druhy učení a činitele ovlivňující efektivitu učení</li><li>- objasní podstatu myšlení a řeči</li><li>- rozliší základní druhy citů</li><li>- objasní na příkladech poruchy psychických procesů a stavů</li><li>- ovládá vybrané techniky pro sebereflexi a poznávání vlastní osobnosti</li><li>-</li></ul> | <p><b>2. Obecná psychologie a psychologie osobnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- charakteristika osobnosti v psychologii</li><li>- činitele ovlivňující osobnost a chování člověka</li><li>- struktura osobnosti</li><li>- vlastnosti osobnosti – vrozené x získané</li><li>- motivace – motivy, potřeby, postoje</li><li>- chyby v poznávání osobnosti</li><li>- základní kategorie obecné psychologie – psychické procesy a stavy – cití a vnímání, paměť, učení, představy a fantazie, pozornost, myšlení, řeč, aktivační psychické procesy (city, volní jednání), a to včetně jejich poruch</li><li>- sebepoznání a sebehodnocení</li></ul> | <b>45</b>   |

|   |   |                  |
|---|---|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje jednotlivá období psychického vývoje osobnosti, vymezí pojem identita člověka</li> <li>- objasní životní cyklus člověka, jeho fáze a změny</li> <li>- určí biopsychosociální potřeby člověka v jednotlivých vývojových stádiích</li> </ul> | <p><b>3. Vývojová psychologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vývoj osobnosti – charakteristika ontogenetic. vývoje, jeho podstaty, příčin a vývojových činitelů</li> <li>- jednotlivé vývojové fáze osobnosti – prenatální období, perinatální období, novorozenec, kojeneček, batole, předškolní věk, mladší školní věk, prepuberta, puberta, adolescence, dospělost, stáří</li> </ul> | <p><b>18</b></p> |
|---|---|------------------|

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin |
|---|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí předmět a metody sociální psychologie a možnosti jejich využití v praxi</li> <li>- charakterizuje proces socializace, její různá prostředí a mechanismy</li> <li>- objasní proces sociálního učení a socializační vývoj</li> <li>- charakterizuje různé druhy sociálních skupin a objasní dynamiku skupinových procesů, doloží konkrétními příklady (ze školního, sportovního nebo volnočasového prostředí, z každodenního života, z knihy, filmu aj.)</li> </ul>   | <p><b>1. Sociální psychologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- předmět a metody sociální psychologie</li> <li>- socializace jedince, sociální učení</li> <li>- neúspěšná socializace</li> <li>- sociální skupiny – znaky, druhy, konformita, spolupráce</li> <li>- rodina jako sociální skupina</li> <li>- asertivita</li> <li>- sociální chování – prosociální x nepřátelské chování</li> <li>- postavení jedince ve společnosti – pozice, status, role</li> </ul>  | <b>16</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje na příkladech specifika chování a prožívání člověka v náročné životní situaci</li> <li>- vysvětlí pojem stres, uvede jeho příznaky, popíše některé způsoby prevence a vyrovnávání se s náročnými životními situacemi</li> <li>- dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení stresových a konfliktních situací</li> <li>- ovládá možnosti péče o duševní zdraví, chápe její význam v osobním i profesním životě</li> <li>- objasní psychosociální aspekty závislostí, násilného chování, nezaměstnanosti, sociální chudoby a vyloučení; na příkladech ukáže, jak lze tyto problémy řešit a kdo se na jejich řešení podílí</li> <li>- roztřídí a popíše jednotlivé psychické poruchy</li> </ul> | <p><b>2. Náročné životní situace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- stres, frustrace, deprivace, krize, konflikt</li> <li>- obranné mechanismy – agrese x útěk</li> <li>- duševní hygiena</li> <li>- duševní zdraví a rozvoj osobnosti, sociální dovednosti</li> <li>- týrání, zneužívání, domácí násilí</li> <li>- šikana</li> <li>- závislosti</li> <li>- nezaměstnanost</li> <li>- sociální chudoba a vyloučení</li> <li>- poruchy příjmu potravy</li> <li>- neurotické poruchy</li> <li>- poruchy osobnosti a chování</li> </ul> | <b>18</b>   |



|   |  |                  |
|---|--|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- používá základní komunikační dovednosti, základní techniky verbální a neverbální komunikace v různých komunikativních situacích</li> <li>- dbá o kultivovaný projev při komunikaci</li> <li>- při komunikaci v osobním i profesním životě využívá znalostí o rozhovoru a jeho vedení</li> <li>- řeší vhodným způsobem modelové komunikační situace</li> <li>- ovládá vybrané techniky pro sebereflexi a poznávání vlastní osobnosti</li> <li>- objasní proces sociální percepce, identifikuje na konkrétních příkladech a modelových situacích chyby, předsudky a stereotypy v posuzování člověka, ukáže možnosti jejich ovlivňování</li> </ul> | <p><b>3. Komunikace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezení pojmu sociální komunikace</li> <li>- základní druhy komunikace a jejich podtypy</li> <li>- zásady zdravotnické etiky a společenského chování</li> <li>- argumentace</li> <li>- verbální logika</li> <li>- rozhovor – navázání kontaktu, vedení rozhovoru, druhy rozhovoru, typy otázek, chyby při rozhovoru</li> <li>- vedení rozhovoru s dospělým, dítětem a rodinnými příslušníky</li> <li>- řešení modelových situací z běžného života</li> <li>- řešení modelových situací ze zdravotnického prostředí</li> <li>- metody sebehodnocení, využití sebepoznávání pro sebevýchovu a rozvoj vlastní osobnosti</li> <li>- sociální percepce a chyby a stereotypy s ní spojené</li> </ul> | <p><b>34</b></p> |
|---|--|------------------|

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin      |
|---|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede faktory ovlivňující psychiku nemocného člověka</li> <li>- ukáže na příkladech psychosomatické souvislosti vzniku a vývoje onemocnění</li> <li>- charakterizuje projevy nemoci v chování a jednání člověka</li> <li>- objasní projevy bolesti, strachu a úzkosti u nemocného</li> <li>- na příkladech rozezná různé poměry nemocného k nemoci</li> <li>- rozezná projevy psychické deprivace a určí možnosti prevence hospitalismu</li> <li>- charakterizuje psychosociální problémy člověka se zdravotním postižením nebo závažným onemocněním a možnosti jejich řešení</li> <li>- objasní význam hospicové péče</li> <li>- diskutuje o problematice eutanazie</li> <li>- vyjádří vlastními slovy vliv estetiky prostředí na psychiku klienta</li> <li>- uvede faktory ovlivňující psychiku a jednání zdravotnických pracovníků a jejich postoje k pacientům</li> <li>- na příkladech hodnotí přístupy a postoje zdravotnických pracovníků k nemocným</li> <li>- vybaví si zásady profesionálního chování zdravotníka</li> <li>- vysvětlí pojem a důsledky iatrogenie</li> <li>- objasní projevy profesionální adaptace a deformace</li> <li>- vysvětlí pojem syndrom vyhoření, uvede jeho příznaky, popíše některé způsoby prevence a vyrovnávání s ním</li> <li>- osvojil si zásady duševní hygieny při práci a učení a vybrané relaxační techniky a metody</li> </ul> | <p><b>1. Zdravotnická psychologie</b></p> <p><i>psychologie nemocných</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vliv nemoci na psychiku člověka</li> <li>- psychosomatické a somatopsychické vztahy</li> <li>- prožívání nemoci v čase, adaptace na nemoc</li> <li>- autoplastický obraz nemoci</li> <li>- bolest, strach, úzkost</li> <li>- potřeby nemocných</li> <li>- poměr nemocného k nemoci</li> <li>- hospitalismus</li> <li>- psychologie jedince s handicapem</li> <li>- psychologie závažného onemocnění</li> <li>- problematika umírání a smrti</li> <li>- psychologie čekárny a ordinace</li> </ul> <p><i>psychologie zdravotníka</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- identifikace s rolí zdravotníka</li> <li>- produktivní a neproduktivní přístup zdravotníka</li> <li>- problematika iatrogenie</li> <li>- profesní adaptace, deformace, syndrom vyhoření</li> <li>- duševní hygiena</li> <li>- relaxace, relaxační techniky</li> </ul> | <p><b>56</b></p> |

## Tělesná výchova

|                       |   |
|-----------------------|---|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace  |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov   |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80  |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>   |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum  |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní   |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472  |
|                       | e-mail: <a href="mailto:info@szsturnov.cz">info@szsturnov.cz</a> ; www: <a href="http://www.szsturnov.cz">http://www.szsturnov.cz</a> |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>   |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 260

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem |
|-------------------|----|----|----|----|--------|
| Počet hodin týdně | 2  | 2  | 2  | 2  | 8      |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu tělesná výchova je všestranný tělesný a duševní rozvoj žáka a tím upevňování jeho zdraví. Pro budoucí život je to vytvoření kladného vztahu k pohybovým aktivitám, pochopení důležitosti pravidelného pohybu jako nedílné součásti zdravého životního stylu.

#### Charakteristika učiva

Tělesná výchova patří do oblasti Vzdělávání pro zdraví. Předmět se vyučuje v 1. až 4. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně formou dvouhodinové vyučovací jednotky. Učivo je realizováno v tematických celcích: Teoretické poznatky, Tělesná cvičení, Gymnastika, Atletika, Pohybové hry, Úpoly, Testování tělesné zdatnosti a Zdravotní tělesná výchova. Zvláštní materiální a klimatické podmínky vyžaduje učivo v tematických celcích: Lyžování a Turistika a sporty v přírodě. Škola má pro výuku k dispozici pouze školní hřiště, proto probíhá výuka i v jiných sportovních zařízeních. V podzimních a jarních měsících je realizována venku (školní hřiště, městský stadion, okolí školy) a v zimním období v pronajatých tělocvičnách a Sportcentru. Součástí předmětu je v 1. ročníku zimní lyžařský výcvikový zájezd (lyžařský kurz), ve kterém se realizuje téma Lyžování, a ve 3. ročníku sportovně turistický kurz, který je zaměřen na téma Turistika a sporty v přírodě. Pravidelně se v rámci tělesné výchovy konají i celoškolní akce - v zimním období Vánoční turnaj v odbíjené a v letním období sportovní den, na jejichž organizaci a realizaci se i žáci sami podílejí.

Výuka je zaměřena na rozvoj pohybových dovedností a schopností, zvyšování tělesné zdatnosti, kultivaci pohybu, estetické citění. Žáci se seznámí se základními poznatky z tělesné

kultury, pravidly jednotlivých sportovních disciplín, s kompenzačními a relaxačními technikami vyrovnávající jednostrannou zátěž. Učivo vede k rozvoji dobrých mezilidských vztahů, spolupráci, vzájemné pomoci, soutěžení v duchu fair play, formování osobnosti žáka, odpovědnému přístupu ke zdraví svému i spolužáků. Výuka se uskutečňuje v závislosti na pohybových schopnostech, předchozích zkušenostech, zájmech žáků, věku, pohlaví, podílu chlapců a dívek, materiálním vybavení a klimatických podmínkách.

## **Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí**

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- měli vhodnou míru sebevědomí a byli schopni sebehodnocení
- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání
- dodržovali zásady bezpečnosti a byli k sobě navzájem ohleduplní
- vážili si života, zdraví, materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je zachovat pro příští generace
- rozvíjeli dobré mezilidské vztahy, spolupracovali, vzájemně si pomáhali, soutěžili v duchu fair play

## **Strategie výuky**

Hodiny tělesné výchovy jsou zaměřeny převážně prakticky a vhodně doplněny teoretickými poznatky. Jednotlivé tematické celky se prolínají všemi ročníky, přičemž učivo se postupně rozšiřuje a prohlubuje. Důraz je kladen na bezpečnost žáků, hygienickou nezávadnost prostředí, emocionální prožitky z pohybových činností a výchovu proti závislostem.

*Z klasických výukových metod* používáme nejčastěji při nácviku nové dovednosti slovní metodu vysvětlování, na ní navazuje *názorně demonstrační metoda* předvádění nebo instruktáž a nakonec již dochází k napodobování, manipulování s náčiním a vytváření dovedností. Při sportovních hrách, kdy se žáci ocitají v předem neplánovaných situacích a jsou nuceni okamžitě reagovat, uplatňujeme *metodu řešení problému a situační metodu*. Mezi *komplexní výukové metody* využívané při tělesné výchově patří kooperativní a skupinová výuka, kdy žáci spolupracují ve dvojicích nebo větších skupinách, ale také individuální výuka u žáků vyžadující v konkrétní situaci větší pozornost. Při sportovních kurzech a soutěžích žáci uplatňují své vědomosti a dovednosti a učí se již v reálných životních situacích.

Pohybově nadaní žáci reprezentují naši školu v různých středoškolských turnajích a soutěžích na místní a okresní úrovni.

## **Hodnocení výsledků vzdělávání žáků**

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- aktivní přístup k výuce (snahu zlepšovat se) a docházku
- znalost a dodržování zásad bezpečnosti, slušného chování (fair play) a pokynů učitele, dále pak pravidel sportovních odvětví a terminologie předmětu
- přiměřené výkony v hodnocených disciplínách a testech
- reprezentaci školy

### *Metody hodnocení*

- praktické a písemné zkoušení
- pozorování
- měření
- diagnostický rozhovor
- slovní hodnocení
- sebehodnocení žáka

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

**Kompetence k učení** se u žáků snažíme rozvíjet tak, aby chápali význam každodenní pohybové aktivity pro zdraví, měli pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu vzdělávání v oblasti sportu a péče o zdraví, ovládali jednotlivé druhy senzomotorického učení.

**Kompetence k řešení problémů** využívají žáci při posuzování vlastních výkonů, provedení pohybové činnosti, označení nedostatků a hledání jejich příčin. Žáci by měli sami sebe podle zadaných kritérií umět hodnotit, vnímat svá tělesná oslabení a využívat cviky k jejich korekci.

**Komunikativní kompetence** žáci uplatňují při komunikaci a diskusi v kolektivu, kdy by měli formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, obhajovat své názory a postoje a přitom se vyjadřovat a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování. Žáci by měli tyto kompetence uplatňovat při organizaci jednoduchých turnajů na úrovni třídy a také při výkonu funkce rozhodčího utkání.

**Personální a sociální kompetence** rozvíjí žáci tím, že přijímají a odpovědně plní zadané úkoly, pozitivní komunikací vytváří dobré mezilidské vztahy, jsou schopni dohodnout se na spolupráci a taktice družstva, poskytnout pomoc při cvičení spolužáků, dodržovat zásady chování na sportovních akcích.

**Občanské kompetence a kulturní povědomí** vedou žáky k aktivnímu zapojování do sportovních aktivit, k pochopení sportu jako možnosti navazování přátelství a vztahů, k adekvátnímu reagování na přestupky, k jednání v duchu fair play, k pomoci handicapovaným, ke spoluodpovědnosti při zabezpečování ochrany života a zdraví spolužáků.

### *Rozvíjená průřezová témata*

#### **Občan v demokratické společnosti**

Dodržováním pravidel her a soutěží se žák naučí respektovat osobnost druhého a přijímat zodpovědnost za svá rozhodnutí, žák získá vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku.

### ***Člověk a životní prostředí***

Během lyžařského a sportovně turistického kurzu si žák uvědomí vztah mezi životním prostředím, životním stylem a zdravím jedince a společnosti, žák si osvojí zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

### ***Člověk a svět práce***

Výuka předmětu rozvíjí a posiluje fyzickou i psychickou odolnost žáka, což se projevuje ve schopnosti efektivně vykonávat tělesnou práci a zvládat zátěžové situace, žák se učí využívat tělesná cvičení k regeneraci fyzických a duševních sil, žák si uvědomuje nezbytnost pohybu pro zdravý rozvoj osobnosti i celé společnosti.

#### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- somatologie
- první pomoc
- biologie
- základy epidemiologie a hygieny
- výchova ke zdraví
- psychologie a komunikace
- zeměpis

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník

Počet hodin celkem: 68

| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin     |
|--|---|-----------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- využije pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti, uplatňuje zásady sportovního tréninku</li> <li>- komunikuje při pohybových činnostech, dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii</li> <li>- volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti, okolním podmínkám a dovede je udržovat a ošetřovat</li> <li>- připraví prostředky k plánovaným pohybovým činnostem</li> <li>- dodržuje hygienické zásady a bezpečnostní pravidla při tělesných cvičeních a sportovních hrách</li> <li>- ovládá pravidla jednotlivých sportů</li> <li>- zapojí se do organizace turnajů a soutěží a zpracuje jednoduchou dokumentaci</li> <li>- rozhoduje, zapisuje, sleduje výkony jednotlivců nebo týmu</li> <li>- sestaví soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci, navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej</li> <li>- posoudí psychické, estetické a sociální účinky pohybových činností</li> <li>- vyhledá potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu</li> </ul> | <p><b>I. Teoretické poznatky</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- význam pohybu pro zdraví, prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti, technika a taktika, zásady sportovního tréninku</li> <li>- odborné názvosloví, komunikace</li> <li>- výzbroj, výstroj, údržba</li> <li>- hygiena a bezpečnost, vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí, záchrana a dopomoc, zásady chování a jednání v různém prostředí, regenerace a kompenzace, relaxace</li> <li>- pravidla her, závodů a soutěží</li> <li>- rozhodování, zásady sestavování a vedení sestav všeobecně rozvíjejících nebo cíleně zaměřených cvičení</li> <li>- pohybové testy, měření výkonů</li> <li>- zdroje informací</li> </ul> | <p>průběžně</p> |

|  |  |                  |
|--|--|------------------|
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- nastoupí do tvaru a velí družstvu</li> <li>- rozvíjí svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost</li> <li>- ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání, uplatňuje osvojené způsoby relaxace</li> </ul>         | <p><b>II. Pohybové dovednosti</b></p> <p><b>1. Tělesná cvičení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, s overbally a na gymbalech</li> <li>- <i>jako součást všech tematických celků</i></li> </ul>  | <p><b>8</b></p>  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládne různé druhy přeskoků švihadla a jednoduché prvky s obručí</li> <li>- dokáže výmyk na hrazdě, zvládá roznožku a skrčku přes kozu, zvládá cvičení rovnováhy na kladině</li> <li>- předvede kotoul vpřed a vzad a jejich modifikace</li> <li>- vyšplhá na laně (tyči)</li> <li>- sladí pohyb s hudbou</li> </ul> | <p><b>2. Gymnastika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- cvičení s náčiním (švihadlo, obruč)</li> <li>- cvičení na náradí (hrazda, koza, kladina)</li> <li>- akrobacie</li> <li>- šplh</li> <li>- rytmická gymnastika</li> <li>- pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem (aerobik)</li> <li>- tanec (valčík, polka)</li> </ul> | <p><b>18</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládne nízký start, ovládá techniku sprintu a vytrvalostního běhu</li> <li>- předvede techniku jednotlivých disciplín</li> <li>- splní výkony dle stanovených kritérií</li> </ul>   | <p><b>3. Atletika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- běhy (60–100 m, 400–800 m, v terénu), starty</li> <li>- skoky do výšky a do dálky</li> <li>- hod granátem a vrh koulí</li> </ul>  | <p><b>16</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- participuje na týmových herních činnostech družstva</li> <li>- rozliší jednání fair play od nesportovního chování</li> <li>- zvládne základní herní činnosti jednotlivce s míčem i bez něj, základní kombinace a aplikuje je ve hře</li> </ul>   | <p><b>4. Pohybové hry</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- drobné – vybíjená, ringo</li> <li>- odbíjená</li> <li>- košíková</li> <li>- florbal</li> <li>- softbal, brännball</li> </ul>  | <p><b>20</b></p> |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládne pádovou techniku a prvky sebeobrany, reaguje na ohrožení</li> </ul>  | <p><b>5. Úpoly</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pády</li> <li>- základní sebeobrana</li> </ul>   | <p><b>2</b></p>  |



|   |   |                        |
|---|---|------------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá jízdu na vleku a techniku bezpečného sjíždění svahu na lyžích</li> <li>- dodržuje bezpečnost při pohybu na sjezdovce, dokáže adekvátně reagovat na možná rizika (změna počasí, úrazy apod.)</li> <li>- chová se šetrně k životnímu prostředí</li> <li>- zvolí vhodnou výstroj a výzbroj a dovede ji udržovat a ošetřovat</li> </ul> | <p><b>6. Lyžování</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- základy sjezdového lyžování (zatačení, zastavování, sjíždění i přes terénní nerovnosti)</li> <li>- základy běžeckého lyžování</li> <li>- chování při pobytu v horském prostředí</li> </ul> | <p><b>kurz</b></p>     |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zjistí úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy</li> </ul>   | <p><b>7. Testování tělesné zdatnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- motorické testy</li> </ul>  | <p><b>4</b></p>        |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvolí vhodná cvičení ke korekci svého oslabení</li> <li>- rozliší vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem ke svému oslabení;</li> <li>- pozná správně a chybně prováděné činnosti</li> <li>- podá výkon dle svých pohybových a zdravotních možností</li> </ul>  | <p><b>8. Zdravotní tělesná výchova</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- speciální korektivní cvičení podle druhu oslabení a doporučení lékaře</li> <li>- kontraindikované pohybové aktivity</li> </ul>  | <p><b>průběžně</b></p> |

| Výsledky vzdělávání  | Učivo  | Počet hodin     |
|--|--|-----------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- viz 1. ročník</li> </ul>  | <p><b>I. Teoretické poznatky</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- viz 1. ročník</li> </ul>   | <b>průběžně</b> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- nastoupí do tvaru a velí družstvu</li> <li>- rozvíjí svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost</li> <li>- ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání, uplatňuje osvojené způsoby relaxace</li> <li>- rozliší vhodné a nevhodné pohybové činnosti, analyzuje a zhodnotí kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu</li> </ul> | <p><b>II. Pohybové dovednosti</b></p> <p><b>1. Tělesná cvičení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, s overbally a na gymballech</li> <li>- <i>jako součást všech tematických celků</i></li> </ul>   | <b>8</b>        |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládne různé druhy přeskoků švihadla a jednoduché prvky s obručí</li> <li>- dokáže výmyk a podmet na hrazdě, roznožku a skrčku přes kozu, zvládne základní cviky na kladině</li> <li>- předvede kotoul vpřed a vzad a jejich modifikace, zvládne stoj na rukou</li> <li>- vyšplhá na laně (tyči)</li> <li>- sladí pohyb s hudbou</li> </ul>  | <p><b>2. Gymnastika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- cvičení s náčiním (švihadlo, obruč)</li> <li>- cvičení na náradí (hrazda, koza, kladina)</li> <li>- akrobacie</li> <li>- šplh</li> <li>- rytmická gymnastika</li> <li>- pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem (aerobik, jóga)</li> <li>- tanec (valčík, polka, mazurka, waltz)</li> </ul> | <b>20</b>       |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládne nízký start, ovládá techniku sprintu a vytrvalostního běhu</li> <li>- předvede techniku jednotlivých disciplín</li> <li>- splní výkony dle stanovených kritérií</li> </ul>  | <p><b>3. Atletika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- běhy (60–100 m, 400–800 m, v terénu), starty</li> <li>- skoky do výšky a do dálky</li> <li>- hod granátem a vrh koulí</li> </ul>  | <b>16</b>       |

|   |  |                        |
|---|--|------------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- participuje na týmových herních činnostech družstva</li> <li>- rozliší jednání fair play od nesportovního chování</li> <li>- zvládne základní herní činnosti jednotlivce s míčem i bez něj, základní kombinace a aplikuje je ve hře</li> </ul>                     | <p><b>4. Pohybové hry</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- drobné – vybíjená, ringo</li> <li>- odbíjená</li> <li>- košíková</li> <li>- florbal</li> <li>- softbal, brännball</li> </ul>                | <p><b>18</b></p>       |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládne pádovou techniku a prvky sebeobranu, reaguje na ohrožení</li> </ul>  | <p><b>5. Úpoly</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pády</li> <li>- základní sebeobrana</li> </ul>   | <p><b>2</b></p>        |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zjistí úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy</li> <li>- zjistí úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a koriguje si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji</li> </ul>  | <p><b>6. Testování tělesné zdatnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- motorické testy</li> </ul>   | <p><b>4</b></p>        |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvolí vhodná cvičení ke korekci svého oslabení</li> <li>- rozliší vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem ke svému oslabení</li> <li>- pozná správně a chybně prováděné činnosti</li> <li>- podá výkon dle svých pohybových a zdravotních možností</li> </ul> | <p><b>7. Zdravotní tělesná výchova</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- speciální korektivní cvičení podle druhu oslabení a doporučení lékaře</li> <li>- kontraindikované pohybové aktivity</li> </ul> | <p><b>průběžně</b></p> |

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin |
|---|--|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- viz 1. ročník</li> </ul>   | <p><b>I. Teoretické poznatky</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- viz 1. ročník</li> </ul>   | průběžně    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- při sportu a pobytu v přírodě se chová ekologicky a uplatňuje poznatky z ochrany ŽP</li> <li>- orientuje se v neznámém terénu pomocí mapy</li> <li>- zvládne základní vodácký výcvik</li> <li>- je schopen absolvovat na kole delší výlet</li> <li>- užívá ochranné bezpečnostní pomůcky při sportu</li> </ul> | <p><b>1. Turistika a sporty v přírodě</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- příprava turistické akce</li> <li>- orientace v krajině</li> <li>- orientační běh</li> <li>- cykloturistika</li> <li>- vodní turistika</li> <li>- základy slaňování</li> </ul>  | kurz        |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládne různé druhy přeskoků švihadla a jednoduché prvky s obručí a míčem</li> <li>- při akrobacii a na jednotlivých nářadích dokáže spojit jednotlivé cviky v gymnastickou sestavu</li> <li>- vyšplhá na laně (tyči)</li> <li>- sladí pohyb s hudbou</li> <li>- sestaví pohybové vazby</li> </ul>             | <p><b>2. Gymnastika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- cvičení s náčiním (švihadlo, obruč, míč)</li> <li>- cvičení na nářadí (hrazda, koza, kladina, bradla, kruhy)</li> <li>- akrobacie</li> <li>- šplh</li> <li>- rytmická gymnastika</li> <li>- pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem (aerobik, step aerobik, jóga)</li> <li>- tanec (valčík, polka, latinskoamerické)</li> </ul> | 18          |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládne nízký start, ovládá techniku sprintu a vytrvalostního běhu</li> <li>- předvede techniku jednotlivých disciplín</li> <li>- splní výkony dle stanovených kritérií</li> </ul>   | <p><b>3. Atletika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- běhy (60–100 m, 400 m, 800–1500m, v terénu), starty</li> <li>- skoky do výšky a do dálky</li> <li>- hod granátem a vrh koulí</li> </ul>   | 16          |

|   |   |                  |
|---|---|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- participuje na týmových herních činnostech družstva</li> <li>- rozliší jednání fair play od nesportovního chování</li> <li>- zvládne základní herní činnosti jednotlivce s míčem i bez něj, ovládá složitější herní kombinace a systémy</li> </ul>   | <p><b>4. Pohybové hry</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- drobné – vybíjená, ringo</li> <li>- odbíjená</li> <li>- košíková</li> <li>- florbal</li> <li>- futsal</li> <li>- softbal, brännball</li> </ul>                             | <p><b>18</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládne pádovou techniku a prvky sebeobranu, reaguje na ohrožení</li> </ul>  | <p><b>5. Úpoly</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pády</li> <li>- základní sebeobrana</li> </ul>  | <p><b>2</b></p>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zjistí úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy</li> <li>- zjistí úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a koriguje si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji</li> </ul>  | <p><b>6. Testování tělesné zdatnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- motorické testy</li> </ul>  | <p><b>4</b></p>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvolí vhodná cvičení ke korekci svého oslabení</li> <li>- rozliší vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem ke svému oslabení</li> <li>- pozná správně a chybně prováděné činnosti</li> <li>- podá výkon dle svých pohybových a zdravotních možností</li> <li>- sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení podle jednotlivých druhů oslabení</li> <li>- sestaví soubory cvičení pro správné držení těla, protažení zkrácených a posílení ochablých svalů</li> </ul> | <p><b>7. Zdravotní tělesná výchova</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- správné držení těla</li> <li>- speciální korektivní cvičení podle druhu oslabení a doporučení lékaře</li> <li>- kontraindikované pohybové aktivity</li> </ul> | <p><b>4</b></p>  |

## 4. ročník

Počet hodin celkem: 56

| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin |
|--|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- viz 1. ročník</li> </ul>  | <p><b>I. Teoretické poznatky</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- viz 1. ročník</li> </ul>  | průběžně    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- nastoupí do tvaru a velí družstvu</li> <li>- rozvíjí svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost</li> <li>- ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání, uplatňuje osvojené způsoby relaxace</li> <li>- rozliší vhodné a nevhodné pohybové činnosti, analyzuje a zhodnotí kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu</li> </ul> | <p><b>II. Pohybové dovednosti</b></p> <p><b>1. Tělesná cvičení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, s overbally a na gymballech</li> <li>- <i>jako součást všech tematických celků</i></li> </ul>  | 8           |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládne různé druhy přeskoků švihadla a jednoduché prvky s obručí a míčem</li> <li>- při akrobacii a na jednotlivých nářadích dokáže spojit jednotlivé cviky v gymnastickou sestavu</li> <li>- vyšplhá na laně (tyči)</li> <li>- sladí pohyb s hudbou</li> <li>- sestaví pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvoří pohybovou sestavu</li> </ul>   | <p><b>2. Gymnastika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- cvičení s náčiním (švihadlo, obruč, míč)</li> <li>- cvičení na nářadí ( hrazda, koza, kladina, bradla, kruhy)</li> <li>- akrobacie</li> <li>- šplh</li> <li>- rytmická gymnastika</li> <li>- pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem (aerobik, step aerobik, pilates, jóga)</li> <li>- tanec (valčík, polka, latinskoamerické, moderní)</li> </ul> | 14          |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládne nízký start, ovládá techniku sprintu a vytrvalostního běhu</li> <li>- předvede techniku jednotlivých disciplín</li> <li>- splní výkony dle stanovených kritérií</li> </ul>  | <p><b>3. Atletika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- běhy (60–100 m, 400 m, 800–1500m, v terénu), starty</li> <li>- skoky do výšky a do dálky</li> <li>- hod granátem a vrh koulí</li> </ul>  | 10          |

|   |   |                  |
|---|---|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- participuje na týmových herních činnostech družstva</li> <li>- rozliší jednání fair play od nesportovního chování</li> <li>- zvládne základní herní činnosti jednotlivce s míčem i bez něj, ovládá složitější herní kombinace a systémy</li> </ul>   | <p><b>4. Pohybové hry</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- drobné – vybíjená, ringo</li> <li>- odbíjená</li> <li>- košíková</li> <li>- florbal</li> <li>- futsal</li> <li>- softbal, brännball</li> </ul>                             | <p><b>14</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládne pádovou techniku a prvky sebeobranu, reaguje na ohrožení</li> </ul>  | <p><b>5. Úpoly</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pády</li> <li>- základní sebeobrana</li> </ul>  | <p><b>2</b></p>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zjistí úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy</li> <li>- zjistí úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a koriguje si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji</li> </ul>  | <p><b>6. Testování tělesné zdatnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- motorické testy</li> </ul>  | <p><b>4</b></p>  |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvolí vhodná cvičení ke korekci svého oslabení</li> <li>- rozliší vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem ke svému oslabení</li> <li>- pozná správně a chybně prováděné činnosti</li> <li>- podá výkon dle svých pohybových a zdravotních možností</li> <li>- sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení podle jednotlivých druhů oslabení</li> <li>- sestaví soubory cvičení pro správné držení těla, protažení zkrácených a posílení ochablých svalů</li> </ul> | <p><b>7. Zdravotní tělesná výchova</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- správné držení těla</li> <li>- speciální korektivní cvičení podle druhu oslabení a doporučení lékaře</li> <li>- kontraindikované pohybové aktivity</li> </ul> | <p><b>4</b></p>  |

## Výchova ke zdraví

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 34

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem   |
|-------------------|----|----|----|----|----------|
| Počet hodin týdně | 1  | 0  | 0  | 0  | <b>1</b> |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl předmětu

Cílem vyučovacího předmětu je získání znalostí a dovedností potřebných pro aktivní, preventivní péči o zdraví. Nezastupitelná je podpora postojů žáka ke zdravému způsobu života, jeho celoživotní odpovědnost za své zdraví a kompetence pro ovlivňování postoje ke zdraví u svých pacientů a spoluobčanů.

#### Charakteristika učiva

Tematické celky obecného a specifického charakteru se vyučují v 1. a 2. ročníku. Učivo vychází z Rámcového vzdělávacího programu a je složeno ze vzdělávacích oblastí Vzdělávání pro zdraví a Zdraví a klinika nemocí.

Charakteristika učiva se týká znalostí determinant, které ovlivňují zdraví. Žák se seznámí s důsledky poškození zdraví a porozumí realizaci programů pro podporu zdraví ve společnosti.

Témata Duševní zdraví a rozvoj osobnosti a Sociální dovednosti jsou podrobně probírána v rámci předmětu psychologie, proto jsou zde probrána velmi stručně. Téma Zabezpečení v nemoci je zcela probíráno v předmětu ekonomika.

Kapitola Zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí je naplněna během tematických dní Ochrana člověka za mimořádných situací, které jsou vloženy do výuky 1x během každého školního roku.



## Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- cítil potřebu vážit si svého zdraví, podporoval zdravý životní styl
- své poznatky uplatňoval v podpoře a upevňování zdraví obyvatelstva
- svých znalostí a dovedností využil při odborné praxi, podílel se na ochraně a znovuzískání zdraví klientů
- racionálně jednal v situacích osobního a veřejného ohrožení

## Strategie výuky

Výuka předmětu je teoretická s maximálním využitím metod názorně demonstračních a aktivizujících. Při realizaci výuky jsou využity metody **slovní** formou vyprávění, přednášek, rozhovoru a práce s textem, výuka je doplněna metodami **názorně - demonstračními**. Pro obohacení výuky jsou využity **aktivizující prvky** jako je diskuse a metody situační. Vzhledem k náplni učiva a pro individuální rozvoj jedince jsou využívány **komplexní metody**: individuální a individualizovaná výuka, samostatná práce žáků, kritické myšlení, brainstorming, učení v životních situacích, výuka podporovaná počítačem skupinová a kooperativní výuka.

V 1. ročníku žáci samostatně vypracují ročníkovou práci na vybrané téma. Výuka se opírá o konkrétní příklady a situace z běžného života, osobní zkušenosti žáků a jejich zájmy.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žák je hodnocen dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměříme na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů

### *Metody hodnocení*

- ke kontrole vědomostí slouží různé formy ústního a písemného zkoušení
- sebehodnocení žáka
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce

## Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

Ve výuce jsou rozvíjeny zejména **kompetence k učení**, kdy jsou při výuce uplatňovány různé způsoby práce s textem, žák se učí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, s porozuměním poslouchat mluveným projevům (např. výkladu, přednášce, proslovu aj.), pořizovat si poznámky a využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí.

V rámci **kompetence k řešení problémů** se žák učí, co by jednotlivec i člen týmu, porozumět zadání úkolu, získat informace potřebné k jeho řešení, navrhnout prostředky i

způsoby řešení a vyhodnotit dosažené výsledky.

Výrazně jsou rozvíjeny **komunikativní kompetence a kompetence personální a sociální**, kdy se žák učí vyjadřovat srozumitelně a souvisle, účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, zpracovávat dokumenty na běžná i odborná témata, zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, prezentací, diskusí, apod.), vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování. Osvojuje si odpovědný vztah ke svému zdraví, péči o fyzický i duševní rozvoj i povědomí důsledků nezdravého životního stylu a závislostí. A v neposlední řadě se učí pracovat v týmu.

Žák řeší v rámci **občanských kompetencí** příklady spojené s jeho budoucím povoláním a tím více si uvědomuje hodnotu života, odpovědnost za vlastní život a spoluzodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

**Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií** jsou zahrnuty zejména při řešení problémů. Žák se tak učí získávat a pracovat s informacemi z různých zdrojů. Přičemž si osvojuje dovednost posuzovat věrohodnost takových zdrojů (rozlišovat odborné a populární texty).

#### *Rozvíjené odborné kompetence*

Během výuky je žák veden k tomu, aby chápal bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví, znal a dodržoval požární prevenci a orientoval se v systému péče o zdraví pracujících. Dále k tomu, aby uplatnil teoretické poznatky při aktivní podpoře a ochraně zdraví a orientoval se v systému péče o zdraví.

#### *Rozvíjená průřezová témata*

V rámci průřezového tématu **Občan v demokratické společnosti** je žák veden k tomu, aby dovedl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách a snažil se hledat kompromisní řešení. Vážil si materiálních a duchovních hodnot a přijal za své pojmy jako morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance či solidarita.

Předmět se podílí také na rozvoji průřezového tématu **Člověk a životní prostředí**. Žák je veden k tomu, aby chápal postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život (vypracuje na toto téma prezentaci), osvojil si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním i profesním jednání. Vážil si dobrého životního prostředí a snažil se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

V průřezovém tématu **Člověk a svět práce** je žák veden k tomu, aby si uvědomil zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život. Žák je veden k práci s informačními médii a správné orientaci v nich např. při vyhledávání informací týkajících se péče o zdraví, zdravotnické legislativy apod. nebo při vyhledávání pracovních příležitostí.

Průřezové téma **Informační a komunikační technologie** je naplňováno způsobem, že je žák směřován k tomu, aby při tvorbě vlastních prezentací, seminárních prací, referátů, miniprojektů či při vypracování zadaných úkolů používal prostředků informačních a komunikačních technologií.

*Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- ošetrovatelská propedeutika
- základy společenských věd
- tělesná výchova
- biologie, somatologie
- klinická propedeutika
- první pomoc
- psychologie
- patologie a patofyziologie
- základy epidemiologie a hygieny

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník

Počet hodin celkem: 34

| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin      |
|--|---|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní pojem zdraví a charakterizuje jeho determinanty;</li> <li>- používá správně pojmy zdraví a nemoc;</li> <li>- uplatňuje ve svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu jako celku;</li> <li>- popíše, jak faktory životního prostředí ovlivňují zdraví lidí;</li> <li>- orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejich alternativních směrech;</li> <li>- zdůvodní význam zdravého životního stylu;</li> <li>- dovede posoudit psychické, estetické a sociální účinky pohybových činností;</li> <li>- dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky;</li> <li>- popíše vliv fyzického a psychického zatížení na lidský organismus;</li> <li>- dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení stresových a konfliktních situací;</li> <li>- objasní důsledky sociálně patologických závislostí na život jednotlivce, rodiny a společnosti a vysvětlí, jak aktivně chránit svoje zdraví;</li> <li>- diskutuje a argumentuje o etice v partnerských vztazích, o vhodných partnerech a o odpovědném přístupu k pohlavnímu životu;</li> <li>- kriticky hodnotí mediální obraz krásy lidského těla a komerční reklamu; dovede posoudit prospěšné možnosti kultivace a estetizace svého vzhledu;</li> </ul> | <p><b>1. Péče o zdraví</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zdraví, nemoc</li> <li>- determinanty zdraví</li> <li>- zdraví jako hodnota</li> <br/> <li>- životní prostředí jako determinant zdraví</li> <li>- podíl jedince na péči o životní prostředí</li> <li>- výživová pyramida, stravovací návyky zdravého životního stylu</li> <li>- význam zdravého životního stylu</li> <br/> <li>- pohyb jako činitel ovlivňující zdraví (psychiku, somatiku, sociálně)</li> <li>- pracovní prostředí jako determinant zdraví</li> <br/> <li>- duševní zdraví člověka; účinné strategie k řešení stresových a konfliktních situací</li> <br/> <li>- rizikové faktory poškozující zdraví (alkoholismus, kouření, drogová závislost...)</li> <br/> <li>- partnerské vztahy; lidská sexualita</li> </ul> | <p><b>17</b></p> |

|   |   |           |
|---|---|-----------|
|   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- mediální obraz krásy lidského těla</li> <li>- komerční reklama</li> </ul>  |           |
| <p><b>Žák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí pojem civilizační choroby a uvede příklady;</li> <li>- popíše systém poskytování zdravotní péče v ČR, jeho řízení a financování;</li> <li>- diskutuje o vybraných právních a ekonomických problémech zdravotní péče, opírá se o informační zdroje</li> <li>- vysvětlí, k čemu slouží veřejné zdravotní pojištění a jaké jsou jeho principy;</li> <li>- objasní rozdíl mezi veřejným a soukromým zdravotním pojištěním;</li> <li>- charakterizuje funkci a činnost orgánů veřejného zdraví;</li> <li>- popíše současné trendy v poskytování zdravotní péče a služeb podpory zdraví a prevence onemocnění;</li> <li>- uvede příklady preventivních opatření a dalších nástrojů na podporu zdraví obyvatel nabízené pojišťovny, neziskovými organizacemi, jinými resorty;</li> <li>- charakterizuje funkci programu Zdraví pro 21. století a uvede příklady opatření přijatých pro zlepšení veřejného zdraví obyvatelstva;</li> <li>- uvede funkci a hlavní směry činnosti WHO;</li> <li>- objasní význam a funkci</li> </ul> | <p><b>2. Ochrana a podpora veřejného zdraví</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- civilizační choroby a jejich prevence</li> <li>- zdravotní péče v komplexním pohledu</li> <li>- principy zdravotního pojištění</li> <li>- veřejné a soukromé zdravotní pojištění</li> <br/> <li>- orgány veřejného zdraví</li> <br/> <li>- programy a nabídky na podporu zdraví různých cílových skupin (ozdravné pobyty pro děti, léčebné pobyty pro seniory....)</li> <br/> <li>- Zdraví 21</li> <br/> <li>- Světová zdravotnická organizace WHO</li> <br/> <li>- důležitost působení Červeného kříže a dobrovolnictví ve zdravotnictví</li> </ul> | <b>17</b> |

|   |  |  |
|---|--|--|
| Červeného kříže,<br>působení neziskových<br>organizací a dobrovolníků<br>ve zdravotnictví – doloží<br>příklady; |  |  |
|---|--|--|

## Základy epidemiologie a hygieny

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 34

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem   |
|-------------------|----|----|----|----|----------|
| Počet hodin týdně | 0  | 1  | 0  | 0  | <b>1</b> |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl předmětu

Obecným cílem předmětu je zprostředkovat žákům vybrané poznatky z mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygieny, které jsou nutné k pochopení příčin infekčního onemocnění, vlivů mikroorganismů na zdraví, k získání všeobecného rozhledu v lékařských i nelékařských povoláních, umožnit žákům dobrou přípravu na další studium.

#### Charakteristika učiva

Vyučovací předmět základy epidemiologie a hygieny je zařazen do výuky ve 2. ročníku, v rozsahu 1 vyučovací hodina týdně (tj. 34 hodin celkem). Je součástí vzdělávací oblasti *Zdravotnická propedeutika*, řadí se tak mezi předměty odborné. Svým obsahem se opírá o učivo vzdělávacích oblastí *Přírodovědné vzdělávání* a *Vzdělávání pro zdraví*.

Předmět je řazen do jednotlivých tematických celků – *Mikrobiologie, Imunologie, Epidemiologie a Hygiena*, kde si žáci osvojí základní poznatky a odbornou terminologii z těchto disciplín. Při konkretizaci jednotlivých učebních témat je žádoucí spolupracovat s vyučujícími souběžně vyučovaných a navazujících předmětů (např. biologie a somatologie, ošetrovatelské a klinické propedeutiky), které se s tímto předmětem svým obsahem doplňují.

#### Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- si uvědomili důležitost poznatků z uvedených oborů pro jejich uplatnění v běžném i pracovním životě
- získali odpovědný vztah ke zdraví svému i ostatních dodržováním zásad bezpečnosti při práci i v běžném životě
- aktivně a z vlastní iniciativy sledovali informace týkající se studované problematiky

## Strategie výuky

Od žáka je vyžadována odborná terminologie a porozumění poznatkům, je podporována zejména schopnost samostatného získávání vědomostí, práce s odborným textem či zdravotnickou statistikou, aktivita a přemýšlivé učení. Při výuce jsou využívány **slovní výukové metody** (vysvětlování, výklad, práce s textem, vyvozování poznatků), **metody komplexní** (frontální výuka, samostatná práce žáků, projektová výuka a výuka podporovaná počítačem) v kombinaci s **aktivizujícími výukovými metodami** (diskuse, řešení problémových úloh z každodenního života).

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů

### *Metody hodnocení*

- písemné testy po probrání určitých tematických celků
- průběžné ústní zkoušení
- sebehodnocení žáka
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce

## Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

**Kompetence k učení** jsou naplňovány při práci s různými studijními a odbornými texty, kdy jsou žáci vedeni k efektivnímu vyhledávání a zpracování informací (např. nalézt odpovědi na zadané otázky) a k využívání dalších informačních zdrojů jako internet, výukové prezentace a videofilmy při učení.

V rámci **kompetencí k řešení problémů** žáci volí prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívají zkušeností a vědomostí z jiných odborných předmětů a vzájemně spolupracují při řešení problémových úloh.

Součástí **komunikativních kompetencí** je schopnost dodržovat odbornou terminologii a vyjadřovat se srozumitelně v mluvených i psaných projevech,

**Personální a sociální kompetence** se uplatní zejména v odpovědném přístupu ke svému i veřejnému zdraví. S těmito kompetencemi úzce souvisí i rozvoj **občanských kompetencí**, což znamená seznámit se a dodržovat vyhlášky a zákony, uvědomovat si odpovědnost za vlastní zdraví a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany zdraví ostatních.

### *Rozvíjené odborné kompetence*

Z hlediska vědomostí a dovedností potřebných pro další studium zdravotnických oborů je potřebné, aby žáci získali vhled do základních disciplín uvedených oborů, samostatně



zpracovávali a interpretovali data a poznatky získané z odborných pramenů, vyjadřovali se přesně a odborně, rozuměli základní odborné terminologii a uplatňovali teoretické znalosti při aktivní podpoře a ochraně zdraví.

Žáci jsou dále vedeni k tomu, aby chápali prevenci jako nedílnou součást péče o zdraví, znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví, rozpoznali možnost ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění možných rizik.

#### *Rozvíjená průřezová témata*

Předmět se podílí na rozvoji průřezového tématu Člověk a životní prostředí zejména tím, že žáci jsou vedeni k tomu, aby si na základě vlastních zkušeností a poznatků získaných při výuce byli vědomi vlivů prostředí na zdraví a život, a pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a za své zdraví.

#### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- biologie, somatologie
- výchova ke zdraví
- klinická propedeutika
- ošetrovatelská propedeutika
- patologie

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník

Počet hodin celkem: 34

| Výsledky vzdělávání   | Učivo   | Počet hodin |
|---|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- vymezí předmět oborů mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena</li><li>- vysvětlí jejich vzájemné vztahy a přínos pro péči o zdraví</li><li>- uvede příklady významných objevů a osobností v oblasti léčby a prevence infekčních chorob</li></ul>  | <p><b>1. Úvod do předmětu</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- vymezení obsahu a funkce předmětu</li><li>- historický vývoj oboru</li></ul>  | <b>2</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- klasifikuje mikroorganismy, uvede jejich charakteristické morfologické znaky a nejdůležitější podmínky pro život mikroorganismů</li><li>- charakterizuje patogenní mikroorganismy a vyjmenuje nejčastější mikroorganismy způsobující onemocnění člověka</li><li>- popíše příčiny a důsledky rezistence mikroorganismů</li><li>- popíše mikrobiální osídlení zdravého člověka a význam mikrobiomu</li><li>- uvede příklady diagnostiky mikroorganismů</li><li>- vysvětlí mechanismus účinku antibiotik a chemoterapeutik</li></ul> | <p><b>2. Mikrobiologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- základy morfologie a fyziologie mikroorganismů</li><li>- patogenita a rezistence mikroorganismů</li><li>- mikrobiální osídlení člověka</li><li>- odběr biologického materiálu</li><li>- možnosti diagnostiky mikroorganismů</li><li>- antibiotika a chemoterapeutika</li></ul> | <b>8</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- objasní přínos imunologie jako vědní disciplíny pro péči o zdraví</li><li>- definuje pojem imunita</li><li>- popíše fungování imunitních mechanismů</li><li>- shrne rozdíly mezi nespecifickou a specifickou imunitou</li><li>- vysvětlí význam imunoterapie a imunoprevence</li><li>- uvede příklady imunopatologických stavů</li></ul>  | <p><b>3. Imunologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- složení, funkce a význam imunitního systému</li><li>- imunita a její druhy</li><li>- podstata imunitních mechanismů</li><li>- nespecifická a specifická imunita</li><li>- imunoprevence a imunoterapie</li><li>- patologie imunity</li></ul>                                      | <b>8</b>    |

|  |   |                 |
|--|---|-----------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí pojmy infekce a infekční onemocnění</li> <li>- porovná druhy výskytu infekce</li> <li>- vyjmenuje zdroje a způsoby přenosu infekčního onemocnění a jejich základní rozdělení</li> <li>- vysvětlí zásady a základní prostředky prevence infekčních onemocnění, uvede příklady specifických a nespecifických protiepidemických opatření</li> <li>- vysvětlí na příkladech příznaky, diagnostiku a průběh vybraných infekčních onemocnění</li> <li>- objasní význam, podstatu a principy očkování, charakterizuje jeho účinky</li> <li>- uvede příklady pravidelného a doporučeného očkování</li> </ul> | <p><b>4. Epidemiologie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- infekce a infekční onemocnění</li> <li>- proces šíření nákazy (výskyt, zdroj a přenos nákazy)</li> <li>- prevence infekčních onemocnění (protiepidemická opatření)</li> <li>- očkování</li> <li>- - přehled infekčních onemocnění podle původu nákazy a cesty přenosu</li> </ul>  | <p><b>8</b></p> |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše funkci a činnost orgánů hygienické služby</li> <li>- uvede pomoci příkladů význam a využití jednotlivých oborů hygieny</li> </ul>  | <p><b>5. Základy hygieny</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika a úloha oboru</li> <li>- orgány hygienické služby a jejich úkoly</li> <li>- komunální hygiena (hygienické požadavky na kvalitu jednotlivých složek životního prostředí)</li> <li>- hygiena výživy (hygienické požadavky na společné stravování a manipulaci s potravinami, zdravotní nezávadnost potravin, zdravotní rizika z potravin)</li> <li>- hygiena dětí a mladistvých (ochrana zdraví na táborech či školách v přírodě)</li> <li>- hygiena práce (pracovní prostředí a vliv pracovních rizik na zdraví, riziková pracoviště, nemoci z povolání)</li> <li>- - hygiena zdravotnických a sociálních zařízení (hygienické požadavky na provoz a prevence poškození zdraví ve zdravotnických a sociálních zařízeních)</li> </ul> | <p><b>8</b></p> |

## Základy společenských věd

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

**Celkový počet vyučovacích hodin: 130**

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem   |
|-------------------|----|----|----|----|----------|
| Počet hodin týdně | 1  | 1  | 1  | 1  | <b>4</b> |

### *Pojetí předmětu*

### **Obecný cíl předmětu**

Obecným cílem společenskovedního vzdělávání je připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti. Společenskovední vzdělávání směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, aby byli slušnými lidmi a odpovědnými občany svého demokratického státu, aby jednali uvážlivě nejen pro vlastní prospěch, ale též pro veřejný zájem. Učí je uvědomovat si vlastní identitu, kriticky myslet, nenechat se manipulovat a co nejvíce porozumět světu, v němž žijí.

### **Charakteristika učiva**

Vyučovací obsah předmětu základy společenských věd vychází závazně z RVP pro obor 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum ze vzdělávací oblasti Společenskovední vzdělávání a částečně i z oblasti Vzdělávání pro zdraví. V oblasti společenskovedního vzdělávání je kladen důraz na přípravu pro praktický život a celoživotní vzdělávání. Vědomosti a dovednosti jsou prostředkem ke kultivaci politického, sociálního, právního a ekonomického vědomí žáků, k posilování jejich mediální a finanční gramotnosti. Obsahuje tematické celky Člověk v lidském společenství, Člověk jako občan, Člověk a právo, Soudobý svět, Člověk a svět (praktická filosofie).

### **Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí**

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání, žili čestně
- cítili potřebu občanské aktivity, vážili se demokracie a svobody, usilovali o její zachování a zdokonalování, preferovali demokratické hodnoty a přístupy před nedemokratickými, vystupovali zejména proti korupci, kriminalitě, jednali

- v souladu s humanitou a vlastenectvím, s demokratickými občanskými postoji, respektovali lidská práva, chápali meze lidské svobody a tolerance, jednali odpovědně a solidárně
- kriticky posuzovali skutečnost kolem sebe, přemýšleli o ní, tvořili si vlastní úsudek, nenechali se manipulovat
- uznávali, že lidský život je vysokou hodnotou, a proto je třeba si ho vážit a chránit jej
- na základě vlastní identity ctili identitu jiných lidí, považují je za stejně hodnotné jako sebe sama, oprostili se ve vztahu k jiným lidem od předsudků a předsudečného jednání, intolerance, rasismu, etnické, náboženské a jiné nesnášenlivosti
- cílevědomě zlepšovali a chránili životní prostředí, jednali v duchu udržitelného rozvoje
- vážili si hodnot lidské práce, jednali hospodárně, neničili hodnoty, ale pečovali o ně, snažili se zanechat po sobě něco pozitivního pro vlastní blízké lidi a širší komunitu
- chtěli se klást v životě praktické otázky filosofického a etického charakteru a hledali na ně v diskusi s jinými lidmi i se sebou samým odpovědi

## Strategie výuky

Výuka má podněcovat žáky k tomu, aby dokázali adekvátním způsobem vyjadřovat své myšlenky a názory. Součástí vzdělávání je nejen osvojení vědomostí a dovedností, ale i metod, které vedou k dalšímu získávání poznatků v systému celoživotního vzdělávání. Během výuky jsou používány vedle *klasických výukových metod* formy a metody jako rozhovor, diskuse, skupinová práce, práce s textem, s audiovizuální technikou. Důraz je kladen na rozvoj komunikativních dovedností zejména při používání metod simulačních a hraní rolí. Metody směřují k osobnostně-sociálnímu rozvoji, k utváření vlastního názoru a kritického pohledu na svět. Ve výuce se pracuje s verbálním a ikonickým textem. Příležitostně jsou zařazeny *exkurze* (např. Úřad práce Semily, Muzeum Český ráj Turnov, Dlaskův statek, Hrubý Rohozec, Parlament ČR). V prvním ročníku žák vytvoří ročníkovou práci na zadané téma dle norem stanovených k vypracování odborné maturitní práce.

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání klademe důraz na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů
- aktivitu žáků v hodině

### *Metody hodnocení*

- různé formy ústního a písemného zkoušení prověřují teoretické znalosti
- sebehodnocení žáka a vzájemné hodnocení žáků při prezentaci vlastní nebo skupinové práce (samostatná práce, referáty, projekty)
- aktivita při hodinách, plnění a kvalita domácích úkolů

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

Z hlediska klíčových kompetencí jsou ve výuce rozvíjeny **kompetence k učení**. Jako podstatné se jeví pozitivní vztah k učení a vzdělávání, žák ovládá různé techniky učení, uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; je čtenářsky gramotný, s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky, využívá ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí, sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

V rámci **kompetencí k řešení problémů** žák volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve, spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

**Komunikativní kompetence** směřují k tomu, že se žák vyjadřuje přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje, zpracovává administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata, dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii, zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.), vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

**Personální a sociální kompetence** žákovi umožňují posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, žák odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích, stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek, přijímá radu i kritiku, ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí, adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňuje, je připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, je finančně gramotný, pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností, přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

V rámci **občanských kompetencí a kulturního povědomí** žák jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu, dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, zajímá se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě, chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje.

**Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám** vedou žáka k odpovědnému postoji k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; žák si uvědomuje význam celoživotního učení, je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám, má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze, má reálnou představu

o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umí je srovnávat se svými představami a předpoklady, umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání, vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle, zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků, rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi. **Z matematických kompetencí** žák uplatňuje čtení a vytváření různých forem grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.).

**Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií** rozvíjí schopnost pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií, žák pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením, s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupuje k získaným informacím, je mediálně gramotný.

**V odborných kompetencích** rozvíjí schopnost efektivně hospodařit s finančními prostředky, je připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, je finančně gramotný.

#### *Rozvíjená průřezová témata*

Z průřezových témat je ve výuce základů společenských věd zastoupeno především téma **Občan v demokratické společnosti** – společnost a jednotlivec, společenské skupiny, kultura, náboženství, historický vývoj (především v 19. a 20. století), stát, politický systém, politika, soudobý svět, masová média, morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita, potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život.

Dále téma **Člověk a životní prostředí** – současné globální, regionální a lokální problémy rozvoje a vztahy člověka k prostředí, možnosti a způsoby řešení environmentálních problémů a udržitelnosti rozvoje v daném oboru vzdělání a v občanském životě.

Téma **Člověk a svět práce** – hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce, soustava školního vzdělávání v ČR, význam a možnosti dalšího profesního vzdělávání, možnosti vzdělávání v zahraničí, informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání informací o povoláních, nabídce zaměstnání, o trhu práce, zákoník práce, pracovní poměr, pracovní smlouva, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda, její složky a výpočet, možnosti zaměstnání v zahraničí.

#### *Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- společenskovědní seminář
- ekonomika
- cizí jazyky
- dějepis
- psychologie
- český jazyk a literatura
- informační a komunikační technologie

## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník

Počet hodin celkem: 34

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin      |
|---|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení</li> <li>- vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění</li> <li>- vyjmenuje státní svátky, vysvětlí jejich význam</li> <li>- orientuje se v nabídce kulturních institucí</li> <li>- porovná typické znaky kultur hlavních národností na našem území</li> <li>- popíše vhodné společenské chování v dané situaci</li> <li>- popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích, uvede postupy, jimiž lze do jisté míry řešit sociální problémy; popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace</li> <li>- rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti</li> <li>- navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, včetně zajištění na stáří</li> <li>- navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky a vybere nejvýhodnější finanční produkt jejich investování</li> <li>- vybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru, vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení a jaké jsou jeho důsledky a jak řešit tíživou finanční situaci</li> <li>- dovede posoudit služby nabízené peněžními ústavami a jinými</li> </ul> | <p><b>Člověk v lidském společenství</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- společnost, společnost tradiční a moderní, pozdně moderní společnost</li> <li>- hmotná, duchovní kultura</li> <li>- státní svátky v ČR, jejich historie a význam</li> <li>- kulturní instituce v ČR a v regionu</li> <li>- kultura národností na našem území</li> <li>- společenská kultura, principy a normy kulturního chování, společenská výchova</li> <li>- současná česká společnost, společenské vrstvy, elity a jejich úloha</li> <li>- sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti</li> <li>- majetek a jeho nabývání, rozhodování o finančních záležitostech jedince a rodiny, rozpočtu domácnosti, zodpovědné hospodaření</li> <li>- řešení krizových finančních situací, sociální zajištění občanů</li> <li>- rasy, etnika, národy a národnosti, majorita minorita ve společnosti, multikulturní soužití, migrace, migranti, azylanti</li> <li>- postavení mužů a žen, genderové problémy</li> <li>- víra a ateismus, náboženství a církve, náboženská hnutí, sekty, náboženský fundamentalismus</li> <li>- nejvýznamnější světová náboženství</li> </ul> | <p><b>34</b></p> |



|  |  |  |
|--|--|--|
| <p>subjekty a jejich možná rizika</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní způsoby ovlivňování veřejnosti</li> <li>- objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě</li> <li>- debatuje o pozitivích i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí</li> <li>- posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována</li> <li>- objasní postavení církví a věřících v ČR; vysvětlí, čím jsou nebezpečné některé náboženské sekty a náboženský fundamentalismus</li> <li>- charakterizuje základní světová náboženství</li> </ul> |  |  |
|--|--|--|

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin      |
|---|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita ...)</li> <li>- objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech, a popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat</li> <li>- dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům a pozitivně využívat nabídky masových médií</li> <li>- charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran a svobodných voleb</li> <li>- uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy</li> <li>- vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem, nebo politickým extremismem</li> <li>- vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody jiných lidí</li> <li>- uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společností; debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu</li> </ul> | <p><b>Člověk jako občan</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- základní hodnoty a principy demokracie</li> <li>- lidská práva, jejich obhajování, veřejný ochránce práv, práva dětí</li> <li>- svobodný přístup k informacím, masová média a jejich funkce, kritický přístup k médiím, využití potenciálu médií</li> <li>- český stát, státní občanství v ČR</li> <li>- česká ústava, politický systém v ČR, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva</li> <li>- politika, politické ideologie</li> <li>- politické strany, volební systémy a volby</li> <li>- politický radikalismus a extremismus, současná česká extremistická scéna a její symbolika, mládež a extremismus</li> <li>- teror, terorismus</li> <li>- občanská participace, občanská společnost</li> <li>- občanské ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití</li> </ul> | <p><b>34</b></p> |

| Výsledky vzdělávání   | Učivo  | Počet hodin      |
|---|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem právo, právní stát, uvede příklady právní ochrany a právních vztahů</li> <li>- popíše soustavu soudů v ČR a činnost policie, soudů, advokacie a notářství</li> <li>- vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost</li> <li>- popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv, a na příkladu ukáže možné důsledky vyplývající z neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek</li> <li>- dovede hájit své spotřebitelské zájmy, např. podáním reklamace</li> <li>- popíše, co má obsahovat pracovní smlouva a vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance</li> <li>- popíše práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; popíše, kde může o této oblasti hledat informace nebo získat pomoc při řešení svých problémů</li> <li>- objasní postupy vhodného jednání, stane-li se obětí nebo svědkem jednání, jako je šikana, lichva, korupce, násilí, vydírání apod.</li> </ul> | <p><b>Člověk a právo</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- právo a spravedlnost, právní stát</li> <li>- právní řád, právní ochrana občanů, právní vztahy</li> <li>- soustava soudů v ČR</li> <li>- vlastnictví, právo v oblasti duševního vlastnictví; smlouvy, odpovědnost za škodu</li> <li>- rodinné právo</li> <li>- pracovní právo</li> <li>- správní řízení</li> <li>- trestní právo, trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření, orgány činné v trestním řízení</li> <li>- kriminalita páchaná na dětech a mladistvých, kriminalita páchaná mladistvými</li> <li>- notáři, advokáti a soudci</li> </ul> | <p><b>34</b></p> |

| Výsledky vzdělávání   | Učivo   | Počet hodin |
|---|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace</li> <li>- vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou řešeny, debatuje o jejich možných perspektivách</li> <li>- objasní postavení ČR v Evropě a soudobém světě</li> <li>- charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku</li> <li>- popíše funkci a činnosti OSN a NATO</li> <li>- vysvětlí zapojení ČR do mezinárodních struktur a podíl ČR na jejich aktivitách</li> <li>- uvede příklady projevů globalizace a debatuje a jejich důsledcích</li> </ul> | <p><b>1. Soudobý svět</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozmanitost soudobého světa civilizační sféry a kultury; velmoci, vyspělé státy, rozvojové země a jejich problémy; konflikty v soudobém světě</li> <li>- integrace a dezintegrace</li> <li>- ČR a svět: NATO, OSN, EU, zapojení ČR do mezinárodních struktur; bezpečnost na počátku 21. století; globální problémy, globalizace</li> </ul>   | <b>14</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, jaké otázky řeší filosofie, filosofická etika</li> <li>- dovede používat filozofický pojmový aparát, který byl součástí učiva</li> <li>- dovede pracovat s obsahově a formálně dostupnými texty</li> <li>- debatuje o praktických filosofických a etických otázkách</li> <li>- vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědní jiným lidem</li> </ul>  | <p><b>2. Člověk a svět (praktická filosofie)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- co řeší filosofie a filosofická etika</li> <li>- význam filosofie a etiky v životě člověka, jejich smysl pro řešení životních situací</li> <li>- etika a její předmět, základní pojmy etiky; morálka, mravní hodnoty a normy, mravní rozhodování a odpovědnost</li> <li>- životní postoje a hodnotová orientace, člověk mezi touhou po vlastním štěstí a angažováním se pro obecné dobro a pro pomoc jiným lidem</li> </ul> | <b>14</b>   |

## Zeměpis

|                       |  |
|-----------------------|--|
| Název školy:          | Střední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace |
| Adresa školy:         | 28. října 1390, 511 01 Turnov  |
| Zřizovatel:           | Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80                           |
| Název ŠVP:            | <b>ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM<br/>ZL 01/2022 – 4</b>                              |
| Kód a název oboru:    | 78–42–M/04 Zdravotnické lyceum   |
| Stupeň, délka, forma: | střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní                        |
| Kontakty:             | tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472                                   |
|                       | e-mail: info@szsturnov.cz; www: http://www.szsturnov.cz                    |
| Platnost ŠVP:         | <b>od 1. 9. 2022 počínaje prvním ročníkem</b>                              |

### Celkový počet vyučovacích hodin: 68

| Ročník            | 1. | 2. | 3. | 4. | Celkem   |
|-------------------|----|----|----|----|----------|
| Počet hodin týdně | 2  | 0  | 0  | 0  | <b>2</b> |

### Pojetí předmětu

#### Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět studuje vztahy mezi člověkem a okolním prostředím. Uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek. Umožňuje žákům orientovat se v problémech dnešního světa, a také si uvědomovat globální rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi.

#### Charakteristika učiva

Zeměpis je vyučovací předmět, který charakterizuje různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí. Seznamuje žáky se životem lidí v jednotlivých světadílech, především v Evropě, na území České republiky a v místním regionu. V 1. ročníku si žáci prohlubují vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese a zabývají se jednotlivými složkami fyzicko-geografické sféry. V 2. ročníku se pak věnují sféře socioekonomické. Získávají důležité poznatky o světadílech a oceánech, o současných globálních problémech lidstva a vzájemné interakci člověka a přírody. Studují vztahy mezi přírodními a společenskými složkami krajinné sféry a prohlubují dovednosti potřebné pro práci s mapami i různými informačními zdroji. Výsledky své práce prezentují, obhajují a učí se spolupracovat při řešení problémů s ostatními lidmi.

#### Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- nenechali sebou manipulovat, tvořili si vlastní úsudek, byli kriticky tolerantní a solidární
- oprostili se od stereotypů, předsudků a předsudečného jednání ve vztahu k lidem jiné víry, etnického původu nebo sociálního zařazení

- na základě osvojených podstatných faktů, pojmů a generalizací lépe porozuměli světu, ve kterém žijí a pochopili nezbytnost udržitelného rozvoje
- měli odpovědný přístup k plnění povinností a k respektování stanovených pravidel
- byli schopni diskutovat o globálních i místních problémech, obhájit své stanovisko i přijímat stanovisko druhých
- měli úctu k živé i neživé přírodě, chápali globální problémy světa a nutnost ochrany a zlepšování životního prostředí

## Strategie výuky

Učivo zeměpisu vychází ze znalostí žáka získaných na základní škole. Přiměřená pozornost je věnována rozvoji dovedností a schopností žáků, jejich samostatné a týmové práci. Předmět podporuje funkční gramotnost žáků, a to systematickou prací s texty testového charakteru a klasickou i slepou mapou. Během dvou let výuky zeměpisu jsou dle možností pořádány tematicky zaměřené exkurze a návštěvy muzejních expozic i dalších výstav.

Volba forem a metod výuky je provedena se zřetelem na cíle stanovené rámcovým vzdělávacím programem, s maximálním využitím *aktivizujících metod* (diskuze, řešení problémů). Mezi další využívané metody patří *metody slovní* (vysvětlování, přednáška, rozhovor) a *komplexní* (výuka frontální, skupinová, kooperativní, individuální, projektová, televizní a výuka podporovaná počítačem; samostatná práce, kritické myšlení).

## Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Žáci jsou hodnoceni dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřujeme na:

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů
- schopnost pracovat s texty různého charakteru
- schopnost kriticky myslet, argumentovat a diskutovat o zeměpisné problematice
- schopnost samostatného úsudku a dovednost výstižně formulovat myšlenky

### *Metody hodnocení*

- různé formy písemných testů a slepých map po probrání určitých tematických celků
- průběžné ústní zkoušení
- hodnocení samostatné práce a aktivity v hodině
- hodnocení referátů, seminárních prací a projektů
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce
- sebehodnocení žáka

## **Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů**

### *Rozvíjené klíčové kompetence*

**Kompetence k učení** u žáků rozvíjíme tak, aby měli pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu vzdělávání, uplatňovali různé způsoby práce s textem a mapou (zvl. studijní a analytické čtení), efektivně vyhledávali a zpracovávali informace (byli čtenářsky gramotní), s porozuměním poslouchali mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.) a pořizovali si poznámky.

**Kompetence k řešení problémů** žáci využívají při spolupráci na zadaných úkolech (např. příprava exkurze, zeměpisného projektu), žáci porozumí zadání úkolu, sami získají informace potřebné k jeho řešení a kriticky je vyhodnotí.

**Komunikativní kompetence** žáci uplatňují při komunikaci a diskusi v kolektivu, kdy by měli formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, obhajovat své názory a postoje, vhodně argumentovat, respektovat názory druhých a přitom se vyjadřovat a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

**Personální a sociální kompetence** přispívají k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, žáci nepodléhají předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým, ověřují si získané poznatky, kriticky zvažují názory, postoje a jednání jiných lidí, přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly (referáty, seminární práce, přípravu projektu).

**Občanské kompetence a kulturní povědomí** vedou žáky k respektování práv a osobnosti druhých lidí (popř. jejich kulturních specifik), vystupování proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, žáci si pomocí nich uvědomují vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, zajímají se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě, chápou význam životního prostředí pro člověka a jednají v duchu udržitelného rozvoje.

**Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií** slouží žákům k vyhledávání informací (internet, periodika, odborná literatura), jejich efektivnímu zpracování, kritickému vyhodnocení a odpovědnému uplatnění.

### *Rozvíjená průřezová témata*

#### **Občan v demokratické společnosti**

Žák je veden k tomu, aby měl vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku, byl schopen odolávat myšlenkové manipulaci, dovedl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledal kompromisní řešení, byl ochoten se angažovat nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech, vážil si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažil se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

#### **Člověk a životní prostředí**

Žák je veden k tomu, aby respektoval principy udržitelného rozvoje, pochopil souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy, porozuměl souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji, pochopil vlastní

odpovědnost za své jednání a snažil se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů.

*Informační a komunikační technologie*

Žák je veden k tomu, aby pracoval s informacemi a informačními komunikačními prostředky a dovedl je kriticky vyhodnocovat

*Rozvíjené mezipředmětové vztahy*

- biologie
- fyzika
- matematika
- dějepis
- základy společenských věd
- informační a komunikační technologie



## Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník

Počet hodin celkem: 68

| Výsledky vzdělávání  | Učivo   | Počet hodin |
|--|---|-------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje na mapách makroregiony světa a vymezí jejich hranice</li> <li>- zhodnotí přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti jednotlivých makroregionů, které vzájemně porovná</li> </ul> | <p><b>Regionální geografie</b><br/> <b>1. Antarktida, Austrálie a Oceánie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika světadílu, vymezení hranic, přírodní poměry</li> <li>- obyvatelstvo, hospodářství</li> <li>- jednotlivé oblasti a regiony</li> </ul> | <b>8</b>    |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje na mapách makroregiony světa a vymezí jejich hranice</li> <li>- zhodnotí přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti jednotlivých makroregionů, které vzájemně porovná</li> </ul> | <p><b>2. Afrika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika světadílu, vymezení hranic, přírodní poměry</li> <li>- obyvatelstvo, hospodářství</li> <li>- jednotlivé oblasti a regiony</li> </ul>   | <b>10</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje na mapách makroregiony světa a vymezí jejich hranice</li> <li>- zhodnotí přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti jednotlivých makroregionů, které vzájemně porovná</li> </ul> | <p><b>3. Amerika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika světadílu, vymezení hranic, přírodní poměry</li> <li>- obyvatelstvo, hospodářství</li> <li>- jednotlivé oblasti a regiony</li> <li>- cestovní ruch</li> </ul>                                 | <b>15</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje na mapách makroregiony světa a vymezí jejich hranice</li> <li>- zhodnotí přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti jednotlivých makroregionů, které vzájemně porovná</li> </ul> | <p><b>4. Asie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika světadílu, vymezení hranic, přírodní poměry</li> <li>- obyvatelstvo, hospodářství</li> <li>- jednotlivé oblasti a regiony</li> <li>- cestovní ruch</li> </ul>                                    | <b>10</b>   |
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje na mapách makroregiony světa a vymezí jejich hranice</li> <li>- zhodnotí přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti jednotlivých makroregionů, které vzájemně porovná</li> </ul> | <p><b>5. Evropa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristika světadílu, vymezení hranic, přírodní poměry</li> <li>- obyvatelstvo, hospodářství</li> <li>- jednotlivé oblasti a regiony</li> <li>- cestovní ruch</li> </ul>                                  | <b>15</b>   |

|  |  |                  |
|--|--|------------------|
| <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky</li> <li>- lokalizuje na mapách hlavní centra ekonomiky a periferní oblasti ČR</li> <li>- vymezí místní region na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům</li> </ul> | <p><b>6. Česká republika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- poloha a přírodní poměry</li> <li>- obyvatelstvo</li> <li>- hospodářství</li> <li>- cestovní ruch</li> <li>- regiony</li> </ul> <p style="text-align: center;">- Liberecký kraj, Český ráj</p> | <p><b>10</b></p> |
|--|--|------------------|